

Waerachtighe Beschryvinghe

Van drie seylagien / ter werelt noyt soo vreemt ghe-

hoort/ drie jaeren achter malcanderen deur de Hollandtsche ende Zeelandtsche schepen by
noorden Noorweghen/ Moscovia ende Tartaria/ na de Coninckrijcken van Catthai ende China, so mede vande op-
doeninghe vande VVeygats, Nova Sembla, en van't Landt op de 80. graden/ dat men acht Groenlant te zijn/ daer noyt mensch gheweest is/ ende
vande fel verscheurende Beyren ende ander Zee-monsters ende ondraechlijcke koude/ en hoe op de laetste reyse tschip int ys beset is/ en tvolck
op 76. graden op Nova Sembla een huys ghetimmert/ ende 10. maenden haer aldaer onthouden hebben / ende daer nae meer als 350. mylen met
open cleyne schuyten over ende langs der Zee ghevaren. Alles met seer grooten perijckel/ moeyten ende ongelooffelijcke swaricheyt. Ghedaen
Deur Gerrit de Veer van Amstelredam.

AVARHVS HOLIANDVS

SAMI VTA

Ghedruckt t'Amstelredam, by Cornelis Claesz op't Water, int Schrijf-boeck. Anno 1605.

ALsomen nauwelijck yet bedencken noch bevinden mach/ dattet ghemeene welvaert/ (bysonder in dese Landen) meer nuts inbrenght/ als de conste der Zeevaert/ vermidts dat de ghene die machtich te Zee zijn/ vermoghen alle nutticheyt ende vruchten der Aerdē/ tot haer onderhout/ tot haer te trecken: want sy daer deur van des werelts eynde/ deur de alghemeene handelinghe/ allerley nootdruft tot haer moghen halen/ ende wederom derwaerts brenghen/ die dinghen die sy overvloedich hebben/ twelck alles deur de bequaemheyt der Zee-vaert/ lichtelyck te comen ende te weghe te brenghen is. Welcke scheeps toerustinghe ghelyckse alle daghe van handt te handt toeneemt (jae tot verwonderinghe der ghener/ die de schip-vaert ende toerustinghe der schepen by ons Ouders tijdt/ jae noch onser ghedencken insiet ende overleyt by 't ghene het nu is) alsoo ock dagelijcks nieuwe reysen ende vaerten beseylt ende opghedaen werden/ de welcke niet d'eerste/ tweede oft derde reyse: maer daer nae noch eerst tot volcomen effect ende voorderinghe ghebracht zijn gheweest/ ende dan noch eerst de vruchten daer van ghenoten hebben. Soo en moetmen sich nu niet laten verdrieten des arbeydts ende moeyten/ diemen daerom voort stelt/ ghebruyckt ende aenwent/ al comtet d'eerste/ tweede/ derde reyse ofte noch later/ noch eerst tot zijn volcomen ghewenscht eynde. Want wat arbeydt isser doch nutter ende prijs waerdigher/ dan die streckt tot de alghemeen nutticheyt/ al schijntet voor den onverstandighen/ betweters/ ende berispers/ int beghinsel een onnut ende vergheefs bestaen/ alst eynde eenen goeden nutten uytgangh heeft. So de hoogh-vermaerde Zee-luyden Cortesius Nonius ende Megalanes ende meer andere/ die de verde ghelegen Landen ende Coninckrijcke opghedaen hebben/ d'eerste/ tweede oft derde reys die haer misluckte/ opghehouden hadden/ sy hadden naemaels de vruchten daer van niet ghenoten. Alexander Magnus seyt op een plaetse/ (nae dat hy van Grieckenlandt af/ heel cleyn ende groot Asien inghenomen hadde/ alsser doen int uyterste deel van Indien/ een groote swaricheyt voor de handt was) hadden wy niet bestaen dat ander luyden onmoghelijck achten/ wy waren noch inde inganghen van Cilicien blijven hanghen/ daer wy nu alle dese wyde Landen over ghetoghen zijn. Want gheen dingh is ghelijck ghevonden ende tot zijn volcomenheyt ghebrocht/ gheen dingh ghelijck bestaen ende volvoert. Daer over Cicero oock een heerlijcke reden seyt: Godt heeft eenen niet alle dingh ghegeven/ op dat de naecomers oock wat souden hebben te doen. Daerom moetmen int midden des loops niet ophouden/ so langhe daer noch yet ter saecke dienstich achter is/ oft te verhopen staet: want de alderbeste schattē/ zijn s'waerst om vindē. Doch om niet wijt van ons voorstel uyt te loopē/ belangende de dagelijcxsche bevoorderinge der nuttelijcker Zee-vaert/ diemen niet sonder gheringē costen/ moeyten ende arbeyt volvoert heeft/ overloopende ende verby slaende/ nae hoe lange eñ moeyelijcken arbeyt ende langhsamich aenhouden/ de vaert van Oost eñ West Indien/ America/ Brasilien eñ andere meer/ deur de Strate Magellanes/ inde Zuydt Zee/ deur ende weer de

Ghelijck de scheeps toerustinghe verbetert/ so werdender nieuwe landen opghedaen.

Neerstigh aenhouden doet verkrijghen.

Den laekschouwers machmen niet te pas maecken.

Datmē niet bestaet is onmogelijc.

Alle dingen comen deur aenhouden metter tijt.

 de Linie

de Linie/eñ so voort meer andere ongehoorde Landē eñ Eylandē eerst tot zijn volcomē effect zijn gebracht. So laet ons merckē op de witte Zee/daer nu so gemeene vaert is/aende Noord zyde vā Moscovia/met wat eē commerlijcheyt eñ gevaer die eerst opgedaen is. Wat heeft nu dese vaert so ghemeen eñ licht ghemaeckt? ist niet de selvighe eñ langhe vaert nu/die't was/eerse ten volle bekent eñ beseylt was? jaet: maer de rechte coursen (diemē te voren moest soecken met cruysinge der Zee/vant eene Landt tot d'ander) men nu eens loefs mach aengaen/ die heefse van swaer licht ghemaeckt. Dit weynich heb ick den Leser tot een corte inleydinge voor gestelt/ also ick voorghenomen hebbe de drie Noorder reysen te beschryven/nu drie jaer naevolgende bestaen/achter Noorwegen ende der Moschou om/nae de rijcken van Catthai eñ China/daer vau ick de twee laetste hebbe helpen doen/hoe wel niet tot volcomenheyt ghebracht/alsment wel gehoopt hadde. Eerstelijck tot een bewys van onse

> Het gene in begin ende aensien swaer is/ werdt noch deurt volherden verkreghen.

naerstigen onverdrietigen arbeyt om den rechten cours te treffen/die wy niet hebben connen becomen/ als wy wel gehoopt ende ghewilt hadden/ende villicht wel gevonden souden hebben/deurt cruysen der Zee/so wy den rechten trae ghetreft hadden/ die ons het Ys eñ de cortheyt des tijds/eñ quade slachboegen belet hebben/ So mede om den ghenen de mont te stoppen/die ons bestaen onnut eñ vruchteloos segghen te wesen/ dat noch misschien in toecomende tot nutticheyt gedyen mach: Want niet de gene die yet dat onmogelijc schijnt bestaet is te

> Het vinden is swaer/ het na doen licht.

laeckē: maer die ghene die deur dattet onmogelijc schijnt/gants niet bestaen wil (belet deur zijn traechevt.) Wy hebben wel bevondē dat de eenige eñ meeste verhinderingē van onse reyse/is geweest het groot Ys/ dat wy ontrēt Nova Sembla opte 73.74.75.76. gra. gevondē hebbē/eñ niet so seer op de Zee tusschen beyde de Landē/ daer deur blijckt/dat niet de naeheyt vande Noord Pool: maer de naheyt vant ys/dat in eñ uyt de Tartarische Zee ontrent Nova Sembla comt/ons de meeste coude gegevē heeft. Na diē dan de naheyt vande Pool ons de meeste coude niet gegeven heeft/so hadmen misschien soo wy ons bestemde cours hadden moghen doen/ nae't noordtoosten/wel eenige openingen ghevonden/welcken cours wy van Nova Sembla af/niet conde doē/ vermits wy int ys aldaer vast raeckten/eñ hoet ontrent Nova Sembla gestelt was/condē wy niet wetē/voor wyt besocht hadden/eñ doen wyt nu versocht hadden/conden wy onsen cours niet veranderen/ doch ist mede onseker hoet ons vergaen soude hebben/so wy onse noordt ooster cours gehouden haddē/ om dattet niet besocht en is. Dan dat is waer/dat opt Lant vande 80. graden (twelck wy meenē Groenlandt te zijn) lover eñ gras wies/ daer gras etende dieren/als Rheden/Hinden eñ andere haer gheneerden/daer tegens op Nova Sembla lover noch gras wast/daer oock niet dan vleesch-etende dierē zijn/als Beerē eñ Vossen/ hoe wel Nova Sembla wel 4.5. eñ 6. graden zuydelijcker vande Pool leyt/dan 'tander voornoemde Lant. Tis oock kennelijck dat aende zuydt eñ noordt zyde vande Linie der Sonnen/aen weer zyden tusschen beyde de Tropicos 23. gra. en half so heet is/als recht onder de Linie. Wat wonder waert dan/dat ontrēt de Noort Pool mede so veel gra. aen weer zyde niet

> Niet de naheyt vande Noort Pool maer het ys vande Tartarische Zee heeft de meeste coude.

> Vergheliickinge vande hette onder de Linie eñ de coude onder de Noort Pool

syde niet meer der coude/ waer als recht onder den Pool. Dit wil ick niet stellẽ als gewis/ vermits dattet met de coude aen weer syde vande Noor: Pool niet besocht is/ als wel met de hitte aende zuydt eñ noordt syde vande Linie. Alleenlijck wil ick hier mede seggen/ dat vermidts wy onse bestelde rechtmesigẽ cours nae't noort oosten niet gehouden hebben/ dat daerom niet te oordeelen is dat de coude ons den deurtocht aldaer soude belet hebbẽ: want niet de Zee/ noch de naeheyt vande Polus: maer het ys ontrẽt het Lant ons belet heeft/ als verhaelt is: want soo haest wy wat vant lant in die zee quamen/ al waert veel verder nae't noorden/ soo ghevoelden wy ter- stont weder wermte. Ende in dat ghevoelen is onse Stuyrman Willem Barentsz. ghestorven/ de welcke niet teghenstaende de verdrietelijcke eñ ondrachlijcke coude/ die hy gheleden hadde/ even wel de moet noch niet ver- loren gaf: maer wedde diverselijck teghens vele van ons/ dat hy dese ghedestineerde reyse (met Godts hulpe) noch volbrenghen soude/ als hy syn cours noordt oost vande Noordt Caep stellen soude. Doch willen wy dat daer heen setten/ eñ ons stellen tot de vertellinghe der voors. de drie reysen/ deurt beleyt ende voorderinge vande E. vermoghende Heeren den Generalen Staten deser vereenichde Nederlanden/ ende sijn Doorluchtighe Excell. Mauritius/ ghebooren Prince van Oraengien/ als Admirael vander Zee/ eñ der vermaerder Coopstadt Amstelredam/ voorghenomen ende beseylt tot soo verde tselvighe verhaelt sal werden/ daer de Leser uyt schep- pen mach/ tghene tot nutticheyt dienen sal/ in doen ende laten.

Wolherdich voornemen van Willem Barentsz.

Eerstelijck zijn inden jaere 94. vier schepen toe ghemaeckt/ twee tot Amstelredam/ een in Zeelandt ende een tot Enckhuysen/ om op te doen de ghelegentheyt ende streckinghe nae de Landen ende Coninckrijcken van Cathai ende China by noorden Noorweghen/ Moscovia ende Tartarien om/ daer van Willem Barentsz. een cloeck vermaert ende versocht stuerman/ beleyder is gheweest vande schepen van Amstelredam/ ende is van daer gheseylt op Pinxteren dach nae't Texel.

Den 5. Junij sijnse uyt Texel gheseylt/ ende in goeden voorspoet gecomen tot Kildyun in Moscovia den 23. der selver maent/ ende alsoo dat een bekende vaert is/ hebben wy niet verder daer van te verhalen. Junij 5.

Den 29. Junij sijnse tseyl ghegaen uyt Kildyun/ des nae noens te 4. uren/ ende eerst aengheseylt noordt oost 13. oft 14. mijlen met een n. n. w. windt/ ende 't was duysich weder. Junij 29.

Noch aengheseylt oost noort oost des donderdaechs den 30. Junij/ tot o. z. o. Son toe 7. mijlen/ met een noor- den wint/ met twee schoverseylen/ daer wierpen sy 't loot op 100. vadem/ maer hadden gheen grondt.

Noch den 30. gheseylt tot zuyder Son toe o. ten n. 5. mijlen/ den wint vanden n. met twee schoverseyls/ daer worpense tlooot op 100. vadem/ maer hadden gheenen grondt. Noch gheseylt den selven dach van smiddaechs tot savonts oost ende oost ten noorden tot de noordt wester Sonne toe 13. mijlen/ daer wierpense tloot/ eñ had- den grondt op 120. vadem/ de grondt was waesachtich swart slijck. Junij 30.

Julij 1. Den eersten dach Julij/nae datse een quartier o. ende o.ten n. aengeseylt hadden 4/ mylen/ doen wierpen zijt loot ende hadden grondt op 60/vadem de grondt was waesachtich cleyn sant/dit was smorghens vroech.

Een ure daer nae wierpen sy weder het loot/ende vonden den grondt op 52/vadem/wit sant met swart ghemenght een luttel waesachtich. Daer nae seylden sy noch 3/mylen o.ten n.daer wast diep 40/vadem/grau sant met swart ghemenght.

Doen seylden sy 2/mylen oost aen/daer haddense den grondt 38/vadem/de grondt was root sant/met swart ghemenght/de Son was z.o.ten o. de windt n.n.oost.

Van daer seylden sy o.ten z.ende o.z.o.3/mylen/tot des middaechs toe/daer was de Son op de hooghte van 70/eñ drie vierendeel graden. Doen wierpen sy weder het loot/ende was diep effen 39/vadem/ de grondt was cleyn grau sandt/ghemenght met swarte stippelen ende stucken van schelpen.

Van noch z.o.aengheseylt twee mylen/doen wendense weder noortwaert over/met een o.n.o.wint/ eñ seylden van deeldagh af/tot dat de Son n.n.w.was/n.o.aen 6/mylen/met een z.o.wint/eñ was dapper kout/ende tloot werde ghewoorpen op 60/vadem/de grondt was cleyn grau waesachtich sandt/ met een luttel swarts ghemenght/met groote holle schulpen.

Noch gheseylt vanden selven avont tottet eerste quartier o.n.o/eñ n/o/ten o/5/ mylen/ daer nae noch o/n/o/

Julij 2. ende n/o/ten o/totten 2/Julij smorghens 5/mylen behoudens/ende daer was diepte van ontrent 65/vadem/ de gront waesachtich swart slijck.

Noch gheseylt vanden morghen totten middagh/o/n/o/behoudens 3/oft 4/mylen/ende het waeyde seer stijf upt den zuydt oosten/ soo datse smiddaeghs de fock moesten innemen/ ende met een schoverseyl dryven in een mistich weder/totten avont toe 3/oft 4/mylen behoudens o/ende o/ten z/doen liep de wint ten z/w/ ontrent 5/ uren nae middach werter tloot ghewoorpen/maer was op 120/vadem gheen grondt.

Des avonts werdet weder claer weer/ende seylden voor den wint o/n/o/ drie uren lang ontrent 5/mylen/doẽ werdet weder mistich/also dat sy niet voort seylen dorsten/ende wierpent aende wint/ende tloot wert geworpen op 125/vadem/de gront was swart slijc/dit was op een Sondach smorgẽs/doen de Son n/o/was den 3/Julij.

Van daer seylden sy o/n/o/8/mylen totte zuydtooster Son toe/eñ wierpẽ den gront op 140/vadem/de gront was swart slijck/doen wert de hoochde vande Son ghemeten op 73/graden ende 6/minuten/eñ terstont wert het loot ghewoorpen op 130/vadem swart slijck.

Daer nae noch gheseylt o/n/o/6/oft 7/mylen/tot dat de Son n/w/was.

Julij 3. Des Sondaechs den 3/Julij wast seer claer weder/ende de wint upt den z/w/ doen heeft Willem Barentsz.

Meridiaen gesocht den rechten Meridiaen ghesocht in deser manieren.

Hy nam

NOTA.

Hy nam der Sonnen hoochte met zyn Graetbooch/ alse zuydoost was/ ende vant hem verhevẽ int zuydoost
28.eñ een half graden/eñ hy was al over w.ten n. dat hy noch 28.eñ een half graden boven den Horizont was/
also dattet 5.en half streeck scheelde/de selfde gedeelt/so bleeft noch 2.eñ drie vierẽdeel van een streec/ also dattet
Compas 2.eñ drie vierẽdeel streeck verandert was/ gelijc alst bleec optẽ selfdẽ dach/dat de Son op haer hooch-
te was tusschen z.z.w.eñ z.w.ten z.want de son was al z.w.ten z.dat hy noch niet gedaelt was/ eñ sy haddẽ 63.
graden 6.minuten.Noch geseylt o.ten n.4.mylen totten 4.Julij smorgens/doen wierpense tloot op 125. vaem Julij 4.
slijckinge gront/des snachts werdet weder mistich/eñ smorgens quam de wint upten oosten. Doen seyldense z.
o.ten z.4.mylen totte ooster Son toe/doen wertet loot weder geworpen/eñ haddẽ gront op 108.vadem/ swart
slijck.Doen wenden zijt noortwaert over/eñ seylden n.n.o.eñ n.o.ten n.ses mylen/tot dat de Son z. z. w. was/
eñ doen saghen syt Landt van Nova Sembla/z.o.ten o. van haer 6/oft 7/mylen/ daer was grondt op 105/ va-
dem ende swart slijck.

Doen wendense weer zuydtwaert over/eñ seylden z.ten w.behoudens ses mylẽ totte w.n.w. Son toe/ daer
was de diepte 68/vadem/de gront slijck/als de voorgaende/de wint zuydt oost.

Daer nae wenden zijt oostwaert over/eñ seylden oost ten zuyden 6/mylẽ. Doen peylde Willem Barentsz.de
Son den 4/Julij des nachts met zyn Graet-booch/doense opt leechste was/ te weten tusschen het n. n. o. eñ o.
ten n.eñ hy was verheven boven den Horisont 6/eñ een derdendeel graden/zyn declinatie was 22/grad.55/mi-
nuten/daer af ghetoghen de ghevonde hoochte/soo bleeft noch 16/graden 35/minuten/die ghetrocken van 90/
soo bleeft 73/graden 25/minuten.Dit gheschiede ontrent 5/oft 6/mylen vant Lant van Nova Sembla.

Doen wenden zijt oostwaert over/eñ seylden o.ten z.ende o.z.o. 5/mylen/daer quamen sy by een lage uytste- Julij 5.
kenden hoeck/die noemdense Langenes eñ recht aenden hoeck nae't oosten was een groote baey/daer voerense
met het boot aen Landt/maer vonden daer gheen volck.

Drie oft 4/mylen van Langenes o.n.o.lach een lagen hoeck/eñ een myl oostwaerts den selvigen hoeck/was
een groote Baey/ende aende oostzyde des selfden baeys/lach een clippe niet hooch bovẽ twater/ eñ aende west
zyde vande Baey/stont een scherp Berchsken tot goede kennisse. Voor aende Baey wast diep 20/ vadem/ de
gront was anders niet dan cleyne swarte steentgiens soo groot als erretẽ. Van Langenes tot de Capo Baxo/
o.n.o.zijn 4.mylen.

Van Capo Baxo tot de Westhoeck van Lombsbaey n.o.ten n.zijn 5.mylẽ/tusschẽ beyde warẽ twee inwijc-
ken. Lombsbaey is een groote wyde Baey/eñ daer is aende west zyde vande Baey een schoone havẽ/6/7/8/ va-
dem diep/swart sant/daer voerẽse mette Jacht aent Lant/eñ settedẽ aldaer een Baeckẽ vã een oude mast/ diese

aldaer

aldaer vonden. Dese Baey noemdense Lombsbaey van weghen eenderley aert van voghelen alsoo ghenoemt/ diese daer in groote menichte vonden.

De Oosthoeck van Lombsbaey is een laeghen slechten hoeck/ende daer leyt een cleyn Eylandeke by/van den hoeck af zeewaerts in/soo was noch by oosten dien laeghen hoeck een groote wyde voert ofte inwijck. Dit Lombsbaey leyt op 74. ende een derdendeel graden.

Van Lombsbaey totten hoeck van des Admiraliteyts Eylandt/seyldense n.o.ten n. 7/oft 7/mijlen. Het Admiraliteyts Eylant is aende oostzyde niet schoon/maer verde vlack/men moetet een groot stuck schouwē. Het is oock seer oneffen/metten eenen worp hadden sy 10/vadem/eñ terstont metten anderen worp maer 6/vadem/ ende stracx daer nae weder 10/11/12/vadem/ende de stroom ravelde seer teghens de droochte.

Van't oost eynde vant Admiraliteyts Eylandt tot Capo negro/dats den Swarten hoeck / seyldense o.n.o. ontrent 5/oft 6/mylen. Een mijl buyten den Swarten hoeck wast 70/ vadem diep/de grondt was slijck/ ghelijck op Pamphius/recht int oost vanden Swarten hoeck ligghen twee scherpe spitse berghen in den inwijck/ die goet om te kennen zijn.

Julij 6. Den 6/Julij/als de Son noordē was/quamense neffens den Swarten hoec met schoon weder. Dese Swarten hoeck leyt op 75/graden 20/minuten.

Vanden Swarten hoeck tot Willems Eylant/seyldense 7/oft 8/mijlen o.n.o, daer lach een cleyn Eylandeken ontrent een halve mijl tusschen beyde.

Nota. Den 7/Julij voerense van Willems Eylant/eñ Willem Barentsz. metende doen der Sonnen hoochde met sijn groote quadrant/ende vantse op sijn hoochde verheven boven den Horisont int z. w. ten z. 53 / graden en 5/ minuten/sijn declinatie was 22/graden 49/minuten/de selvige ghevoecht tot de 53/graden en 5/ minuten/maken tsamen 75/graden 55/minuten. Dit was de rechte hoochte des Pools vant voorz. Eylandt. Opt selvighe Eylandt vondense seer veel drijf hout eñ veel Walrusschen/wesende een ghedierte die haer inde Zee houdē. Sy hebben seer groote tanden diemen besicht in de plaetse van Yvoor oft Oliphants tandē. Daer was oock goede reede op 12/ende 13/vadem voor alle winden/behalven den w.z.w. ende westen windt / daer vondense oock een stuck van een Rusch schip.

Julij 7. Den 7/Julij kreghense een o.n.o. windt/mistich weder.

Den 9/Julij liepense in Berenfort onder Willems Eylant op de Reede/ende vonden aldaer een wittē Beer Dat siende soo isset volck fluc int Boot ghevallen/ ende schoten hem door sijn lijf: maer den Beer bewees een wonderbaerlijcke cracht/die bynaest alle beesten te boven gaet/desghelijcx men noyt van eenige Leeuwen / of hoe felle beesten het wesen mogen/gehoort heeft: want niet teghenstaende dat hy gheschoten was/so spranc hy

noch op

Dese Caerte bewijst de seylagie van Kildupn tottet Eylant vã Orangiẽ/so verde Willem Barentsz. de eerste reyse gezeylt heeft tot zijn wederkeer/ daer in de Havẽ van Lombs bay leyt/ die zijn naem vande vogels heeft die daer op in menichte houdẽ/groot van lichaẽ/ cleyn van vleugels/ also dat te verwonderen is dat de cleyne vleugels dat swaere lichaem dragen connen. Sy hebben haer nesten op steyle bergen / om vande beesten beschermt te zijn. Broeden maer een Ey teffens. Voor de menschen warense niet bevreest/al greepmense op haer nest: so vlogen d'ander daer ontrent effenwel niet wech.

LOMS BAY
Loms Bay
C. de Plantius
Lommen, ofte Noordtsche Papegayen.

De Eylande vã Orange
Den hoeck der begeerten
Ys hoeck
Beer hoeck
Troost hoeck
C. Nassou
Cruys Eylandt
Beere foort
Willems Eylandt
Den swarten hoeck
Admiraliteyts Eylandt
C. Plantio
Loms bay
Groote bay
Lange nes
D'eerste hoeck
Cants hoeck
Swarte clip
Costint sarch
Cruys hoeck
Schans hoeck
Meel haven
Lacch Eylandt
2. Eylanden
Waygats
Twist hoeck
Straet Waygats
Staten Eylandt
Ton hoeck
Valcken hoeck
NOVA ZEMBLA.
Een graedt is 15. Duytsche mylen
78. 77. 76. 75. 74. 73. 72. 71. 70. 69
TARTARIÆ PARS.
Noort kyn
Keelwyc
Tannabaie
Wardhuys
Mupne keyvort
Oosterhave
Kegor
Podewolt
Kildyn
Cola
Olena
7. Eylanden
LAPPIÆ PARS.
Warsika
Mokogef
Candenoes
Colgoy
Baptista à Doetechum sculp.

Commdy

Admira

Swart

Wells

Dr

Wo

0.53.5
22.49
75.54

B

Crach
be

Afbeeldinghe van Willems Eylandt/Cruys Eylant ende Beerenfort/daer een Beer een wonderbaerlijck cracht ende moedichept bethoonde/hoe wel hy gheschoten was/noch evenwel bynaest een schuyt met volck vernielt hadde: maer wert wonderbaerlijck weergehouden/ende t'volck verlost/ die hem daer nae noch dooden ende vilden. Cruys

noch op ende swom int water/ende het volck dat int boot was roepdē hem na/ ende wierpen hem een strick om den hals/ende roepden hem also nae't schip/want also tvolck nopt sodanigen Beyr gesien hadden/ soo meendese hem levendich int schip/ende voort tot een monster in Hollant levendich te brengen/maer hy bewees zijn cracht also dapper/datse blijde waren datse van hem ontslagen waren/ende lietē haer wel genoegen mettet vel. Want hy bedreef sulcken ghelupt ende sodanigen cracht/dattet qualijck om seggen was/doen lietense hem wat rusten eñ gaven hem wat langer bot met het touw dat hy om zijn hals hadde/ eñ sleepten hem van langher hant nae om hem mat te maken. Eñ Willem Barentsz. die palmde hem altemet wat aen/maer de Beyr swom aent boot eñ sloech met zijn pooten achter int boot/ daer op Willem Barentsz. seyde: hy moet wat rusten/ maer hem ghemoete wat anders/want de Beyr quam so gheweldich aen/ dat hy met zijn halve lijf al int boot was/ daer deur tvolck so verbaest wert/datse vluchten van achteren voor int boot/eñ meenden schier datse lijveloos warē/maer deur een sonderlingh avontuer werdense noch verlost/wantet tou oft de stric die om zijn hals was / die hefte aen den vingerlingh vant roer/dat hy niet voort mocht/eñ wert also te rugge ghehouden. Doen hy nu alsoo in onmacht lach/ doen vermande hem een vant volck/ende quam vande voorschupt wederom/ eñ stack hem met een halve lancie dat hy vant boot neder te water viel/eñ roepde te met voort naet schip/ende sleepten hem na/tot dat hy crachteloos wert/doen sloegense hem voort doot/eñ vilden hem/ende brachten tvel tot Amstelredam. Verlossinge van een

Den 10. Julij zijnse uyt Beerenfort van Willems Eylant geseylt/ ende zijn des selfden daechs smorgens gecomen aent Eylant mette Cruycen/ende metten Jacht aen lant gevaren/ende bevonden tselvige onvruchtbaer ende seer clippich/daer was een cleyn Haventgen daerse met de Jacht in roepden. Dit Eylandt is ontrent een half mijl laugh/ streckt oost ende west: Aent westeynde heeftet een rif wel een derdendeel van een mijl/ ende aent oosteynde mede een rif. Daer staen op tselfde Eylant twee groote cruycen. Dit selvige Eylant leyt ontrent twee groote mylen vant vaste landt/ende ondert oosteynde is goede reede op 26. vadem steeck gront/ eñ noch dichter aende cingel strant op 9. vadem sandt gront. Julij 10. Cruys eylandt

Vant Eylandt metten cruycen tot den hoeck van Nassouwen seyldese o. eñ o. ten n. ontrent 8. mylen. Het is een lage ende vlacke hoeck diemen vry schouwen moet/want daer was droochte van 7. vadem seer verde vant lant/ende het leyt ontrent op 76. ende een half graden. Capo Nassou.

Vant westeynde van Willems Eylant tottet Eylant metten cruyce is drie myl en/de cours noordt oost.

Vanden hoeck van Nassouwen seyldense o ten z. eñ o. z. o. vijf mylē/ doen docht haer datse lant sagē int n. o. ten o. van haer/eñ seylden daer na toe vijf mylen n. o. aen/ om dat te verkennen/ want sy meendē dattet een ander lant was dat noortwaert van Nova Sembla lach/maer het began so stijf te wayen uytē westē/datse haer mars seylē in nemē mostē/ eñ de wint verhief noch so schielijck/ datse stracx alle de seylen innemen mosten/ eñ de Tempeest.

Zee ging soo hol dat sy 16. uren langh dreven sonder seyl/ b. n. o behouden 8. oft 9. myken.

Julij. 11. Den 11. Julij wert deur een groote zee waters hart roey-jacht inden gront ghesmeten/ also dat zijt verloren/ en dreven daer nae noch sonder seyl vry langh o. ten z. behoudẽ 5. mylẽ/ eñ ontrent de Son z. o. schoot den wint ten n. w. eñ tweer began altemet wat te beteren: maer was seer mistigh. Doen maecktense wederom seyl/ ende seylden tot dat de Son snachts n. ten o. was/ behoudens 4. mylen/ daer wast diep 60. vadem slijck gront/ eñ sy sagen eenige ys schollen.

Julij 12. Doen hebben zijt opten 12. Julij westwaert overghewent n. w. eñ geseylt een mijl met mistich weer/ eñ n. w. wint. Sy seylden w. z. w. aen om de roeyjacht weder te vindẽ z. oft 4. mylen gins eñ weer. Daer nae wenden zijt weder aende wint/ eñ seylden 4. mylen z. o. aen totten z. w. Son toe/ doen quamen sy dicht aent landt van Nova Sembla/ ende streckte o. ten n. ende w. ten z. Van daer leyden zijt weder over tot deeldagh toe z. mylen/ noorden ten westen aen.

Noch seyldense van deeldagh af tot dat de Son n. w. was/ 3. mylen n. w ten n. behouden. Doen wendent zijt oostwaer over/ eñ seylden 4. oft 5. mylen n. o. ten oosten.

Julij 13. Den 13. Julij snachts quamense by groote menichte van ys/ so veel alsmen upten mars oversien mocht/ altemael een effen velt ys/ eñ sy wendent westwaert over vant ys/ ende seylden ontrent 4. mylen w. z. w. behouden/ tot dat de Son was o. ten n. ende datse tlandt van Nova Sembla saghen int z. z. o. van haer legghen.

Doen wenden zijt weer over noortwaert/ eñ seylden tot o. z. o. Son behoudens 2. mylen/ ende quamen weder by groote menichte van ys/ ende daer nae noch gheseylt z. w. ten z. behoudens drie mylen.

Julij 14. Opten 14. Julij wenden zijt wederom noortwaert over/ eñ seylden met twee schoverseylen n. ten o. ende n. n. o. 5. pste 6. mylen/ tot de hooghde van 77. eñ een derdendeel graden/ ende quamen weder aen't ys/ ende was een groot velt datment niet oversien mocht/ dat was op 100. vadem gheen grondt/ ende waeyde styf upten w. n. w.

Van daer wenden zijt weder zuytwaert over/ eñ seylden z. z. w. behoudens 7. oft 8. mylen/ ende quamen wederom by't landt/ dat sich verthoonde aeñ 4. oft 5. hooghe berghen.

Doen wenden zijt wederom noortwaert over/ ende seylden tot sabonts toe noordẽ aen 6. mylen/ maer quamen weder int ys.

Van daer wenden zijt wederom zuydtwaert over/ ende seylden z. ten w. behoudens 6. mijlen/ ende quamen wederom teghent ys.

Julij 15. Daer nae den 15. Julij wenden zijt weder zuytwaert/ z. ten w. aenseylende behoudẽs 6. mylen/ eñ quam weder aen tlant van Nova Sembla/ ontrent de Son n. o. des smorghens.

Van daer wenden zijt weer over noortwaert/ eñ seyldẽ n. ten o. behoudẽs 7. mylẽ/ eñ quamẽ al weder int ys.

Doen wenden zijt weder zuydtwaert over/ ontrent de wester Son/ eñ seylden z. z. w. ende z. w. ten z. behouden

acht oft

acht oft neghen mylen/den sesthienden Julij.

Van daer wendẽ zijt noortwaert/ende seyldẽ n.ten o.4.mylẽ/daer na weder westwaert over w.ten z.behoudens 4. mylen/noch geseylt n.n.w.4.mylẽ/ eñ doen liep de wint ten n.n.o eñ tvroor hart/ dit was dẽ 17. Julij. Julij 16. Julij 17.

Doen wenden zijt weder oostwaert over/ende seylden totten middagh toe oost aen z.mylen/eñ daer nae oost ten zuyden drie mylen.

Van daer wenden zijt weder noortwaert over des avonts/eñ seylden n.ten o.5.mylen/ totten 18.Julij smorghens. Noch gheseylt n.ten w.4.mylen/daer quamen wy weder in groote menichte van ys schollen/ daer van wy wederom zuydtwaert over wenden/wy hadden dicht aent ys op 150.vadem gheen grondt. Julij 18.

Doen seyldense ontrent twee uren z.o.eñ o.z.o.ende was mistich weer/ende quamen aen een velt ys/datmen niet oversien mocht/eñ was moy stil weer eñ vroor/eñ seylden langhs het ys heen wel twee uren/daer nae werdet soo mistich datse niet van haer sien conden/ende ghinghen z.w.aen twee mylen.

Opten selfden dach peylde Willem Barentsz. met zijn Astrolabium de hooghte vande Son/eñ sy waren op 77.ende een vierendeel graden des Pools/eñ seylden noch al zuydtwaert aen 6.mylen/ende sagen tvaste landt int zuyden van haer legghen. Astrolabium

Doen seylden sy noch totten 19.smorgens w.z.w.6.oft 7.mylẽ met een n.w.wint/met mistich weer/daer na noch z.w.eñ z.w.ten w.behoudens 7.mylen/de hooghte des Sons 77.graden/minder 5.minuten. Doch noch gheseylt twee mylen z.w.eñ quamen dicht by't landt van Nova Sembla/ontrent de Capo de Nassouw. Julij 19. Capo de Nass

Van daer wenden zijt weder noortwaert over/eñ seylden behouden noorden aen 8.mylen/ met een w.n.w. wint in een mist/eñ noch totten 20.Julij smorgens n.o.ten n.behoudens z.oft 4.mijlen/ ende ontrent de ooster Son/wenden zijt weer westwaert over/eñ seylden totten avont z.w.behoudens 5/oft 6/mylen met mistich weder/dan noch z.w.ten z.7. mijlen totten 21.Julij smorghens. Julij 20. Julij 21.

Doen hebben zijt weder noordtwaert over gewent/eñ geseylt vanden morgẽ totten avont/n.w.ten w.9/mylen/met mistich weer/noch n.w.ten n.z mylen ende sy wendent weder zuydtwaert over/ eñ seylden totten 22/ Julij smorgens z.z.w.z/mylen/met mistich weer/noch totten avont z.ten w.9/mylen/al mistich weder. Julij 22.

Daer nae wenden zijt weder noortwaert over/eñ seylden n.w.ten n.3/mylen/ noch 2/ mylen n.ten w.doen liep de wint ten n.w.smorghens den 23/Julij/eñ wierpent loot/ende vonden gront op 48/vadem slijck gront.

Doen seylden wy twee mylen n.n.o.eñ n.ten o.ende noch twee mylẽ n.o.op 46/ vadem diepte/daer na westwaert over gewent/ende seylden w.ten n.6/mylen/ende was diep 60/vadem slijck grondt. Julij 23.

Daer na wenden zijt weder oostwaert/eñ seydẽ z/mylẽ o.ten n.noch 9/oft 10/mylẽ o.eñ o.ten z/ noch 5/oft 6/ mylen o.eñ o/tẽ z noch 5/oft 6/mylẽ/o/tẽ z/tot savonts dẽ 24/Julij/daer na noch 4/mylẽ/z/o/tẽ o/ de wint o/n/o/ Julij 24.

Doen wenden zijt weer noortwaert over/ende seylden totten 25. Julij smorgens n. ende n. ten westen 4. mylen/daer hadden sy diepte 130. vadem sluck gront. Noch aengeseylt noorden/daer wast diep 100 vadem/eñ daer sagense het ys int n. o. Noch twee mylen aengeseylt n. ten w. Doen wenden zijt weer zuydwaert over na het ys ende seylden een mijl z. o. daer na weder noordtwaert over noorden aengeseylt ses mylen/eñ quamen so verde in de ys schollen omcingelt/datment vandẽ mars niet oversien mocht/ende sy worstelde al teghen t ys aen/ maer conden daer niet boven comen/daerom hebben sy des avonts wederom zuydtwaerts over ghewent/ eñ seylden byt ys langs z. ten w. vijf mylen/daer na noch drie mylen z. z. oost.

Julij 25. Den 25. Julij des nachts de hoochte der Sonnen gepeylt/alse op syn laechste was/tusschen n. n. o. eñ n. o. ten noorden datse boven den Horisont verheven was ses ende een drie vierendeel graden/ de declinatie was 19. graden 50. minuten. Treckt nu de ses eñ een drie vierendeel graden van 19 graden 50. minuten/soo blijftet 13. graden vijf minuten/dese getrocken vande 90. so blijftet 77. graden min vijf minuten.

Julij 26. Den 26. Julij smorgens seyldense tot dat de Son z. w. was ses mylen z. z. o. eñ noch z. ten o. behoudens 6. mylen/eñ quamen op een mijl na aent Lant van Nova Sembla/ende wendent doen weder noortwaert over vande wal of/ende seylden vijf mylen n. ten w. de wint oostelijck: maer des avonds wenden zijt weder zuydtwaert over/ende seylden seven mylen z. z. o. aen/ende quamen dicht aent landt.

Doen wenden zijt weer noortwaert over/eñ seyldẽ 2. oft 3. mylen n. n. o. aen/ van daer weer zuytwaert over/ ende seylden z. z. o. aen twee oft drie mylen/eñ quamen weder by t landt aende Cape des troosts.

Doen wenden zijt weder vande wal n. o. ontrent een half mijl/eñ quamen tegens de droochte van 4. vadem/ tusschen de steenclippe ende tlandt/ daer was de droochte 10. vadem diep / de grondt cleyne swarte steentgiens. Doen seyldense noch een tytlangh n. w. aen/tot datse weder diepte creghen van 45. vadem steeck gront.

Julij 27. Van daer seyldense n. o. aen 4. mijlen met een o. z. o. wint den 27. Julij/ende leydent weer zuydtwaert over/ daerse diepte vonden van 70. vadem kley gront/ende seyldẽ z. ende z. ten o. aen 4 mijlen/ eñ quamen neffens een grooten Inwijck. Anderhalf mijl daer van lach een banck van 18. vadem kley sandachtighe gront. Tusschen de droochte ende tlant wast diep 60. ende 50. vadem/ende de cust streckte o. ende west opt ghemeene Compas.

Des avonts wenden zijt weer noordtwaert over/ende seylden drie mijlen n. n. o. Des daechs wast mistich/eñ des nachts claer/alsoo dat Willem Barentsz. der Sonnen hoochte nam met zijn Graedtbooch/ eñ vantse verheven boven den Horisont vijf graden 40. minuten. De declinatie was 19. graden 25 minuten. Daer af getrocken de ghevonden hoochte als vijf graden 40. minuten/so blijfter noch 13. graden 45. minuten/die ghetrocken vande 90. so was de Poolshoogte 76. graden 31. minuten.

Doen seyldense aen n. n. o. drie mylen totten 28. Julij/ende wendent daer na weer zuytwaert over/eñ seylden

ses mijlen z.z.o.aen/ende waren doen noch 3.oft 4.mijlen buyten tlandt.
Den 28. Julij de hooghte des Sons genomen des middaegs met den Astrolabium/ wert bevondẽ datse ver- Julij 28.
heven was boven den Horisont 57.graden ende 6.minuten: Haer declinatie was 19. graden ende 18.minuten/
maeckten tsamen 76. graden ende 18.minuten. Dit was ontrent 4.mylen vant landt van Nova Zembla/ende
lach al vol snee by claer weder ende oosten wint.
Doen wenden zyt ontrent zuytwester Son wederom noordtwaert over/ eñ seylden een mijl n.n.o.aen/ ende
dan noch een mijl z.o.overghewent/daer wenden zyt weer noortwaert over/ende seylden noch vier mylen/ n.o.
ende noordt oost ten oosten.
Des selfden nachts de hooghde vander Sonne ghenomen 76.graden 24.minuten/doen noch n.o.drie mylen
aengeseylt/ende dan noch n.o.ten o.aengeseylt vier mylen/ende quam weder int ys den 29. Julij.
Den 29. Julij wederom de hooghte vander Sonne ghemeten metten Graetboogh Astrolabium ende Qua- Julij 29.
drant/ende men vant de Son verheven boven den Horizont 32.graden. Haer declinatie was 19.graden/die ge-
trocken vande gevonden hooghte/so blevender over 13.graden des Equators de selvighe 13.graden ghetrocken
vande 90.graden/so bleeft 77.graden. Doen lach de aldernoordelijckste hoeck van Nova Zembla ghenaemt
Ys hoeck/recht oost van haer.
Daer vondense eenighe steentgiens die glinsterden als Gout/ende daerom noemdense die Goutsteentgiens/
daer was oock een schoone Baey met sant gront.
Opten selfden dach wederom zuytwaert over gewent/ eñ 2.mijlen z. ten o.aengeseylt tusschen tlant eñ Ys.
Daer na vanden Ys hoeck oost wel so zuydelijc aengeseylt ses mylen/tot de Eylanden van Orangien/ eñ sy la- Julij 30.
veerden voort tusschen tlant eñ Ys/met lieflick eñ stil weder/ eñ quamen den 31.aende Eylandẽ van Orangien.
Sy quamen daer oock aen een vande selvige Eylanden/daer vondense wel ontrent 200. Walrusschen/ haer
selven int sant baeckerende inde Son. Dit zijn wonderbaerlijcke stercke Zeemonsters/veel grooter als een Os
ende houden haer mede inde Zee/hebben huyden gelijc Zee-robbẽ/met seer cort hayr/haer muyl der Leeuwen
muyl gelijck/houden haer dickwils opt Ys/men machse seer qualijck dooden/ ten sy datmense slaet inden slach
van thooft/theeft vier voeten/maer gheen ooren/ sy brenghen een oft twee jongen voort. Ende als de visschers
haer op een schots Ys betrapen met haer Jonghen/ soo werpense haer Jonghen voor haer int water/ ende ne-
men die in haer armen/ende dompelen daer mede op ende neer/ ende alsse haer aende schuyten willen wreken/
ofte haer te weer stellen/soo werpense haer jonghen weer wech/ende comen met ghewelt nae de schuyt toe/daer
van ons volck eens op een tijdt in geen cleyne swaricheyt was: Want de Walrusch bynaest haer tanden ach-
ter int boot gheslaghen hadde/om dat om te trecken/maer deurt ghekrijsch vant volck verschrickte hy/ende
swam

swam weer wech/eñ nam sijn Jongh weer in sijn armen. Sy hebben twee tanden op elcke sijde vanden mondt uytsteeckende/langh ontrent een half elle/ende werden so waert gheacht als Yvoor of Oliphants tanden/sonderlinge in Moscovia/Tartarië/eñ daer ontrent daerse bekent sijn/want sy sijn so wit/hart eñ effen als Yvoor.

Vandē aert der Walrusschen/ eñ hoe het volc daer tegens ghestreden hebben.

Dese hoop Wal-russchen die opt lant lagen blaeckeren/alsoo het volck meende datse haer te lande niet verweeren mochten/so gingense haer bespringen/eñ vochten tegen haer/om de tanden die seer costelijck sijn te gecrijgē: maer sy sloegen alle haer bylen/cortelassen eñ spiesen in stucken/eñ condender niet een dootslaē/ dan datse eenen een tandt uyt sloeghen diese mede namen. Alsse nu met vechten niet op haer winnen condē/so beslotense tscheep te varen om grof gheschut te halen/om haer daer mede te comen beschieten: maer het bestont soo seer te waeyē/ ende het ys aen groote stucken te scheuren/dat sijt naelaten moesten. Op die tijdt vondense een grooten witten Beyr slapende/ende schoten hem in sijn huyt/ maer hy liep noch wech/ eñ begaf hem int water: maer het volck roeyde hem met de jacht nae/eñ sloegen hem voort doot/eñ sleepten hem opt ys/eñ staecken een halve lancie int ys/eñ bonden hem daer vast aen/eñ meenden hem weder te halen/alsse souden comen om de Walrusschen met grof gheschut te beschieten/dan deur dattet hoe langher hoe meer begon te wayen/ende het ys te scheuren/so is daer niet van ghevallen.

Willem Barentsz. went zijn cours wederom te rugge vant Eylant van Orangien alsoo hy qualijck door mocht comen oft verder aen seylen.

Nae dat nu Willem Barentsz. vanden 15. Junij anno 94/als verhaelt is uyt Texel gheselt/eñ den 23. tot Kilduyn in Moscovien gecomen was/eñ van daer sijn cours aende noordt sijde van Nova Zembla heen gecomen totten 1. Augusti/met sodanich avontuer als verhaelt is tottet Eylant van Orangien/eñ nae allen gedaen arbeyt vernam/datse daer qualijck mochten deur comen om de begonnen reijs volcomen te volvoeren ofte op te doen/eñ het volck oock bestont verdrietich te worden/eñ niet verder wilden seylen / so werdet voor goet aenghesien datse wederom souden keeren/om alsoo by de ander schepen te comen/die nae de Weygats ofte Strate de Nassou haer cours genomen hadden/om alsoo te vernemen wat openinge die aldaer ghevonden hadden.

Den eersten dach Augusti wendense haer cours wederom te rugge vande Eylanden van Orangien/ ende seylden w/ ende w/ten z/totten Ys hoeck ses mijlen.

Augusti 1.

Vanden Ys hoeck tot de Cape des Troosts seyldense west aen wel so zuydelijck 30/mijlē. Tusschen beyden leyt seer hoogh lant: maer de Cape des Troosts is laech slecht lant/eñ opt west eynde staen 4/oft 5/swarte heuvels/ghelijck boeren huysen.

Augusti 3.

Vande Cape des Troosts wenden zijt den 3/Augusti noort waert over/eñ seylden 8/mijlen/n/w/ ten n/eñ n/n/w/eñ wendent des middaeghs weder zuydtwaert over totten avont toe / ende seylden 3/ten w/eñ 3/z/w/7/myien/ ende quamen by een laghen slechten hoeck te lande aende Cape de Nassauwen.

Des avonts wenden zijt weer noordtwaert over/eñ seylden noorden ten oosten 2/mylen/eñ de wint liep ten

noorden

Af beeldinghe vande Wal-ruſſchen/Zee-monſters alſo ghenaemt/ſeer ſtercke beeſten/die altemet de Viſſchers ſchupten om trecken / ende vanden ſtrijt die het volck met haer ghehadt hebben/daer der wel 200. opt landt by malcanderen waren / eñ ſloeghen alle haer gheweer in ſtucken/ende conden niet eenen dooden/alſoo datſe van meeninghe waren met grof-geſchut haer te comen beſoecken:maer moeſtent deurt onweer datter op quam/nalaten.

noorden/daerom wenden zijt weder westwaert over/ẽ seyldẽ n.n.w. een mijl/ẽ de wint liep weder ten oosten/ ende seylden vanden 4. Augusti smorghens totten middagh w.ten n.5.mijlen. Doen noch geseylt totten avont toe z.w. aen 5.mijlen/daer nae noch twee mijlen z.w. ende vervielen op een laech slecht lant / daer opt oost eynde een witte plecke was. Augusti 4.

Noch gheseylt totten morghen den 5. Augusti w.z.w.12.mijlen. Noch z.w.aengeseylt 14.mijlen/ daer nae noch west aen 3.mijlen totten 6. Augusti. Augusti 5.

Den 6. Augusti w.z.w.aengeseylt 2. oft 3.mijlen. Noch z.w.ende z.w.ten z.geseylt 4.oft 5.mijlẽ. Noch z.w. ten w.z.mijlen. Noch aengheseylt z.w.ten w.3.mijlen. Noch w.z.w. ende z.w.ten z.3.mijlen totten 7. Augusti. Augusti 6. Augusti 7.

Den 7. Augusti geseylt totten middach toe 3.mijlen w.z.w. Noch 3.mijlen west aen. Doen wendẽ zijt zuytwaer over totten avont toe/ende seylden 3.mijlen z.o. ende z.o.ten o. Noch geseylt w.z.w.2.mijlen. Noch zuyden aengheseylt 3.mijlen totten 8.Augusti smorghens met een w.z.w. wint.

Den 8. Augusti gheseylt z.o.ten z. 10.mijlen. Noch z.o. ten o. totten avont toe gheseylt 5.mijlen/ ẽ quamen doen op een laech slecht lant/ dat streckte z.w.ten z. ẽ n.o. ten n. ẽ seylde also noch 5.mijlen/ẽ het was 2. mijlen buyten slandts 36.vadem diep/swart sant. Sy seylden nae't landt op 12.vadem/ daer was stenigen gront een half mijl van tlandt. Augusti 8.

Van daer streckte tlant zuyden aen 3.mijlen/ tot den anderen laeghen hoeck/daer een swarte clip dicht aen lach. Van daer streckte t'lant z.z.o noch 3.mijlẽ/tot een ander hoeck / ẽ daer lach een laech cleyn Eylandeken vanden hoeck/ẽ twas op een half mijl aen tlandt al vlach 8.9 ẽ 10.vadem / ẽ sy noemdent het swarte Eylant om dattet boven swart was/doen werdet seer mistich/alsoo dat zijt aende wint leyden/ẽ seylden 3.mijlen w.n.w. maer doent claer weer werde/wenden zijt wederom nae't landt/ ẽ quamen zuyder Sonne weder neffens tswarte Eylandt/ende hadden o.z.o.aenghegaen. *Swarte Eyland*

Daer nyde Willem Barentsz.de hoochte des Sons op 71.ende een derdendeel gradẽ/ẽ daer was een grooten inwijck/ ẽ Willem Barentsz. die giste dat het die plaetse was daer Oliphier Brunel te vooren gheweest hadde/ghenaemt Costinclarch. *Olipher Brunel. Costinclarch.*

Vant Swarte Eylandt seyldense z.ende z.ten o. nae een ander slechten hoeck 3.mijlen/ daer stont een cruys op den hoeck/daerom noemden zijt Cruyshoeck. Daer was oock een vlacke Baey ende slecht water 5.6.7.vadem steeckgrondt. Augusti 9. *Cruyshoeck.*

Vande Cruyshoeck seyldense by de wal langhs z.z.o. 4. mijlen / ende quamen doen aen een ander slechten hoeck daer achter een grooten Inwijck was/ die oostwaerts aen streckte. Desen hoeck noemdense den vijfden hoeck ofte S. Laurens hoeck. *S. Laurents hoeck Vyfde hoek.*

Vanden uyt den hoec seyldense aende Schans hoec 3. mylen z.z.o. daer lach een lange swarte Clip dicht aen t
lant daer een cruys op staet. Doen quamen sy weder int ys/ eñ leyden zeewaerts in om des ys wille. Haer voor-
nemen was langs de custe van Nova Sembla na de Weygats te seylen: maer door dat haer het ys gemoetede/
so wenden zijt westwaert over/ eñ seylden vanden 9. Aug. savonts totten 10. des selfs smorghens/ w. ten n. 11. my-
len/ daer na noch 4. mylen w.n.w. eñ n.w. ten w. de wint was noordelijck. Des middaeghs hebbense weder
oostwaert overgewent/ eñ seylden totten avont 10. mylē o. eñ o. ten z. Daer nae noch o. eñ o. ten noorden 4. my-
len/ daer sagense tlandt/ eñ quamen neffens een grooten inwijck/ eñ voeren mettet boot aen tlandt/ eñ vonden
aldaer een schoone haven op 5. vadem santgrondt. Dese inwijck heeft aende noordtzyde drie swarte hoecken/
eñ om den derden hoeck is de reede: maer men moet den derden hoeck wat schouwen: want hy is steenich/ ende
tusschen den tweeden eñ derden hoeck is ooc een schoone Baye voor n.w. eñ n.o. wint/ swart sant grondt.

Augusti 11. Dese Baey noemdense S. Laurens Baey/ eñ maeten de hoochte vande Son op 70. eñ drie vierendeel gra.

Van S. Laurens Baey z.z.o. 2. mylen tot Schanshoeck/ daer lach een lage swarte clip aent lant vast/ daer
stont een cruys op/ eñ sy voeren mettet boot aent lant/ eñ vernamen datter volck geweest was/ eñ datse om on-
sent wil gevlucht waren. Want sy vonden aldaer 6. sacken met roggen meel begraven/ ende een steenhoop byt
cruys/ eñ een gotelincks schoot van daer stont noch een cruys met 3. huysen van hout gemaeckt/ nae de noordt-
sche maniere. Sy vonden daer oock inde huysen veel tonnen duygen/ daer deur wy vermoeden datter eenigen
Salm-vangh moeste zijn/ daer stonden oock 5. oft 6. doodtkisten byde graven met doode beenderen/ eñ de kisten
stonden boven der aerden met steenen gevult. Daer lach mede een gebroken Russche lodding/ daer van de kiel
langh was 44. voeten: maer conden gheen volck opt landt becomen. Het was een schoone haven voor alle
winden ende sy noemdense de Meel-haven/ om des meels wille/ datse daer vonden.

Augusti 12. Vande Swarte clip mettet cruys 2. mylen z.z.o. lach noch een laech cleyn Eylāt een stuck in Zee. Van daer
seylden sy 9. oft 10. mylē z.z.o. Daer was de hoochte des Sons den 12. Aug. 78. gr. 50. minut. alsse z.z.w. was.

Vant selfde Eylandt seyldense by de wal heen 4. mylen z.o. ten z. Daer quamense noch by twee Eylande-
kens daer van het uyterste een myl vant landt lach. Dese Eylanden noemdense S. Clara.

Doen quamense weder int ys/ eñ wendent tzeewaert in aende wint/ eñ seyldē tot savonts toe vande Eylan-
den af/ w.z.w. 4. mijlen/ de wint was ontrent n.w. Des avonts wast heel mistich/ eñ hadde diepte 80. vadem.

Noch aenghezeylt z.w. ten w. eñ w.z.w. 3. mijlen/ daer wast 70. vadem diep/ eñ seylden voort tot smorghens
den 13. Augusti z.w. ten w. 4. mijlen. Twee uren te voren hadden wy de diepte op 56. vadem/ eñ smorghens op
Augusti 13. 45. vadem slijck grondt.

Doen seyldense tot de middach 6. mijlen z.w. aen/ eñ wasser diep 24. vadem/ swartē sant gront/ een ure daer
nae

daer na wast daer diep 22. vadem root bruyn sant/ doen noch aengeseylt 6. mijlen z.w. aen/ diepte 15. vadē root
sant/ daer nae noch 2. mijlē z.w. aē/ daer wast diep 15. vadem root sant/ eñ wy sagē tlant/ eñ seyldē voort z.w. tot-
ten avont toe/ tot een half mijl aent lant/ eñ wasser diep 7. vadem sant gront/ eñ tlant was slecht lage duynē/ eñ
streckte o. eñ w. Doen wenden zijt vandē wal/ eñ seyldē n. eñ n. ten o. 4. mijlē. Van daer wendē zijt weder nae't
lant/ eñ seyldē totten 14. Aug. 5. oft 6. mijlē z.w. aen/ eñ sy seyldē dicht aent lant/ eñ was na gissinge t'Eylant van Augusti 14
Colgoyen/ daer seyldense by t'lant heenen oost aen 4. mijlē/ daer na noch 3. mijlē o. eñ o. ten z. Doē werdet mis-
tich/ also dat zijt lant niet sien condē/ eñ twas vlack water op 7/ eñ 8/ vadē. Doē namense de marseylē in/ eñ ley-
de aēde wint tot dattet claer weder werde/ eñ doē de Son z/z/w was/ en mochtēse tlant noch niet siē/ eñ twasser
100/ vadem diep sant gront. Noch oost aengeseylt 7/ mijlē/ daer na noch 2/ mijlē o/z/o/ eñ z/o/ ten o. Noch tottē 15 Augusti 15.
Augusti smorgēs 9/ mijlen o/z/o. Noch vanden morgen tottē middagh aengeseylt 4/ mijlē o/ z/o/ eñ seyldē over
een droochte van 9/ oft 10 vadem sant gront/ eñ sy conden geen lant sien. Ontrent een ure voor middagh begonte
weder te diepen op 12/ eñ 13/ vadem/ ende seylden doen o/z/o/z/ mijlen tot de zuydtwester Son toe.

Des self dē daegs z/w/ Son/ heeft Willem Barentsz. de hoochte gemetē vander Sōne/ eñ was verhevē bovē
den Horisont 35. graden/ haer declinatie was 14/ eñ een vierēdeel gradē/ daer gebrakē doē noch 55/ tot de 90/ die
beyde tsamē gevoecht/ maecktēse 69/ gr. 15/ minut. dat was daer de Polus hoochte/ de wint was n/w. Doē gin-
gense noch 2/ mijlē oost af/ eñ vervielē op de Eylanden van Matfloe eñ Delgoy. Daer quamē sy smorghens by
de compaengie vāde ander schepē uyt Zeelant eñ van Enckhuysen/ die des self dē daegs uytet Weygat gecomē
warē. Daer verteldense elckanderē waerse al geweest haddē/ eñ wat elck beseylt eñ opgedaen hadden. Die van
Enckhuysen haddē deurt Weygat geweest/ eñ seyde datse nae de engte vāde Weygats een ruyme Zee gevon-
den haddē/ eñ datse wel 50/ oft 60/ mijlen verde int oost geseylt haddē/ also datse vermoedē ontrēt de lengte van
de revier Obi die uyt Tartariē vliet geweest te zijn/ eñ dattet lant van Tartariē hem weder nae't n/o/ streckte/
daer deur sy meendē/ datse niet verde vande Caep Tabyn warē/ welck de uythoeck van Tartarien is/ alsse we-
der ontvalt nae't Conincryck van Cathay nae't z/o/ eñ voort nae't zuydē. Eñ also sy meendē nu genoech opge-
daen te hebbē/ eñ dattet laet int jaer werde/ om wederom te seylen/ eñ dat haer commissie was de gelegentheyt
te bespiedē/ eñ voor de winter wederom te comen. So wendense haer wederom nae de Weygats/ ende warē op
een Eylant ontrent 5/ mijlē groot z/o/ vande Weygats aende Tartarische zyde/ eñ noemdē dat der Statē Ey-
lant. Aldaer haddense veel steentgiens gevondē/ van Cristal montaigne/ eñ is een soorte van Diamanten.

Hier comen nu die schepen weder by malcanderen/ vertellēde haer wedervaer.

Alsse nu als verhaelt is by malcanderen quamen/ dedense teyckens van blytschap/ met eerschotē eñ anders/
ende waren vrolijck/ eñ sy meenden dat Willem Barentsz. rontom Nova Sembla gheseylt hadde/ eñ alsoo we-
der ghekeert deur de Weygats.

Nae datse

Nae datſe nu elckanderen van alles vertellinghen ghedaen hadden / ende teyckens van blijtſchap bewesen/ ſoo hebbenſe haer cours wederom nae huys ghewendt.

Augusti 16. Den 16. Augusti liepenſe onder de Eylanden van Matfloe ende Delgoy op de reede/ om dat de wint n.w. Augusti 18. was/ende laghen daer totten 18.toe.

Hier keeren ſy wederom na huys. Den 18.maecktenſe ſeyl/eñ gingen aen w.n.w. behoudens ontrent w.ten n. eñ ſeylde alſo 12/mijlē/doen noch w.ten z. 6/mijlē/eñ quamē aen een drooghte van ſchaers 5/ vadem/ met een n.w.wint. Doen wendē zijt ſavōts Augusti 19. noortwaert over/ ende ſeyldē o/n/o/7/oft 8/mylē/de wint was noordelijc/ eñ ſy wendēt weder weſtwaert over/ ende ſeylden totten 19. Aug. ſmorgens weſt aen 2/mylen. Noch 2/mylen z/w. eñ daer na 2. mylē z/o. Van daer weder weſtwaert overgewēt/eñ geſeylt tot ſavonts toe in een ſtilte/ eñ cregen daer na den wint vanden ooſten/ eñ ſeylden int eerſt w.n.w. eñ n.w.ten w.6/oft 7/mijlen/ende hadden diepte op 12. vadem. Noch geſeylt totten Augusti 20 20. Augusti ſmorgens w/n/w/eñ n/w/ten w/7/ mylen met een ooſtelijcke wint/noch geſeylt w/n/w/eñ n/w/ten w/7/mylē. Noch w/n/w/4/mylē/ eñ drevē voort tottē avont toe in ſtilte. Daer na noch geſeylt w/n/w/eñ n/w/ ten w/7/mylē/eñ quam doē aen een drooghte van 3/vadem inder nacht tegent lant aen/eñ ſeyldē alſo byde wal langs/eerſt 1/myl/n. Daer na noch 3/mylē n/n/w/eñ twas ſant bergich lant/eñ ſteylhoeckich/eñ ſeyldē voort op Augusti 21. 9/oft 10/vadem langs de wal totten middach toe vandē 21/Aug. n/w/5/mylē/eñ de weſterhoeck vant lant / genaemt Candinaes/lach w/n/w/van haer 4/mylē. Van daer ſeyldē ſy 4/mylē n/n/w/eñ dan n/w/ten n/4/mylē. Augusti 22. Noch 3/mylē n/w/eñ n/w/ten n/eñ dan noch n/w/4/mylē totten 22/Aug. ſmorgens. Den 22/Aug. ſmorghens n/w/aengeſeylt 7/mylē/eñ voort totten avont toe w/n/w/eñ n/w/ten w/geſeylt 15/mylē/de wint noordelic/daer Augusti 23. nae noch 8/mylē w/n/w/aengeſeylt. Dan noch gheſeylt totten 23/Aug. ſmiddaeghs w/n/w/11/mylen. Opten ſelfden middagh was de Son verheven boven den Horizont 31/eñ een derdēdeel gradē. Zijn declinatie was 11/ eñ twee derdēdeel gr. Eñ alſo nu de Son verhevē was 31/eñ een derdendeel gr. ſo ghebrekē daer 58/eñ twee derdendeel gr. tot de 90/eñ alsmē nu voecht de declinatie als 11/eñ twee derdēdeel gr. tot de 58/eñ twee derdēdeel/ſo is effen des Pools hoochte 70/eñ een derdendeel gr. Noch aengheſeylt n/w/ eñ n/w/ten w/ totten avont toe 8. mylē/daer nae noch n/w/ten w/eñ w/n/w. 5/mylen. Doen noch geſeylt totten 24/Aug. ſmorgens n/w ten w/6/ Augusti 24 mylen/daer nae w/ eñ w/z/w/3/mylen/ eñ quamen doen dicht by t Eylandt van Waerhuyſen op de reede.

Van Waerhuyſen herwaerts aē/alſo dat een bekēt vaerwater is/ſo is daer vā niet byſonders te ſchryvē/ dā datſe te ſamē van daer afſeyldē na huys toe/eñ blevē byden anderen tot voor Texel. Doen ſeylde het ſchip van Zeelant voorby/eñ Willem Barentſz. met zyn Jacht quamē op Kermis dagh dē 16/ Septem/voor Amſterdā/ eñ de Enchuyſer tot Enckhuyſē/vā daerſe uytgeſondē warē. Willem Barentſz. volc brachten een Wal-ruſch tot Amſterdam/een viſch van wonderbaerlijcke geſtalte/dieſe op een ſchots ys ghevangen eñ ghedoot hadden.

Eynde vande eerſte Voyage.

Een cort verhael vande tweede Navigatie anno

vijfentneghentich achter Noorweghen Moschovia ende Tartarien om/ nae de Coninckrijcken van Catthay ende China.

NAe dat nu de voornoemde vier schepen opten Herfst 94. wederom ghecomen waren/ soo wasser goede hoopinghe datmen deur de Weygats de voornoemde reyse soude moghen doen/ ende dat aldermeest deur t vertellen vant Zeelandtsche ende t'Enckhuyser schip/ daer Jan Huyghen van Linschoten Comis op was/ die de saeck vry wat breedt vort stelde/ alsoo dattet by mijn E. Vermoghende Heeren de Generale Staten/ ende sijn Excell. van Oraengien/ beslotẽ werde int voorjaer wederom eenighe schepen toe te maecken/ niet alleenlijck als te vorẽ/ om de vaert op te doen ende te bespieden/ maer om eenighe waren ende Comenschappen derwaerts te senden/ daer in de Coopliedẽ mochten inschepen/ soodanighe waren alst haer goet docht ende belief de/ met eenighe Commisen om de selvige waren te verhandelen ter plaetse daerse comen souden/ ende dit alles vracht ende Licent vry. Jan Huyghen van Lins

Petrus Plancius een vermaert Cosmographus/ is mede een principale beleyder ende bevoorderaer van dese Schipvaert gheweest/ die de principale ordre vande coursen gheordoneert heeft ghehadt/ ende de streckinge vande Lande Tartarien/ Catthay ende Chino: maer wat van de selvighe te oordeelen sy/ is noch niet genoech openbaer noch bekendt/ hoe wel nu drie tochten ofte seylagien daerom ghedaen/ tot gheen ghewenscht eynde ghecomen zijn/ want de coursen by hem ghераemt/ zijn niet volcomen achtervolght deur eenich inconvenient/ twelck deur de corthеyt des tijdts niet verbetert conde werden. Dat nu eenighe swaermoedighe luyden voorwenden/ dattet ondoenlijck sy: segghende uyt eenighe oude Schrijvers/ dat wel meer als 30s. mijlen vande Noordt-pool aen weerzyden de Zee onseylbaer sy/ dat blijckt niet waer te zyn/ want de witte Zee/ ende verder noordelijcker/ werdt nu beseylt ende bevischt/ teghen i schryven ende gevoelen vande oude Schryvers: jae wat isser al beseylt daer sy niet van gheweten hebben/ soo waert oock gheen wonder/ ghelijck ick int beghinsel vande eerste beschryvinghe deser beseylinghe ghesеyt hebbe/ datter onder de Noordtpool aen weerzyde 23. graden een ghelijcke coude waer/ al ist niet ten vollẽ versocht. Wie soude gheloovẽ dat int gheberchte van Pireneen eñ Alphen die in Spaengien/ Italien/ Duytslant eñ Vranckrijck strecken/ so groote coude is/ dat aldaer het sneeu nimmermeer en smelt/ ende ligghen nochtans seer veel naer der Sonne/ als dese aende Noordt Zee ligghende

Petrus plancius

zee by de noord Zeylbaer

Pireneen & Alpen

Nederlanden/waer deur comt van de coude in dat gheberchte/deur de diepe valleyen daert snee soo hoogh leyt/ dat de Son de gront niet beschijnen en mach/ en de hooghe Bergen die der sonnen schijn vande valleyen weeren. Alsoo gaetet mede (mijns oordeels) met het Ys inde Tartarische Zee/die oock de Ys Zee ghenoemt is/ontrent Nova Sembla/daert ys vande Rivieren uyt Tartarien en Catthay in comende/ niet can smelten/overmidts der groote menichte/en dat de Son niet hooch boven die plaetsen coemt/ ende daerom daer soo groote hitten niet gheeft/dattet lichtelijck smelten can. Dit doet dattet ys aldaer blijft legghen/ ghelijck het sneeu int voornoemde gheberchte van Spaengien/en dattet selvige ys daer veel couder maeckt/ alst is veel naerder aen de Pool/inde ruyme Zee. Doch also dat alles onbesocht zijnde/niet so vast gaet als oft besocht waer/ soo wil ick dat hier voor memorie ghestelt hebben/ende comen tot de vertellinghe vande tweede reyse ofte seylagie byden Noorden om.

Inden jare 1595. zijnder vande Generale Staten deser Nederlanden/ en zijn Excell. van Orangiē/ als Admirael vander Zee/ seven schepen toeghemaeckt om te seylen deur de Weygats oft Strate de Nassou/ nae de Coninckrijcken van Cattay ende China/twee tot Amsterdam/ twee in Zeelant/ twee tot Enckhuysen/en een tot Rotterdam. De sesse met allerley Comenschap ende ghelt gheladen/ met Comisen daer by om de Comenschap te drijven: ende het sevende was een Jacht die bevel hadde/als de ander schepen om de Caep de Tabin (twelck voor de uyterste hoeck van Tartarien leyt) soude wesen/ofte so verre datse zuydelijck mochten aengaē/ ende boven alle quaden verlet van't ys/dan wederom te keeren/ende de tydinghe daer van te brengen. En also ick was opt schip van Willem Barentsz. die opperste Piloot was/ende Jacob Heemskerck/opper Comis/ soo sal ick de seylagie achtervolghens beschrijven die wy ghedaen hebben/ghelijck ick dese eerste beschrijvinge nae zyn beleydinge/coursen/ende streecken ghedaen hebbe.

Eerstelijck nae dat wy voor Amsterdam ghemonstert waren/ en ons den behoorlijcken Eedt afghenomen
Junij 18. is/soo zijn wy gheseylt den 18. Junij naer Texel/om metten andere schepen die daer tegens een bestemden dach bescheyden waren/onse seylagie te beghinnen inden name Gods.

Julij 2. Den 2. Julij zyn wy uyt Texel gheseylt/int rysen vander Son/ende onsen cours was noordt west ten noorden/ende seylden ontrent ses mylen.

Julij 3. Daer nae geseylt n.n.w. totten 3. Julij smorgens/ nae gissinge op 55. graden/ontrent 18. mylen. Voorts de
Julij 4. windt n.w. ende n.n.w. meest stil/w. ende w. ten z. aengeseylt totten 4. Julij smorgens/ontrent 4. mylen. Daer
Julij 5. nae met een n.n.w. windt/wel soo noordelijck/w. ende w. ten n. gheseylt totten 5. Julij smorgēs ontrent 15. mylen/noch totten wester Son ontrent 8. mijlen.

Julij 6. Doen hebben wy't ghewendt ende seylden n.o. aen totten 6. Julij smorghens/ nae ghissinghe 10. mijlen/ ende soo

ende so voort to tten 7. Julij/zuyder son/ ontrent 24/mijlen/noch totten middernacht den selven cours ontrent Julij 7.
acht mijlen.

Doen ghewent ende w.z. w. aengheseylt totten 9/Julij smorghens ontrent 14. mijlen. Doen weder gewent Julij 9.
n.o. totten avont/ende gheseylt ontrent 10/mijlen.

Voort noorden ten oosten aengheseylt totten 10/Julij savonts ontrent 18/mijlen. Doen ghewent eñ z.w. aen Julij 10.
gheseylt totten 11/Julij totte z.o. son ontrent 8/mijlen.

Doen weder ghewent n. ende n. ten o. aengeseylt totten 12/Julij/ ontrent zuyder son 16/mijlen. Voort n. ten Julij 11. Julij 12.
w. gheseylt 10/ mijlen.

Den 13/Julij weder ghewent z. w. ende w. z. w. aengheseylt/tot ontrent 3. uren voor den avont 10/ mijlen. Julij 13.
Doen wederom ghewent/ende n.n.o. aengheseylt/ totten 14/Julij z.z.o. son/ ontrent 10/mijlen/ eñ voort n. ten Julij 14.
o. ende n.n.o. totten 15/smorghens aengheseylt ontrent 18/mijlen. Daer nae n. ten o. tot savonts toe geseylt on- Julij 15.
trent 12. mijlen. Doen saghen wy Noorweghen/ende ghingen n. ten o. aen totten 16/savonts/den n. w. son/ende Noorwegt int gesicht.
seylden in die tijt ontrent 18/mijlen/ ende soo voort den 17/ Julij n. o. ende n. o. ten n. behouden gheseylt totten Julij 16.
wester son ontrent 24/mijlen. Julij 17.

Doen noch n. ten o. aengheseylt totten 18/den n. w. son/ontrent 20/ mijlen. Van daer aengheseylt n. w. ten n. Julij 18.
totten 19/den wester son/ontrent 18/mijlen. Julij 19.

Van daer weder ghewent n. o. ten n. ende n. o. totten 20/ Julij/ tottet seste glas int eerste quartier/ eñ wachte Julij 20.
doen onse jacht/ dat ons niet conde volghen/van wegen den stercken windt. Het quartier uyt zijnde/hebben wy
onse compagnie ghesien op de ly leggen om ons in te wachten/ende als wy nu by haer gecomen zijn/ so hebben
wy onsen cours ghegaen als voren totten avont toe/ende gheseylt ontrent 30/mijlen.

Doen seylden wy z.o. ten o. totten 21/savonts beletter wacht ontrent 26/mijlen/ eñ voort metten selven cours Julij 21.
totten 22/z z.o. son/ geseylt ontrent 10/mijlen. Des naenorns z.z.w. son/ sagen wy een grooten Walvisch recht
voor den boech leggen slapen/ende is deurt ghedruysch vant aenseylende schip ende geroep vant volck wacker Walvisch voor de boech.
ghewoorden/ende alsoo ontswommen/oft souden hem anders opt lijf gheseylt moeten hebben/ende seylden also
totten n.n. w. son 8/mijlen. Julij 22.

Den 23. Julij gheseylt z.o. ten o. tot de z. z. w. Son ontrent 15/ mijlen/ ende saghent Landt ontrent 4/mijlen Julij 23.
van ons. Doen wenden wyt van't Landt af ontrent z.z. w. Son/ende seylden totten 24/n. w. Son/ ontrent Julij 24.
24/mijlen.

Daer na noorden aengegaen/ende geseylt totten 25/ Julij smiddachs 10/ mijlen/ noch n.n. w. aengheseylt Julij 25.
tot smiddernachts acht mylen. Doen weder ghewent ende aengheseylt o. z.o. ende z.o. ten z. totten 26/ Julij Julij 26.

zuyder Son/ende doen de hooghde vander Sonnen op 71. ende een vierendeel graden.

De Son hoogh 71. en een vierendeel gra. Ontrent de Son z.z.w. wederom ghewent ende aengheseylt n.o.ten n.totten 27. Julij zuyde Son/ eñ der Sonnen hooghde ghemeten op 72. ende een derdendeel graden.

Julij 27. Julij 28. Daer nae noch aengheseylt stijf n.ten o. behoudens totten 28/ Julij de ooster Son/ eñ geseylt nae gissinge 16. mijlen. Doen weder ghewent z.ten o. behoudens tot ontrent n.w. Son/ende gheseylt ontrent 8. mijlen. Daer nae noch z.o. ten z. totten 29. Julij des middernachtes ontrent 18. mijlen.

Julij 29. Julij 30. Julij 31. Augusti 1. Daer nae wederom ghewent o. ten n. ende geseylt totten 30. Julij totte noorder Son ontrent 8. mijlen. Voort ghewent z.z.o. meest stil weder totten 31. Julij west noordtwester Son/ eñ gheseylt ontrent 6. mijlen.

Van daer gheseylt oost aen totten eersten Augusti des middernachts ontrent 8. mijlen. Voort met stilte ende claer weder/ende saghen Trompsont zuyd oost van ons/ontrent de noorder Son 10. mijlen van't Landt/ ende seylden totte ooster Son met weynich coels upten oost noordt oosten/ daer nae z.o. aen totte n. w. son gheseylt neghen mijlen en een half.

Augusti 3. Doen weder ghewent eeñ half mijl vant Lant zijnde/ende o. ten n. aengheseylt totten 3. Augusti z. w. Son ontrent drie mijlen/ langhs de wal heenen ontrent 5. mijlen.

Doen wenden wyt weder overmidts een clippe oft Rif/streckende ontrent anderhalf mijl van't Landt/daer

De Viceadmirael seyl op een clip oft riff. Ysbrant de Vice-admirael op gheseylt is/ende stiet seer/ dan also het goet ende bequaem weder was is hy daer weder van ghecomen. Hy was doen een weynich voor ons/ende alsoo wy hem hoorden roepen/ eñ saghen zijn schip in onmacht ligghen/soo hebben wijt metter haest ghewent: de wint was n.o. ten o. ende z.o. meest z. o. eñ

Augusti 4. z. tot de zuyder son den 4. dach Augusti/ende seylden ontrent 5. mijlen by't Landt heen/ ontrent ses mijlen nae gissinghe.

Doen is de hooghde der Sonnen ghemeten op 71. ende een vierendeel gradē/voort wast stil weder tot middernacht/doen was de windt zuydelijck/ende ghinghen o. ten n. aen totten 5. Augusti/ de son z.o. ende lach de

Augusti 5. Noortcaep. Noordt caep ontrent 2. mijlen oost van ons/ende als de son n. w. was/ lach de Moer met de Dochters ontrent z. van ons 4. mijlen/ende seylden in die tijt ontrent 14. mijlen.

Augusti 6. Voort seylden wy o.n.o. aen totten 6. Augusti totter w.o.w. son/doen quam tschip van Ysbrant de Viceadmirael ende wy tsamen/ende maeckten malcanderen seer reddeloos/ende seylden ontrent 10. mijlen.

Augusti 7. Doen streecken wy de seylen totte n.w. Sonne toe/ende daer nae weder opghehaelt met een o. ende o. n. o. windt/ende seylden aen z. ten w. behouden stijf totten 7. Augusti z.o. Son toe/doen quam daer een Enckhuyser schip uptte witte Zee/ende wy seylden doe by gissingh 8. mijlen.

Ontrent de zuyder son lach de Noort-caep z.w. ten z. van ons ontrent anderhalf myl/ ende de Moer mette

Dochters

Dochters z.w.van ons ontrent 3.mylen. Doen wenden wyt met een o.ten n.wint/n.ten o.over behouden/ende
seylden totten 8.Augusti tot de z.w.son ontrent 14.mylen. Doen gewent z.ten o.behoudens totten 9.Augusti/ Augusti 8.
den zuyder son/ende sagen doen een hoogen hoeck Landts z.o.van ons/ende noch eenen anderen hoogen hoeck Augusti 9.
Landts z.w.ontrent vier mylen van ons/na gissinge/ende seylden also ontrent 14.mylen. Doen wederom over
ghewent n.o.ten n.totten 10.Augusti/de ooster Son/ende geseylt ontrent 8.mylen. Daer nae wederom gewent Augusti 10
z.totter n.w.son toe/ende geseylt na gissinghe ontrent 10.mijlen.

Doen wederom ghewent als de Noordtcaep w.ten z.van ons lach ontrent 9.mijlen/ de Noortkien z.ten w.
van ons was ontrent 3.mijlen/ende seylden n.n.o.totten 11.Augusti in seer mistich weer totte zuyder son toe/on- Augusti 11.
trent 10.mylen.

Van daer wederom ghewent met een o.n.o.wint/ende z.o.ten z.aengheseylt totten 12.Augusti/z.w.son/on- Augusti 12.
trent 8.mylen. Daer nae de Noortkien z.w.ten z.van ons legghende ontrent 8.mijlen/ soo dreven wy in stilte
totten 13.Augusti z.z.w.son/ende seylden in die tijdt ontrent vier mijlen. Noortkinc. Augusti 13.

Daer na aengeseylt z/o/ten o/ontrent vier glasen/ende tschip het Yseren Vercken met zijn compagnie/ zijnde
Coopvaerders/namen haer cours naert zuyden/eñ wy seylden totten 14 Augusti tot de zuyder son toe ontrent Augusti 14.
18/mijlen/ende seylden voort meest eenderley cours totten 15/Augusti ooster son: daer wierpen wyt loot op 70/ Augusti 15.
vadem/ende seylden voort totter zuyder son 38/mijlen.

De son zuyden zijnde/wert des hooghte des sons bevonden 70/graden ende 47/minuten. Daer nae werdt
inder nacht t'loot ghewörpen/ende vonden diepte 40/vadem sandt grondt/wesende een banck/de son n/w/we-
derom tloot ghewörpen/ende hadden diepte op 64/vadem/ende ghinghen noch al o/z/o/aen totten 16/n/o/son/ Augusti 16.
daer hadmen op 80/vadem de lijn uyt zijnde/gheen grondt/ende ghinghen daer nae aen o/ende o/ ten z/ ende
wierpen dickwils t'loot op 60/oft 70/vadem/ weynich meer oft min/ ende seylden alsoo totter zuyder son toe/
ontrent 36/mijlen.

Voorts seylden wy voort aen behoudens totten 17/Augusti/ooster son/ende wierpent loot op 60/vadem/ cley Augusti 17
grondt. Doen de hooghde der sonne gheceylt allse z/w/ten z/was op 69/graden ende 54/minuten/ende sagen
daer gheweldich veel ys langs de custe van Nova Sembla/ende wierpent loot op 75/vadem steeck grondt/eñ
seylden ontrent 24/mijlen.

Daer na ghinghen wy diverssche coursen/overmits het ys z/o/ten o/ende z/z/o/ totten 18/ Augusti/ de ooster Augusti 18
son/eñ seylden ontrent 18/mylen. Doen wierpen wy weder tloot/ende vonden diepte 30/vadem steeck grondt:
twee uren daer nae 25/vadem root sandt grondt/met veel cleyne stipkens: drie glasen daer nae hadmen grondt
op 20/vadem/root sandt grondt/met swarte stipkens: als voren/doen sagē wy 2/ Eylanden/ die de Enckhuy-

 sers den

sters den naem gaven van zyn Excell. van Oraengien/ende zyn Broeder/ende lagen z.o. van ons ontrent 3/myen laech Landt/ende seylden totte zuyder son 8/mylen.

Daer nae oost aenghezeylt/ende diversche reysen het loot ghe worpen/bevonden wy de gront 20/19/18/eñ 17.
De Weygats. vadem/meest steeckgront/met swarte stipkens ghemenght/ende sagen de Weygats/wester son/o.n.o. van ons legghende ontrent 5/mylen/ende seylden doen ontrent 8/mylen.

Voort seylden wy vande 70/graden tot aende Weygats/meest al deurt gebrokẽ ys. Aende Weygats comẽde/hebben wy het loot geworpen/eñ vonden langen tijt diepte van 13/ende 14. vadem/ steeck gront/ met swarte stipkens ghemenght. Een weynich daer nae wierpen wyt loot/eñ bevonden de diepte op thien vadem/de wint noordelijck/eñ was gestadich hout loef: ende draghende vande veelheyt des ys/ tot ontrent middernacht toe. Doen moesten wyt noordtwaerts over wenden/ overmits sommige clippẽ die by zuyden Weygats dicht voor ons laghen ontrent anderhalf myl/diep wesende 10. vadem. Doen onsen cours verandert/eñ 4/glasen w.n.w. aenghegaen. Daer nae wederom ghewent o. eñ o. ten z. ende quam alsoo aende Weygats/ ende wierpent loot
Augusti 19. deurgaens op de diepte van 7/vadem/weynich min oft meer/totten 19/Augusti/doen quamen wy de Son z.o. in Weygats/op de reede/de windt was vanden noorden.

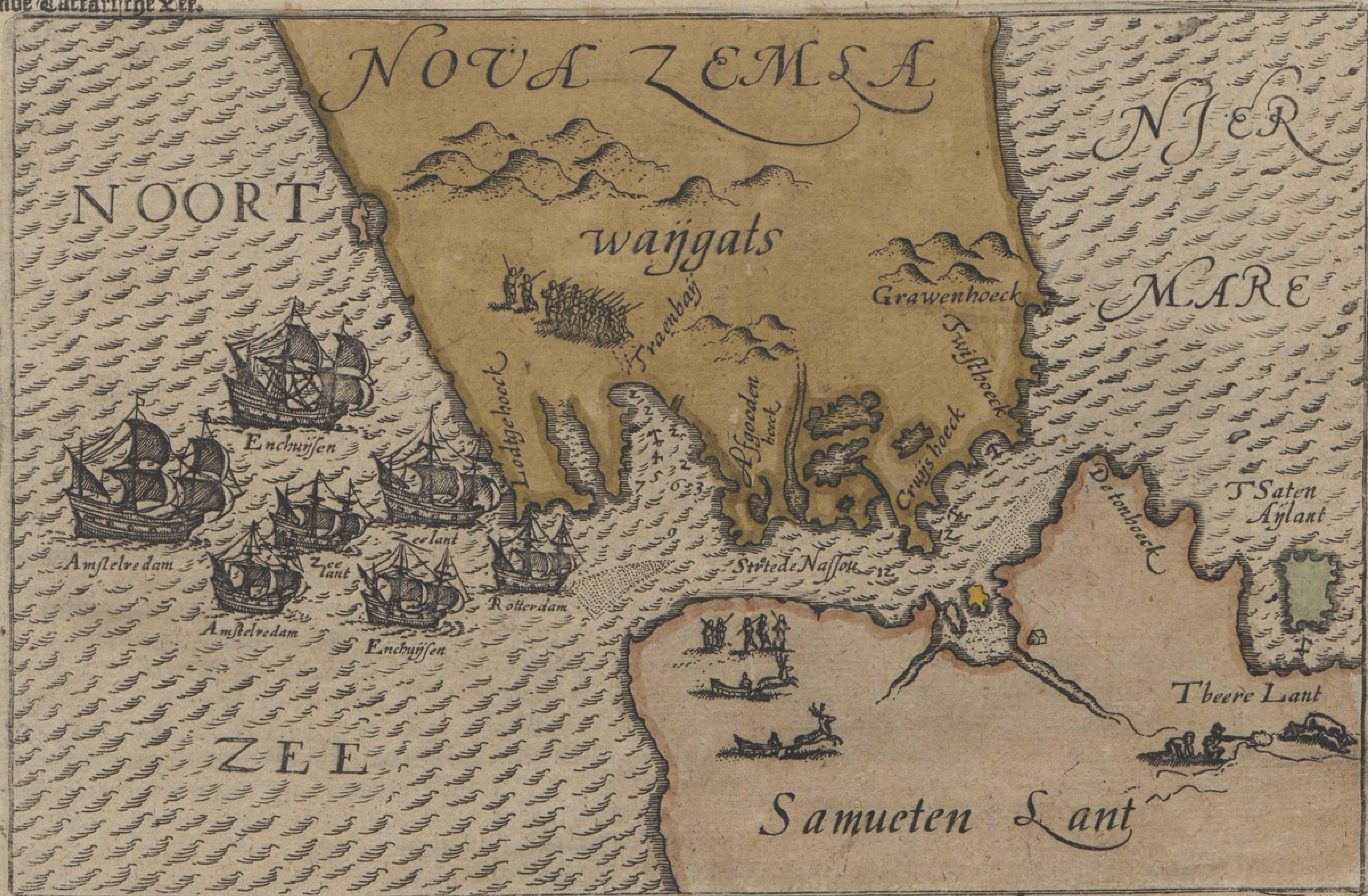
Het rechte gat tusschen de Beelthoeck/eñ de Samuten Landt was vol ys/ alsoo dattet niet wel mogelijck was te passeren/eñ zijn alsoo op de reede ghelopen/die wy noemdẽ den Traenbay/om dat wy daer veel Traen vonden. Dit is een goede Baey voor den ysganck/meest voor alle winden beschut/men mach soo verde inseylen alsmen wil/5.4. ende drie vadem goede steeck grondt: By de oostwal ist diepste water.

Augusti 20. Den 20. Augusti der Sonnen hooghde ghemeten met een Graet-booch/ eñ bevonden datse hoogh was/ boven den Horisont 69. graden 21. minuten/doense was z.w. ten z. alse op haer hooghste was/ oft eerse began te dalen.

Augusti 21. Het volck in de Weygats aen lant ghetrocken. Den 21. Augusti trocken wy opt Landt vande Weygats/met 54. persoonẽ/ om te vernemẽ vande gelegentheyt aldaer. Ontrent 2. mylen te landtwaert in comende/hebben wy aldaer gevondẽ diversche steden met Delwerck/Traen/ende dierghelijckẽ waer/oock voetstappen der menschen/ende Rheeden/ daer deur wy bemercten dat aldaer ontrent eenighe menschen woonen mochten/oft aldaer comen hanteren. Tot meerder verseeckertheyt mochtmen daer besporen aende menichte der beeldẽ/ diemen aldaer op den Beelt-hoeck (also van ons genoemt) seer veel vant/t'welck wy thien dagen daer nae vanden Samuten ende Russen wel breeder verstaen hebben/als wy met haer spraeck hielden als volghen sal.
Beelthoeck/ deur de menichte der beelden also ghenaemt.

Doen wy daer nae wyders vande Weygats af td Landtwaerts in quamen/ hebben wy alle middelen ghesocht om eenighe huysen te vinden/ ofte eenighe menschen daer deur wy onderwesen mochten werden vande gheleghent-

Dese Caerte wijst aen de opdoeninghe/ ghelegentheyt ende streecken van Weijgats/ anders ghenaemt de Strate van Nassou/ Staten Eylandt/ Traenbaey/ Beelthoeck/ Cruys hoeck/ ende t Wisthoeck/ met de diepte/ riffen/ ende den aenleve van dien/ soo inde Weygats ende daer deur oostwaert inde Tartarische Zee.

ghelegenheyt der Zeevaert daer ontrent/daer van wy naderhant vanden Samiuten verstaen hebben/dat op Weygats eenige lieden woonende zijn/ende op Nova Sembla mede/ maer wy hebben daer gheen volck connen vinden/noch huys/noch yet anders/alsoo dat wy om breeder bescheyt te vernemen/met sommige van ons volc noch verder 3.0. aen trocken nae den oever vander Zee. Als wy nu int treckẽ waren/hebben wy een gemaecten wech ghevonden int Mos oft Moras/ontrent ter halver knie diep / want also diep tredende vondẽ wy harden gront. Opt alderondiepste wast over de schoenẽ diep. Als wy nu int voortreysen aenden oever quamen/so verblyden wy ons overmidts ons dochte dat wy openinghe sagen/daer wy wel deur souden comẽ / om dat wy aldaer soo weynich ys sagen. Des avonts te scheep comende/hebben wy dit voor een nieuwe tydinghe gebracht. Soo hadde onse Schipper mede een roy-jacht uytgesondẽ/om te sien oft de Tartarische Zee open waer/ maer sy mochten inde Zee niet comen om des ys wille/dan sy voerẽ aende Cruysshoeck / ende lieten de jacht daer liggen/ende liepen over landt nae de tWist hoeck/ende saghen daer dattet ys vande Tartarische Zee aende cust van Ruslandt ende de Weygats inde hoeck vol gheltouwt was.

Menschen op Weygats woonende.

Den 23. Augusti hebben wy een Lodgie van Pitzore ghevonden/ende was met bast tsamen ghenaeyet/ende hadde noordtwaert op gheweest/ om aldaer eenighe Walrussche tanden/ Traen eñ Gansen te becomen/diese tot de ladinghe in hadden vande schepen die uyt Ruslant comen souden deur de Weygats / also sy ons seyden doen wy haer verspraken/ dat die schepen soude comen om te seylen inde Tartarische Zee/ voorby de Reviere Oby/tot een plaetse ghenoemt Ugolita in Tartarien/om aldaer de winter over te blyven/ ghelijckse alle jaers ghewoon waren te doen. Sy seyden dattet noch 9. oft 10. weken soude zijn/ dattet gat soude toevriesen / eñ alst begon te vriesen soudet dan stracx toe vriesen / ende datmen dan over ys mocht loopen tot in Tartarien over de Zee/die sy noemden Marmare.

Augusti 23. Een Lodgie van bast ghenaeyet ghevonden.

Den 24. smorghens vroech voeren wy de Lodgie aen zijn boort om breeder bescheyt te vernemen vande Zee aende oostzyde vande Weygats/ende hebben ons goet bescheyt ghedaen als verhaelt is.

Augusti 24.

Den 25. Augusti zijn wy wederom nae de Lodgie ghevaren/eñ hebben vriendelijck met haer ghesproken / eñ wy vernamen oock vrientschap aen haer/ende sy gaven ons int eerst acht vette gansen/die sy seer veel int ruym van haer Lodgie hadden liggen. Wy versochten aen haer dat een oft twee met ons aen ons schip wilden varẽ/ ende sy zijn seer blydelijck met ons ghevaren/seven int ghetal. Alse nu in ons schip quamen / verwonderden sy haer seer vande grootheyt eñ welgemonteertheyt van ons schip: eñ nae datse nu 'tschip van voren tot achteren wel besien haddẽ/hebben wy haer t'eten voor geset/ Vleysch/ Boter eñ Kaes/maer sy hebbent geweygert / segghende dattet dien dach/haer vasteldach was/maer siende ten laetsten Peeckel-haringh / so hebbense daer alle t samen van gegeten/met hooft/met staert/met al van boven af byt ende. Nae datse nu ghegheten hadden/soo

Augusti 25.

Vastheyt der Russche.

E hebben

Scheyden der Russchē. hebben wy haer met een back met haringh vereert/daer van sy ons seer bedanckten/niet wetende wat vrientschap sy ons daer voor bewysen souden/ende wy hebben haer met ons jacht inden Traenbay ghebracht.

Streckinge vande Weygats. Op den middach hebben ons ancker ghelicht met een w.n.w.wint. De cours ofte streckinge vande Weygats is oost totten Cruyshoeck toe/voort n.o. tot aende twisthoeck/wel so oostelijck. Voortaen strecktet Lant vande Weygats n.n.o. eñ n.ten o. dan n.wel soo westelijck. Wy seylden n.o. wel so oostelijck twee mijlen voorby den twisthoeck/maer werden doen ghedwonghen wederom te seylen deur de veelheyt des ys//ende namen onsen cours nae onsen voornoemdē Reede. Int wederom seylen vonden wy goede gelegentheyt byden Cruyshoeck dien avont te anckeren.

Augusti 26. Den 26. Augusti smorghens hebben wy onsen ancker ghelicht/ende de fock ghevelt/ eñ zijn nae onse oude Reede gheseylt om aldaer beter bequaemheyt te verwachten.

Augusti 28. 29.30.31. Den 28.29.ende 30. Augusti totten 31. waydet meest al een z.w.wint/ eñ Willem Barentsz. onse Capiteyn voer aende zuytzyde vande Weygats aent vaste Landt/ alwaer sy eenighe meest wilde menschen (ghenaemt Saminten)hebben gevonden/doch niet al te wildt/want sy zynde 20.int ghetal met ons volck negen int ghetal spraeck gehouden hebben/ontrent een mijle Landtwaert in/doense gheen volck vermoeden/(overmits wy voor heen op Weygats te lande geweest hebbende/ gantsch gheen volck daer vernomen hadden)ende sagense doen in twee hoopen in mistich weer/vijf ende vijftsamen gepartuert/ eñ wy waren seer dicht by haer eer wyse wel ghewaer werden. Doen is onse Tolcker voor uyt ghegaen om met haer spraeck te houdē: als sy dat sagen hebbense mede een voor uyt gesonden/ende comende by onsen man/track hy een pijl uyt zijn koker/hem dreyghende te schieten/daer deur onse man/ sonder ghe weyr zijnde/ bevreest werde/ eñ riep/ inde Russche spraecke: schiet niet wy zijn vrienden. Als dit de ander hoorde/heeft hy zijn pijl eñ booch ter aerden geworpen/daer mede te kennen gevende dat hy wel begheerde met onse Tolcker spraeck te houden. Dit de onse siende/riep andermael wy zijn vrienden/ daer op de ander seyde zijt dan welcoom/eñ sy groeteden malcanderē/ beyde haer hoofden neder buygende ter aerden/nae der Russen manieren. Dese gheleghentheyt ghevonden/heeft de onse hem ghevraecht nae de gheleghentheyt vanden lande ende der Zee oostwaert deur de Weygats/ waer van sy ons goet bescheyt hebben ghedaen/segghende/ alsmen een hoeck ghepasseert soude zijn ontrent vijf dach reysens/ wysende n.o. dat dan daer nae een groote Zee is/wysende nae't z.o. op/segghede tself de seer wel te weten/overmidts eenen aldaer gheweest hadde van weghen haren Coninck/met een partye volcks daer hy Overste van gheweest hadde.

Afbeeldinge der cleedinge ende gedaente der Samuten. De ghedaente haerder cleederen is gelijckmē by ons de wilde menschē afmaelt/maer zijn effenwel niet wilt/ want sy gebruycken goet verstant. Sy zijn gecleet met vellen van Rheeden vāden hoofden totten voeten/uytghesondert

Afbeeldinghe vand deerlijcke moordt/deur een wreeden/eyselijcken/ verslindenden Beyr/ hoe hy twee van ons volck seer deerlijck verscheurde ende hoe wy tot tweemael met gantscher ghewel teghen hem vochten/ende seer langhe doende waren eer men hem dooden conden/ende dat hy soo langhe hy leef de/hoe wel hy ghewont/gheschoten ende gheslaghen was/effenwel zijn aes niet verlaten wilde.

oostzijde van't Staten Eylandt/ontrent een Muschet schoot van't Landt/diep wesende 13. vadem. Staten eylandt

Den 4. smorghens hebben wy ons ancker ghelicht/overmits het Ys/eñ seylden tusschen het vaste Landt eñ Septē.4.
Staten Eylant/daer wy dicht aent Staten Eylant op vier ende vijf vadem diep/een touw aen Landt brach-
ten/beschut vanden Ysgangh laghen/ ende ghinghen altemet aen't Landt Hasen schieten/ die daer seer veel Vole hasen.
waren.

Den 6. September smorgens zijn eenighe Bootsghesellen aent vaste Landt ghegaen om gesteenten te soec- Septē.6.
ken/een maniere van Diamanten/die opt Staten Eylandt mede seer veel waren. Int soecken vande steent-
gens ist ghelchiet alsser twee maets by malcanderen laghen/datter een witten mageren Beyr is stillekens aenge- Een witte beer.
comen/ende greep den eenen van dees twee in zijn neck: de self de niet wetende wiet was/ riep: wie grijpt my
daer van achteren. Zijn maet die by hem in de kuyl lach/lichte zijn hooft op om te sien wiet wesen mocht/ende Van een
sach dattet een yselijcken Beyr was/roepende/ och maet tis een Beyr/ende stont midts dien wel wacker op yselijcke
ende liep wech. felle Beyr/

De Beyr beet den eenen terstont thooft in stucken/ende sooch het bloet daer uyt. Het ander volck dat mede die twee menschen
aent Lant quam liep terstont derwaerts/wel 20. int ghetal/om den man te verlossen/oft ten minsten het doode vernielde.
lichaem hem te ontjagen. Na datse nu haer roers ende spietsen ghevelt hadden/ende totten Beyr aen quamen/
die etende stont vant doode lichaem/soo is hy seer wreedt eñ onbeschroomt tot haer ingheloopen/eñ heeft noch
een man uyt haer wech gheruckt/eñ verscheurt/seer deerlijck om sien/daer deur de andere alle t'samen de vlucht
ghenomen hebben.

Als wy uyt ons Schip ende Jacht vernamen dat ons volck de vlucht namen nae den oever toe/ soo zijn wy
met snelder haest in ons schuyten gevallen/ende met alle neersticheyt aenden oever gheroeyt/ om ons volck te
ontsetten. Aent Landt comende hebben wy dat deerlijck schouwspel van ons volck ghesien/ hoe jammerlijck
datse vanden wreeden Beyr verscheurt ende vernielt warē/ende wy spraecken malcanderen een moet aen/ dat
wy ghelijcker hant souden aen trecken met Roers/Cortelassen/ ende halve Lancien/ende dat niemandt soude
wijcken/maer dat condense alle ghelijck alsoo niet verstaen/want sommighe seyden/ onse Maets zijn doch al
doodt/ ende wy sellen den Beyr wel crijghen/al stellen wy ons niet in soo een openbaer perijckel/ mochten wy
ons maets noch haer leven redden/so moesten wy ons haesten/maer nu ist met gheen haest te doē/ dan wy moe-
ten hem ghewis nemen/ ende dat tot onse meeste verseeckerheyt/ want wy hebben met een wreedt/ fel/ver-
slindende Beest te schaffen. Doen zijnder drie vande Maets wat bet voort aen ghetreden/ de Beyr effenwel Cornelis Jacobs sz
blijvende zijn aes te verslinden/niet achtende op alle onse menichte/hoe wel wy wel dertich int ghetal waren.
Dese drie die voor uyt ghingen waren Cornelis Jacobsz. de Schipper van Willem Barētsz. Willem Gysen/

Stuerman vande jacht/eñ Hans van Nuffelen Schrijver van Willem Barentsz. Eñ nae dat de voornoemde Schipper eñ Stuerman drie reysen hadden gheschoten/eñ niet bedreven/so is den voornoemde Schrijver noch een stuck voor upt ghetreden/ende als hy nu den Beyr binnens schoots sach/soo heeft hy met zyn Roer aengeleyt/ende den Beyr deurt hooft/by zijn oogen ingetreft / ende den Beyr bleef noch dẽ man in zijn neck vast houdende/ ende beurde zijn hooft noch op/met man met al/ maer begonste wat te suysebollen. Doen hebben de Schryver ende een Schotsman met haer Cortelassen den Beyr noch op de huydt gheslaghen datse in stucken sprongen/sonder dat hy zijn aes noch verlaten wilde. Int eynde is Willem Gysen toegheloopen/ende heeft den Beyr met zijn Roer over den snuyt gheslagen met alle zijn macht/also dat den Beyr doen noch eerst ter aerden viel/met een groot misbaer/eñ Willem Gysen sprangh hem opt lijf ende sneet hem den strot af.

Septem.7. Daer nae hebben sy de doode lichamen den 7. September opt Staten Eylant begraven/ende den Beyr gevilt/ende tvel tot Amsterdam ghebracht.

Septem.9. Den 9/zijn wy vant Staten Eylant tseyl ghegaen by de wal henen/ maer het ys quam so veel eñ geweldich in/dat wy niet deur mochten/also dat wy savonts wederom gekeert zijn aent Staten Eylant/de wint was westelijck. Daer seylde de Admirael aende gront op eenighe clippen mettet jacht van Rotterdam/ maer quamen onbeschadicht daer van.

Septẽ. 10. Den 10/September seylden wy weder uptet Staten Eylandt nae de Weygats/ eñ sonden twee Boots nae Zee/om kunschap vant ys te brenghen/ende wy quamen savondts te ghelijck inde Weygats / ende settent aldaer by den tWisthoeck.

Septẽ.11. Den 11/September smorghens seylden wy weder inde Tartarische Zee / maer quamen al wederom in veel ys/alsoo dat wy wederom na de Weygats seyldẽ/ende settedent by de Cruys hoeck. Ontrent de middernacht saghen wy een Russche Lodgie van de Beelthoeck seylen nae der Samiuten Lant.

Septẽ. 13. Den 13/September begondet een storm te waeyen ontrent zuyder Son uptẽ w/z/ w/mistich/moddich weer/ met sneejacht/ende de storm nam noch meer aen alsoo dat wy deur dreven.

Septẽ.14 Den 14/begostet weer te beteren/den wint liep ten n/w/ende die stroom quam stijf upt de Tartarische Zee loopen/eñ was tot den avont schoon weder/de wint savonts noord oost. Des self den daechs voer ons volck aen d'ander zyde vande Weygats/aent vaste Lant/ om tCanael te diepen. Voeren heel inde bocht achter het Eylandt mette steert. Daer was een cleyn huysken van hout/ende een groot af water. Den self den smorgens wonden wijt ancker aen boort/ende de stengh om hoogh / meenende andermael te versoecken om onse reyse te

Septẽ.15 verborderen/maer d'Admirael van ander meeninghe zijnde/is blyven legghen totten 15/September. Des selfden daechs smorghens quam het ys wederom het oosteynt vande Weygats in dryven/ soo dat wy stracr ghedwongen waren ons anckers te lichten/eñ zijn des selven daechs twesteynt vande Weygats weder uptgeseylt

niet

met de heele vlote naer huys/eñ passeerden des selven daechs d'Eylanden Matfloe eñ Delgoy/ Wy seyldẽ den heelen nacht n.w.ten w.12/myslen/tot saterdaechs smorghens: de wint liep snachts ten n.o.ende sneeude.

Den 16. September van smorghens totten avont geseylt w.n.w.18/mijlen diepte 42.vadem. Het jachtsneede ende waeyde veel wints upten n.o. Het eerste quartier wast 40/vadem diep: smorghens saghen wy niet een schip van onse Compangie. Septẽ. 16

Daer nae noch den heelen nacht geseylt totten 17/September smorghens/ met twee schoverseylen/n.w.ten w.eñ w.n.w.10/mijlen. Des self den daechs int tweede quartier/hadden wy diepte 50/vadem/ ende des smorghens 38/vadem/sant grondt met swarte stippelen. Septẽ. 17

Des Sondaechs smorgens liep den wint ten n.ende n.n.w.ende waeyden seer hardt. Doen hadden wy by ons gecregen tJacht vanden Admirael/dat bleef by ons seylen vanden morgen totten avont/ met een seyl z.z.w.ende z.w.ten z.behouden 6/mijlen. Doen sagen wy den hoeck van Candinaes z.o.van ons ligghen/diepte 27/vadem/roodt sandt/met swarte stippelen.

Des Sondaechs savonts is de fock weer op gemaeckt/ eñ noordtwaert over ghewent/ ende geseylt den heelen nacht tot maendaechs smorghens n.o.ende n.o.ten o.behouden 7/oft 8/mijlen. Septẽ. 18

Den 18/September smorgens werden wy onse jacht dat wy achter aen hadden quijt/ende sochtent weer tot de middach/maer en condene niet vinden/ende dreven oostwaert heen 3/mijlen. Noch vanden middach tot den avont gheseylt n. ten o.4/mijlen.

Noch van smaendaechs savonts tot dijnsdaechs smorgens n.o.ten n.behouden 7/mijlen/eñ vanden morgen tot den middach n/o/ten o/4/mijlen. Vanden middach totten avont n/ ten o/5/oft 6/mijlen/diepte 55/vadem. Septẽ. 19

Des selven avonts zuytwaerts over ghewent ende gheseylt tot smorghens.

Den 20/September z/ten w/ende z/z/w/behouden 7/oft 8/mijlen. Diepte 80/vadem/swart slijck. Septẽ. 20

Vanden morghen totten middagh gheseylt met beyde Marsseylen z/w/ten w/behoudẽ 5/mijlen. Noch vanden middach totten avont w/ten z/ behouden 5/mijlen.

Den 21/vanden avont tot donderdaechs smorghens gheseylt een quartier w/ende voort totten daghe west/ behouden 7/mijlen diepte 64/vadem waesighe grondt. Septẽ. 21

Vanden morgen totten middach z/w/behouden 5/mijlen/diepte 65/vadem waesige gront. Des middaechs weer noortwaert over ghewent/eñ geseylt 3/uren n/ o/ 2/ mijlen. Doen hebben wijt weer westwaert over ghewent/ende gheseylt tot snachts ten halven int tweede quartier met 2/schoverseylẽ z/z/w/ ende z/w/ten z/behouden 6/mijlen.

Daer na hebbẽ wy int tweede quartier weer noortwaert over gewent/ eñ geseylt tot vrydaechs smorghens/

Septē. 22. den 22. September n.ten o.ende n.n.o.behouden 4.mijlen. Vanden morgen totten naemiddach gheseylt n.o. behouden 4.mijlen.

Doen hebben wy weer westwaert over ghewent ende gheseylt n.w. ten w.ende n.w.3.mijlen. Daer na het
Septē. 23. eerste quartier n.w.ten w.5/mijlen.Het 2/quartier w.ten n.4/mijlen. Voort tot saterdaechs smorgens/ den 23/ September w/z/w/ende z/w ten w/4/mijlen. Vanden saterdach smorghens tot den avont gheseylt met twee Schoverseylen z/w/ende z/w/ten w/behouden 7/oft 8 mijlen. Den windt n/n/w.

Septē. 24. Des savonts noordtwaert over ghewent/ende gheseylt totten Sondach smorgens/den 24/September/met twee Schoverseylen ontrent o.behouden met harde n/n/w/windt 8/mijlen/vanden morghen totten middach o/ten z/3/mijlen/de windt noorden.

Doen hebben wijt westwaert over ghewent/ende geseylt totten avont w/z/w/3/mijlen/behouden.

Septem.25 Noch de heele nacht tot smaendaechs smorgens den 25/September w/ten z/behouden 6/mijlen/n.windt.

Des morgens liep den wint n/o/ende wy seylden vanden morghen totten avont w/ ende w/ ten n/10/mijlen/ diepte 63/vadem/sant grondt.

Septē. 26. Vanden avont tot dingsdaechs smorghens den 26/Septembea geseylt w/behouden 10/mijlen. Doen waren wy des smorgens dicht by het Lant/ontrent 4/mijlen by oosten Kilduyn. Doen wenden wy smorgens van de wal/ende liepen ontrent 3/uren af. Daer nae wenden wyt weer nae het Landt / ende meenden in Kilduyn te loopen/maer quamen te laech/also dat wy nae de middach weer van Lant wenden/ ende seylden totten avont o/n/o/behouden 5/mijlen.

Septē.27 Noch vandē avont tot 2/uren voor des woensdaechs smorgēs/den 27/ September oost aen geseylt/behoden 6/mijlen. Doen hebben wy westwaert over ghewent/eñ geseylt totten avont w/ten n/behouden 8.mijlen/ ende quamen savonts weer neffens Kilduyn. Doen wenden wijt vande wal/eñ seylden 2/quartier n/o/ten o/ende o/
Septē.28 n/o/6/mijlen. Doen wenden wyt weder teghen des vrydaechs smorghens/den 28/ September/ eñ seylden met variable winden/dan dus/dan so/tottē avont toe. Doen gissen wy dat Kilduyn ontrent w/van ons lach 4/mijlen/ende cregen een o/n/o/wint/ende seylden n/n/w/ten n/ tot saterdaechs smorgens 12/ oft 13/mijlen.

Den 29. September smorgens gingē wy aen n/w/ten w/ 4/ mijlen/ het was voort den geheelen dach totten
Septē.29 avont moy/stil/lieflijck/sonneschijn weder. Des savonts liepen wy w/z/w/ eñ waren doen ontrent 6,mijlē van't
Septē.30 lan/eñ seylden tot Sondaechs smorgens/den 30/dito n.n.w. behouden 8.mijlen. Doen wenden wy naer lant/ eñ quamen des selven daechs in Waerhuys/ende laghen daer totten 10/October. Den 10/October seylden wy
Octob. 10. Novem.18 weder uyt Waerhuys/ende quamen den 18/ November inde Maes/ende hebben die coursen oft mylen van Waerhuysen tot Hollandt toe niet willen stellen/als onnoodich zijnde/want dat een daghelijcksche vaer is.

Eynde des tweede Voyagie.

Vertellinghe vande derde Seylagie by noorden

om/ nae de Coninckrijcken van Catthay ende China/ inden jare duysent vijf hondert ses ende tneghentich.

NAe dat nu als hier voren verhaelt is/ de seven Schepen vander Noorder reyse wederom ghecomen waren/ niet soo vruchtbaer alsmen wel ghehoopt hadde/ soo isser by mijn E. Vermoghende Heeren de Staten van alles goet ondersoeck ghedaen/ ende de saecke in beraedt ghenomen/ oftmen noch ten derdemael van slandts weghen wederom eenighe toerustinghe soude doen/ om de selvighe voorghenomen reyse tot een goedt eynde te brenghen/ indient doenlijck ware/ doch is nae veel ende diversch ondersoeck ende beradinghe over ende weder over/ tselfde by mijn E. Heeren Staten afghestemt.

Dan soo daer noch eenighe waren/ tsy Steden ofte Cooplieden/ die tselvighe breeder willen versoecken t'haren costen/ ende de reyse wel volbracht werde/ daer deur blijcken conde datmen die passagie beseylen mochte/ soo wildense den selvighe wel een groote vereeringhe vant Landts weghen doen/ noemende een merckelijcke somme ghelts.

Over sulcks zijnder noch ten derde mael vanden Eerbaren Raedt der vermaerde Stadt Amstelredam/ int beghinsel van't jaer twee Schepen toegherust/ daer van het Scheeps-volck op tweederley conditien zijn aenghenomen gheweest: te weten/ watse souden hebben soose onverrechten saecken wederom quamen/ ende daer teghens watse souden hebben soose deur quamen/ ende de reyse volbrachten/ belovende haer een goede conditie/ soo sy de reyse conden volbrenghen/ om alsoo het volck moedich te maecken/ nemende soo veel ongehoude persoonen alsse eenichsins mochten/ om te minder deur den treck tot wijf ende kinderen/ int werck te vertsaghen/ oft vande reyse afghetoghen te werden. Op dees conditie zijn de twee schepen int beghin vande Mey seyl-rede gheweest. Opt eene was als Schipper ende Comis vande Comanschappe/ Jacob Heemskerck Heyndricksz. ende Willem Barentsz. opperste Stuerman. Opt ander Jan Cornelisz. Rijp/ als Schipper ende Comis vande Comenschappe/ die de Coopliedem daer inghescheept hadden.

Den 5. Mey des jaers 1596. isset volck van beyde dees schepen ghemonstert/ ende den 10. zijnse van Amsterdam gheseylt/ ende quamen den 13. int Vlie. Mey 5. Mey 13.

Den 16. ghinghen wy seyl uytet Vlie/ maer de stroom verliep ende de windt nae't noordt oosten/ alsoo dat wy ghe- Mey 16.

wy bedwongen werden wederom binnen te loopen/eñ tschip van Jan Cornelisz. raeckte aende grondt/ maer quamper noch weer af/ende wy wierpen ons ancker wederom uyt aende oostzyde vant Vlie-landt.

Mey 18. Den 18. Mey seylden wy wederom uytet Vlie met een n. o. windt/ende ghinghen aen n. n. w.

Mey 22. Den 22. Mey creghen wy de Eylanden van Hitlandt ende Feyeril int ghesichte/de windt was n. o.

Mey 24. Mey 29. Den 24. creghen wy een goeden windt/ende ghinghen n. o. aen/totten 29. toe. Doen werdet inde wint/ende waeyde een Topseyl uyten n. o.

Mey 30. Den 30. Mey creghen wy wederom de goeden wint/eñ ghingen n. o. aen/ eñ wy hebbẽ de hoochte des Sons ghenomen met de Graetbooch/ende bevonden datse verheven was boven den Horisont 47. graden ende 42. minuten. De declinatie was 21. graden 42. minuten/alsoo dat de hoochde des Pools was 69. graden ende 24. minuten.

Junij 1. Junij 4. Den eersten dach Junij hadden wy gheen nacht/eñ opten tweeden creghen wy weder inde windt/maer opten 4. creghen wy een goeden wint uyten w. n. w. ende ghinghen aen n. o.

Ontrent z. z. o. Son sagen wy een wonderlyck Hemel-teycken/aen elcke zyde vande Sonne scheen noch een Son/eñ daer liepen twee Reghenbogen deur alle de drie Sonnen henen/ende daer nae noch twee Reghenbogen/de eene wyt rontomme de Sonnen/ende de ander dweers deur de groote ronde/ ende het groot rondt stont de onderste cant verheven boven den Horisont 28. graden. Des middaeghs als de Son op zyn hooghste was/bevantmen deurt meten des Astrolabiums dat hy verheven was boven den Horisont 48. graden eñ 43. minuten/de declinatie was 22. graden 17. minuten. Dese 22. graden 17. minuten tot de ghevonde hooghde van 48. graden 43. minuten/soo bevantmen dat wy waren op de hooghde des Pools 71. graden.

Jan Cornelisz. Schip hielt de loef van ons/eñ quam niet af tot ons/maer wy gingen hem een streeck int ghemoet ende ghinghen n. o. aen/want ons docht dat wy al te veel westelyck waren/ alst naemaels bleeck/ anders souden wy onsen cours n. o. ghehouden hebben. Als wy nu des avonts by malcanderen quamen/ so seyden wy hem dat wy noch bet oostelyck moesten aengaen/ om dat wy te verde westwaert waren/ maer zyn Stuerman andtwoorde dat sy niet begheerden inden Inham vande Weygats te wesen. Haer cours was n. o. ten n. ende wy waren wel 60. mijlen t'Zeewaert vant Lant/ ende behoorden n. o. aen te gaen/als wy de Noordtcaep int ghesicht hadden/daerom hadmen doen wel behoort veel eer o. n. o. aen te gaen/ende niet n. n. o. om dat wy sulcken stuck om den w. waren/om dat weder inde rechte te brengen/ daerom seyden wy eñ bestraftẽ haer dat wy noch veel eer oost hadden behooren aen te gaen/ ymmers een deel mylen tot dat wijse weder inde rechten ghebracht hadden/ dat deur de quade winden verloren was/ soo mede om dat die noordt oost was/ maer

wat

Afbeeldinghe van een wonderlijcken Hemel/ghesien den 4. Junij/anno 1596. aen elcker zyde vander Sonne scheen oock een Son/ eñ daer liepen twee Reghen-bogen door alle de 3. Sonnen henen/ende daer nae noch twee Regen-boghen/ d'een wijt rondtomme der Sonnen/ende d'ander dwers door de groote ronde/ende het groote rondt stont de onderste cant verheven boven den Horisont 28. graden.

wat wy seyden/ eñ haer gaerne ten besten gheraden hadden/ soo wildense effenwel niet anders dan n/n/o/aen gaen/want haer seghhen was alsse oostelijcker souden aengaen/dat wy dan inde Weygats souden comen. Eñ als wijt haer met veel harde woorden niet conden wijs maken/so gingen wy haer een streeck te moet/ eñ ghingen n/o/ten n/ende souden anders n. o. aenghegaen hebben/jae noch oostelijcker.

Den 5/Junij sagen wy het eerste ys/ dat ons seer wonder gaf/ meenende int eerst dattet witte Swanen waren/want daer ghingh een van ons volck opt verdeck wandelen/ eñ begonste onversiens te roepen met luyder stemme dat daer witte Swanen swommen. Wy die onder waren sulcks hoorende/ sprongen flucks op/ eñ sagen dattet ys was/dat vanden grooten hoop quam dryven/eñ gheleeck wel Swanen/ ende 'twas ontrent tegen den avont. Des midddernachts seylden wy daer deur/ ende de Son was wel ontrent een graet hoogh boven den Horisont int noorden. Junij 5.

Den 6/Junij quamen wy savonts ontrent vier uren wederom int ys/eñ 'twas soo gheweldich dat wy daer niet deur conden comen/eñ gingen z/w/ten w/aen 8/glasen langh. Ende daer nae ghingen wy weder onsen cours n/n/o/ende seylden by't ys heenen. Junij 6.

Den 7/Junij hebben wy de hooghde des Sons genomen/eñ bevonden dat hy was verhevẽ boven den Horisont 38/graden 38/minuten/haer declinatie was 22/graden 31/minuten/alsmen nu de 22/graden 38/minuten treckt vande genomen hooghde/so bevonden wy des Pools hooghde 74/graden. Daer hebben wy so grweldigen ys bevonden dattet niet wel te seggen is. Wy seylden daer al langhs heenen als of wy tusschen twee landen geseylt hadden. Het water was so groen als gras/eñ wy vermoeden dat wy by Groen-lant waren/ eñ wy quamen hoe langher hoe meer in noch dicker ys. Junij 7.

Den 8/Junij quamen wy aen soo een geweldigen hoop ys/dat wy daer deur niet conden seylen/vermidts de groote dickte/daerom wenden wyt z/w/ten w/twee glasen langh/eñ noch drie glasen z/z/w/ daer nae noch drie glasen z/aen/om het Eylandt dat wy saghen aen te seylen/soo oock om het ys te schouwen. Junij 8.

Den 9/Junij vonden wy het Eylandt/ende leyt op die hooghde van 74/gradt ende 30/minuten/eñ nae onse gissinghe wast ontrent 5/mijlen groot. Junij 9.

Den 10/Junij setten wy onse schuyt uyt eñ voeren met ons acht persoonen naer Lant/ ende als wy aen Jan Cornelisz. schip quamen/quamender noch acht in ons schuyt/daer onder haer Stuerman was. Doen vraechde Willem Barentsz. onse Stuerman hem/oft wy niet een groot stuc te veel om dẽ west warẽ/ maer hy wildet niet bekennen/daer veel woorden om ghescheiden/ want Willem Baretsz. wilde contrarie bewysen/ alst oock was. Junij 10.

Den 11/Junij aent lant comende/vondẽ wy daer seer veel Mieuwen eyeren: daer waren wy op groot perijckel van ons lijf/ want wy gingen een steylen sneebergh op/ eñ als wy afgaen souden/ scheent schier dat wy alle den hals souden ghebroken hebben/ soo steyl wast/ maer wy ghinghen op ons naers sitten/ende sulden daer af/ Junij 11.

twelck vreeselijck om sien was/ want twas gesien om armen eū beenen te breken / om datter onder aenden voet vanden berch seer veel clippen waren/ daert geschapen was/ dat wy daer op neder storten soudē/ doch wy qua- men deur Godes hulpe noch onbeschadicht neder. Terwylen was Willem Barentsz. inde schuyt eū sach ons af glyden/ die noch meer als wy selfs verschrickte/ deurt aensien vant tselfde. Opt selvighe Eylandt hebben wy de afwijckinghe vanden naelde ghenomen/ datse was 13. graden/ alsoo dattet ruym een streecke verscheelde. Daer nae roeyden wy nae Jan Cornelisz. boordt/ ende aten daer de eyeren op.

Junij 12. Den 12. Junij smorghens sagen wy een witten Beyr/ eū wy roeyden met onse schuyte na hem toe/ meenende hem met een trouw een strick om den hals te werpen/ maer doe wy by hem quamen/ was hy soo geweldich dat wyt niet dorsten bestaen/ dan wy roeyden wederom tscheep/ ende haelden meer volck ende gheweer/ eū quamen wederom nae hem toe/ met musketten/ roers/ hellebaerden ende bylen/ ende het volck van Jan Cornelisz. schip quamen met haer Bock met volck ons mede te hulpe.

Also van volck eū wapenē wel versien zijnde/ roeydē wy met beyde onse schuytē na den Beyr toe/ eū bestredē hem wel vier glasen lang/ want het gheweer weynich op hem trefte/ onder anderen wert hy met een grooten bijl in zijn rugge gehouwē/ datse daer in bleef steeckē/ des niet tegēstaēde swom hy daer mede wech/ maer wy roydē hem al na/ also dat wy ten laetstē met een bijl sijn hooft in stucken gehouwē hebben/ also dat de doodt daer nae volchde. Daer na brachtē wy hem in Jan Cornelisz schip/ eū vilden hem aldaer/ zijn huyt was 12. voetē lang/ ende wy aten oock van hem/ maer ten bequam ons niet wel. Dit Eylandt noemden wy het Beyren Eylandt.

Junij 13. Den 13. seylden wy van't Eylant af/ eū gingen n. aen/ wel so oostelijck/ de wint vandē w. eū z. w. met een goe- den voortgang/ also dat wy ontrēt de n. Son na ons gissinge 16. mijlē geseylt hadden van dat Eylandt n. aen.

Junij 14. Den 14. Junij ontrent de Son n. wierpen wyt loot op 113. vadem/ ende haddē gheen grondt eū seylden also

Junij 15. voort tot ten 15. de z. o. Son/ met mistich eū hylsiachtich weer/ eū gingen n. eū n. ten o. aen. Teghens den avont claerdet wat op/ eū wy sagen een groot dingh inde Zee drijven/ meenende dattet een schip was/ maer daer by comende/ wast een dooden Walvisch/ daer groote menichte van Meeuwen op saten/ eū tgaf een grooten stanc/ ende hadden doen noch ghesept 20. mijlen.

Junij 16. Den 16. met sodanigē voortgang aenseylende n. ten o. met mistich weder/ hoordē wij't Ys eer wij't sagē/ doch claerde daer na op dat wij't sagē/ eū wenden daer van af/ als wy na ons gissinghe ghesepit hadden 30. mijlen.

Junij 17. Den 17. eū 18. sagen wy weder gheweldich Ys/ eū seylden daer langhs heenen/ tot dat wy quamen aenden hoeck daer wy niet boven conden comen, want de wint z. o. was ons recht tegenn/ ende de hoeck Ys lach zuy- den van ons. Wy laveerden een tijdt langh om daer boven te comen/ maer conden niet bedrijven.

Junij 19. Den 19. sagē wy wederom Lant. Doen namen wy der Sonnen hooghde/ eū bevondē dat hy verhevē was boven den Horisont 33. graden 37. minuten: haer declinatie was 23. gradē 26. minut. de selvige afgetogē vande

ghevon-

boet
qua=
ons
n wp
de.

ende
h dat
men
schip

fredē
n byl
ropē
r nae
lang/
andt.
goe=
, aen.
n also
avont
her by
stanc/

/doch
ylen.
enden
h zup=

ē was
vande
evon=

Afbeeldinghe van een wonderlijck ghevecht die wy hadden teghens een wreeden/ fellen Beyr/ daer wy nae toe roeyden inde Zee/ meenende hem een strick om den hals te werpen/maer hy sacher soo vreeselijck uyt dat wy wederom tscheep voeren/ ende haelden meer ghewéer/ende bevochten hem langhen tijdt met twee schuyten volcx/ende smeten meest alle ons ghewéer in stucken eer wy hem vermeesteren conden/ende hier deur wert dit Eylant daer ontrent dit gheschiede/ het Beyren Eylandt ghenaemt.

gevonden hooghde des Sons/soo bevonden wy dat wy warẽ op des Pools hooghde van 80/grad. 11/minut.

Dit Lant was seer groot/eñ wy seylden daer by heenen westelick aen totte 79/graden eñ een half/ daer wy een goede reede vonden/eñ conden niet naerder het Lant comen/vermits de wint n/o/waeyde/recht van t'Lant af/eñ die Baey streckte recht noorden ende zuyden in Zee.

Iunij 21.

Den 21/Junij wierpẽ wijt ancker indẽ gront op 18/vadẽ voort Lant/eñ wy eñ Jan Cornelisz volc voerẽ aende westzyde van't Lant/eñ haeldẽ daer ballast/eñ doen wy met de ballast wederom aen't boort quamẽ/sagẽ wy wederom een wittẽ Beyr na ons schip swemmẽ/daer deur wy van ons arbeyt afstonde/eñ vielẽ te boot/eñ Jan Cornelisz. volc mede/eñ roeydẽ beyden na den Beyr toe/eñ onderschepten hem dẽ wech/eñ drevẽ hem vant lant af. Hy swom ter zeewaert in/eñ wy roydẽ hem na/eñ alsO onse Bock niet wel voort wilde/so settẽ wy onse schuyt oock uyt/om hem beter nae te volgen/maer hy swom wel een myl ter zeewaert in/eñ wy volchden hẽ met meest alle tvolck van beyde de schepẽ/met drie schuytẽ na/eñ dedẽ seer veel arbeyts eñ moeyte met slaẽ/houwẽ eñ kerven/also dat alle ons geweer meest in stuckẽ. was/hy sloech zijn clauwen eens aen onse schuyt datter de litteeckens in blevẽ staen/eñ 'twas voor aendẽ steven/dan haddet so wel int midden vande schuyt geweest hy soudese misschien omgeruckt hebben/so seer geweldich sijnse met haer clauwen / eyndelijc deurt langhen aenstaen dat wy hem tusschen de drie schuyten benauden ende moede maeckten/so sijn wy int laetste sijn meester geworden/ ende sloeghen hem doot/ ende brachten hem in ons schip/ende vilden hem: sijn huyt was 13/voeten.

Van een vreeselijcken Beyr die wy met drie schuyten volcx qualijc beheeren conde.

Daer na roydẽ wy met onse schuyt wel een myl te landewaert in/daer was een goede havẽ/ eñ steecgrondt/ aende oostzyde wast sant gront. Wy wierpent loot eñ daer was diepte 16/vadem/ eñ daer na 10/ eñ 12/ vadem. Eñ al voort roeyende bevonden wy dat aende oostzyde twee Eylanden waren/ die haer oost inde zee streckte. Aende westzyde wasser mede een geweldigen inham/eñ tleeck wel mede een Eylant te zijn. Doen roeyden wy voort aent Eylant dat inden midden lach/eñ vonden daer veel eyerẽ van Rotgansen/die wy opt nest sagẽ sitten eñ haer daer van jaechdẽ/die daer riepẽ/Rot/rot/rot/eñ smeten een Gans met een steen doot/ die wy coockten ende aten/met wel 60. eyeren die wy mede scheep brachten/ende quamen den 22. wederom tscheep.

Dit warẽ oprechte Rotgansen/alsser in Hollant ontrẽt Wieringen in grooter menichte alle jarẽ comẽ eñ gevangẽ werdẽ/daer van men tot noch toe niet gewetẽ heeft/waerse haer eyerẽ leggẽ eñ uytbroedẽ / daer van sommige Schrijvers haer niet ontsien hebbẽ te schryven datse in Schotlant aen boomẽ wassen/ eñ de tackẽ die over water hangẽ/eñ haer vruchtẽ int water vallẽ/dat zijn Ganse kuyckens/eñ swemmen daer heenẽ / maer die opt lant vallẽ bersten stuckẽ eñ comẽ te niet. Dit selvige blijct nu contrarie/eñ is niet te verwonderẽ dat niemant tot noch toe geweten heeft waerse haer eyeren liggen/nae dien noyt mensche/datmen weet/op de 80. gradẽ geweest heeft/noch noyt dat lant op die plaets bekent is geweest/veel min de Rotgansen/die daer op haer jongẽ broedẽ.

Rotgansen broedẽ haer jongen op 80. graden op Groenlandt.

Hier staet noch te bemercken/dat hoe wel dit Landt dat wy achten Groenlant te zijn/liggende op 80. graden NOTA.

ende

ende meer/lover eñ gras wast / eñ gras eetende dieren op zijn/als Rheedt ende andere die haer daer op onthouden/daer nochtans op Nova Zembla op de 76/graden lover eñ gras wast/ noch eenighe gras oft cruyt etende dieren/maer niet dan vleysch-etende beesten/als Beyren eñ Vossen/hoe wel nochtans dit Landt wel 4/graden stijf verder vanden Noordtpool leydt/als Groenlandt voornoemt.

Junij 23. Den 23/Junij lichten wy wederom ons ancker/ende seylden n.w.in Zee/maer conde niet verder comen/om dat wy't Ys moesten schouwen/ende wy quamen wederom op de selvighe plaetse daer wy ghelegen hadden/ende wierpent ancker op 18/vadem. Des snachts als wy aen't ancker laghen/de Son zijnde n/o/wel soo o/ hebben wy de hooghde des selfs ghenomen/ende was verheven boven den Horisont 13/graden 10/minuten/de declinatie was 23/graden 28/minuten/de self de ghetoghen vande ghenomen hooghde/so bleeft 10/graden 18/minuten/alsmen die dan treckt vande 90/graden/soo blijft des Pools hooghde 79/graden 42/minuten.

Daer nae lichten wy wederom onsen ancker eñ seylden by de westwal heenen/ eñ ons volck voer aent Lant om te sien hoe veel de naelde van't Compas wraeckte. Ter wijlen quam daer een wittē Beyr naert schip swemmen/eñ soude daer in gheclommen hebben hadden wy gheen gheroep ghemaeckt: wy schoten na hem met een roer/daer deur swom hy weder vant schip af naert Eylandt daer ons volck op was. Als wy dat sagen seylden wy mettet schip nae't Landt ende creten gheweldich/soo dat ons volck meenden dat wyt schip op een clip gheseylt hadden/daer over sy seer banghe waren/ende de Beyr mede verschrickte/ dat hy wederom vant Landt af swom/ende verliet ons volck/waer deur wy seer verblijt waren/want ons volck hadde gheen gheweer.

Aengaende de wraeckinghe des Compas/waerom ons volck aen't Landt ghevaren waren/ om dat perfect te meten/werde bevonden dattet scheelde 16/graden.

Junij 24. Den 24/wast een z/w/wint/eñ mochten boven dat Eylant niet comen daerom seylden wy wederom te rugge/eñ vonden een haven 4/mijlen van de andere haven/aende westzyde vandē grooten havē/eñ wierpen aldaer het ancker op 12/vadem. Wy royden een groot stuck innewaerts aen/eñ gingen te Lande/ eñ vondē daer twee Walrussche tandē/wegende tsamē 6/pont. Wy vondē daer noch meer cleyne tandē/ eñ voerē wederom tscheep.

Junij 25. Den 25/lichten wy wederom onsen ancker/eñ seyldē langs het Lant henen/eñ gingen z/eñ z/z/w/aen met een n/n/o/wint opte 79/graden. Daer vonden wy een geweldigen inham/ ende seylden daer wel 10/mylen in z/aen maer sagen dat wy daer niet deur mochten. Wy wierpen altemet het loot eñ lietēt op 10/ vadem aenloopē/dan wy moesten daer wederom upt laverē/want de wint was vandē n/eñ moesten n/ aen/ eñ wy sagen dattet aent vaste Lant streckte/twelck wy vermits dattet laech lant was/van verde niet conden sien/daerom seylden wy so

Junij 27. na aen tot dat wy dat gewaer werden/eñ wederom mosten laveren/eñ quamen opten 27. daer wederom upt.

Junij 28. Den 28/Junij raeckten wy boven den hoeck die aende westzyde lach/daer waren de voghels in soo grooter menichte

menichte/datse van botticheyt teghens onse seylen vloghen/ende wy ghinghen wel 10. mylen zuyden aen/ende daer nae west omt ys te schouwen.

Den 29. Juny seylden wy z.o. by't Lant henen/wel soo oostelijck tot op de 76. graden 50. minuten/want wy moesten van't Landt af wijcken vermidts het ys. Junij 29.

Den 30. Junij ghinghen wy zuyden aen/wel so oostelijck/ doen namen wy de hooghde des Sons eñ bevon- Junij 30.
den dat hy verheven was boven den Horisont 38. graden 20. minuten/haer declinatie was 23. graden 20. mi-
nuten/de self de ghetoghen vande ghevonden hooghde/wert bevonden dat wy waren opte 75. graden.

Den eersten Julij creghen wy wederom het Beyren Eylandt int gesichte. Doen quam Jan Cornelisz. met Julij 1.
zijns Officiers ons aen boordt / ende verspraecken ons/ aengaende onsen cours te veranderen/ ende alsoo wy
van contrarie meyninghe waren/soo werter verdraghen dat wy onsen cours souden volghen/ ende hy den sy-
nen: te weten/dat hy na zijn begheeren wederom souden seylen nae de 80. graden/want sy haer inbeelden datse
daer lichtelijck souden deur comen/aen de oostzijde vant Lant op de 80. graden / ende zijn alsoo op die conditie
vanden anderen ghescheyden/ende sy seylden noorden aen/ende wy zuyden van weghen het ys/ de windt was
van den o.z.o.

Den 2. Julij ghinghen wy oost aen/ende waren op de hooghde van 74. graden/ de windt n.n.w. ende wy Julij 2.
wendent over den anderen boech met een o.n.o. windt/ende ghinghen n. aen. Des avonts ontrent n. w. ten n.
Son/hebben wyt weder ghewent van weghen het ys/met een ooste windt/ende ghingen z.z.o. aen/ eñ ontrent
o.z.o. Son/hebben wy het weder ghewent van wegen het ys. Als de Son z.z.w. was/ wenden wyt wederom/
ende ghinghen aen n.o.

Den 3. Julij waren wy op de hooghde vande 47. graden/ de windt z.o. ten o. ende ghinghen aen n.o. ten n. Julij 3.
Daer nae hebben wyt ghewent met een zuyden windt/ende ghinghen aen o.z.o. tot ontrent n.w. Son / doen
begon de windt wat te ruymen.

Den 4. Julij seylden wy o. ten n. aen/ende vernamen geen ys/t'welck ons verwonderde om dat wy so hoogh Julij 4.
aen ginghen/maer ontrent z. Son moesten wyt wederom wenden van weghen het ys/eñ ghinghen w. aen/de
windt n. daer nae de Son n. ghinghen wy o.z.o. aen met een n.o. windt.

Den 5. Julij seylden wy n.n.o. aen/ tot de zuyder Sonne toe. Daer nae wenden wyt ende ghinghen o.z.o. Julij 5.
met een n.o. windt. Doen namen wy de Sonne hooghde/ ende werdt bevonden datse was boven den Ho-
risont verheven 39. graden 27. minuten/ haer declinatie was 22. graden 53. minuten/ de selvighe afghetoghen
vande ghenomen hooghde/werdt bevonden dat wy op des Pools hooghde waren van 73. graden/ ende 20.
minuten.

Den 7.

Julij 7. Den 7. Julij wierpen wyt loot den heelen lijn uyt/ende hadden gheen grondt/ende ghinghen o.ten z.aen/de wint n.o.ten o.ende waren op de hooghde van 72.graden ende 12.minuten.

Julij 8. Den 8. Julij waſt een goeden wint n.ten w. ende ghinghen o.ten n. aen/met een tamelijcken coelte/ quamen op des Pools hooghde van 72.graden 15.minuten.

Julij 9.10. Den 9. Julij ghinghen wy aen o.ten n. den wint w. Den 10. ontrent z.z. w. Son hebben wy het loot geworpen ende was diep 160.vadem/de windt n.o. ten noorden/ ende ghinghen aen o. ten z.op de hooghde van 72. graden.

Julij 11. Den 11. hadden wy diepte 70.vadem/ende vonden gheen ys. Doen giſten wy ons te weſen recht z.eñ noorden van Candinaes/dat is de ooſterhoeck vande witte Zee/die zuyden van ons lach/ende hadden ſant gront/ende de banck ſtreckte noorden in Zee/ſoo dat wy niet en twijfeldẽ oft wy warẽ op de banck vande witte Zee: want wy hadden noyt gheen ſant gront gehadt de heele cuſte langs/dan die voornoemde banck. De wint was o.ten z. ende gingen aen z.ende z.ten o.op de hooghde van 72.graden/ende cregen daer nae een z.z.o.wint/ende ghinghen n.o.aen om over de banck te comen.

Des ſmorghens dreven wy in ſtilte/ende bevonden dat wy waren op des Pools hooghde 72.graden/eñ creghen weder een o.z.o. wint/ontrent de z.w. Son/ende ginghen n.o.aen/ende wierpent loot op 150.vadem diep/ klep grondt/ende waren al over de banck/die ſeer ſmal was/ſo dat wy 14.glaſen ſeylden/eñ quamen daer over ontrent de n.n.o. Son.

Julij 12. Den 12. Julij gingen wy aen n.ten o.de windt was ooſt. Des nachts ontrent de Son n. n. o. wenden wy't wederom/de windt was n.n.o.ende ghinghen o.ten z.aen/ tot dattet eerſte quartier uyt was.

Julij 13. Den 13. Julij gingen wy ooſt aen/met een n.n.o.wint/doen namen wy der Sonnẽ hooghde/ eñ was verheven boven den Horiſont 54.graden 38.minuten/de declinatie was 21.graden 54.minuten/die afghetogen van u ghenomen hooghde/wert bevonden de hooghde des Pools 73.graden/ende wy vonden wederom ys/ maer niet ſeer veel/ende wy vermoeden dat wy by Willebuys Landt waren.

Julij 14. Den 14. Julij gingen wy n.o.aen/de wint n.n.w.eñ ſeylden een etmael langh deurt ys / eñ wierpent loot int midden vant ys/eñ was diep 90.vadem/int ander quartier wierpen wy wederom tloot/ ende was diep 100.vadem/eñ ſeylden ſoo verde int ys/dat wy nergens heen mochten/ende ſaghen gantſch geen open / maer moeſten met groote moeyte daer uyt laveren/de wint was vanden weſten/ eñ waren doe op de hooghde van 74. graden 10.minuten.

Julij 15. Den 15. Julij dreven wy in ſtilte midden int ys/eñ wierpent loot op 110.vadem/de windt was ooſt/eñ ghinghen zuydt weſt aen.

Den

Den 16. July quamen wy uptet ys/ eñ sagen een gheweldigen Beyr opt ys / die hem te water begaf doen hy Julij 16.
ons sach/ ende wy seylden hem nae/ maer hy begaf hem wederom opt ys/ ende wy schoten eens nae hem. Wy ghinghen o.z.o. aen ende vernamen gheen ys/ vermoedende dat wy niet verde vant Lant van Nova Sembla waren/ om dat wy den Beyr daer opt ys saghen: wy wierpent loot ende was diep 100. vadem.

Den 17. namen wy de hooghde des Sons/ ende hy was verheven boven den Horisont 37. graden 55. mi- Julij 17.
nuten/ zijn declinatie was 21. graden 15. minuten/ de selvighe afghetrocken van u ghenomen hooghde/ so is des Pools hooghde 74. graden ende 40. minuten. Ontrent de 3. Son saghen wy tlandt van Nova Sembla ende 'twas ontrent Lonis bay. Ick was de eerste diet Landt sach. Doen veranderden wy onsen cours ende ghinghen n.o. ten n. aen/ ende wy stoeghen alle onse seylen aende Rae behalven t Voormarsseyl ende Besaen.

Den 18. Julij saghen wy wederom het Lant als wy waren op de hooghde van 75. graden/ ende ghinghen Julij 18.
n.o. ten n. aen/ de windt n.w. ende wy raeckten boven den hoeck van des Admiraliteyts Eylandt/ ende ghinghen o.n.o. met een w. windt/ het Landt streckt n.o. ten n.

Den 19. Julij quamen wy aent Cruys Eylandt/ ende conden doen niet verder comen/ overmidts het ys/ Julij 19.
want et ys daer noch op de wal lach/ de wint was west / recht op de wal. Het was op de hooghde des Pools van 76. graden ende 20. minuten. Daer stonden twee cruycen omt Landt/ daert zijn naem van heeft.

Den 20. Julij setten wijt ondert Eylant/ want wy conden niet verder omt ys. Wy setten onse schuyt uyt eñ Julij 20.
royden met ons achten ant Lant/ ende ghingen nae het eene Cruys toe/ daer wy ons wat rustẽ/ om voort naet ander cruys te gaen/ doen wy nu op den wech waren/ so sagen wy twee Beyren bij't ander Cruys/ eñ wy hadden gantsch gheen geweer by ons. De Beyren rechten haer steyl bijt cruys op/ om ons wel te besien/ want sy ruycken veel nauwer danse sien/ ende deur datse ons roocken/ soo rechtense haer steyl op/ ende quamen daer na op ons aen/ daer over wy niet weynich bevreest waren/ allso dat ons tlachen wel verghingh/ eñ gingen weder na ons schuyt toe/ altemet deerlijck om siende of sy oock volghden/ ende wy sochtent te ontloopẽ / maer die Schipper weerhielt ons/ segghende; die eerst beghint te loopen/ dien sal ick met dees Bootshaeck (die hy hadde) in zijn huyt steecken/ want tis beter dat wy by malcanderen blijven / ende proeven oft wy haer met ons roepen vervaert moghen maecken/ alsoo ghinghen wy soetgens ende ghestadich nae de schuyt toe / ende ontquament alsoo/ wel verblijt zijnde dat wy den kattendans ontsprongheb waren/ ende dat wijt vertellen mochten.

Den 21. Julij hebben wy des Sons hooghde ghemeten/ eñ bevonden dat hy boven den Horisont verheven Julij 21.
was 35. graden eñ 15. minuten/ de declinatie was 21. graden/ de selvige afgetrocken van u ghevonden hooghde blijft het 14. graden/ de selvighe ghetrocken van 90. graden/ soo wert bevonden des Pools hooghde te zijn 76. graden ende 15. minuten. Doen hebben wy bevonden de af wijckinghe vande Naelt 26. graden stijf.

Op den selvighen dach ghingen 2. van ons maets wederom nae het cruys/ende en vernamen gheen onghemack van eenige Beyren. Wy volghden met gheweer/uyt vreese of ons yet ghemoeten mocht/ ẽ als wy bijt tweede Cruys quamen/ vondẽ wy de voetstappẽ noch wel vande twee Beyren hoe lange dat sy ons gevolcht hadden/ ẽ bevonden datse tot op hondert voetstappen gecomen waren/aen onse voetstappen daer wy daechs te voren gheweest hadden.

Julij 22. Den 22. Julij smanendaechs rechten wy noch een Cruys daer op/ende settender onse mercken aen/ ẽ bleven daer ontrent ligghen voort Cruys Eylant totten 4. Augusti/ende waschten onse hemden aent landt/ende bleeckten die aldaer.

Julij 30. Den 30. ontrent de n. Son quamper een Beyr soo dicht aent schip datmen hem met een steen wel bewerpen mochten/ende wy schoten met een roer door zijn poot/dat hy al hinckende wech liep.

Julij 31. Den 31. Julij ontrent o.n.o. Son sloeghen wy met ons sevẽ mans een Beyr doot/ẽ vilden hem/ẽ lieten het aes inde zee dryvẽ. Smiddaegs ondervõdẽ wy deur ons instrumẽt/dat de af wijckinge vãde Naelde was 17. gr.

Augusti 1. Den eersten Augusti saghen wy wederom een witten Beyr/maer hy liep van ons wech.

Augusti 4. Den 4. Augusti korten wy uytet ys/aende ander zyde vant Eylant/ende bleven daer ligghen ende haelden een boot met steen vant lant/met seer grooten moyten ende arbeyt.

Augusti 5. Den 5. Augusti ghinghen wy wederom tseyl nae den ys hoeck met een o. wint/ende ghingen z.z.o. aen/ ende n.n.o. ende saghen gheen ys bijt landt daer wy langhs heenen laveerden.

Augusti 6. Den 6. Augusti quamen wy boven de hoeck van Nassouwen/ende ghinghen aen oost ende oost ten zuyden bijt Landt henen.

Augusti 7. Den 7. Augusti wast een w.z.w. wint/ende seylden al bij tlandt heenen z.o. ende z.o. ten o. vernamen weynich ys/ẽ quamen by de hoeck van Troost/daer wy langhe nae verlanght hadden. Savonts cregen wy een oosten windt/met mistich weder/ soo dat wy tschip aen een schots ys moesten vast maecken/ die 36. vadem onder water vast lagen/ ende wel 16. vadem bovent water/dat is 52. vadem dick/ wantet lach vast aende gront daert 36. vadem diep was.

Een schots ys 52. vadem dick.

Augusti 8. Den 8. Augusti smorghens was de windt oost/ende mistich weder.

Augusti 9. Den 9. Augusti noch legghende aent groote stuck ys/ sneeudent geweldich/ ẽ was mistich/ẽ ontrent de z. Son gingen wy boven opt verdeck/also wy altijt schiltwacht hielden/ẽ als de Schipper boven gingh wandelen/soo hoorde hy een beest snuyven/ende buyten boort siende/so lach daer een grooten Beyr aent schip/daer over began hy luyde te roepen/een Beyr/een Beyr. Doen quamen wy alle boven ẽ sagen den Beyr aen onse schuyt leggen ommet zijn clauwen daer in te climmen/maer wy maeckten een groot geroep daer deur hy verschrickte

Vande groote stinckhent van een Beyr dee tegen tschip aen quam.

schrickte ende swam een stuck wech/dan keerde terstont wederom achter een grooten schots ys daer wy vast aen lagen/ẽ clam daer boven op/ẽ quam stoutelijck na ons toe/om voor by't schip op te climmen / maer wy hadden boven opt schip ons schuyten seyl geschoren/ẽ lagen met 4. roers voort opt Braedtspit/ende hy wert gheschoten/alsoo dat hy wech liep/maer het sneeude so seer dat wy niet sien conde waer hy bleef/ maer vermoeden dat hy achter een hooghen heuvel bleef legghen/die daer veel op die schots ys waren.

Den 10. Augusti op een saterdach began het ys gheweldich te dryven / ẽ bemerckten doen noch eerst dattet groote stuck ys daer wy vast aen lagen/aenden gront lach/want het ander ys dreef wech daer voorby/daer deur wy seer bevreest waren dat wy int ys beknelt soude werden/ derhalven deden wy groote neersticheyt/ arbeyt ẽ vlijt/om van daer te comen/want wy leden groot ghevaer / ẽ als wy nu onder seyl waren/soo seyden wy opt ys dattet al craeckte watter ontrent was/ende raeckten noch aen een ander schots ys/daer wyt wederom vast aen maeckten mettet werp-ancker/dat wy daer op brachten/ẽ bleven daer ligghen totten avont toe. Opten avondt als wy ghegheten hadden/int eerste quartier/soo began de selvighe schots ys soo onversiens te bersten/ẽ te scheuren/soo schrickelijck dattet niet om seggen is/want het berste met groot ghecraeck/ meer als in 400. stucken. Wy laget met de steven daer aen: ẽ vierden ons touw/ende raeckten daer alsoo af. Ondert water wast ys 10. vadem dick/daert op de grondt lach/ende twee vadem bovẽ water/ ẽ maeckte een schrickelijck gheluyt int bersten/soo wel onder als bovent water/ ẽ verspreyde sich wijt ẽ zijt/heen ende weer. Als wy nu alsoo met groot ghevaer van daer raeckten/ soo quamen wy weder aen een ander groote schots ys die ses vadem onder water lach/daer maeckten wy aen elcke zyde een touw vast. Doen saghen wy noch een grooten schots ys wat van ons inde Zee vast ligghen/ẽ ghingh spits toe inde hoocht als een spits van een thoren/ daer voeren wy aen ende wierpent loot/ende bevonden dattet wel 20. vadem diep aende grondt lach/ ẽ wel twaelf vadem bovent water.

Augusti 10.

Een schots ys 32. vadem dick.

Den 11. Augusti Sondaechs royden wy wederom aen noch een ander schots ys / ẽ wierpent loot/ ende bevonden dat hy op 18. vadem onder vast aenden grondt lach/ende 10. vadem bovent water. Augusti 11.

Den 12. Augusti seylden wy noch naerder ondert Landt/om vant ys niet geschoven te werden/want overmidts de grootste schotsen dryvende ys/veel vademen diep dreven/ so waren wy dicht ondert Lant daer beter van beschermt op 4. oft 5. vadem/ende daer was een groote af wateringhe vant gheberchte / ende wy maeckten wederom vast aen een schots ys/ende noemden den hoeck den cleynen yshoeck. Augusti 12.

Den 13. Augusti smorgens quamper een Beyr/om den oost-hoeck vant Landt henen/ dicht byt schip/ ende een van onse maets schoot hem het been in stucken/maer hy huppelde met zijn drie pooten opten bergh/ ende wy liepen hem nae ende sloeghen hem doot/vilden hem ende brachten zijn huyt tscheep. Van dan ghinghen Augusti 13.

wy tseyl met weynich coelte/ende moesten laveren/ dan naemaels begant weder te coelen uytten z. ende z.z.o.

Augusti 15. Den 15. Augusti quamen wy aent Eylandt van Orangien/ ende werden daer vant ys beset by een groote schots/ daer wy in groot perijckel quamen omt schip te verliesen/ maer met grooter moeyten raeckten wy aent Eylandt/ende de windt quam vanden z.o. daer deur wyt schip verleggen moesten. Terwijlen wy daer mede doende ende seer luydtruftich waren/ soo wert daer een Beyr wacker die daer lach en sliep/ende quam tot ons aen/ nae t schip toe/alsoo dat wy ons arbeyt omt schip te verlegghen moesten op schorten ende ons teghen den Beyr te weer te stellen/ende schoten hem deurt lijf dat hy wech liep nae de ander zyde vant Eylandt/ en swom int water/ende begaf hem op een schots ys daer op hy bleef ligghen / als wy dan met onse schuyt nae hem toe royden aende schots daer hy op lach/ ende hy ons ghewaer wert soo sprangh hy wederom int water en swam wech nae tlandt toe/maer wy onderschepten hem den wech/ende hieuwen hem met een bijl in zijn cop/maer hy doock telcken reys onder als wy metten bijl nae hem hielden/soo dat wy groote moeyten hadden eer wy hem dooden conden. Wy vilden hem aent Landt/ende brachten de huyt scheep / ende brachten daer nae tschip aen een groote schots ys/ ende maecktent daer aen vast.

Augusti 16. Den 16. Augusti royden wy met ons 10. mannen met ons jacht naert vaste Lant van Nova Zembla/ ende haelden de schuyt boven opt ys om hoogh/ende ghinghen op een hooghen bergh / ende peylden hoe t Landt van ons lach/ende bevonden dattet wel z.o. ende z.z.o. ende daer nae noch wel so z. lach/daer van wy een quaet vermoeden hadden dattet Landt z. streckte/maer als wy open water int z.o. ende o.z.o. saghen/so waren wy wederom seer verblijt gheworden/meenende dat de reys ghewonnen waer/ ende en wisten niet hoe wy draeghenoech te scheep souden comen omt selvighe Willem Barentsz. te verwittighen.

Augusti 18. Den 18. Augusti maeckten wy ghereetschap om t seyl te gaen/maer twas al verloren moeyten ende arbeyt/ ende hadden schier ons Werp-ancker ende twee nieuwe trossen verloren/ende quamen nae veel vergheefschen arbeyt ende moeyte wederom van daer wy ghecomen waren/ want den stroom ghingh gantsch gheweldich/ ende het ys dreef seer crachtich op de trossen voorbijt schip heenen / ende waren beducht dat wy alles souden verloren hebben/dat buytent schip was/alsoo daer wel 200. vadem uyt het schip was/maer Godt gaf noch alles te recht dat wy int eynde weder quamen van daer wy afghevaren waren.

Augusti 19. Den 19. Augusti wast tamelijck weder/de wint vanden z. w. ende het ys ghingh noch / ende wy ghinghen tseyl met een tamelijcke coelte/ende quamen voorby den hoeck van Begheerte/ daer deur wy wederom goets moets waren. Doen wy boven den hoeck waren staecken wy z.o. in Zee/ende seylden ontrent 4. mijlen/ maer quamen al wederom int ys/daer deur wy wederom moesten keeren/ende ginghen n. w. aen tot dat wy weder aen Landt quamen/ende streckte vande hoeck van Begheerte tot de Hooft-hoeck z. ten w. ses mijlen. Vande

Hooft-

Hooft hoeck totter Vlissinger hooft streckter z.ten w. eñ is drie mylen vanden anderen. Vant Vlissinger hooft strecktet in Zee/o.z.o. ende vant Vlissingher hooft tot de hoeck vant Eylandt strecket z.w. ten z. eñ z. w. drie mijlen/ende vant Eylandts hoeck totten hoeck vanden ys haven strecktet Landt w.z.w. vier mijlen. Vande ys havens hoeck tottet af water ofte stroom Bay/ ende slaghe Landt/strectet w. ten z. ende o. ten n. 7. mijlen/ voort strecket Landt o. ende w.

Den 21. seylden wy een groot stuck inde Ys haven/eñ bleven dien nacht daer legghen / smorgens de stroom gheweldich om den oosten gaende/haelden wy daer wederom upt/ eñ seyldẽ wederom tot den Eylants hoeck/ maer deur dat mistich werde/soo quamen wy by een stuck ys / daer maecktẽ wy ons vast/want het began hart te wayen upten z. w. ende z. z. w. Augusti 21.

Wy clommen opt ys eñ conden ons niet ghenoech verwonderẽ/ so seltsaem vreemt wast ys om sien: het was boven vol aerden/ende vonden daer wel 40. eyeren op. Het was niet ghelijck het ander ys / maer was lasuer blau/als een blauwen Hemel/alsoo datter onder ons volck groot ghespreeck onderlinghe was / de eene seyde dattet ys was/ende d'ander seyde dattet bevroren landt was/ want het was upter maten hooch upten water/ wel 18. vadem aenden grondt/ ende 10. vadem bovent water/ daer bleven wy gheduerende dien storm ligghen/ de wint z. w. ten w. Wonderlijc ghedaente van ys dat men meende dat Lant was.

Den 23. Augusti seylden wy weder vant ys/z.o. in Zee/ maer quamen terstont wederom daer in / ende keerden omme nae de ys haven. Augusti 23

Des anderen daechs waeyde het gheweldich upten n.n.w/ende het ys quam gheweldich in dryven/daer deur wy gantsch benart oft bedreven waren/ende de windt nam meer aen/ ende het ys dreef hoe langher hoe stercker/ alsoo dat de pen vant roer/ende t'roer stucken gheschoven werden/ende de schuyt werde tusschent ys ende tschip mede in stucken gheschoven/ende dachten anders niet oft schip soude mede in stucken ghepärst gheweest zijn. Augusti 24

Den 25. Augusti begont weer wat te beteren / ende wy deden groote moeyten ende arbeydt omt ys wech te doen/daer wy soo in bedrempt laghen/dat wat wy deden 'twas al te vergheefs. Maer ontrent z. w. Son begost et ys met den stroom weder upt te drijven / ende wy meenden by zuyden om Nova Sembla west aen nae de Weygats te seylen/want overmidts dat wy daer nerghens gheen openinge vonden/nae dat wy Nova Sembla al ghepasseert waren/soo gaven wy de moet verloren/om daer deur te comen / ende waren van meeninghe wederom nae huys te seylen/maer comende aende Stroom-bay/moesten wy wederom te rugghe vant ys/ dat daer seer vast lach/ende tvoornoch op den selven nacht/alsoo dat wy daer scherp deur mochtẽ met de weynich coelte die wy hadden/de wint vanden noorden. Augusti 25

Den 26.

Augusti 26 Den 26. Augusti begont tamelijc te coelen/ eñ meenden wederom te rugge na den Hoeck van Begeerte te seylen na huys/ also wy den wech na de Weygats niet deur mochten comẽ/ maer doen wy verby de ys havẽ gecomen waren/ so began het ys so geweldich te drijven dat wy beset werden/ hoewel wy grooten arbeyt deden om voort te gheraecken/ maer twas al vergeefscheyn arbeyt/ eñ souden wel drie mannen verloren hebben gehadt die opt ys waren om een openinge te makẽ/ so verde het ys zijn gang behoudẽ hadde/ maer also wy weder te rugge drevẽ/ eñ het ys inde dreef daert volc op stonden/ eñ dat sy rat ter hant waren/ so grepense int voorby drijven de eene aende snupt/ d'ander aende schoot/ eñ de derde aendẽ groote bras/ die achter uyt hingh/ ende quamen alsoo seer avontuerlijck met sulcke slingher slagen diese waernamen/ alsoo noch behouden tscheep/ daerse Godt grootelijck af danckten/ wantet was veel eer gesien datse mettet ys wech ghedreven souden hebben/ maer God eñ de raddicheyt haerder handen hebben haer uyt dat ghevaer verlost/ het welck een yselijcke saecke om sien was/ hoe welt noch ten besten gheluckte/ want haddense niet hantgaú gheweest/ soo haddense moeten blijven.

Op den self den dach quamen wy des avonts aende westzyde vanden ys haven/ daer wy den gheheelen couden winter niet grooter armoedt/ ellende ende verdriet moesten overblijven/ ende de windt was doen oost noordt oost.

Augusti 27 Den 27. Augusti dreef het ys rontom het schip/ ende was goet weer/ wy ghinghen aent Lant/ ende doen wy een stuck weeghs te lanwaert inghegaen waren/ begont temmelijck upten z. o. te waeyen/ ende het ys ghewelvich aen te setten voor den boech/ ende dreeft schip voor wel vier voeten om hoogh/ dat het achter sadt als oft met zijn naers inden grondt gheseten hadde/ also dattet scheen dattet schip aldaer vergaen soude hebben. Daer over de ghene die int schip waren de Boot uytsetteden/ om daer deur haer lijf te behouden/ sy lieten mede een vlagghe waeyen om ons daer deur te locken naet schip te comen. Als wy dan saghen dat de vlagh waeyden/ ende het schip alsoo opgheschoven was/ soo haesteden wy ons al wat wy mochten naet Schip toe/ meenende dattet Schip al gheborsten was/ maer daer comende vonden wy't noch in beter ghestalte als wy verhoopt hadden.

Augusti 28 Den 28. weeck het ys wat wech/ ende tschip settede hem wederom recht/ maer eert schip noch recht ghingh sitten was Willem Barentsz. met de andere Stuerman voor den boech gaen besien hoe het Schip gestelt/ ende hoe veelt ghetesen was/ ende doen sy doende waren op knien ende ellebogẽ om dat te meten/ soo berstede tschip op met soodanigh ghecraeck/ datse meenden datse haer lijf al quijt waren/ niet wetende waerse haer berghen souden.

Augusti 29 Den 29. Augusti alst schip wederom gherecht was/ maeckte wy groote gereetschap met yserẽ koevoeten eñ andere instrumenten om de ysschotsen te breecken die op malcanderen ghschoven laghen/ maer 'twas al vergheefschen

Afbeeldinghe hoe dat wy ontrent de ys haven int ys beset werden dat wy nerghens heen mochten/ ende dat al onsen arbeyt te vergheefs was die wy deden om het ys van ons te setten/ om eenighe openinghe te gherijghen/ende hoe wy by naest drie mannen (doent ys drijpende wert) verloren hadden/ ten ware datse met een slingher slach int drijven voorby het schip/ de smyts/schoot/ende bras die uyt schip hinghen/ niet ghesprongen hadden deur haer raddicheyt/ende alsoo int schip quamen/twelck yselijck om sien was.

gheeischen arbeydt ende moeyten verlooren/ alsoo dat wyt Godt moesten op gheven / ende van hem hulpe ver-
wachten/want het ys en dreef niet wech dat ons hulp doen mochte.
ghen op den anderen te schuyven/ Augusti 30
Den 30. Augusti begont ys wederom noch veel gheweldigher als voor heen op den anderen te schuyven/ Hier werdet
teghent schip aen/met een gheweldigen wint uyten z.ten w. ende een grooten jachtsneeu/ daer deur 'tgantsche schip vast
schip opgheschoven ende gheknelt werde/ dattet alles begon te craecken en te bersten datter om ende aen was/ daert de
also dattet scheen aen hondert stucken te barsten/twelck seer schrickelijck om hooren en sien was/also dat een de gantsche
haren te bergen stonden van soodanigen afgrijselijck schou-spel. In sodanighen ghevaerlijcheyt wertet schip tijt vast bleef staen
daer nae (doent ys dat het soo knelde/aen weerzijden tschip/tegens malcanderen aen/ondert schip quam)recht int ys.
op inde hooghde ghedreven/als oft met een vijsel opghevijselt waer gheweest.
Den 31. Augusti werden wy wederom deurt geweldich drijven vant ys wel 4. oft 5. voete daer op geschoven Augusti 31
metten voorsteven/en het achter schip sat in een cloof ys/daer deur wy meenden dattet roer bevrijt van't schuy-
ven des ys soude gheweest zijn/maer het dreef soo gheweldich dattet roer effenwel in stucken brack/met de pen/
ende so het achterschip int drijvende ys gheweest hadde alst voorschip/soo soudet gantsche voorschip opt ys ge-
schoven gheweest zijn/oft moghelijck inden gront ghecomen hebben / daer deur wy gantsch bevreest waren/en
hadden ons schuyt ende boot al voor uyt opt ys gheset/om ons ter noot te bergen in behouwen handen. Maer
ontrent vier uren daer naer isset ys van selfs weder wech gedreven/ daer deur wy seer verblijt waren/als oft wy
ons leven ghevonden hadden/om dattet schip nu wederom vlot ghewoorden was. Daer nae maeckten wy het
roer ende de pen wederom/ende hinghen het roer uyt den haecks op/ oft wy wederom alsoo geschoven mochten
werden/dattet dan ghevrijt soude zijn.
Den eersten September op een Sondach als wy int ghebet waren / begont ys wederom te schuyven/ alsoo Septem. 1.
dattet schip over zijn gantsche lijf wel twee voeten op schoof/maer het bleef noch al dicht. Des naenoens hielt
noch al aen met ys drijvinge ende opschuyvinghe/ alsoo dat wy ghereetschap maeckten om de schuyt ende bock
aent Landt overt ys te sleepen/de wint was vanden z.o.
Den 2. September jachtsneeudent seer met een n.o. wint/ende tschip began wederom te schuyvē vant ys/en Septem. 2.
barste en crackte gheweldich/ soo dat wy raedtsaem vonden de schuyt int selvighe quade weer aent Landt te
brenghen met 13. tonnen broots/ende twee vaetgens Wijns om ons ter noot by provisie te onderhouden.
Den 3. September wayde noch al even hardt/maer soo veel sneeus niet/de wint was n.n.o. en wy werden Septem. 3.
wederom gaende vant ys daer wy teghens aengeparst lagen/soo dat de scheck achter vanden stevē geschoven
werde/maer de plancke daer het schip mede verhuyt was/hielde de scheck noch dat sy daer aen bleef hangē/ en
de bouteloef brack mede stucken met een nieu cabeltou dat wy op het ys haddē vast ghemaect/deurt geweldich

 aenparssen

aenparſſen vant ys/maer bleef daer nae weer vaſt liggen beſet int ys/ dan het ſchip bleef noch dicht dat te verwonderen was/om dattet ys ſoo gheweldich dreef/jae datter ys berghen dreven/ſoo groot als de Soutbergen in Spaengien zijn/ende dat ontrent een roer ſchoots vant ſchip/ daer tuſſchen wy met grooter angſt laghen.

Septem. 4. Den 4. September begont wat te ſtillen/ende de Son liet ſich wederom ſien/maer was noch cout/de windt n.o.ende moeſten daer blyven ligghen.

Septem. 5. Den 5.waſt moy ſonneſchijn weer/ende ſtil/eñ als wy tſavonts gheghetẽ hadden/ ſoo quamt ys ons wederom beſetten/ende werden dapper gheparſt/ ende tſchip began gantſch ſeer over zy te hellen/ende leet veel/ maer deur Godts ghenade bleeft noch dicht / dan wy warẽ gantſch bevreeſt vant ſchip te verlieſen/ ſo grooten perijckel ledet. In ſulcken noot vonden wy raedtſaem/dat wy onſe oude ſock/met Cruyt/ Loot/ Roers/ Muſquetten/ende ander gheweer aen Landt brachten/om aldaer een Tente ofte Hutte ontrent onſe ſchuyt(die aen ghebracht was)te maecken: Wy namen oock ſommich Broot eñ Wijn mede eñ timmer ghereetſchap/om onſe back wat te vermaken/ofte ſe ons in ons noot dienſtich mocht zijn.

Septem. 6. Den 6. September waſt oock tamelijck weder eñ ſtilletgens de Son ſcheen/ de windt vanden weſten / daer deur wy weder wat verquict warẽ/ hoopende dattet ys weder wech gaen ſoude/ eñ wy van daer comẽ ſouden.

Septem. 7. Den 7. waſſet tamelijck weder/maer wy vernamen geen openinghe van water /maer bleven effen dicht int ys beſloten/datter gantſch gheen water omt ſchip en was/datmen een puts vol hadden moghen ſcheppen.

Op den ſelf den dach ghinghender vijf van ons volck opt Lant/maer de twee keerdẽ weder/eñ de drie ghinghen voort/ontrent een paer mijlen te lantwaert in/ende vonden daer een Rivier van ſoet water / daerſe oock menichte van hout vonden/dat daer was comen dryven. Sy vonden daer mede voetſtappen van Rheden eñ Elanden/als ſy niet bet conden ſien/want de voeten waren gheclooft/ de eene grooter als de andere / daer deur ſy ſulcks vermoeden.

Septem. 8. Den 8. September coeldent ſtijf upten o.n.o.twelck een recht contrarie wint was die ons goet doen mocht omt ys te vergaen/alſoo dat wy hoe langher hoe meer int Ys vaſt beſet werden/twelck ons een groot verdriet was.

September 9 Den 9. waydet een vaer weer upten n.o.met een weynich ſneeu/ daer deur ons ſchip gantſch benepen was vant ys/want de wint ſettede het ys gantſch gheweldich teghent ſchip aen/alſo dat wy wel 3.oft 4.voeten ghebovet ſaten/ende ons ſcheck aende achterſteven brack altemet noch meer ſtucken eñ het ſchip began voor mede al wat te ontſetten/maer ten hadde noch gheen grooten noot.

Des nachts quamender twee Beyren dicht by't ſchip/maer wy blieſen met de Trompetten/ eñ ſchoten nae haer/dan raeckten haer niet/deur dattet doncker was/ende ſy liepen weder wech.

Den 10.

Beteyckeninghe hoe dat wy nae langhe moeyelijck omswerven int ys vast raeckten/ dat soo gheweldich opt schip quam aenschuyven en aen dringhen/ dattet scheen al te bersten ende breken datter aen ende ontrent was/ maer rees noch onversiens op/ daer deur Willem Barentsz. ende zijn maet in gheen cleyn perijckel waren/ die voor aent schip opt ys laghen om te meten hoe hoogh het schip voor gheresen was/ want het sat voor gantsch om hoogh/ ende achter scheent schier inden grondt te legghen/ middelertijdt in dat ghewoel settense de bock uyt/ ende sleepten de schuyt nae 't Lant met sommighe tonnen broodts.

Den 10. September wast weder wat ghebetert deur dattet soo hardt niet en waeyde/de wint als voren. Septem. 10

Den 11. September wast stil weder/ en wy ghingen met ons acht persoonen aen Landt/wel versien van geweer/om te sien oft also was/dat de ander drie ons geseyt haddē/ dattet hout ontrēt de Reviere lach. Want om dat wy aldus langhe menichmael omgeswarft hadden / dan int ys/dan weder uytet ys gheraeckende/en onse coursen daer nae veranderende/ ende nu bevonden dat wy uytet ys niet conden geraecken/en dat wy daer vast bleven sitten/en niet wederom/als dickwils voor heen los werden/ en dattet nae den Herft en Winter began te gaen/so heeft ons den noot gedwongen raet te schaffen/om den besten boech voor te wenden/nae gelegenheyt des tijts/om aldaer te verwinterē verwachtende wat avontuer ons Godt verleenē wilde. So hebbē wy raedtsaem gevonden om te beter voor de coude en wilde beesten beschermt te blijven/dat wy daer een hutte oft huys souden op slaen/om ons daer in te onderhouden so wy best mochten/ende voort de saecke Godt te bevelen. Tot sulcks hebben wy de gelegentheyt des Lants beschout/ om een bequame plaetse te versien om dat selvige voorghenomen huys op te slaen/daer wy niet veel stofs toe en hadden / vermidts datter opt selvige Lant geen boomen oft sodanigen gewas was/daer wyt van conden maken/ maer also d'uyterste noot niet onbestoort laet/en eenige van ons volck te lantwaert in gegaen waren om plaetse en gelegentheyt te bespieden/ en wattet geluck ofte avontuer verleenen mochte/so heeft sich een goede ongewaende ghelegentheyt gheopenbaert dat wy aen den strant vonden legghen eenige boomen met wortelen met al/gelijck die drie mannen geseyt hadden/ die daer eertijts waren comen drijven/ tsy uyt Tartarien/ Moschovia/ofte van elders waer / daerse henen gecomē waren/want daer wy waren gantsch gheen boomen wassen. Van deser ghelegentheyt/(als oftse ons Godt toegesonden en verleent hadde)waren wy gantsch seer verblijt/ verhopende dat ons Godt noch wyders zijn ghenade verleenen soude. Want dit hout en diende ons niet alleen tot de timmeragie vant huys/ maer mede totten brandt/daer mede wy ons den gantschen Winter onderhielden/ ofte souden onghetwijfelt van groote coude alle hebben moeten vergaen.

Septem. 11. Hoe ons Godt in d'uyterste noot als wy opt landt moestē verwinteren/ middel ende gelegēthejt van hout gaf om een huys te maken/en ons te versien tot branthout teghens de groote coude.

Den 12. September wast stil weer/ende ons volck gingen aen d'ander zyde vant Lant/om te sien ofte eenich hout noch wat naerder conden becomen maer vonden daer gantsch weynich. Septem. 12

Den 13. wast stil/maer seer mistich/also dat wy niet bedrijven conden / om dattet inde mist groot perijckel was sich te Lande te begeven/vermidts dat wy de wilde Beyren niet souden connen sien / en sy ons wel ruycken souden/wantse scherper ruycken als sien. Septē. 13.

Den 14. September wast claer sonneschijn weder/ maer seer cout. Doen ghinghen wy te Landt en brachtent hout over hoop/op dattet niet ondert sneeu bedeckt soude worden/om daer nae verder te brengen ter platsen daer wy t'huys meenden te timmeren. Septem. 14

Den 15.

Septem.15 Den 15. Sondaechs inden morghenstont/ so ghinckter een man op de wacht/ ende daer quamen drie Beyren/ daer van d'eene achter een stuck ys bleef legghen/ ende d'andere twee quamen opt schip aen/ ende wy maeckten ghereetschap om haer te schietē. Daer stont een Baly met vleys opt ys om te ververschē (want dicht byt schip was gheen water) eñ de eene Beyr stack zijn hooft inde tobben om een stuck vleys daer upt te nemen/ maer het bequam hem als de hont de worst/ want hy wert in zijn hooft gheschoten dat hy daer doot bleef legghen/ ende en verroerde hem gantsch niet met allen. Daer saghen wy een seltsaem schouwspel/ dat de ander Beyr stil bleef staen/ ende staerde stijf op zijn macker/ waer deur hy soo stil bleef legghen/ als verwondert zijnde/ ende roock aen hem/ ende als hy nu sach dat hy bleef legghen/ ende doodt was/ soo ghingh hy ten laetsten wech/ maer wy loerden op hem of hy oock wederom comen soude/ nemende ghewenr met ons van Hellebaerden ende Roers. Int lest quam hy wederom teghens ons aen/ ende wy stelden ons ter weer/ maer hy ghingh op zijn achterstē pooten staen/ om op ons alsoo aen te comen/ dan ter wylen hy soo uytghereckt stondt/ soo schoot een van ons volck hem door zijn buyck/ alsoo dat hy wederom op zijn vier voeten neder viel/ ende liep met een groot ghecrijsch wech. Den dooden Beyr sneden wy den buyck op/ ende haelden der t'ingewant upt/ ende stelden hem over eyndt/ op zijn vier pooten/ ende lieten hem alsoo bevriesen/ van meeninghe zijnde om hem in Hollandt te brenghen soo wy mettet schip los gheraeckt hadden. Doen wy de Beyr op zijn vier pooten gheset hadden/ begonnen wy een slee te maecken om het hout te sleepen nae de plaetsen daer wy meenden het huys te setten. Op die tijdt vroort int soute water inde Zee wel twee vingheren dick/ ende was gantsch coudt/ den windt vanden noordt oosten.

Hoe dat drie Beyren naet schip toe quamen daer van de eene gheschoten wert.

Septem.16 Den 16. September wast sonneschijn weder/ maer teghens den avont werdet mistich/ de wint ontrent oost. Op die tijt deden wy de eerste tocht omt houdt te halen/ ende brachten op dien dach vier balcken overt ys met een slede/ by nae een mijle weeghs verde overt sneeu/ ende 'tvroor op dien nacht twee vingheren dick.

Septem.17 Den 17. September ghingen wy met ons 13. mannen naet hout toe/ met twee sleden/ eñ trocken onder ons thienen/ vijf ende vijf elck een slede voort/ ende drie bleven byt hout om dat te behouwen/ soo werdet soo veel te lichter int sleepen. Wy deden ghemeenlijck twee tochtē daechs/ ende sleeptent hout over hoop/ ter plaetse daer wy 'thuys maken souden.

Septem.18 Den 18. September was de wint west/ maer 'tsneeude seer/ ende wy ghinghen wederom te Landt nae ons arbeyt toe/ van 'thout naet huys sleepen. Nae de middach scheen de Son ende was stil weer.

Septem.19 Den 19. wasset stil ende sonneschijn weer/ ende haelden twee sleden hout wel 6000. treden verde/ ende dat tweemael daechs.

Septem.20 Den 20. September deden wy mede twee tochten met de sleden/ ende was mistich ende stil weer.

Den 21. wasset mistich weer/ maer nae de middach claerdet op/ ende het Ys dreef noch in Zee/ maer niet soo gheweldich als voor heen/ dan het was seer cout/ alsoo dat wy onse conbuys beneden int ruym mosten brenghen/ om dattet boven alles bevroor. Septem. 21

Den 22. September wasset sonneschijn weer/ ende stil/ maer seer cout/ de wint vanden westen. Septem. 22

Den 23. September haelden wy hout om het huys te timmeren/ twee tochten des daechs/ maer 'twas wederom mistich ende stil/ de windt o. ende o. n. o. Op die dagh sterf onse Timmerman/ savonts als wy tscheep quamen/ ende was van Purmerent. Septem. 23

Den 24. September begroeven wy hem onder den cinghel/ in een cloof van een bergh/ ontrent een af wateringhe/ want wy niet inde aerde conden comen door de groote vorst ende coude/ ende wy deden dien dach twee tochten met onse sleden om hout. Septé. 24

Den 25. September wast duyster weer/ de windt w. ende w. z. w. ende z. w. ende daer began wat openinghe te comen/ ende het Ys began wech te dryven/ maer het duerde niet langh/ want ontrent een gotelinghs schoot ghedreven hebbende/ bleef het weder op drie vadem aende gront legghen/ ende het ys en dreef niet daer wy laeghen/ want wy laghen midden int Ys/ dan hadden wy int open ofte ruyme Zee ghel eghen/ wy souden seyl ghemaeckt hebben/ al was het schoon laet in het jaer. Septem. 25

Op den self den dach rechten wy onse balcken op vant huys/ ende timmerdē al even hardt/ dan hadde tschip los ghewordon/ wy soudent timmeren hebben laten staen/ eñ ons scheck ofte achtersteven vant schip wederom gemaeckt hebben/ om gereet te zijn/ wederom wech te seylen/ soo't eenichsins doenlijc waer geweest/ want daer te blijven lach ons swaer opt hert/ alsoo inde coude Winter te slaen/ die wy wel vernamen/ dat gantsch bitter soude vallen/ maer alsoo ons alle hoope wech ghenomen was/ soo moesten wy vanden noot een deucht maken/ ende met lijdtsaemheyt verwachten wat uytcomst Godt verleenen soude.

Den 26. September wast een w. wint/ ende open Zee/ maer ons schip bleef effen vast leggen/ also dattet ons tot meer verdriets als vreuchde was/ maer twas Gods werck/ maer in wy te vreden moesten zijn/ ende wy begonden thuys altemet dicht te maecken. Het eene deel van ons volck haelde branthout/ ende tandere deel timmerden/ ende waren met het huys doende. Wy waren doen noch 16. persoonen int getal/ want ons Timmerman was gestorven/ ende van ons getal van 16. wasser altemet noch een sieck. Septem. 26

Den 27. waydet wederom hardt uyten n. o. ende vroor soo gheweldich/ dat als wy een spijcker inden mont namen (alsmen int timmeren wel ghewoon is te doen/) so bleeft vel daer aen hanghen alsmen die weder uyten mondt namen/ datter tbloedt nae volchde. Op den selven dach quamper een oude Beyr met een jonghen Beyr/ ende int gaen nae huys/ daer wy alle by een waren/ (want wy dorsten niet alleen gaen) toghen wy Septé. 27

teghens hem aen om hem te schieten/maer hy liep wech. Het ys quam wederom gheweldich in drijvẽ/eñ twas claer helder sonneschijn weder/maer soo gheweldich cout/dat wyt qualijckẽ conden harden te arbeyden / maer d'upterste noot dede ons daer in volherden.

Septi. 28. Den 28. September wast moy weer/eñ sonneschijn/de wint westelijck ende stil/ende was een opẽ Zee/maer wy lagen mettet schip effen vast int Ys. Op die dach quamper een Beyr byt schip / maer als hy ons ghewaer werde/soo liep hy wech/ende wy ghinghen vast voort met de timmeragie vant huys.

Septem. 29 Den 29. September was de wint smorgens w. eñ nae den middach wederom oost / doen openbaerden haer tusschen het schip ende huys drie Beyren/een oude met twee jongen/maer wy sleepten t'goet upt het schip nae het huys/soo dat wy voor de Beyren wilden over zijn/sy quameu al effen hardt op ons aen / ende wy en wilden niet upt de wegh gaen om de Beyren/maer riepen luyde/meenende dat sy souden wech loopen/maer sy ginghen niet upt haren tret/dan quamen voor ons heen / doen maeckten wy een groot ghelupt met de ghene die aen het huys stonden en arbeyden. Die Beyren dit hoorende stelpent opt loopen/ daer wy niet rouwich om waren.

Septem. 30 Den 30. September was de wint o. eñ o. z. o. ende hadde allen dien nacht dapper ghesneeut / ende sneeuden noch den gantschen dach/dat ons volck gheen hout mochten halen/so dicht ende hooch lacht op malcanderen. Wy maeckten een goet vier byt huys / om de aerde te ontdoyen / om desselvighe dicht rondtom het huys in te stuwen/op dattet alsoo veel te dichter soude zijn/maer twas vergeefsche moeyte/ want de aerde was soo hardt ende diep bevroozen dat wyse niet ontdoyen conden/eñ tsoude ons al te veel houts ghecost hebben/alsoo dat wy dat moesten laeten staen.

October 1. Den eersten October waydet heel stijf upten n. o. ende nae den middach upten n. ende wayde doen een storm met een gheweldigen sneeujacht/also datmen qualijck tegens den wint conden op comen / jae datmen qualijck zijn adem conde halen/soo sneeujachtent int aensicht datmen gheen 2. oft 3. scheeps lengde conde sien.

October 2. Den 2. October scheen de Son voor middach/ ende nae den middach wast weder duyster/ ende het sneeude/ maer was stil/de wint n. ende daer nae z. ende wy rechten het huys op/ ende setten daer boven een Meyboom van bevroozen sneeu.

October 3. Den 3. October wasset voor middach stil ende sonneschijn/maer so cout dattet niet wel te harden was/na de middach waydet heel stijf upten w. met soodanighe coude/dat soose aengheyouden hadde/so hadden wy uptet werck moeten scheyden.

October 4. Den 4. October was de wint w. ende nae den middach n. ende wayde heel stijf / met grooten sneeu-jacht/ daer deur wy wederom niet arbeyden conden. Op die tydt brachten wy ons Tuy-ancker opt Ys / om beter vast te

Afteyckeninghe hoe dat wy ghenootsaeckt waren een huys te timmeren/om voor de coude ende wilde beesten beschermt te zijn/ daer toe ons Godt hout verleent hadde/dat van over de Zee op Nova Sembla was comen dryven/twelck wy ghestadich met sleden haelden ter plaetse daert huys getimmert soude werden/wel twee mylen gins ende weder/tweemaels daechs/met bynaest onuytsprekelijcken arbeyt/geduerende wel 15.dagen lang/ maer den noot dede ons int werck volherden/want so wyt een weeck of twee later begonnen hadden/so waert ons niet doenlijck gheweest.

vast te legghen/ alsoo wy nu maer een booghscheut vant open water laghen/soo seer wast ys afghedreven.

Den 5. October waydet stijf uyten n. w. eñ de Zee was heel open vant ys/so verde wy sien conden/maer wy October 5.
laghen effen stijf bevrozen als voor heen/ eñ tschip sat wel 2. oft 3. voet geboeyet opt ys/ende conder anders niet vermercken/of wy laghen tot den gront toe bevrozen. Het was daer vierdehalve vadem diep.

Op den self den dach braken wy het vooronder vant schip op/eñ met die deelen deckten wy het huys/ inden midden wat hoogher voor de of wateringhe/ende creghent dien dach meest dicht. De coude was effen fel.

Den 6. October waydet noch seer hardt uyten w. ende z. w. maer teghens den avont uyten w. n. w. met ghe-
weldighen sneeujacht/alsoo datmen niet wel een hooft buyten de deur conden steecken/ overmidts de groote October 6.
coude.

Den 7. wast tamelijck goet weder/doch seer cout/eñ wy calfaten ofte dreven het huys dicht/ende braken het October 7.
achter onder mede uyt/om't huys voor dicht te maecken/de wint liep dien dach rondtom.

Den 8. October haddet al den voorgaenden nacht so geweldich gewayet/eñ wayden den gantschen dach so October 8.
dapper met sneeujacht/dattet scheen datmen smooren soude/soomen inde lucht gecomen hadde/jae twaer eener niet moghelijck gheweest/al hadder zijn lijf aen ghehanghen/een schips lenghde voort te gaen/ want het was niet moghelijck buytent schip ofte huys te harden.

Den 9. October was de wint noch al n. ende wayde gheweldich met jachtsneeu/ als daechs voorheen/ ende October 9.
de wint quam vant Landt af/alsoo dat wy den gantschen dach int Schip moesten blijven om des felle weers wille.

Den 10. smorghens wast weer wat ghebetert/ende began wat te stillen/ de wint was z. w. ende w. z. w. ende October 10.
twater was wel twee voet hoogher ghevloeyet als op een ander tijt/twelck wy vermoeden dat deur den stercken noorden wint quam/die daer ghewayet hadde.

Op den self den dach begondt weer wederom wat te beteren/ alsoo dat wy weder uytet Schip bestonden te gaen/ende tghebeurde datter een van ons volck uytet Schip ghingh/ ende liep onversiens een Beyr int ghemoet/ende was hem schier opt lijf eer hyt wist/dan hy liep wel dapper te rugge naet Schip/ende de Beyr hem nae/ maer doen de Beyr hem vervolghde/ soo quam de Beyr ter plaetse daer wy voor heen den Beyr deurschoten/ende om hoogh opgherecht hadden/ende laten bevriesen/die daer nae onder sneeu bewelt was/ maer alsoo dat zijn eene poot noch boven uyt stack/ende daer bleef dese Beyr bystaen/ deur welcke verteugheringhe onsen maet terwijle tscheep quam/ende riep seer verbaest/ een Beyr/ een Beyr. Als wy deur zijn roepen nu boven quamen om nae den Beyr te schieten/ soo conden wy uyt onse ooghen niet sien/ vermidts den bitteren roock die wy ghedurende de selvighe tijdt (vant quade weder int Schip besloten zijnde) gheleden hadden/die

niet te

niet te lijden soud' e ghéweest zijn om gheen ghelt/maer moestent noch voor de coude ende sneeujacht lijden/ soo wy ons leven wilden behouden/want boven opt schip moesten wy ongetwijfelt vande coude vergaen hebben. De Beyr vertoef de mede niet langhe aldaer/maer packte hem flucks wech/de windt was vanden n.o.

Op den selfden dach teghens den avont werdet noch moy weder/ende ghingen noch uptet schip naet huys/ ende brachten ons broodt meest al daer in.

October 11. Den 11. October wasset stille/ende de wint was z.ende warmachtich weder. Doen brachten wy onse Wijn aent Landt/eñ ander victualie. Eñ als wy doende waren om die Wijnen uptet schip te hysen/ so isser een Beyr die daer achter een schots ys lach/(als oft hy deur ons roepen wacker ghewordden was) naet schip toe gecomen/ wy hadden hem wel sien legghen/maer meenden dattet een schots ys was die daer lach. Als hy nu tot ons aen quam/schoten wy nae hem/maer hy liep wech/ende wy ghinghen met ons werck voort.

October 12 Den 12. October was de wint n.ende altemet wel soo w.ende doen begaven wy ons met de helft vant volck int huys/ende sliepen doen de eerstemael daer in/ maer leden doen groote coude deur datter noch gheen koyen ghemaeckt waren/ende niet te veel deckfels hadden/ ende conden gheen vier houden/ vermidts de schoorsteen noch niet ghemaeckt was/daer deurt seer bitter roockte.

October 13 Den 13. October was de wint n.ende n.w.eñ beginde wederom seer hardt te wayen/ eñ wy ghinghen met ons drien naet schip/ eñ laden een slede met bier/ maer als wy die ghéladen hadden/meenende daer mede nae t huys te gaen sleepen/ soo ontstacker so onversiens een gheweldighen wint/onweer ende coude/dat wy ons wederom int schip moesten begheven/vermidts dat wyt buyten niet harden mochten/ende conden oock het bier niet wederom int schip crijghen/maer moestent buyten op de slede laten legghen. Int schip leden wy seer groote coude om dat wy daer mede weynich decksel hadden.

October 14 Den 14. October als wy uptet schip quamen/so vonden wy de tonne biers die buytē op de slede was blijven staen (zijnde een jopen vat) aenden bodem stucken ghevroren/maer deur de groote coude/ vroort bier datter uyt liep/so vast aenden bodem dicht toe/al oft met eenich vast houdende lijm beclijmt hadde geweest. Eñ wy sleeptē de voornoemde slede mettet bier naet huys toe/eñ settede de tonne op zijn bodem/ ende dronckense eerst leech/ maer moestent bier eerst smelten/want daer was nauelijcks eenich onbevroren bier int vat/ dan inde selvighe vochtichept was de cracht vant gantsche bier/ alsoo dattet veel te sterck was te drincken/ ende tghene dat bevroren was dat smaeckte als water/daer over alst ghesmolten was/soo menghden wyt onder malcanderē/ eñ droncken soo/maer twas gantsch crachteloos ende smaeckeloos.

October 15 Den 15. October was de windt n.eñ oock o.eñ o.z.o. ende was stil weder/ op dien dach maeckten wy plaets ende ruymte om't portael te setten/ende schopten de sneeu wech.

Den 16.

Afteyckeninghe hoe datse begonnen het huys te maecken/ende thout daer toe tsamen sleepten/ende thuys oprechteden / daerse een schots ys tot een Meyboom op setten/ende maecktent op de Noordtsche wyse met balcken op malcanderen/ daer van sy de naden dicht dreven ofte calfaten/ om des sneeujachts ende des couden wille/boven meest viercant met deelen overghelept/met een schoorsteen ende portael.

Den 16. October was de wint z.o. eñ z. met mopi stil weer/ inden selven nacht hadder een Beyr int schip ghe- October 16
weest/ maer teghens den dach was hy daer wederom uytgheloopen/ als hyt volck gewaer werde. Op den sel-
vighen tijdt braecken wy de Kuiupt wech/ om de deelen te besighen aent Portael/ dat wy doen begonnen te
maecken.

Den 17. was de wint z. ende z.o. ende twas stil/ maer heel cout/ ende waren dien dach noch mede doende omt October 17
portael te maecken.

Den 18. was de wint o. eñ z.o. ende wayde vry stijf. Doen haeldẽ wy ons broot weder uyt de schuyt die wy October 18
opt Lant gesleept hadden/ den wijn haelden wy mede daer uyt die noch niet seer bevrosen was/ hoe welse wel
ontrent ses weken daer ghelegen hadde/ niet teghenstaende dattet dickwils heel hart ghevrozen hadde.

Op dien selfden dach saghen wy wederom een Beyr/ ende de Zee was so dicht vant ys/ datmen gheen open
water sien conde.

Den 19. October was de wint n.o. ende daer waren niet dan twee man eñ een jongen tscheep. Doen quam October 19
daer een Beyr/ eñ de Beyr wilde met ghewelt int schip wesen/ hoewel die twee mannen met branthouten sme-
ten/ so quam hy effenwel seer vreeselijck tot haer aen/ daer deur sy gantsch verschrickt eñ bevreest waren/ ende
sagen elcks om een goet heen comen/ de twee sprongen int rupm/ ende de jonghen clam int fockewant/ om haer
lijf te redden/ so dedense alle haer best met vluchten het perijckel te ontgaen/ middelertijt quamender eenige van
ons maets vant huys naet schip/ eñ de Beyr dat siende/ quam stoutelijck tot haer aen/ maer sy schoten hem met
een musquet/ ende daer nae liep hy wech.

Den 20. October wasset stil eñ sonneschijn weder/ ende wy sagen doen wederom eenighe openinge van wa- October 22
ter inde Zee. Wy waren op die tijdt gecomen om het bier voort uytet schip te halen/ eñ bevonden dat sommige
vaten stucken ghevrosen waren/ jae de ysere banden om de joopen vaten/ waren mede in stucken ghevrozen.

Den 21. October wasset stil/ sonneschijn weder/ doen hadden wy meest al onse victualie uytet schip in huys October 21
ghebracht.

Den 22. October coeldet stijf uyten noordtoosten/ met soo grooten sneeujacht/ datment buyten de deur niet October 22
harden mochten.

Den 23. October wast stil weder/ de windt n.o. Doen ghinghen wy scheep om te besien oft ons ander maets October 23
uytet schip int huys wilden comen/ maer vreesden dattet wederom hart soude wayen/ ende daerom dorsten
zyt met den siecken man niet waghen/ ende saghent dien dach noch in/ want hy was seer teeder ende swack.

Den 24. October quam de reste van ons volc/ te weten acht persoonẽ int huys/ sleepende den sieckẽ man op October 24
een slede. Wy sleepten met grooter moyten eñ arbeydt onsen scheeps Bock aent huys/ ende keerden den bo-

dem om hoogh/om de selvige in tijden ende wijlen) of ons Godt ghenade gaf dat wy over de Winter mochten wech comen)die te moghen ghebruycken. Daer nae siende dattet schip effen vast bleef sitten/ende datter gheen dingh min te verwachten was/als openinghe vant water/soo brachten wy het werp-ancker weder tscheep/op dattet ondert ineeu niet verloren soude werden/oftet ons teghens den Somer noch nuttelijck mocht zijn/want wy hadden noch altijt hoope tot Godt dat hy ons deur d'eene ofte d'ander middel teghens den Somer noch na huys soude helpen.

Staende desen tijdt/alsoo ons de Son (het hoochste ende beste dat wy sien mochten) began te begheven/soo haelden wy met allen vlijt/alle daghen noch sleeden met goet uptet schip int huys/ soo eetwaer ende drincken/ ende allen nootdruft/de wint was noorden.

Den 25. October haelden wy alles dat wy tot de toerustinghe vande schuyt eñ bock noodich mochten heb-
October 25 ben/ende doen wy nu de leste sleede ghveladen hadden/ eñ inde seelen stonden om die voort te trecken naet huys/ soo sach ons Schipper eens om/eñ sach drie Beyren achter tschip nae ons toe comen. Dit siende riep seer luyde ende verbaest om haer te vervaren/eñ wy sprongen wel flucks uyt de seelen (deur dat onversien ons genakende quaet)om ons te beschermen soo wy best mochten. Daer lagen tot ons gheluck twee helbaerden op de slede/ daer van nam de Schipper ende ick elck een/ eñ stelden ons ter weer so wy best mochten/maer ons ander volck liepen al haer best naet schip/eñ int loopen vielder een van haer in een scheur tusschent ys in/ twelck yselijc om sien was/want wy meenden dat de Beyren tot hem ingheloopen souden hebben/eñ hem verslondē/maer Godt gaft noch ten besten/dat de Beyren naet schip pooghden/naet volck dat naet schip geloopē was. Middelertijt namen wy de ghelegentheyt waer dat wy ende de man die inde scheur ys lach/voort schip om liepen/ende quamen behouden int schip. Doen nu de Beyren sagen dat wy haer alsoo ontcomen waren / quamense seer wreetmoedich tegen ons naet schip toe/maer wy haddē anders gheen geweer dan de voornoemde twee helbaerden/ ende also wy ons daer op niet genoech verlaten dorsten/so hielden wy haer gaende met werpen/met branthouten ende anders/daer sy telcken reyse nae liepen/gelijck een hondt nae een steen/die nae hem ghewoorpen wert. Middelertijt sonden wy een man onder inde combuys om vier te slaen/ ende noch een man ondert verdeck om spietsen te halen/maer wy conden gheen vier gheerijgen/daer deur wy niet schieten condē. Over sulcks also de Beyren effen stout aen quamē so hebbē wy den eenē met een hellebaert recht op zijn snuyt geworpē/ daer deur hy afweeck/als hy voelde dat hy ghetreft was/ende hy ghingh van langher hant wech/ d'ander twee dit siende/die niet so groot waren als de eenen Beyr/ghinghen mede henen/ ende wy danckten Godt dat wy also van haer ontslagen waren/ende sleepten de sleden met vrede naet huys toe/ende vertelden daer ons wedervaren.

October 26 Den 26. October was de wint n. ende n.n.w. ende tamelijck weder. Doen saghen wy veel open water dicht

Afbeeldinghe hoe dat wy in de seelen standen om de leste sleede met goet uptet schip nae't huys te brengen/eñ datter drie Beyren onversiens tot ons ken quamen/daer van wy gantsch verschrickt uyt de touwen spronghen/een deel nae't schip loopende/daer van de eene int wech loopen tusschẽ een schots ys in viel tot zijn groot perijckel/ende d'ander deel blijvende ontrent de Slede/ hebbende maer twee Hellebaerden / die stelden haer ter weyr : maer deur dat de Beyren ons ander loopende volck nae't schip nae liepen/so wert de ghevallen man noch bevrijdt/ende quam noch met den gheere van de Sleden boven overt schip noch daer in/ende de Beyren poochden teghent schip op te comen/ maer worden deurt werpen van brandhout ende steecken van de Hellebaerden afghekeert datse int eynde wech liepen.

hyt Lant/maer sagen het ys noch wel inde Zee drijven overt schip heenen.

Den 27. October was de wint n.o. ende het jachtsneeudē so seer/datmen buytens huys niet arbeydē mocht. October 27
Op dien dach schooten ons volck een witten Vos/den selven vildense/ eñ aten van het vleysch/ghebraden zijnde/ende smaeckte als Conynen doen. Op den self den dach stelden wy onse Orlogie wederom dat de cloc sloech: wy stelden oock een lamp toe om snachs over te branden/ ende ghebruyckten tot sulcks het vet vanden Beyr dat wy smolten/ende daer nae inde lampen brande.

Den 28. October was de wint n.o. ende ons volck was getogen om hout te halen/ maer daer stack soodanigen onweer op met jachtsneeu/datse te rugghe moesten keeren. Op den avont tweer wāt ghebetert zijnde/gingender drie van ons volck nae den Beyr toe diese opgherecht hadden/ende bevrorē was/van meeninge zijnde om zijn tanden uyt te breecken/maer hy lach heel ondert sneeu bestoven/ende daer stont wederom sodanighen jachtsneeu ende onweer op/datse haer alderbest te rugghe naet huys haesteden/ daerse niet nauwer noot quawen/want sy conden uyt haer ooghen niet sien/eñ waren daer deur by naest verdwaelt vanden rechten wech/ alsoo dattet ghescchapen was/datse snachts buyten inde coude souden hebben moeten verblijven. October 28

Den 29. October was de wint n.o. doen haelden wy tingel vanden strant met sleden/ eñ stroyden die overt seyl/dat overt huys lach/om dattet soo veel te dichter ende warmer wesen soude/ want de deelen lagen onghedreven opt huys/alsoo wy deurt quade weder belet waren om de deelen te drijven. October 29

Den 30. October was de wint noch noort oost. Doen gingh de Son heel dicht boven der aerden/ weynich boven den Horisont. October 30

Den 31. October waeydet noch al uyten n.o. met gheweldigen sneeujacht/alsoo datmen niet een hooft dorste uyt steecken. October 31

Den eersten November was de wint n.o. ende wy saghen de Maen opgaen alst doncker began te werden int oosten/ende de Son ghingh noch effen so hoogh boven den Horisont dat wy hem noch sien conden/hoe wel wy hem dien dach niet sagen/vermidts het doncker weder eñ den dichten sneeujacht/ende twas gantsch cout/ also dat wy dien dach buytens huys niet doen conden. Novemb. 1.

Den 2. November was de wint w. wel so z. maer savondts weer n. met stilte. Doen saghen wy op dien dach de Son opgaen int z.z.o. ende ondergaen ontrent z.z.w. Hy quam met zijn volle rondicheyt niet boven/ maer gingh in den Horisont langs der aerden heenen/ende op den selfden dach werde daer een Vos met een bijl geworpen/dien wy voort doot vilden/ brieden ende aten. Voor heen hadden wy gheen Vossen vernomen/ dan nu int wech gaen vander Sonne/ende de Beyren ghinghen doen mede wech. Novemb. 2

Den 3. November was de wint n.w. met stilte/ eñ de Son ghingh op z. ten o. wel soo z. ende onder z. ten w. Novemb. 3

wel soo

wel soo zuydelijck/ende men mocht doen in den Horisont den boven cant vandẽ Son maer effen sien/ende tlant daer wy waren was wel soo hoogh als de mars van ons schip / doen wy de Son peylden. Ende was de Son doen inden elf den graet ende 48. minuten in Scorpio/de declinatie des Sons was 15. graden 24. minuten aende zuydtzyde vande linie Equinoctiael.

Novem. 4. Den 4. November wast stil weer. Doen sagen wy de Son niet meer / want sy niet langer bovẽ den Horisont was. Doen ordoneerde eñ maeckte onse Surgijn een bat om te stoven van een Wijnpijp/daer gingen wy d'eene voor/d'ander nae/altemet in/eñ vonden ons daer gansch wel by/dattet grootelijcks sterckte tot onse gesontheyt. Op den selfden dach vingen wy een witten Vos/ die sich altemet openbaerden/ niet als voor heen / want alsoo de Beyren mette Son ons begaven/ende niet wederom quamen voor dat de Son weder quam/ so openbaerde haer daer teghens de Vossen terwylen de Beyren wech waren.

Novemb. 5 Den 5. November was de wint al wederom n. wel soo w. ende wy saghen veel open water in Zee/maer ons schip lach noch al effen vast tusschent ys in/ende doen ons nu de Son verlaten hadde/soo saghen wy de Maen wederom dach ende nacht sonder ondergaen/als hy in zijn hoochste teycken ghingh.

Novem. 6. Den 6. November was de wint n. w. ende stil/ende ons volck hielden doen een slede met brant-houdt / maer deur dat de Son wech was/soo wast seer duyster.

Novem. 7. Den 7. November wast duyster weer/ende stil/ de wint w. men conde den dach vanden nacht qualijck verscheyden/sonderlinge om dat op dien tijt ons Oorlogie stil gestaen hadde/daer deur vermoeden wy geen dach/ doent al dach was/ende ons volck hadde op dien dach niet uyt de koy gheweest dan om haer water te makẽ/ daerom wisten sy niet wel oft licht datse sagen vande Mane oft vanden dach was / daer deur verscheyden segghen was/d'eene seyde dattet licht vanden dach was/ende d'ander vanden nacht/ maer als wy wel sagen / soo wast wel opt hoochste vanden dach.

Novem. 8. Den 8. wasset stil weer/de wint z. eñ z. w. op dien dach haelden ons volck wederom een slede met branthout/ wy vingen mede een witten Vos/eñ sagen in Zee veel open water. Opten self den dach deelde wijt broodt onder malcanderen/eñ elck man creech 4. pont eñ 10. loot inde acht dagen / also dat wy nu acht daghen over een tonne broots aten/daer wy voor heen maer 5. oft 6. dagen mede toe quamen/vleysch ende visch was ons noch gheen noot om te deelen: maer ons dranck hadden wy niet tot ons behoef/daer van moesten wy by leggen/eñ die mede om deelen/dan ons schoone bier dat wy noch hadden/was meest al de cracht uytghevrozen/ also dattet gantsch crachteloos ende smaeckeloos was/ende dan wasser noch een goet deel ghespilt.

Novem. 9. Den 9. Novẽber was de wint n. o. wel so n/eñ doẽ scheender niet veel dach licht/ so dattet heel duyster was.

Novem. 10 Den 10. November wast stil weer/de wint n. w. eñ ons volck gingen doen eens int schip/ om te siẽ hoet daer

ghestelt

ghestelt was/ ende bevonden datter vry veel waters int Schip ghecomen was/alsoo dat de ballast onder wa-
ter lach/ende was terstont bevrozen, daer deur datment niet upt pompen mocht.

Den 11. November wasset tamelijck weder/de windt n.w. Op den selfden dach maeckten wy een ronden Novem. 11
hoep toe met cabel garen als een net tsamen ghebreyt/ ende stelden die toe om Vossen te vanghen/datmense in
huys mochten toe halen ghelijck een val/als de Vossen daer onder quamen / ende vingen op dien tijt een Vos
daer onder.

Den 12. November was de windt oost met een betoghen lucht. Op dien dach begonnen wy de wijn mede Novem. 12.
upt te deelen elck twee loorkens daechs/voort mosten wy ghestadich water drincken / dat wy smolten vant
sneeu dat wy buytens huys haelden.

Den 13. November wast quaet weder/met harden jachtsneeu/de wint was oost. Novem. 13

Den 14. November wast moy/ claer weer/ met een heldere lucht/vol sterren/met een oosten windt. Novem. 14.

Den 15. November wast doncker weder/de windt noordt oost met een betoghen lucht. Novem. 15.

Den 16. November wast stil weer met een ghetemperden lucht/ende een oosten windt. Novem. 16.

Den 17. November wast doncker weder met een betoghen lucht/de wint oost. Novem. 17

Den 18. wast quaet weder/de windt z.o. doen sneedt de Schipper een pack grof wolle laecken op/ ende deel- Novem. 18
de dat elck nae zijn behoefte/ om vande coude beter beschermt te zijn.

Den 19. November wast onstuymich weer/met een oosten windt. Doen ist coffer met linde laecken geopent/ Novem. 19
ende onder de maets uytghedeelt tot hemden/want de tijdt begaf sich alsoo / datmen allerley middel moesten
ghebruycken tot onderhoudinghe des lichaems.

Den 20. November wast moy weder/ende stil/de windt oost. Doen wiesschen wy onse hemden/maer 'twas Novem. 20
so cout / dat als wy die ghewasschen hadden ende ghewrongen/soo bevrozense uytet warme water so stijf / dat
al leydemense by een goet vier/so ontliet de zyde wel die byt vier lach / maer die vant vier/bleef effen stijf bevro-
ren/alsoo datse eer ghebroken souden hebben/eer wyse vanden anderen souden moghen trecken/ also dat wyse
wederom int heet siedende water moesten leggen soudense ontdopen/soo gheweldighen groote coude wast.

Den 21. November wast bequaem weder/met een n.o. windt. Doen ordoneerden wy datmen by ghebeurte Novem. 21
soude thout cloven/om den kock van dat werck te verlichten / alsoo hy meer als ghenoech te doen hadde met
tweemaels daechs te coocken ende sneeu te smelten/tot ons drincken/ doch waren van dit werck vry ende upt-
ghesondert/de Schipper ende Stuerman.

Den 22. November wast een z.o. wint met moy weder/ eñ hadden doen noch 17. koeyen kaesen/ daer van Novem. 22
aten wy den eenen int ghemeen/ ende van d'ander werdt elck een toegheedeelt voor zijn portie / die elck tot zijn

nootdruft recken mocht alst hem goet docht.

Novem. 23 Den 23. November wast goet tamelijck weer met een z.o. wint/ eñ alsoo de gheleghentheyt sich begaf dat dē Vossen meer als voor heen haer vertoonden/ soo namen wy de gelegentheyt waer/ eñ maeckten eenighe spren-ghen van dicke plancken/ daer wy steen op leyden/ ende bestakent rondtom met eynde van sparrē inde gront/ datse daer niet onder deur mochten graven/ ende vinghen altemet sommighe Vossen.

Novem. 24 Den 24. wast quaet weer/ eñ de wint n.w. Doen maecten wy wederom gereetschap om int Bat te gaen sto-ven/ want sommige ghevoelden haer qualijck/ daer over gingen wy met ons vieren int Bat/ ende als wy daer uyt quamen/ gaf de Barbier ons een purgatie in/ dat ons groot goet dede/ eñ vingē op dien dagh vier Vossen.

Novem. 25 Den 25. November wast moy claer weder/ de wint w. Op dien dagh vingē wy twee Vossen/ met een spreng die wy daer toe opgherecht hadden.

Novem. 26 Den 26. wast onstuymich weder/ ende twaeyde een storm met een z.w. windt/ met gheweldigen sneeujacht/ also dat wy soo gantsch int huys vanden sneeu overwelft waren/ dat wy daer niet uyt mochten comen/ maer moesten alle ons dinghen binnens huys doen.

Novem. 27 Den 27. wasset moy claer weder/ de wint z.w. eñ wy maeckten doen noch meer sprengē om Vossen te van-ghen/ want die ghelegentheyt dienende van ons waer genomen te zijn/ deur datse ons nut waren om te eeten/ ende als oft Godt ons die in ons noot toegheschickt hadde/ want wy hadden niet veel te bicken.

Novem. 28 Den 28. November wast quaet onstuymich weder/ met harden storm uyten n. met gheweldigen sneeujacht/ daer deur wy wederom gantsch eñ gaer int huys beset waren/ datmender niet uyt mocht/ want alle de deuren waren toe ghewaeyt.

Novem. 29 Den 29. wast moy claer weder/ met een helderen lucht/ de wint n. ende wy groeven ons selfs uytet huys met de sneeu wech te schuppen/ also dat wy een deur claer creghen/ daer deur wy uytcroopen/ eñ buyten comende vonden wy alle de vallen oft sprenghen die wy toeghestelt hadden/ ondert sneeu bewelt/ die wy mede schoon maeckten ende wederom op stelden om Vossen te vanghen/ ende vinghen op dien dagh noch een Vos/ die ons nu niet alleen diende tot eten/ maer vande vellen maeckten wy mutsen/ dicht om ons hooft toe/ om vande felle coude wat beter beschermt te zijn.

Novem. 30 Den 30. November wast moy/ schoon weder/ de wint w. eñ doen die wachters ontrent z.w. waren (dat was ontrent ons gissinge ontrent middagh) gingen wy met ons sessen eens naet schip/ wel versien met gheweer/ om te besien hoet mettet schip was/ ende doen wy ondert verdeck quamen/ vingen wy daer een levendighen Vos.

Decemb. 1. Den eersten December wast quaet weder/ met een z.w. windt/ ende gheweldighen sneeujacht/ daer deur wy wederom gantsch metten sneeu toegestopt waren/ ende deur die oorsaecke so roockte het mede so bitter/ dat wy seer qua-

Hoe dat wy om de groote coude te vermyden steencolen aenleyden/ ende de schoorsteen ende de deuren dicht toe stopten om de lieffelijcke warmte binnen te houden/ twelck ons alle bynaest slapende ofte in een swijm nae den Hemel gebracht hadde/ dat wyt niet nae vertelt en souden hebben/ en hoe wy't noch ghewaer werden/ ende daer nae noch bequam/ ende doen buytens huys ghingen/ ende de swerckuylen wederom claer maeckten om Vossen te vangen.

binnen wit bevrozen / also dat wy niet langer eenige schoenen conden gebruycken/maer maeckten wy de clompen/het bovenste van schapen vellen/daer wy met 3.oft 4.paer socken over malcander ghetrocken mochten ingaen om daer deur ons voeten warm te houden.

Den 12. December wast moy/claer weer/met een heldere lucht/ende n. w. wint/maer uytermaten cout / also dat de solder/wanden ende koyen wel een vingher dick bevrozen/jae de cleederen op ons lijf waren vandē vorst wit uytgeslagen ende berijpt/ende hoe wel van sommige voorgewent werde / dat wy wederom colen souden aenleggen om de warmte te crijghen/ende datmen de schoorsteen soude open laten staen/ soo dorsten wijt effenwel niet doen/om de onlangs ghescchiedē exempelen/die ons daer van afschrickten. Decemb.12

Den 13. December wast claer helder weder/met een o. wint. Doen vinghen wy wederom een Vos/ende deden groote moyten om de sprengen ende vallen vaerdich te houden/twelck ons gheen gheringhe moeyten ende arbeyt aen bracht/want soo haest wy wat te langhe buytens huys bleven / soo vrozender blaren ende buylen aen ons aensicht ende ooren. Decemb.13

Den 14. December wast moy lustich weer/de wint n. o. de lucht vol sterren. Doen namen wy de hooghde vanden rechten schouder vanden Reus/ doen hy stont int z.z.w. wel so westelijck/ (doen was hy op zijn alderhooghsten op ons ghemeen Compas) ende hy was verheven boven den Horisont 20. graden 18. minuten/ zijn declinatie was 6. graden 18. minuten aende noortzyde vande linie. De self de declinatie ghetrocken vande ghemeten hooghde/so bleeft 14. graden. De self de 14. graden ghetrocken vande 90. graden/ soo was des Pools hooghde 76. graden. Decemb.14

Den 15. December wast noch claer helder ewder/de wint o. Op dien dagh vingen wy twee Vossen/ ende saghen de Maen op comen int o.z.o. oudt zijnde 26. daghen ende was in teycken van Schorpio. Decemb.15

Den 16. December wast noch claer helder weder/de wint n. o. Op die tijdt hadde wy gheen meer houdt int huys/maer was altemael verbrant/dan ontrent ende rondtom ons huys lach noch een hoop ondert sneeu bewelt/dat mosten wy met grooten arbeyt ende verdrietsaemheyt op graven/ende de sneeu wech schoppen/ eñ alsoo binnen huys brengen/twelck wy by ghebeurte twee eñ twee deden/eñ moesten ons inden arbeyt haestē/ want men mochtent niet langer buytent huys harden vandē onuytsprekelijcke ondraechelijcke coude / hoewel wy met de Vossen vellen op ons hooft/ende dubbelde cleeren wel versien waren. Decemb.16

Den 17. was de windt noch noordt oost/ met claer lichtich weder/met gheweldighen vorst / alsoo dat wy teghens den anderen seyden/al stonder een Joopen vat met water buytē de deur/tsoude op een nacht totten bodem toe wel bevriesen. Decemb.17

Den 18. December was de wint noch al n. o. met claer helder weder. Doen ghinghen wy met ons seven Decemb.18

mannen

mannen eens naet schip om te sien hoe dattet daer gestelt was/ ende comende ontrent verdeck meenden weder
een Vos aldaer te vinden/ ende stopten eerst alle de gaten dicht toe/ maer daer wasser gheen/ maer doen wy int
ruym quamen ende vier gheslaeghen hadden om sien hoe 'tschip ghestelt was/ olt water oock vermeerderde/
soo vonden wy daer een Vos/ dien wy vingen/ int huys brachten ende aten/ ende twater bevonden wy dattet
in 18. daghen dat wy daer niet gheweest waren/ een duym ghewassen was/ hoe welt gheen water maer ys
was/ dat bevroor soo drae alst boven quam/ soo mede de toelasten die wy met water uyt Hollandt met ons ge-
nomen hadden/ waren tot de grondt toe bevrozen.

Decemb.19 Den 19. December wast moy claer weder/ de wint z. doen troosten wy malcanderen dat de Son nu by naest
over de helft was/ om wederom nae ons toe te comen/ daer wy grootelijcks nae verlanghden/ wantet een ver-
drietighen tijdt was sonder Son te zijn/ datmen dat alderheerlijckste schepsel Gods moeste derven/ dat de
gantsche wereit doet verheughen.

Decem.20. Den 20. December wast voor de middagh claer helder weer/ ende hadden doen oock een Vos ghevangen/
maer teghens den avont begonder soo een gheweldighen vaerweer ende tempeest upten z.w. te ontstaen/ met
sulcken gheweldighen sneeujacht/ dattet gantsche huys rondtom inde sneeu bewelt lach.

Decemb.21 Den 21. December wast claer weder/ met een n.o. windt. Doen maeckten wy alle dingē weder claer/ groe-
ven de passagie vande deur open/ ende stelden onse sprenghen om de Vossen te vangen/ die ons seer wel te passe
quamen/ als wy altemet een creghen/ ende smaeckte ons als wildtbraedt.

Decemb.22 Den 22. wast wederom quaet weder/ met gheweldighen sneeujacht/ den windt was z.w. ende besneeude de
deuren van ons huys wederom dicht toe/ dat wy ons daer upt graven moesten/ twelck meest alle daghe te
doen was.

Decemb.23 Den 23. wast effen quaet weder/ de windt z.w. met een gheweldighen sneeujacht/ maer wy trooстede ons
selven dat de Son doen wederom baetwaert aen ghingh/ want nae onse reeckeninghe soo moest hy op dien
dach wesen inde Tropicus Capricorni, twelck t'upterste perck is/ dat de Son aende zuydt zyde vande linie gaet/
van daerse wederom naert noorden keert. Dese Tropicus Capricorni, leydt aende zuytsyde vande linie Equi-
noctiael 23. graden 28. minuten.

Decemb.24 Den 24. December zijnde Kars-avont/ wast moy weder. Doen groeven wy ons wederom uptet huys/ ē
sagen nae de Zee veel open waters/ want wy haddent ys wel hooren craecken ende dryven/ ende hoe wel dat-
ter gheen dagh was/ soo conden wy effenwel soo verde sien. Teghens den avondt waeydet wederom hardt
met gheweldighen sneeujacht upten noordt-oosten/ alsoo dattet ghene dat wy begraven hadden/ terstont we-
derom toestoof.

Den 25.

Den 25. December op Karsdagh/ wast quaet weder met een n.w. wint/ eñ hoewel dattet seer quaet weder Decemb. 25
was/ so hoorden wy effenwel de Vossen over ons huys loopen/ twelck sommige seyden dattet een quaet teyc-
ken was/ eñ alsmen daer over dispuyt hadden/ waerom dattet een quaet teyckẽ was/ so werter gheantwoort/
om datmense niet inde pot ofte aent spit mochte steecken/ want dat hadde dan een goet teycken gheweest.

Den 26. December wasset effen quaet weder/ de wint n.w. eñ was so uytermaten coudt/ datmen hem niet Decemb. 26
verwarmen conden/ hoe wel wy allerley middelen daer toe ghebruyckten met groot vier te maken/ wel te dec-
ken/ eñ met heete steenen ende keugels in de koyen aen ons voeten ende lijf te leggen/ maer des niet tegenstaen-
de/ wast smorgens inde koyen wit ghevrozen ofte ghehyselt/ alsoo dat wy malcanderẽ dickwils deerlijck aen-
keecken/ maer vertroosten ons wederom/ soo wy best mochten/ dattet int afgaen vanden Berch was: te weten
dat de Son zyn wech wederom nae ons toe nam/ ende bevondent waer te zyn/ de dagen die langen/ zyn de da-
ghen die stranghen/ dan hoope dede pijn versoeten.

Den 27. December wast noch effen quaet weder/ met een n.w. wint/ also dat wy doen in drie dagẽ niet uytet Decemb. 27
huys gheweest hadden/ noch niet een hooft dorsten uyt steecken/ eñ binnens huys wast soo gheweldich coudt/
dat als wy teghen een groot vier aen saten/ ende bynaest van voren de schenen verbranden/ so bevrozen wy van
achteren/ ende waren tuych uytghestagen/ ghelijck de Boeren daer uyt sien/ alse hier te Landen smorghens ter
poorten vande steden in comen/ ende snachts onderweghen gheweest zyn.

Den 28. December wast noch al effen quaet weder/ met een westẽ wint/ maer op den avont begont weer wat Decemb. 28
af te nemen/ so datter een van onse maets/ een gat maeckte door de eene deur vant huys/ daer deur hy buyten
croop om te sien hoet daer ghestelt was/ maer bevondet daer alsoo/ dat zyn blyven daer niet langh was/ ende
vertelde ons dattet soo gheweldich ghesneeuit hadde/ dattet veel hooger dan ons huys lach/ ende so hy daer yet
langher ghebleven hadde/ dat hem de ooren souden ghewis afghevrozen zyn gheweest.

Den 29. December wast stil/ met een betogen lucht/ de windt z. Op die dach maeckte de ghene diet zyn beurt Decemb. 29
was/ de deur vant huys open/ ende groef een gat deurt sneeu/ daernien met trappen uytet huys ghingh/ als uyt
een kelder/ wel seven oft acht trappen hooch/ elcke trap een voet vanden anderen. Wy maeckten de sprenghen
ofte vallen wederom vaerdich om Vossen te vanghen/ die wy nu in sommige dagen niet ghehadt hadden/ ende
is gheschiet dat int schoon maecken vande vallen/ een van onse maets een doode Vos vant in een vande vallen/
die soo hardt als een steen bevrozen was/ die wy int huys brachten byt vier dat hy ontdoyde/ eñ vilde hem daer
nae/ ende sommighe van ons volck aten hem.

Den 30. December wast wederom seer quaet weder/ met storm uyten westen/ met gheweldighen jacht- Decemb. 30
sneeu/ alsoo dat alle de moeyten die wy daechs te voren ghedaen hadden/ met de trappen te maecken om uytet

huys te gaen/ende de vallen te stellen alles te vergheefs was/ want het werde altemael wederom met sneeu bedeckt/noch hoogher als voorheen.

Den 31. December wast noch effen quaet weder/met een storm uyt en noordtwesten/alsoo dat wy so gantsch
Decemb. 31 int huys besloten bleven/oft wy daer in ghevanghen hadden gheweest/eñ was soo gheweldich cout/dattet vier nau hette gaf/want als wy ons voeten nae't vier stakē/so verbranden wy veel eer onse cousen eer wy de warmte ghevoelden/alsoo dat wy stadich ghenoch te doen hadden om die te lappen/jae hadden wyt niet een geroken als ghevoelt/wy soud .nse eer gantsch verbrant hebben/eer wyt ghewaer ghewordden hadden.

Anno 1597.

Nae dat wy nu aldus met grooter coude/perijckel eñ ongemack het jaer ten eynde gebracht hadden/soo zijn
1597. Januarij 1. wy ghetreden int jaer nae de gheboorte ons Heeren 1597. ende heeft het selvighe jaer ghelijcken ingangh ghehadt/als de uytgangh vant jaer 96. gheweest was/want het weer bleef effen quaet/ cout eñ ongesturich met veel sneeujacht/also dat wy den eersten dach Januarij binnens huys beslotē moesten blyvē/de wint was west. Op den selvigen tijt is begonnen dat wy den wijn met rantsoen by een cleyn maetgien uyt deelden/ eñ dat om de twee dagen eens. Eñ also wy besorcht waren/dattet noch lange dueren soude eer wy van die plaetse souden gheraecken/(daer toe de moet altemet cleyn was/) so spaerden de sommige noch de selvihe wijn so langhe als sy mochten/op avontuer oft langhe dueren soude/datse dan noch ter noot wat in voorraet hadden.

Den 2. Januarij waydet noch al effen hardt/met een westen wint/met gheweldigen storm/ sneeujacht ende
Januarij 2. vorst/also dat wy nu wel in vier oft vijf dagen niet een hooft hadden derven uytsteecken/eñ was deur de groote coude meest al het hout verbrant dat int huys was/des niet tegenstaende dorsten wy ons inde coude niet begeven om hout te halen/om dattet so geweldich kal vroor/ende dattet buytens huys niet te harden was/ dan noch nau om soeckende/soo vonden wy aent portael eenich overscharich hout/dat wy daer af braken/ende cloof den mede het block daer wy de bergher visch op clopten/ende beholpen ons also so wy best mochten.

Den 3. Januarij wast noch al ghestadich quaet onverbolghen weder/met sneeujacht / met een noordtwesten
Januarij 3. wint/ende soo gheweldich cout/dat wy noch effen vast int huys besloten moesten blyvē / met weynich voorraet van hout totten brandt.

Januarij 4 Den 4. Januarij wast noch alleleens weder/met geweldigen sneeujacht eñ coude/de wint z.w. ende moesten noch al ghedurich int huys besloten blyven. Eñ om te weten hoe de wint was/ soo staken wy een halve lancie boven uyt den schoorsteen/met een cleyn doecxken ofte vleughelgien daer aen/maer moesten stracks daer nae sien hoet uytwaeyde/want so drae het uyt stack/so wast so stijf bevrozen als een hout/ eñ conde dan niet draeyen

noch uyt waeyen/alſo dat wy tot malcanderen ſeyden wat moet daer buyten voor een geweldige coude zijn.

Den 5. waſſet weder wat beſadicht/doen groeven wy de deur wederom opē/ dat wy buyten mochten comē/ Januarij 5.
eñ droegen alle de vuylicheyt uyt/die gheduerende de daghen die wy beſloten waren gheweeſt/ daer ghevallen
was/eñ maeckten alle dinghen wederom claer/ende haelden hout in/ende cloof den dat/ ende waren den gant-
ſchen dach daer mede doende/om ſo veel in voorraet te hebben/ alſt doenlijck was/vreeſende dat wy alſoo we-
derom beſloten mochten werden. Ende alſoo in ons Portael drie uytgangen oft deuren warē/ eñ thuys bedol-
ven ondert ſneeu lach/ſoo namen wy de middelſte deur vant Portael wech/ ende groeven een groot gat oft hol-
licheyt int ſneeu buytent huys/ als een verwulfſel van een hoogh ofte kelder/daer wy ingaen mochten om ons
ghevoech te doen/ende d'ander vuylicheyt daer in werpen. Als wy nu den gantſchen dach ghellooft hadden/ſo
werden wy ghedenckende dattet drie Coningen avont was/eñ begheerden aenden Schipper dat wy tuſſchen
al ons verdriet ons eens wat vermaecken ſouden/daer toe wy een brengen oft in legghen wilden een deel van't
rantſoen vanden wijn/die ons alle twee dagen toegedeelt behoorde te worden/ ende nu wat ghespaert oft in
voorraet hadden/alſo dat wy ons op dien avont wat verquickten/ende Coninckken ſpeelden/daer toe wy twee
pont meels hadden die wy tot de cardoeſen te pappen mede ghenomen hadden/daer van backten wy pankoec-
ken met olye/ende leyden elck een wittebroots beſchuyt in/die wy inde wijn ſopten/ende lieten ons duncken dat
wy in ons Vaderlant ende by ons vrienden waren/ ſo wel waren wy daer mede vermaeckt/ als oft wy thuys
een heerlijcke maeltijt ghehadt hadden/ende ſoo wel ſmaeckte het ons. Wy hadden oock briefkens uytgedeelt/
ende onſe Conſtabel was Coninck van Nova Zembla/ twelck wel twee hondert mijlen langh was/ tuſſchen
Zeen beſloten.

Den 6. Januarij waſſet mooy weder/de wint noordt ooſt. Doen ghinghen wy uyt/eñ maecktē onſe ſprengen Januarij 6.
oft vallen vaerdich om Voſſen te vangen/die ons wiltbraedt waren/eñ wy groevē een groot gat int ſneeu daer
ons branthout onder bewelt lach/ende lietent boven toe ghelijck een vout van een kelder/ ende haelden daer
altemet het hout uyt als wy te doen hadden.

Den 7. waſt weder quaet weder/met een n. w. wint/met ſneeujacht/eñ gheweldige coude/ twelck ons groo- Januarij 7.
te vrees aen bracht/dat wy wederom in huys beſloten ſouden moeten blijven.

Den 8. Januarij waſt wederom mooy weder/de wint n. Doen maeckten wy de vallen ende ſprengen weder- Januarij 8.
om vaerdich om ons wildtbraet te vangen/daer wy ſeer begeerich nae waren. Men conde doen altemet begin-
nen te ſien ende te mercken deurt licht vanden dach/ twelck vermeerderde/dat de Son in zijn wederom keeren
was nae ons toe/welcke ghedachteniſſe ons niet weynich verheuchde.

Den 9. Januarij waſt wederom quaet weder/ de wint n. w. maer was niet ſoo ſtrengh als wel in die voor- Januarij 9.

 gaende

gaende dagen/also dat wyt buyten de deur wel wat mochten harden/om de sprenghen schoon te maken/maer men behoef den ons effenwel niet nae huys bevelen te gaen/oft wat drae wederom te comẽ/want de coude leerde ons noch wel niet langhe uyt blyven/om dattet buyten niet snick heet was.

Januarij 10 Den 10. Januarij wast wederom wat schoon weder/met een n.wint. Doen gingen wy met ons seven mannen naet schip/wel versien met geweer/eñ comende aent schip/so bevonden wy het schip noch in zyn oudẽ staet: wy vonden daer oock in veel voetstappen van Beyren/so wel groote als cleyne/daer deur bleeck datter meer als een oft twee daer in moesten geweest zijn. Eñ als wy nu onder int schip quamen/so sloegen wy vier/eñ ontstaecken een kaers/ende bevonden dattet water int schip wel een voet ghewassen was.

Januarij 11 Den 11. Januarij wast moy weder/eñ de wint n.w. ende de coude nam wat af/ also dat wy ons altemet wat vryer buytent huys dorsten begeven/ eñ ghinghen ontrent een vierendeel mijls nae een bergh daer wy steenen af haelden/die wy by't vier leyden/om ons inde koyen daer mede te warmen.

Januarij 12 Den 12. Januarij wast moy/claer weder/de wint w. Op den self den avont wast een helder lucht/ eñ 't Firmament vol sterren. Doen hebben wy de hooghde genomen van Oculus Tauri/ een clare eñ welbekende ster/ eñ was verheven boven den Horizont 29. graden 54. minutẽ/haer declinatie was 15. graden 54. minuten aende noordtzyde vande Linie. Dese declinatie afghetogen vande genomen hooghde/so blijfter net 13. graden 54. minuten/de self de ghetrocken vande 90. graden/soo blijft des Pools hooghde 76. graden/alsoo dat dese metinghe vande voornoemde sterre/ eñ eenighe andere sterren/so mede de metinghe vande Sonne alle over een quamen/dat wy aldaer waren op de hooghde vande 76. graden/eer hoogher als lagher.

Januarij 13 Den 13. Januarij wast claer weder ende stil/de wint west/ eñ conden doen mercken dattet licht vanden dach begon te vermeerderen/eñ wy liepen uyt eñ schoten den cloot/met de cloot vande vlagh-spil/ die wy voorheen niet conden sien loopen.

Januarij 14 Den 14. Januarij wast stil weder/met een betogen lucht/de wint west/ende vingen op dien selfdẽ dach twee Vossen.

Januarij 15 Den 15. Januarij wast moy/claer weder/met een westen wint/ ende wy ghinghen met ons ses mannẽ naet schip/daer comende soo vonden wy den Volckvangher/ dien wy lastemael dat wy int schip waren/in een gat van't verdeck ghesteecken hadden om Vossen te vanghen/datse nu uytet gat ghetoghen was/ ende lach een groot stuck buytent schip ghesleept/ende verscheurt vande Beyren/ alsoo wy aende voetstappen conden bemercken.

Januarij 16 Den 16. was moy/ claer weder/ de windt noorden/ende ghinghen altemet buytent huys om ons leden wat te versterckẽn met gaen/werpen ende loopen/op dat wy niet verlammen souden/ ende bevonden smiddaeghs

eenighe

eenighe rodicheyt aende lucht (als een schijnsel oft voorbode vande toecomende Son) te sien.
Den 17. wast claer weder/met een n. wint/ende conden hoe langher hoe meer bemercken dat de Son ons na- Januarij 17
derde/ende daer quam wat meer warmte over dagh/dat als wy een goet vier aen hadden/ dattet altemet van-
de wanden ende solder van ons huys groote stucken ys af vielen/ende dattet in onse koyen ontliet/ eñ nat neer
droop/dat voor heen niet geschiet was/ hoe groote vieren dat wy maeckten/maer des nachts vroort wederom
effen cout.
Den 18. Januarij wast moy/claer weder/met een z.o. wint/ende ons hout begonde vast te minderen/alsō dat Januarij 18
wy malcanderen aenspraecken/dat wy wederom wat steencolen souden aen leggen/ende de schoorsteen niet toe
stoppen/soo souden wy gheen noot van swymen hebben/ende deden sulcks/ende voerender niet qualijck mede/
maer wy achteden't noch effenwel beter/de kolen te houden/ ende het hout wat spaerlijcker aen te legghen/ om
dat ons de colen in toecomenden tijdt/als wy met de open schuyten nae huys souden varen/ meer dienstelijcker
souden zijn.
Den 19. wast moy/claer weder/met een n. wint/ende ons broodt begon altemet te crimpen/ deur dat sommi- Januarij 19
ge tonnen de volle wicht niet hadden/ soo moestmen de uytdeelinghe dan wat verminderen/daer deur (datmen
doen in brocken tghene wy te voren deur't sparen altemet wat over gehouden hadden) ende daer ghingen som-
tijts van ons eenighe alst moy weder was/ nae't schip/daer lach noch een halve ton broots/diemen meenden te
sparen opt lest/daer haeldese dan een tweeback oft twee uyt/al steelwijs.
Den 20. wast een betogen lucht/eñ stil/de wint z.w. ende bleven dien dach in huys/ eñ cloof den hout totten Januarij 20
brandt/ende smeeten oock sommighe ledige tonnen in stucken/ende wierpen de ysere banden boven opt huys.
Den 21. wast moy/claer weder/met een w. wint. Het Vossen vangen begonste doen te minderen/ twelck een Januarij 21
voorbode was dat de Beyren haest weder quamen/als wy naemaels gewaer werdē/ want so lange de Beyren
wech blevē so quamen de Vossen voort/eñ hieldē op van so overvloedich tē comen/tegē dat de Beyren quamen.
Den 22. wast moy weder met een w. wint. Doen gingen wy wederom buytēs huys de cloot schietē eñ sagen Januarij 22
dattet licht vanden dach toe nam/daer deur sommighe van ons seyden/dat de Son haest openbarē soude/daer
Willem Barentsz. teghen seyde dattet noch wel meer als twee weecken te vroech was.
Den 23. wast moy/stil weer/met een z.w. wint. Doen ginghen wy met ons vier mannen nae't schip ende ver- Januarij 23
troosten malcanderen/Godt danckende dattet quaetste vanden winter over was/ hopende dat wy noch eens
den tijt leven souden/dat wy in ons Vaderlant/dit alles noch souden mogen vertellē. Int schip comende/von-
den wy dattet water int schip altemet toe nam/ende hooger werdt/eñ nam elck een beschuyt oft twee ende gin-
ghen weder nae huys.

Hoe dat de Son diese die 4. Novembr: verloren hadden den 14. Januarij wederom quam twelc een groot wonder is/ daer alle geleerden ghenoech over te ravelen hebben.

Den 24. Januarij wast mooy/ claer weder/ met een w. wint. Doen ben ic met Jacob Heemskerck eñ noch een derde uyt ons hutte ghegaen nae de Zee-strandt/ aende zuydzyde van Nova Sembla/ alwaer buyten ons gissinge/ ick aldereerst sach de kinne vander Sonne/ daer over wy ons flucks wederom nae ons huys ofte hutte spoeden/ om 't selvighe Willem Barentsz. eñ d'ander maets voor een blyde tydinge te vercondigẽ. Willem Barentsz. als een cloeck eñ ervaren Stuerman/ wilde dat gheensins geloovẽ/ als ontrent noch 14. dagen voor den tijdt zijnde/ dat de Sonne aldaer ende op die hooghde openbaren souden. Daer teghen streden wy hardt/ dat wy de Son ghesien hadden/ daer over diversche weddinghe ghescheiden.

Den 25. ende 26. wast mistich eñ disich weder/ also datter gheen ghesichte was/ doen meendẽ de gene die contrarie gewedt hadden/ dat zijt gewonnen haddẽ/ maer op den 27. wast claer ende helder weder/ doen sagen wy altesamen de Son in zyn volle rondicheyt boven den Horizont/ daer uyt genoechsaem bleeck/ dat wyse den 24. ghesien hadden.

Ende also diversche opinie van dit selvige voorgewent wert/ dattet strijt tegent gevoelen van alle ouden eñ nieuwe Schryvers/ jae teghent beloop der natueren ende de rondicheyt der aerden ende des Hemels/ daer over sommige seggen/ dat vermidts datter in lange gheen dach geweest hadde/ dat wy ons verslapen moeten hebbẽ/ daer van wy wel anders verseker zijn: Maer wat belangt de saecke in haer selven/ alsoo Godt wonderbaer in zijn werck is/ so willen wy dat zyn almogentheyt daer heen stellen/ eñ anderen daer over laten disputerẽ. Doch op dat ons niemant bedencke als oft wy daer aen twijfelden/ so wy dit met stil swygen verby gingen/ so willen wy gaerne reeckenschap van't selvighe geven/ waer deur wy in onse metinghe ende rekeninghe vast gaen.

Verstaet nu dat de Son doe wy hem eerst saghen/ was in Aquario/ inden 5. graet ende 25. minuten/ ende hy behoorde vertoeft te hebben nae ons eerste gissinge totten 16. graet ende 27. minuten van Aquario/ eer hy ons aldaer op die hooghde van 76. graden verschijnen soude.

Over dese tegens malcander strijdende dingen konden wy ons niet ghenoech verwonderen/ ende seyden tegens den anderen/ oft wy ons inden tijt niet vergist moghen hebben/ twelck ons dochte niet moghelijck te zijn/ vermidts wy alle dagen sonder eenen over te slaen/ opteyckeninge gedaen hadden watter ghepasseert was/ so mede ons Orologie gestadich gebruyckt hadden/ eñ als die bevroor/ dan den santlooper van 12. uren. Daer over leyden wijt metten anderen op diversche wyse over/ waer deur wy dit onderscheyt/ eñ de rechte waerheydt des des tijts souden treffen. Op alles wel lettende daer op te lettẽ stonde/ so vonden wy raetsaem/ dat wy indẽ Ephemerides van Josephus Schala tot Venegien ghedruckt/ vanden Jare 1589. totten Jaere 1600. souden soeckẽ/ ende bevonden daer in/ dat opten 24. dach Januarij (doen ons eerst de Son verscheen) tot Venegien de clock een ure/ inder nacht/ de Maen eñ Jupiter conjunct waren. Daer deur hebben wy scherp regart op ons ende onse

plaetse

plaetse ghenomen/ wanneer by ons ontrent thuys daer wy waren de selvighe conjunctie wesen soude. Eñ seer scherpe wacht ghehouden hebbende/soo bevonden wy dat die dach vanden 24. Januarij/de selfde dach was/ dat binnen Venegien dē voorznoemde conjunctie gheschiede/snachts te een ure/ende by ons inden morghen stont ontrent de ooster Son: want wy saghen ghestadich op de voorznoemde twee Planeten/ datse altemet malcanderen naerderden/tot dat de Maen ende Jupiter effen boven den ander stonden/ beyde int teecken van Taurus/ende dat des morghens te ses uren. Op die tijt was de Maen ende Juppiter opt Compas by ons huys conjunct noorden ten oosten/ende hēt zuyden vant Compas was z.z.w. daer hadden wyt recht zuyden / de Maen oudt zynde 8. daghen. Wt alle twelck blijeck/dat de Maen ende Son acht streecken verscheyden waren. Dit was ontrent ses uren smorghens/dit selvighe verscheelt vañ Venegien inde longitudo vijf uren / daer uyt men reeckenen mach hoe veel wy oostelycker warē dan de stadt Venegien/te weten vijf uren/elcken ure 15. gradē/ dat beloopt 75. graden/dat wy oostelijcker waren dan Venegien. Wt alle twelck vastelijck af te rekenen is/dat wy in onse reeckeninghe niet ghemist hebben/ende dat wy oock onsen rechten longitudenem ghevonden hebben/uyt de voorznoemde twee Planeten: Want de stadt Venegien leyt op 37. graden 25. minuten inde longitudine/haer declinatie is 46. graden 5. minuten/daer uyt volght/dat onse plaetse op Nova Sembla/ leyt op 112. graden in longitudine ende 25. minuten/des Pool hoochte 76. graden. Daer hebdy nu de rechte longitudo ende latitudo. Voorts vanden uytersten oosthoeck van Nova Sembla tot de Cape de Tabijn/ de uyterste hoec van Tartarien/daerse ontvalt naer zuyden/verscheelt de longitudo 60. graden. Welverstaende dat de graden niet soo groot ēn zyn/als onder de Linie Æquinoctiael. Want recht onder de Linie is een graedt 15. mylen : maer nae datmen vande voorsz. Linie wijckt/tsy noortwaert oft zuydtwaert/daer nae vercleynen de graden in longitudine/dat alsoomen meer naerdert tsy aende zuydt ofte Noort Pool/soo veel te cleynder werden de graden. Alsoo dat op de 76. graden noortwaert daer wy verwinterden de graden niet grooter zyn dan drie mijlen ende twee derde parten/daer uyt wel af te meten is/dat wy niet meer dan 60. graden te seylen haddē tot aende voorsz. Cape de Tabijn/twelck is te samen 220. mijlen/so verde de self de Cape leyt op 172. graden in longitudine/alsmen meent. Daer boven zijnde/staet te vermoeden dat wy inde Strate Anian soudē wesen / daer wy dan met vrijer herten ontrent zuyden souden moghen aenseylen/nae dattet lant dan streckt. Wat nu dan belanght datmen verstaen sal van tghene verhaelt is/dat wy de Sonne op de voorschreven 76. graden den 4. Novembris verloren/ende opten 24. Januarij wederom ghesien hebben/dat laten wy den ghenen disputeren / die haer professie daer van doen/ons ist ghenoech/dat wy bewesen hebben/dattet ons inden tijdt niet ghemist en heeft.

Den 25.

Januarij 25 Den 25. Januarij wast een betogen lucht ẽ doncker weder / de windt west / alsoo dat de saecke van datmen s'daeghs te voren de Son gesien hadde in twijfel ghestelt werde ende daer geschiede diversche weddinghen / ẽ wy sagen gestadich uyt of de Son niet openbaren wilde. Opten selvigen dach verscheender wederom een Beyr (die wy in so langen tijt als de Son wech gheweest was niet ghesien hadden) comende upten Z.W. op ons huys aen. Ende als wy daer over een gherucht maeckten / soo quam hy niet naeder / maer weeck van ons af.

Januarij 26 Den 26. Januarij wast claer helder weder / maer inden Horisont was een banck oft donckeren wolck / daer deur datmen de Son niet sien en conde / doen meenden onse andere maets / dat wy den 24. qualijck ghesien hadden / ẽ dat ons de Son noyt geopenbaert was / ẽ gheckten met ons: maer wy bleven effen styf by ons voorgaende segghen / dat wy de Son ghesien hadden / hoe wel niet in zyn volle rondicheyt. Opten avont werde de siecke man van ons ghesellschap heel swack / ende ghevoelde hem heel qualijck / want hy hadde een langh suer legher ghehadt / ende wy vertroosteden hem / soo wy best mochten / ende seyden hem wat goets voor / ẽ hy sterf een weynich nae de middernacht.

Januarij 27 Den 27. wast moy / claer weder / met een Z.W. wint. Doen groevẽ wy smorgens een cuyl int sneeu / byt huys / maer was noch so geweldich cout / datment gantsch niet lange harden mocht / ẽ groeven by ghebeurte elck een cleyne poos / ende die ghingen dan stucks byt vier / ende weder een ander in zyn plaets / tot datmen ten laetsten seven voeten diepte cregen / daermen den dooden man in begraven mocht. Daer na deden wy een maniere van een lijck-predikinghe met lesen ende Psalmen te singen / ende ghingen alle tsamen mettet lijck uyt / ende begroevent / gingen daer nae binnen ende aten de vroo cost. Ende midler tijt noch eenich ghespreeck met malcanderen hebbende / vande groote snee die dagheluycks viel / dat in alle ghevalle alst thuys wederom toe besneeut soude wesen / dan wel uyt den schoorsteen soude connen buyten climmẽ. Deur sulcks bestont ons schipper inde schoorsteen te climmen / om daer deur buyten te comen / ende om dies wille liep er een van onse maets buyten thuys / om te sien oft de schipper boven ten schoorsteen uyt quam / de selvighe boven opt snee comende / sach de Son / ẽ riep ons allen uyt / ende wy quamen alle tsamen haestich uyt / ẽ sagen alle ghelijck de Son in zyn volle rondicheyt / weynich boven den Horizont. Doen wast buyten alle twyfel / of wy hadden de Son den 24. Januarij ghesien / deur twelcke wy alle seer verblijt waren / ende Godt heerlijck danckten van zyn ghenade / dat ons dat heerlijck schijnende licht wederom opgheresen was.

Januarij 28 Den 28. Januarij wast moy helder weder / de wint west / doen ginghen wy altemet ende begonnen ons wat te oeffenen met gaen / loopen / de cloot altemet te schieten (also wy doen van ons mochten sien) om ons leden wat radder te maecken / want wy hadden langhen tijdt verkreupelt gheseten / daer deur datter veel gebreck vanden scheurbuyck ghecreghen hadden.

Den 29.

Den 29. Januarij wast wederom quaet weder met veel sneeujachts/de wint n.w. alsoo dat het huys weder- Januar. 29
om dicht toe besneeut was.

Den 30. Januarij wast doncker weder met een ooste wint/ en wy maeckten wederom een gat door de deur: Januar. 30
maer schepten de sneen niet verder dan int Portael: want soo haest wy saghen hoet buyten ghestelt was/ soo
hadden wy gheen lust uyt te gaen.

Den 31. Januarij wast moy stil weder met een oosten wint/ doen maeckten wy het portael ledich vant sneeu Januar. 31.
dat wy boven opt huys schopten ende quam buyten/siende de Son claer schijnen/twelc ons verheuchde/ mid-
ler tijt saghen wy een Beyr recht opt huys aencomende/ende wy ghingen al stillekens int huys/ende wachte-
de op hem: maer doen hy ons naerder quam/schoten wy hem dicht by onse deur/dan hy ontliep noch.

Den eersten dach Februarij op Lichtmis avont wast quaet onghestuerich weder/ met harden storm ende Februar. 1.
sneeujacht/alsoo dattet huys rontom weder dicht toeghesneeut lach/ende moesten daer in besloten blijven/ de
wint was noordt west.

Den 2. Februarij wast noch effen quaet weder/ alsoo dat ons de Son tselvige onghestuyrighe onweer noch Februar. 2.
niet wech genomen had/daer deur ons de moet altemet weder wat begaf: want wy deur de hope van beter-
schap/met soo groten provisie van hout ons niet versien hadden/als wel eer.

Den 3. Februarij wast wederō moy claer weder/de wint oost: maer was seer mistich/ daer deur wy de Son Februar. 3.
niet sien mochten/eñ waren daer in niet seer verblijt dat de mist ons soo wederom aen quam/ meer als wy indē
winter wel gehadt hadden/ ende wy groeven de deuren wederom open/ eñ haelden thout binnens huys dat
ontrent ons deur lach/twelck wy met grooten arbeyt ende moeyten ondert sneeu moesten uytgraven.

Den 4. Februarij wast wederom quaet weer/ met seer geweldigen jacht sneeu/de wint z. w. ende werden al Februar. 4.
wederom ondert sneeu bedeckt: maer maeckten doen soo veel moyten niet om telckemael de deuren op te gra-
ven/dan als ons den noot over quam/dat wy buyten moesten wesen/soo clommen wy den schoorsteen uyt/eñ
deden onse dinghen/ende quamen daer nae wederom binnen.

Den 5. Februarij wast effen quaet weder/de wint oost met gheweldigen jacht sneeu/ daer deur wy binnens Februar. 5.
huys besloten bleven/ende hadden anders gheen uytgangh dan deur den schoorsteen/ die daer niet uyt clim-
men conden/moesten haer binnen behelpen soose best mochten.

Dē 6. wast effē quaet weder met storm eñ jachtsnee: maer dedē nu alle dagē de moyte niet vā ons uyt te gra- Februar. 6.
vē deur dat wy nu gewent waren uyt den schoorsteen te climmē/dat sommige onder ons gantsch licht achtedē.

Den 7. Februarij wast noch effen quaet weer/met een z. w. wint eñ sneejacht/ende moesten ons al wederom Februar. 7.
binnens huys houden/twelck ons meer verdroot als voorheen doen wy de Son niet hadden/ eñ nu die gesien/

ende haer liefelijckheyt ghesmaeckt hebbende/ effen wel moesten derven.

Februar. 8. Den 8. begont weder te beteren/ de lucht helder ende claer met een zuydt westen wint/ doen sagen wy de Son rysen int z. z. o. eñ ging onder int zuydt zuydt west/ welverstaende opt Compas dat wy by ons huys van loodt ghemaeckt/ ende opten rechten Meridiaen aldaer ghestelt hadden/ anders scheeldent op ons gemeen Compassen 2. streecken ruym.

Februar. 9. Den 9. Februarij wast moy claer weer/ de wint z. w. maer conden doch de Son niet sien/ vermits dattet dyzich weder was int zuyden/ daer ontrent de Son opgaen moest.

Februa. 10. Den 10. Februarij wast moy/ claer stil weder/ alsoo dat wy niet wisten hoe de wint was/ ende begonden de wermte vander Son altemet wat te ghevoelen: maer opten avont begont een weynich te coelen upten westen.

Februa. 11. Den 11. Februarij wast moy claer weder met stilte/ de wint z. eñ ontrent de middach quamper een Beyr nae ons huys toe/ eñ wy verwachtede hem met ons musketten/ maer hy quam soo nae niet dat wy hem schoten. Inder selver nacht hoorden wy wederom eenich gheklupt van Vossen/ die wy ter wylen de Beyren sich wederom hadden laten sien/ niet veel vernomen hadden.

Februar. 12. Den 12. Februarij wast claer weder ende stil/ de wint z. Doen hebben wy onse vallen eñ sprengen wederom schoon ghemaeckt/ midler tijt quamper een grootẽ Beyr tot ons nae't huys toe/ daer deur wy ons alle na huys haesteden/ eñ leyden op hem aen uyt onse deur met roers eñ musketten/ eñ also hy recht op onse deur aenquam/ so wert hy getreft eñ voor in zijn borst geschoten dattet achter deur zijn hert aendẽ staert uyt quam/ deurt gantsche lijf heen/ also dattet loot so plat was als een copere duyt diemen met hamers plat slaet. De Beyr dit voelende dede noch een dapper sprongh achter uyt/ eñ liep ontrent 20/ oft 30/ voeten vant huys af eñ bleef daer liggen. Doen liepen wy alle stuer ten huyse uyt nae den Beyr toe/ eñ vondẽ hem noch levendich/ dat hy zijn hooft noch nae ons toe ophieurde/ al oft hy sien wilde wiet hem ghedaen hadde: maer wy hem noch niet vertrouwende/ diens cracht wy wel eer beproeft hadden/ schoten hem noch met twee musketten int lijf/ daer deur hy starf/ ende wy sneden hem den buyck op/ eñ haeldent inghewant uyt/ eñ sleepten hem by't huys/ daer nae vilden wy hem ende haelden daer wel hondert pont smeers uyt/ dat wy smolten ende inde lampen branden/ twelck ons seer dienstich was: want wy dat nu wat te ruymer aentasteden/ ende branden de lampen doen nachten over/ dat wy te voren deur ghebreck vant smout niet mochten doen/ jae elck in zijn kop brande tot zijn gelieven een lampe. De huyt was langh neghen voeten/ breedt seven voeten.

Februa. 13. Den 13. Feb. wast schoon claer weder met een hardẽ westẽ wint/ ende haddẽ doen meer lichts binnens huys deurt brandẽ vãde lampẽ/ dat wy altemet met lesẽ eñ anders dẽ tyt beter condẽ deurbrengẽ/ als wel voorheẽ doe wy den nacht eñ dach deur de duysternisse qualijck conden onderschepdẽ eñ gheen lampen gestadich brandẽ.

Den 14.

Afbeeldinghe van een wreeden Beyr die seer stout tottet huys aenquam/ende dicht voor de deur gheschoten werde van een van ons volck die inde deur stondt/ daermen wel hondert pont smeers uyt haelde/twelck ons gantsch dienstich was om inde Lampen te branden/die wy voor heen deur ghebreck van smout seer spaerlijck ghebruyckten/ende doen gantsche nachten over branden.

Den 14. Februarij wast claer weder/ met een harden westen wint voor den middach: maer nae de middach wast stil/ doen ghinghen wy met ons vijf persoonen nae't schip om te sien hoet daer gestelt was/ ende bevonden dattet water int schip vermeerdert was/ doch niet veel. Februa. 14.

Den 15. Februarij wast quaet weder/ ende wayde een vliegenden storm upten z. w. met gheweldighen jacht-sneeu/ alsoo dattet gantsche huys wederom toe stoof. Inder nacht quamen de Vossen na het doode aes vanden Beyr by t'huys/ daer deur wy bevreest werden/ dat oock alle de Beyren die daer ontrent waren/ na ons toe souden comen/ also dat wy raetsaem vonden dat wy het aes diep onder tsneeu souden begraven/ so drae wy buyten thuys souden comen. Februar. 15

Dē 16. Februarij wast noch al effen quaet weder/ ende jachtsneeude met een z. w. wint. Desen dach wast Vastelavont/ ende wy vermaeckten ons een weynich in onse druck ende swaricheyt/ elck bracht een rantsoentgien wijns by tot een gedachtenisse dat de winter af nam ende de vrolycke tijt naeckende was. Februa. 16

Den 17. Februarij wast mooy stil weder met een donckere lucht/ de wint zuyden. Doen maeckten wy onse deur wederom op/ ende scheptent sneeu wech/ ende smetent aes int gat daer wijt hout uytgehaelt hadden/ ende bestoptent daer onder/ om de oorsaeck wech te nemen/ dat de Beyren niet na ons toe souden comen. Wy stelden mede de sprengen wederom toe om de Vossen te vanghen. Opten selfden dach gingen wy met ons vyven noch eens naet schip/ om te sien hoet daer ghestelt was/ ende bevondent meest in eenen doen/ siende int schip veel voetstappen van Beyren/ als of sy deur ons af wesen/ tselfde voor haer inghenomen hadden. Februa. 17

Den 18. wast quaet weder met een z. w. wint ende veel jachtsneeu/ ende groote coude. Inder nacht alsoo wy Lampen branden/ ēn sommige laet wacker waren/ so hoorden wy boven op ons huys eenighe beesten trappen/ twelck deurt sneeu meerder scheen alst wel was/ so hart kraeckte het sneeu dattet groot geluyt gaf/ also dat wy meenden dattet Beyren waren: maer alst dach gheworden was/ so vonden wy anders geen voetstappen dan van Vossen/ dat wy meenden dat Beyren waren gheweest: want de nacht die eensaem ende eysselijck in hem selfs is/ die maeckte tgene dat eyselijck scheen/ noch eyselijcker. Februa. 18

Den 19. Februarij wast stil met claer helderen lucht/ de wint z. w. Doen hebben wy de hoochte vander Sonne genomen/ dat wy in menigen tijt niet hadden connen doen/ vermits dat dē Horizont niet claer was/ so mede om datse so hoogh niet en gingh/ noch so veel schaduwe gaf als wy op den Astrolabium behoefden/ so hebbē wy een instrument toegestelt/ wesende een half rondt/ op d'eene helft 90. graden geteyckent/ daer aen hangende een draetgien met een lootgien/ gelijck de waterpassen hebben/ daer mede hebben wy des Sons hoochte ghemeten als hy opt hoochste was/ ende bevonden datse verhevē was boven den Horizont 3. gradē/ zijn declinatie was 11. graden 16. minuten/ de selvige gevoecht tot de genomē hoochte/ soist 14. gradē 16. minuten/ die getrocken vande Februa. 19.

90. graden blijft des Pools hoochte 75. graden 44. minuten. Ende alsoo de voornoemde hoochte van 3. gradẽ ghenomen is aende onderste cant des Sons/ so moetmen de resterende 16. minutẽ voegẽ tot des Pools hooch-te/ eñ blijft dan effen 76. graden/ ghelijck alle onse meetinge voorheen gheschiet was.

Februa. 20 Den 20. Februarij wast quaet weder met gheweldigen jachtsneeu upten z. w. ende waren daer deur weder-om int huys beset/ als dickwils voorheen.

Februa. 21. Den 21. wast noch effen quaet weer met harden wint eñ dicken jachtsneeu/ de wint n. w. dat ons meer als voorheen deden treuren: want wy gantsch gheen hout meer hadden/ eñ moesten sommich hout ergens af breec-ken eñ opsoecken dat onder de voeten vertreden lach/ daermen in de ruymte niet op ghegist hadden/ alsoo dat wy ons dien dach ende nacht behulpen soo wy best mochten.

Februa. 22. Den 22. Februarij wast claer stil weder/ de wint z. w. doen maeckten wy wederom gereetschap om een slede met hout te halen: want den noot dwangh ons tot sulcks alsmen sept: dat den hongher den Wolf uptet woud jaecht/ eñ gingen met ons elven teffens wel versien van wapen. Comende ter plaetsen daer wijt hout meenden te vinden/ so conden wijt daer niet becomen/ deur dattet soo diep ondert sneeu bewelt lach/ dat wijt niet crijgen conden/ eñ moesten van noots wegen noch veel verder gaen/ daer wy met grooter moeyten eñ arbeydt wat be-quamen. Eñ int wederom comen vielt ons soo suer/ dat wy den moet schier verloren gaven: want wy waren deur de langdurige coude eñ ongemack so swack eñ afghesloofte/ dat wy weynich crachts hadden/ eñ begonden schier te wanhopen dat ons de cracht begheven soude/ dat wijt hout niet langher soude connen halen/ daer deur wy gantschelijck van coude soude hebben moeten vergaen: maer de teghenwoordighen noot eñ de hope van beterschap gaven ons noch cracht dat wy meer deden als ons crachten vermochtẽ. Ontrent het huys comen-de sagen wy veel open waters in de Zee/ dat wy in langhe mede niet ghesien hadden/ twelck ons noch oock verquickte/ dattet altemet op een beter voet comen soude.

Februa. 23. Den 23. Februarij wast stil weder met een betogen lucht/ de wint z. w/ eñ vinghen doen twee Vossen/ die ons als wiltbraet wel te pas quamen.

Februa. 24 Den 24. wast stil weder eñ donckere lucht/ de wint z. w. ende hielden ghestadich onse sprenghen ende vallen vaerdich om Vossen te vanghen: maer creghen effenwel niet.

Februa. 25. Den 25. Februarij wast al wederom quaet weder met jachtsneeu/ eñ een noorden wint/ eñ werden gantsche-lijck int sneeu bewelt dat wy daer niet upt mochten.

Februa. 26 Den 26. wast doncker weder met een zuydt westen wint/ maer stil/ ende openden wederom onse deur/ ende quamen buyten ende oeffenden ons met gaen ende loopen/ om onse leden wat radder te maecken die bynaest vercleumt waren.

Den 27. wast stil weer met een zuyden wint: maer noch fel kout/ ende ons hout begon vast seer te minderen/ twelck ons gheen cleyne sorgh aen bracht/ denckende hoe suer dat ons de leste slede ghevallen was/ ende dat wy nu daer wederom aen moesten/ so wy van gheen coude vergaen wilden. Febrūa. 27

Den 28. Februarij wast stil weder met een z. w. wint/ ende hebben met ons 10. mannen op die tijdt noch een slede houts ghehaelt/ met geen minder arbeyt ende moeyten als te voren/ want een van onse maets mochte ons niet meer helpen/ deur dat hem zijn eene groote toon tvoorste lit afgevroren was/ daer deur hy niet doen mocht. Februa. 28

Den eersten dach van Maert wast claer stil weder/ de wint west/ maer effen fel ende kout/ ende moesten effenwel het hout sparen/ om dattet ons so suer viel te halen/ also dat wy overdach so veel moghelijcken was ons behielpen met loopen/ draven ende gaen/ ende de ghene die inde koy laghen/ gaven wy warme steenen om haer te verwarmen/ ende leyden dan teghens den nacht een goet vyer aen/ daer wy ons mede lyden moesten. Maert 1.

Den 2. Maert wast cout/ claer weder/ de wint west. Opten selvighen dagh hebben wy de hoochte des Sons ghenomen alse op zijn hoochste was/ ende bevonden datse verheven stont boven den Horisont 6. graden 48. minuten/ zijn declinatie was 7. graden 12. minuten/ de selfde ghevoecht tot de genomen hoochte/ is tsamen 14. graden de selfde 14. graden ghetrocken vande 90. graden/ blijft des Pools hoochte 76. graden. Maert 2.

Den 3. Maert wast claer weder/ met stilte ende zuytwesten wint/ soo dat de siecken by ons haer wat vermaeckten/ ende gingen inde koyen wat overeynt sitten/ om eenige dingen te doen tot tijtcortinghe/ twelck haer naemaels niet ten besten verghingh/ datse haer hier wat te vroech ghepoort hadden. Maert 3.

Den 4. Maert wast stil weer met een w. wint. Opten selvigen dagh quamper wederom een Beyr by't huys/ ende wy verwachten hem met roers als voorheen/ ende schoten tot hem in ende raeckten hem/ maer hy liep effen wel wech. Op dien tijt gingen wy met ons vyven nae't schip/ ende bevonden dat de Beyren geweldich int schip gheregiment hadden/ ende hadden het Coer Luyck dat diep met sneeu beleyt was opgebroken (meenende misschien daer onder wat te vinden) ende haddent een goet stuck buyten het Schip ghesleept/ daer wijt naemaels vonden. Maert 4.

Den 5. Maert wast wederom quaet weder/ de wint z. w. Ende als wy tsavonts ons uyter huys ghegraven hadden ende buyten quamen/ alst weer wat gebetert was/ so sagen wy veel open waters inde Zee/ meer als wy opt te voren gesien hadden/ twelck ons verheugen dede/ dat wy t'eenigher tijt noch wech souden geraecken. Maert 5.

Dē 6. Maert wast effen quaet weder/ met eenen gheweldighen storm upten z. w. eñ veel jachtsneeu. Opten selvighen dach clommen eenighe van ons boven inden schoorsteen/ ende saghen dat inde Zee eñ ontrent het landt veel open waters was/ maer tschip bleef noch effen vast legghen. Maert 6.

Den 7. wast noch al eenderley quaet weder ende wint/ alsoo dat wy binnens huys gantsch besloten warē/ eñ Maert 7.

die

die buyten wilde zijn/moeste den schoorsteen uyt climmen/twelck ons gantsch gemeen werde. Wy saghen oock hoe langher hoe meer open waters in Zee ende ontrent het Lant/ẽ waren beducht dattet schip in dat onweer ende dryvinghe/vant ys drucich mochten werden/terwylen wy binnens huys besloten lagen/ ende tselfde niet souden moghen redden noch helpen.

Maert 8. Den 8. Maert wast noch effen quaet weder met een z.w. storm ende sneejacht/alsoo dat wy int n.o. inde Zee gans geen ys conden sien/daer deur wy wel vermoeden dat int noort oost van ons een ruyme Zee moeste zijn.

Maert 9. Den 9. Maert wast quaet weder/doch niet soo boos als voor heen de ander twee daghen/met minder jacht-snee/also dat wy noch veel verder van ons conden sien dattet open water was naer n.o. dan niet van ons af nae Tartarien toe/daer conden wijt ys noch sien inde Tartarische Zee/anders de ys Zee ghenaemt/vermoedende dattet daer niet wijt mochte zijn: Want alst claer weder was/hebben wy ons dickwils laten duncken dat wijt Lant saghen/ende wesent malcanderen int z. ende z.z.o. van ons huys/als een berchachtich Lant/ gelijck haer de landen gemeenlijck op doen/alsmen die effen af sien mach.

Maert 10. Den 10. Maert wast claer helder weder de wint noorden/ende wy maeckten thuys schoon/ende groevender ons uyt/ẽ quamen buyten/ ẽ sagen gantsch een ruyme Zee/also dat wy tot malcanderen seyden/waert schip los/wy mochten bestaen wech te seylen/ dan met de schuyten wast ons niet raetsaem/ vermidts de groote coude die daer noch was. Tegens den avont gingen wy met ons 9. persoonen nae't schip met een sleede om hout daer uyt te halen/also ons hout verbrant was ẽ vonden't schip noch in eenderley ghestalte int ys vast legghen.

Maert 11. Den 11. Maert wast kout/claer sonneschijn weder/de wint n.o. doen namen wy de hooghte des Sons metten Astrolabium/ende bevonden dat hy verheven was boven den Horisont 10. graden 19. minutẽ/zijn declinatie was 3. graden 41. minuten/ de selfde ghedaen tot de gemeten hoochte/blijft als voor heen 14. graden/ die getrocken vande 90. so blijft des Pools hoochte 76. graden. Daer na ginghen wy met ons 12. mannen om een sleede houts te halen ter plaetse daert wijt gewoon waren/maer moesten hoe langher hoe meerder moeyten ẽ arbeyt daerom doen/vermits wy te met swacker werden. Als wy nu met de slede houts thuys quamen/ende gantsch machteloos waren so begeerden wy vanden schipper/datmen ons elcx een rantsoentgien wijns soude omdeelẽ/ also geschiede/daer deur wy wat opghequeeckt ende versterckt werden/ẽ naemaels te willigher totten arbeyt waren/die niet wel te verdraghen was/hadde ons de noot geen cracht verleent/jae seyden dickwils tot malcanderen/waert hout om goet te coopen/wy haddender al onse verdienst oft maentgelt wel om ghegheven.

Maert 12. Den 12. Maert wast quaet weder/de wint n.o. doen quamt ys geweldich wederom indryvẽ dat met de z.w. wint wech ghedreven was/ende twerde so gheweldich kout alst vande gantsche winter gheweest hadde.

Maert 13. Den 13. Maert wast effen quaet weder/ende waeyde een storm uyten n.o. met geweldighen sneejacht/ẽ het

Ysquam

Ys quam gheweldich aen setten met groot ghedruysch/ende schoof dapper op malcanderen/ dat schrickelijck om hooren was.

Den 14. wast noch al effen quaet weder met een gheweldighen o.n.o. windt/ soo dat de Zee wederom so dicht was als opt te voren. Eñ was een gheweldigen coude/ daer deur de siecken die wy hadden wederom instorteden/die haer gheduerende tgoede weder wat te vroech gheport hadden. Maert 14.

Den 15. Maert wast moy weder ende de wint noorden. Op diẽ dach maectẽ wy thuys wederom op dat wy buyten mochten gaen: maer de coude nam meer toe als af/ende werde felder als wel voorheen gheweest hadde. Maert 15.

Den 16. wast moy claer helder weder: maer geweldich bitter cout met een noordẽ wint/dat ons opt hoochste smerte/om dat wy de coude bynaest adieu ghesept hadden/ende nu ons wederom so dapper quam besoecken. Maert 16.

Den 17. wast mede moy claer weder met een noorden wint maer effen cout/ also dat wy deur die gheduerich aenhoudende coude gantsch moedeloos ende verslaghen waren/niet wetende watter noch afcomẽ soude; want het was upter maten bitter cout. Maert 17.

Den 18. Maert wast noch al dapper quaet eñ cout weder/met gheweldighen jachtsnee die ons rondtom int huys besettede/dat wy niet uyt mochten comen/noch van ons sien/de windt was noordtoost. Maert 18.

Den 19. Maert bleeft noch al effen quaet weder met bittere coude eñ n.o. wint/ende het ys parste hoe langer hoe dicker op malcanderen/met groot barsten eñ craecken/ twelck wy in ons huys wel lichtelijck hooren mochten: maer twas voor ons gheen lieffelijck ghelupt. Maert 19.

Den 20. wast noch al effen quaet weder met bittere coude eñ n.o. wint/eñ ons hout begon altemet op te gaẽ/ alsoo dat goet raet doen duer was: want sonder hout moesten wy vande coude vergaen hebben/eñ de crachten bestonden ons te ontbreken/dat wy naulijck vermochten den arbeyt te doen om te halen. Maert 20.

Den 21. Maert wast moy stil weder: maer de coude nam niet af/de wint was noorden. Opten self den dach quam de Son int teycken van Aries/inde Linie Æquinoctiael, eñ namẽ des middaechs de hoochte vander Son/ eñ was verheven boven den Horisont 14. graden/eñ also de Son was inde Middellinie/ beyde den Tropicos effen nae/ so wasser gheen declinatie zuydwaert noch noordtwaert/de voornoemde 14. graden ghetogen vande 90. so bleef des Pools hoochte 76. graden. Opten self den dach hebben wy van vilten ofte ruyge hoedẽ schoenen ghemaeckt/die wy over de coussen aentrocken: want wy conden inde schoenen niet langer hardẽ deur de groote coude/om dat de schoenen aen ons voeten so hardt als horen waren / eñ hebbẽ doen een slede met houts gehaelt met grooten arbeyt ende verdrietighe moeyte/in grooter coude die ons seer geweldich overviel/als of de Maert haer kop hadde willen besetten: maer dat was onsen troost/dat de coude so fel alse was / niet altijt dueren soude/ ende haer den neck noch ten laetsten ghebroken soude werden. Maert 21.

Maert 22. Den 22. Maert waſt claer/ſtil weder/de wint n.o. maer noch effen kout/ daer deur ſommighe wederom beſtemden/alſo ons thouthalen ſo ganſch ſwaer ende moyelijck viel, dat wy s'daeghs eenmael een vier van colen ſouden aenlegghen.

Maert 23. Den 23. waſt heel quaet weder met helle bittere koude/de wint n.o. alſo dat wy vry wat meer viers moeſten aenlegghen/als een tijtlangh voorheen/want de koude was ſoo groot alſſe opt gheweeſt hadde/ ende vroor geweldich dick aen den ſolder ende wanden van binnen thuys.

Maert 24. Den 24. waſt noch effen kout quaet weder/met gheweldigen ſnee-jacht ende noorden wint/ alſo dat wy wederom gantſch int huys beſloten waren, doen quamẽ ons de colen ſeer wel/die wy te voren deur ons nul bruyck ghelaeckt hadde.

Maert 25. Den 25. waſt noch al effen quaet weder, de wint weſt/ende de koude nam niet af/maer bleef effen fel/dat ons ganſch de couragie benam.

Maert 26. Den 26. Maert waſt moy claer weder/met een w. wint/eñ ganſch ſtil. Op die tijt groeven wy ons wederom uytet huys/ende quamen te voorſchijn/eñ haelden op die tijt wederom een ſlede met houts/ want deur de groote koude waſt alles verbrant dat wy hadden.

Maert 27. Den 27. Maert waſt oock moy claer weder, de wint weſt met ſtilte/eñ het ys begonde wederom upt te dryven datter open water quam/maer tſchip bleef effen vaſt ſtaen.

Den 28. Maert waſt moy claer weder/de wint z.w. daer deurt ys gheweldich wech dreef/ eñ een groot open

Maert 28. water quam. Opten ſelvighen dach ginghen wy met ons ſes perſoonen nae't ſchip/om te beſien hoe daer gheſteit was/ende bevondent meeſt in een doen/dan vernam dat de Beyren daer in gheweldich huys ghehouden hadden.

Maert 29. Den 29. Maert waſt moy claer weder/de wint n.o. ende quam doen het ys wederom in dryvẽ. Opten ſelfden dach haelden wy noch een ſlede met hout/dat wy hoe langher hoe qualijcker doen conden/ vermits onſe ſwacheydt.

Maert 30. Den 30. Maert waſt moy/ claer weder, de wint ooſt/daer deur het ys gheweldich quam indryven. Nae den middach quamender twee Beyren by't huys/doch ſy ginghen voorby nae't ſchip toe/ eñ lieten ons met vreden.

Maert 31. Den 31. Maert waſt noch claer helder weder/de wint n.o. daer deur het ys hoe langher hoe meer in quam dryven ende maeckte gheweldighe berghen deurt op malcanderen ſchuyven.

April 1. Den eerſten April waydet ſtijf upten ooſten/ met claer weder/doch effen kout/ende behielpen ons met de colen te branden/alſoo ons thout halen te ſuer viel.

April 2. Den 2. April waſt moy claer weder/de wint noort ooſt eñ ſtil/doen namen wy de hoochte vander Sonne/ eñ was ver-

was verheven boven den Horizont 18. graden 40. minutẽ/ zijn declinatie was 4. graden 40. minutẽ/ de selfde ge-
togen vande genomen hoochte/ so blijfter 14. gr. die getrockẽ vande 90. so blijft des Pools hoochte 76. graden.
Den 3. April wast moy claer weder met een n. wint eñ stil/ doen maeckten wy een colf toe om daer mede te April 3.
colven/ om alsoo onse leden wat radder te maecken/ daer wy allerley middelen toe sochten.
Den 4. wast mede claer weder/ de wint variabel. Opten selven dach gingen wy alle gelijck nae 't schip/ ende April 4.
vierden het tou de cluys uyt dat aent tuy ancker vast was/ op avontuer oft schip mocht los oft driftich werden/
dattet daer door op comen soude.
Den 5. April wast wederom quaet weder met harden n.o. windt/ daer deurt ys gheweldich wederom quam April 5.
aendryven/ ende schoof hooch op malcander/ ende wertet schip meer ende vaster int ys beset/ als voorheen.
Den 6. April wast noch al quaet weder met een stijvẽ n.w. wint. Inder nacht quamper een Beyr nae 't huys April 6.
toe/ eñ wy deden ons best om hem te schieten/ maer deur dattet damper weer ende teruyt vochtich was/ so wey-
gerdet roer los te gaen. De Beyr quam wel stout aen/ de trappen af nae de deur vant huys toe/ eñ poochde int
huys te breecken: maer ons schipper hiel de deur toe/ ende conde in sodanige haest eñ verbaestheyt het slothout
dat boven de deur was/ daer voor niet krygen/ dan de Beyr siende dat de deur ghesloten was/ keerde weder te
rugge. Ontrent 2. uren daer nae/ is de selvige wederom gecomen aent huys/ ontrent huys ende opt huys/ ende
maeckte sodanigen gebaer/ dattet schrickelyck om hooren was/ eñ quam alsoo ten laetsten aenden schoorsteen/
eñ bedreef daer soodanich gewelt/ dattet scheen dat hyse om verde ghesmeten soude hebben/ eñ scheurde het seyl
dat om de schoorsteen vast ghemaeckt was/ in stucken/ met groot ghetier eyselyck om hooren/ dan alsoo 't nacht
was/ soo stelden wy ons niet teghen hem ter weer om datmen niet sien mocht. Ten laetsten gingh hy wederom
heenen zyns weechs ende verliet ons.
Den 7. April wast quaet weder de wint z.w. eñ wy maeckten ons roers ende musketten ghereet/ meenende April 7.
dat de Beyr wederom comen soude/ maer quam niet. Doen gingen wy bovẽ opt huys/ eñ sagen daer hoe groo-
ten tracht dat de Beyr daer ghedaen hadde/ met het seyl wech te scheuren dat so vast ghemaeckt was.
Den 8. April wast noch al quaet weder/ de wint zuydtwest/ daer deurt ys wederom wech dreef/ ende de Zee A8.
open werde/ twelck ons als dickwils voorheen hope gaf dat wy noch eens van die verdrietighe plaetse soude
wech ghraecken.
Den 9. April wast moy claer weder/ maer opten avont wast quaet weer/ de wint zuydtwest/ also dattet open April 9.
water hoe langher hoe meerder wert/ daer deur wy seer verblijt waren/ eñ Godt danckten dat hy ons gespaert
hadde vande voorgaende coude/ moeyelijcke harde bittere ende ondrachelijcke winter/ hopende dat de tijdt ons
haest een ghenadighe uytcomste verleenen soude.

April 10. Den 10. April wast quaet weder/eñ waeyde een storm met een n.o. wint ende gheweldighen jachtsnee/daer deurt ys dat wech ghedreven was/wederom quam indrijven/ende vervulde de gantsche Zee.

April 11. Den 11. April wast claer weer met een gheweldigen stoocker upten n.o. daer deurt ys hoe langher hoe meer op malcanderen settede ende om hooch schoof.

April 12. Den 12. wast moy claer weer/maer wayde noch seer sterck upten n.o. alst twee daghen voor heen ghedaen hadde/ende het ys wert als bergen op malcanderen gheset/alsoo dattet rondtom veel hooger ende vaster lach als opt voor heen.

April 13. Den 13. wast moy claer weder/de wint noorden. Opten selfden dach haelden wy een slede met hout/eñ trocken allegader de schoenen aen/die wy vanden hoeden ghemaeckt hadden/daer wy ons wel by vonden.

April 14. Den 14. April wast moy claer weder met een westen wint/doen sagen wy sodanige hooghe berghen van ys rontom tschip meer als opt voor heen/dat eysselijck om sien was/eñ grootelijck te verwonderē dattet schip niet in stucken ghestooten was.

April 15. Den 15. wast moy claer weder met stilte/de wint noorden. Doen gingen wy met ons 7. persoonē nae't schip om te sien hoet daer gestelt was/eñ vonden tschip noch in eenen doen. Eñ int wederom keeren quamper een gheweldigen Beyr op ons aen/daer wy ons tegen stelden: maer hy dat siende/weeck van ons af/eñ wy ghinghen ter plaetsen van daer hy ghecomen was/om te sien of hy daer eenige holen hadde/eñ sagen daer een grootē cuyl int ys ghemaeckt/wel eens mans langte diep/voor nau eñ achter gantsch wyt/daer staecken wy met ons spiessen in/offer noch yemandt in gheweest hadde/eñ doen wy niet vernamen/so croper een van ons volck in: maer niet verde/wantet was al te eysselijt om sien. Daer nae gingen wy noch langs de Zee cant/eñ sagen dattet ys so seer hooch op malcanderen geschoven was inden uytgangh van Maert eñ begin van April/dattet qualijck te ghelooven stont/als oft heele steden van ys gheweest hadden/met uytsteeckende thorens ende bolwercken.

April 16. Den 16. April wast quaet weder/de wint n.w. daer deur het ys wederom wat begon af te setten.

April 17. Den 17. April wast wederom moy/claer weder/met een z.w. wint/ eñ ghingen doen met ons seven persoonen nae't schip/daer comende sagen wy open water inde Zee/ daer deur ghingen wy over de ysberghen so wy best mochten tot aent water/daer wy nu in 6. oft 7. maenden niet by gheweest hadden. Doen wy nu aent water quamen/sagen wy daer een cleyn vogeltgien swemmen: maer alst ons sach so doocket onder. Dit namen wy voor een voorbode datter in Zee meer open waters was als voorheen/eñ dat den tijdt ghenaeckte dattet water opgaen soude.

April 18. Den 18. April moy claer weder/de wint z.w. doen namen wy de hoochte vande Son/eñ was verhevē boven den Horizont 25. graden 10. minuten/zyn declinatie was 11. graden 12. minuten/ de selfde ghetogen vande ghe-

nomen

nomen hoochte/so blijfter 13.graden 58.minuten/die dan genomē van 90. so wert des Pools hoochte bevonden
75.graden 58.minuten. Daer nae zijn wy met ons elf mannen om een slede met hout gegaen/eñ hebben die int
huys gebracht. Des nachts isser wederom een Beyr op ons huys gecomen/ende wy dat vernemende/zijn met
ons allen uytet huys ghesprongen met allerley gheweer: maer de Beyr liep wech deurt self de rumoer.
Den 19. April wast moy claer weder met een noorden wint. Op dien dach gingē wy met ons vyvē wederom April 19.
int bat ende stoof den ons/daer wy ons wel by vonden/ende ons een groote verversinge gaf.
Den 20/April wast noch mede moy claer weder met een westen wint. Opten selvigen dach gingender onser April 20.
vyve ter plaetse van daer wyt hout haelden/met een ketel eñ ander gereetschap op een slede/om aldaer de hem-
den te wassen/om dattet hout daer ghereet lach/eñ datmen veel houts moeste besighen omt ys te smelten ende
twater te heeten/ende dan de hemden wederom te drooghen/ achtende tselvighe minder moyte dan thout naet
huys te sleepen/twelck ons seer suyr viel.
Den 21. April wast noch al claer weder met eenen oosten wint/ende s'daegs daer nae noch al tselfde weder: April 21. 22
maer schoot de wint savonts nae't noorden.
Den 23. wast moy claer weder met een heldere lucht ende harden n.o. wint/ende s'daeghs daer nae mede al- April 23. 24
so met een oosten wint.
Den 25. April wast noch al moy/claer weder/de wint o. Opten selfden dach quamper noch eens een Beyr April 25.
aent huys/ende wy schoten hem in zijn huyt/maer hy liep wech. Dit siende noch een ander Beyr die daer on-
trent was/en quam hy ons niet naerder/maer liep mede wech.
Den 26. ende 27. April wast claer weder: maer waeyde een geweldigen storm upten noordtoosten. April 26. 27.
Den 28. April wast moy/claer weder met stilte/ eñ een noorden wint/ doen namen wy wederom de hoochte April 28.
des Sons/eñ bevonden dat hy verheven was 28.graden 8.minuten/zijn declinatie was 14.graden 8.minutē/
de selfde ghetoghen van 90, so bleef des Pools hoochte 76.graden.
Den 29. April wast moy claer weder met stilte eñ een z.w. wint/eñ hadden ons oeffeningen met colven ende April 29.
schieten nae't schip ende wederom nae't huys om onse leden wat te ghebruycken eñ radder te maken.
Den 30. wast moy/claer/stil weder eñ heldere lucht/de wint z.w. eñ condē doen snachts int n. als de Son opt April 30.
hooghste was/hem noch sien effen boven den Horizont/ alsoo dat wy van doen voort aen de Son nacht ende
dach saghen.
Den eersten dach Mey wast claer weder met een westen wint/doen coockten wy onse laetste vleysch dat wy Mey 1.
langhe ghespaert hadden/ende was noch seer goet/ende de leste beet smaeckte ons so wel als d'eerste: maer hadt
maer een manghel/dattet niet langher dueren wilde.

Mey 2. Den 2. Mey wast quaet weder met een geweldighen storm upten Z. W. alsoo dat de Zee meest al claer werde vant ys/ daer deur wy begonden te jancken om van daer te gheraecken: want wy daer langhe ghenoech huys ghehouden hadden.

Mey 3. Den 3. Mey wast noch al quaet weder met een zuydtwesten wint / alsoo dattet ys gantsch wech dreef: maer rontom tschip bleeft noch effen vast. Eñ also de beste spijs/ als vleysch eñ grutten ende anders ons ontbrac / die ons de meeste sterckheyt gaven/ eñ wy wat sterck behoef den te wesen om de aenstaenden arbeyt te verdragen/ die wy souden moeten doen int wech varen van daer / soo heeft de schipper onder ons de reste vant speck om ghedeelt/ zynde een cleyn vaetgien met peeckelspeck/ eñ cregen daer van elck man twee oncen daegs/ drie weecken langh/ doen wast mede op.

Mey 4. Den 4. Mey wast moy tamelijck weer/ de wint zuydtwest. Opten self den dach gingen wy met ons vyben naet schip/ ende bevondent noch in een ghestalte vast rontom int ys liggen meer als te voren / want ontrent midtmaert lacht maer 75. treden vant open water/ eñ nu wel 500. treden met hooge ys-bergen ombeset / twelck ons gheen cleyn vrees in bracht/ hoe wy onse schuyt ende bock daer deur ofte daer over int water souden brengen/ als wy teeniger tijt van daer souden varen. Des nachts isser wederom een Beyr aent huys gecomẽ/ maer so drae hy ons gerucht hoorde/ soo is hy seer snel wech gheloopen / twelck een van ons volck die inden schoorsteen gheclommen was/ sach/ dat hy al wat hy mocht wech liep/ alsoo dattet scheen datter nu de vrees in ghecomen was/ daerse soo stout niet dorsten aencomen als voorheen.

Mey 5. Den 5. Mey wast moy/ stil weder met sneeu/ de wint oost. Des avonts ende snachts sagen wy de Son alsse op haer leechste was/ een goet stuck boven der aerden.

Mey 6. Den 6. Mey wast moy claer weder met een harden wint uyten zuydtwesten/ alsoo dat wy so wel int oosten als int westen de Zee open saghen/ daer deur de maets heel verblijt werden / seer verlanghende van daer nae huys te varen.

Mey 7. Den 7. Mey wast quaet weder/ eñ sneeude hardt met een noorden windt / alsoo dat wy wederom int huys dicht beset werden/ daer deur de maets onderlinghe mismoedich werden/ segghende/ dit weer sal hier nimmermeer vergaen/ daerom ist best dat soo drae alst open water is/ dat wy ons van hier packen vaetwaerts aen.

Mey 8. Den 8. Mey wast effen quaet weder met gheweldich veel sneeus/ de wint west. Doen bestonden eenighe maets wederom onderlinghe woorden te hebben om den schipper aen te sprekẽ/ dattet meer dan tijt was van daer te sien comen: maer elck ontsach sich den schipper dat te kennen te gheven/ vermidts dat hy hem hadde laten verluyden dat hy begheerde te wachten tot int eynde van Junio/ opt beste vanden Somer/ op avontuer oft schip noch los raecken mocht.

Den 9.

Den 9. Mey wast moy claer weder met een tamelijcken wint uptē n. o. eñ de begeerte om van daer te comen Mey 9.
ontstack onder de maets noch hoe langher hoe meer/daer over sy stemden datse Willem Barentsz. souden aen-
spreken om den Schipper te induceeren datmen van daer mochte comen/de selvighe hielt haer mede draghende
met een moy praetgien/ende stilde haer/doch alle dit selvighe gheschiede met muytischer wyse/ maer om tbeste
voor te wenden/met reden ende bescheyt: want sy lieten haer gaerne ghesegghen.

Den 10. Mey wast claer weder met een n.w.wint. Des nachts wesende de Son op ons ghemeen Compas Mey 10.
int n.n. o. op zijn laechste/soo hebben wy de hoochte des selfs ghenomen/ ende was verheven 3. graden 45. mi-
nuten/zyn declinatie was 17. graden 45. minuten/daer af ghetoghen de ghenomen hoochte/soo blijftet 14. gra-
den/de selvighe ghetrocken van 90. so blijft des Pools hoochte 76. graden.

Den 11. Mey wast moy claer weder/de wint z.w. daer deur twater gantsch open wert. Doen vermaenden de Mey 11.
maets Willem Barentsz. wederom/om den Schipper vande voorgaende haer versoeck aen te spreken/twelck
hy aennam ter eerster gheleghentheyt te doen.

Den 12. Mey wast quaet weder ende waeyde een storm upten n. w. ende het open water werdt hoe langher Mey 12.
hoe grooter inde Zee twelck ons goede hope gaf.

Den 13. wast stil/maer het sneeude seer met een n.w. windt. Mey 13.

Den 14. Mey wast moy claer weder met een noorden wint/doen haeldē wy de laetste slede met brandhout/eñ Mey 14.
hielden de schoenen vande ruyge hoetgiens gemaect noch aen onse voeten/daer wy ons wel by bevonden/ ende
ons groot voordeel gaf. Opten selvigē tijt vermaēde onse maets Willem Barentsz. dat hy den Schipper soude
aenraden om middel te soecken dat wy mochten nae huys comē/twelck hy beloofde s daeghs daer na te doen.

Den 15. wast moy claer weder met een westen wint / eñ werde gestemt dat alle de maets souden buyten gaen Mey 15.
eñ haer oeffenen met colven/loopen/springen/eñ anders/om haer leden te ververschen ende radder te maecken:
Ende midlertijt sprack Willem Barentsz. den Schipper aen wat der ghesellen goeden raedt was/ de welcke
voor antwoort gaf/datmen niet langher als die maent soude uytwachten/ende so daer dan gheen middel quam
dattet schip los werde/datmen effen wel gereetschap soude maken om met de schuyt ende bock wech te comen.

Den 16. Mey wast moy claer weder met een westen wint/ eñ waren de maets verblijt vant antwoort dat de
schipper ghegheven hadde: maer den tijt dochte haer wat te lange/vermidts datmen veel tijts behoeven soude Mey 16.
om de schuyt ende bock gereet te maken datse bequaem waren over Zee te varen/ daerom de sommighe goet
dochte datmen den bock souden deur saghen eñ verlangen/welcke saecke hoe wel datse goet was/nochtans onse
qualijckvaert soude gheweest zyn: want so veel te bequamer alsse soude gheweest zyn tot de seylagie/soo veel te
onbequamer moetstese zyn om over ys te sleepen/als wy naemaels doen moesten.

Den 17.

mey 17. 18 Den 17. ende 18. Mey wast moy claer weder/ metten westen wint / en wy begonden doen schier de daghen te tellen dat den tijdt aenquam dat wy ghereetschap souden maecken/ om wech te comen.

mey 19. Den 19. Mey wast moy stil weder met een ooste wint/ doen gingender vier van ons maets nae't schip oft den zeestrandt toe/ om te sien deur wat wech wy ter gheleghender tijdt de schuyten te water soude mogen brengen.

mey 20. Den 20. Mey wast quaet weer met een n. o. wint/ daer deurt ys wederom dapper quam indryven. Smiddaegs spraecken wy metten schipper/ dattet tijt was om ghereetschap te maecken / oft eens tijdt quam dat wy wech comen mochten/ daer op hy antwoorde/ dat hy zyn lijf so lief hadde als wy het onse/ doch dat wy effenwel mochten beghinnen/ om ons selfs ende ons persoon te versien van cleerē eñ anders totte reyse dienende / dat wy die souden versien ende lappen/ op dat wy naemaels daer deur niet verachtert souden zyn/ eñ dat wy alsoo de Mey maent souden uytwachten/ ende daer nae ons stellen de schuyt ende bock met zijn toebehooren/ ende alles wat totter reyse noodich was/ ghereet te maecken.

mey 21. Den 21. wast moy claer weder/ de wint n. o. alsoo dattet ys noch al quam indryven / doch maecktē wy effen wel eenighe ghereetschap/ van ons selfs te versien wat ons lijf aengingh/ om daer nae niet verlet te werden.

mey 22. Den 22. wast moy/ claer weder met stilte/ de wint n. w. Ende alsoo ons hout begon te minderen/ so braken wy den wandt vant portael uyt/ die wy tot brant ghebruyckte.

mey 23. Den 23. Mey wast moy stil weder met een oosten wint/ doen ghinghender wederom sommige van ons haer hemden wassen ter plaetse daert hout lach.

mey 24. Den 24. Mey wast mede moy claer weder met eenen z. o. wint/ daer deur datter weynich open waters was.

mey 25. Den 25. wast moy/ claer weder met een ooste wint. Doen namen wy opten middach de hoochte des Sons/ die verheven was boven den Horizont 34. graden 46. minuten/ zijn declinatie was 20. graden 46. minuten/ de self de vande ghenomen hoochte ghetrocken/ blijft 14. graden/ die dan wederom ghetoghen vande ghenomen hoochte so bleef des Pools hoochte 76. graden.

mey 26. Den 26. wast moy claer weder: maer wayde een gheweldighen storm uyten n. o. alsoo dattet ys wederom gheweldich quam aensetten.

mey 27. Den 27. Mey wast noch quaet weder met een gheweldighen n. o. wint/ diet ys dapper dede indrijven/ daer deur de schipper deurt aenstaen vande ghemeene maets verwillichde / datmen ter eerster instantie souden beghinnen ghereetschap te maecken om wech te comen.

mey 28. Den 28. smorgens wast quaet weder met een n. w. wint/ des namidachs begondet wat te beterē/ doē gingen wy met ons seven mannē naet schip/ eñ haeldē daer alles uyt wat ons totter toerustinge vande schuyt eñ bock noodich mocht zyn/ te weten de oude fock om de seylē totte bock eñ schuyt te maken / soo mede eenigh loopende wandt

Af beeldinghe hoe dat wy ghereetschap begonden te maecken om de schuyt vaerdich te maecken om na huys te varen / maer dat wy door de langh-duerende koude ende onghemack/gantsch uytgheteert ende crachteloos waren/ ende moesten uytet werck schepdē/ want wy de schuyt niet conden voort crÿghen nae het huys/om die aldaer op te timmmeren/ daer deur wy den moet bynaest verlozen gaven/ duchtende dat wy nu de verdrietighe Winter over was/effenwel daer souden moeten blyven ende vergaen/deur dat wy te swack waren/den arbeyt te verdraghen.

want ende trosgens ende anders meer.

Den 29. Mey 's morghens wast goet tamelijck weder met een w. windt/ende wy zijn op die tijt met ons thien mannen nae de schuyt gegaen om die ontrent het huys te vertimmeren/ende comende by de schuyt/soo bevonden wyse gantsch diep int snee bewelt/ende groevense daer uyt met grooter moeyten ende arbeydt: maer doen wyse opt sneeu ghebracht hadden/meenende die nae't huys te sleepen/so conden wyt niet doen/ vermits wy te swack en uytgeteert waren/daer deur wy gantsch versuft ende moedeloos werden/ duchtende dat wy daer in den arbeyt souden blyven steecken/maer de Schipper vermaende ons/ dat elck doch wat meer soude doen als wy vermochten: want ons leven en welvaert hingh daer aen/en soo wy de schuyt niet wech conden gecrijgen/ en die gereet maecken/so moesten wy als Burghers van Nova Semba aldaer blijven en ons graf daer maecke. Des niet tegenstaende gebrackt ons aende willicheyt niet: maer aende cracht/ en moeste op die tijt uytet werck scheyden en de schuyt laten staen/ t'welck ons niet weynich druckte/ ende ons een groote becommeringhe aenbracht/ beducht zijnde wat wy souden aengaen ende beginnen. Mey 29.

Nae dat wy des naenoens alsoo gansch moedeloos nae huys quame/so hebben wy noch wederom moet gheschept en vermaende ons dat wy de bock die mette boom om hoog lach ontert ons huys/ omwierpe/en begonden die te timmeren en op te boyen/ op datse ons over Zee varende nutter mocht zijn: want wy maeckten wel rekeninge dat wy een lange verdriete reyse voor handen hadden/daer in ons veel tegenspoets soude bejegene/ daer op wy in alles niet wel verdacht conde zijn oft wy schoon nu alle de beste middele die wy bedencke mochten/aenwenden. En terwylen wy nu inden arbeyt waren/so quam daer een vreeselijcke Beyr tot ons aen/daer deur wy nae't huys ginghen en wachtede hem aldaer/ in alle de drie deuren met roers/ende een boven uyt den schoorsteen met een musket. Dese Beyr quam so onversaecht tot ons aen als noyt te voren geschiet was: want hy quam al tot int afgaen nae de trappe van de eene deur/ en de man die in de selvige deur stont sach hem niet/ vermidts dat hy nae de ander deur sach: maer die binnens huys waren/die sagen den Beyr op hem aencomen/ ende riepen seer verbaest/daer deur hy hem siende werde/ en schoot in sodanige verbaestheyt flucks op hem af/ den Beyr dwers door't lijf/daer deur hy wederom wech liep. Dit selfde was seer eyselijc om sien: want de Beyr was hem schier opt lijf eer hyt wist/ en hadde den man t'Roer gemist/dattet niet afghegaen hadde (alst altemet wel gebeurt) so hadde hy om den hals geweest/ende de Beyr mogelijck int huys geraeckt. De Beyr wech ghelopen zijnde/bleef een stuck vant huys liggen/des zijn wy alle tsamen met roers/Musketeen en halve lancien tot hem inghelopen ende doode hem voort/en sneden hem zijn buyck op/daer in wy noch stucke van Robben vonden met huyt ende hayr/ die hy onlancks verscheurt ende op ghegheten hadde.

Den 30. Mey wast tamelijc weder/niet seer cout/maer doncker/de wint w. doen begonden wy wederom met Mey 30.

 alle man

alle man die daer toe dienden om de bock te timmeren/ende de andere maeckten binnens huys de seylen/eñ alle ander dingen vaerdich/die ons totter reyse noodich waren / maer terwijlen sy buytens huys aen den bock timmerden/quamper wederom noch een Beyr/daer deurse uytet werck moesten scheyden / dan hy wert noch van haer gheschoten. Daer nae braken wy de solderinghe ofte plancken vant huys af om de bock daer mede om te boepen/eñ gingen also met ons arbeyt voort so veel moghelijck was/ want elck was willich inden arbeyt/ daer wy lange na ghewenscht hadden/ende deden meer alsse wel mochten.

Mey 31. Den 31. Mey wast claer weder/ maer vry wat kouder als te vooren/ de wint Z.W. daer deurt ys voort wech settede/eñ wy gingen vast dapper met het werck van timmerẽ voort/maer doen wy wederom int beste van ons werck waren/quamper noch eens een Beyr/als offe geroken hadden dat wy wech wilden/ ende datse van ons eerst de smaeck begeerden te hebben: want dit was nu den derden dach nae malcander datse ons so fel quamen bestoocken/dat wy ons werck moesten staecken eñ nae huys ginghen/ daer hy ons noch nae volchde: maer wy wachtede op hem met ons roers/eñ dan ghinghen drie roers ghelijck op hem af/die hem alle drie treften/d'eene schoot quam boven uyt den schoorsteen/eñ d'ander twee uyt de deuren/also dat hem dit bequam als de Hont de worst/maer zijn doot was ons schadelijcker als zijn leven/want wy sneden hem op/ coockten zijn lever eñ aten daer af/die ons wel smaeckte/maer werden daer alle sieck af/maer bysonder drie die heel cranck daer van ghe-worden waren/meenende dat wy haer verloren souden ghehadt hebben/ want sy vervelden vanden hoofden totten voeten/doch sy bequamen noch/daer wy Godt van danckten/ want hadden wy alsoo drie mannen verloren ghehadt/wy souden misschien van daer niet gheraeckt hebben/ om dat wy noch soo veel te swacker van volck totten arbeyt vant sleepen ende heffen souden gheweest zijn.

Junius. 1597.

Den eersten Junij wast moy schoon weder/eñ ons volck waren meest al sieck geworden vant eeten vanden
Junij 1. lever vanden Beyr als verhaelt is/also datmen op dien dach aenden bock niet wercken mochte/ eñ daer hingh noch een pot met lever over t'vier/eñ de schipper smeet die om verde buytẽ de deure wech/ want wy hadden ghenoech van die sause. Op dien dach ginghender noch vier van ons volck/die de cloeckste waren nae't schip/om te sien offer noch wat in mocht zijn dat ons opte reyse dienstich waer/eñ vonden daer noch een tonnekẽ met geep/ d.emen onder't volck om deelde datter elck twee van creech/ende smaeckte ons seer wel.

Junij 2. Den 2. Junij wast inden morghenstont claer weder met een zuytwesten wint / ende gingen met ons ses persoonen nae de Zee om te sien deur wat wech wy onse schuyte ende Bock opt bequaemste int water souden

brenghen

Beschryvinghe ende afteyckeninghe hoe dat wy teghent open water ons Boot ghereet maeckten ende optimmerden / om bequamelijcker deur de Zee te gheraecken/alsoo wy een verde wech wel van drie hondert mylen langhs de Zee-cust met de open schuyten moesten seylẽ/eer wy by't naeste Lant quamen daer menschen woonden/over de witte Zee in Ruslandt.

brengen/wantet ys lach over al so hoogh ende dick op malcander gheschoven / dattet scheen niet wel doenlijck te zijn om de schuyten daer over ofte daer deur te sleepen/doch wy vonden noch de beste ende cortstẽ wech recht vant schip af nae't open water toe/hoe welse noch gansch heuvelich eñ oneffen was / eñ ons een gheweldighen arbeyt ende moyten costen soude/maer om de corthenyt/soo achteden wy die noch voor den besten wech.

Den 3. Junij wast smorgens moy claer sonneschijn weder/de wint west/eñ waren nu wederom wat stercker ghewordden eñ vande sieckte ghebetert / eñ arbeyden met alle macht aenden Bock dat wyse vaerdich creghen/ nadat wy ses dagen daer aen ghearbeyt hadden. Opten avont begont wederom upten westen hart te wayen/ eñ twater wert gansch open dat ons een goet moet gaf dat onse verlossinge haest volgen soude/dat wy eens uyt dien verdrietighen hoeck souden wech raecken. Julij 3.

Den 4. Junij wast moy/claer sonneschijn weder eñ niet seer kout/ende ontrent de z. o. Son ginghen wy met ons 11. mannen nae onse schuyte toe aende cingel daerse lach/ eñ sleepten die aent schip/ eñ den arbeydt viel ons lichter als te voren/doen wijt noch eens bestaen hadden eñ moestender uyt schepden. De oorsaecke dat wijt nu beter als voorheen deden/was ons beduynckens/ dat de sneeu nu harder op den anderen ingesackt lach/ eñ daer deur stijver geworden was/oock was onse couragie misschien oock meerder/siende dat den tijt ons open water gaf/eñ dat wijt vertrouwen hadden dat wy van daer wech soudẽ geraeckẽ. Aldus blevender drie by de schuyte om die te vertimmeren/eñ alsoo't een haringh schuyt was die achter smal toe loopt/soo saechdense die achter wat af/eñ maecktense met een spiegel/am also bequamer te zijn inde Zee te gebruycken/ sy boydense mede wat op/eñ maecktense also vaerdich opt bequaemste datmen mocht. De andere maets waren vast int huys doende om alle dingen totter reyse dienende gereet te maecken/eñ sleepten op dien dach twee sleden met victualie ende ander goet uytet huys nae't schip/ dat ontrent optẽ halven wech tusschent huys eñ het open water lach/op dat men naemaels so veel te corter wech souden hebben om tgoet aent water te brenghen/ als wy af souden varen. Ende alle den arbeyt die wy deden viel ons licht/deur de hope van wech te comen van dat woeste/wilde/stuere/ verdrietighe/coude Landt. Julij 4.

Den 5. Junij wast quaet onstuerich weder/met grooten hagel eñ sneeu/de wint west/die open water maecte/ eñ wy mochten doen buyten thuys niet gedoen/maer binnens huys maeckten wy alle dingen vaerdich/de seylen/riemen/masten/spriet/roer/swaert/ende alles wat wy noodich hadden. Julij 5.

Den 6. Junij smorgens wast goet weder/de wint n. o. doen gingen wy met de timmerluyden nae't schip om de schuyt voort op te timmeren/eñ brachten mede twee sledẽ goets int schip / so victualie als coopmans goet eñ anders/dat wy mede begeerdẽ te nemẽ. Daer na ontstont daer een seer groot onweder uytẽ z. w. met snee/hagel eñ regen/die wy in menigen tijt niet vernomen hadden/also dat de timmerluyden uytet wert moestẽ schepden Julij 6.

ende met

ende met ons na thuys gaen/daer wy mede niet droogh mochten zijn: want vermidts dat wy de deelen vant huys ghenomen hadden/om de bock ende schuyt daer mede te maecken/soo waster maer een seyl over dat geen water schuttede. Den wech die vol sneeu lach begon mede te ontlaten / alsoo dat wy de schoenen die wy van hoeden ghemaeckt hadden mede verlieten/ende trocken wederom onse oude leere schoenen aen.

Junij 7. Den 7. Junij waydet upten n.o. een harden windt/daer deur wijt ys wel wederom sagen aencomē drijven: maer ontrent de Son z.o. werdet moy weder/eñ gingen de timmerluydē wederom nae't schip toe om de schuyt op te maecken/eñ wy packten der Cooplupden goeden die wy met ons begheerden te nemen / vant beste ende waerste goet/ende maeckten daer presentinghen over om van een Zee waters beschermt te zijn/also wy die inde open schupte moesten voeren.

Junij 8. Den 8. Junij wast moy weder/eñ sleepten doen tgoet nae't schip / dat wy ghepackt ende ghereet ghemaeckt hadden/eñ de timmerluyden maecktē de schuyt oock vaerdich/datse opten avont meest al gereet was. Opten self den dach gingen wy met alle man den bock nae't schip sleepen/eñ hadden touwen ghemaeckt ghelijckmen inde sleden doet/over den schouders/datmen noch effenwel onse handen daer aen mochtē slaen/ eñ trocken alsoo met ons schouders eñ met ons handen/ twelck ons meer crachts gaf / ende insonderheyt de moedicheyt eñ lust tottet werck gaf ons noch de meeste cracht/dat wy meer deden als op ander tijden wel soude ghedaen hebben/ want de moet aen d'eene zijde/ende de hope aen d'ander zijde vermeerderden onse crachten.

Junij 9. Den 9. wast schoon weder met verscheyden wint/ doen wiesschen wy onse hemden ende alle ons lindē tegen dat wy ghereet souden wesen om wech te seylen/eñ de timmerluyden warē noch doende om de buydenningen inden bock ende schuyte te maecken.

Junij 10. Den 10. Junij hebben wy vier sleden met goet int schip ghebracht/den wint verscheyden/opten avont noordelijck/eñ waren binnen s'huys vast doende om alle dingen veerdich te maecken. Wy deden den Wijn die wy noch hadden in cleyne vaetgiens/om in beyde de schuytē te verdeelē/so mede als wy altemet int ys beset mochten werden/(dat wy wel wisten dat ons ghemoeten soude) dat wy dan tgoet lichtelijck opt ys soude werpen/ upt ende in/nae gheleghentheyt die ons overcomen mocht.

Junij 11. Den 11. Junij wast quaet weder/eñ wayde gheweldich upten n.n.w. alsoo dat wy den gantschen dach niet bedrijven conden/eñ waren seer beducht oft deur den storm het ys ontrent het schip gaende gheworden hadde mettet schip/(dat wel hadde connen geschien) so was ons meeste ellende noch eerst gheboren/want alle ons goet eetwaer ende anders/was altemael int schip/dan Godt versacht noch dattet niet gheschiede.

Junij 12. Den 12. Junij wast tamelijck weder/doen gingen wy met alle man gelijckerhant heen met bijlen / houweelen eñ allerley ghereetschap daer toe dienende om den wech wat te effenē/daer deur wy de schuyten naet water

souden

Beschryvinghe ende af beeldinghe hoe dat wy met grooten arbeyt den wech overt ys slecht maeckten met bylen/houweelen/ende allerley ghereet-schap/om de schuyten daer deur nae't water te sleepen/ende hoe datter een Beyr uyter Zee opt ys teghens ons fellijck aenquam/ende by naest een van ons volck ghecreghen hadde/maer wert noch van een van ons volck met een musket gheschoten dat hy wech liep/ende daer nae voort doot geschoten.

souden sleepē/lancks den wech die vol ys eñ ys-bergen lach/daer wy grooten arbeyt deden/met houwen/ smy=
ten/schoppen/graven eñ wechwerpen. Eñ te wylen wy int beste van ons arbeyt waren/ quamper een grooten
magheren Beyr uyter Zee opt ys teghens ons aen/ die wy vermoeden dat uyt Tartarien moeste comē/ (want
wyse wel eer 20. oft 30 mylen in Zee ghevonden hadden) eñ alsoo wy van gheen musketten versien warē/ dan
van een die ons Barbier hadde/ soo liep ick metter haest nae't schip om een musket ofte twee te halen. De Beyr
dat siende liep wel flucx eñ wacker na my toe/ eñ soude my mischiē achterhaelt hebben: maer de maets dat sien=
de lietent werck staen/ eñ liepen flucx nae hem toe/ eñ de Beyr dat siende / keerde hem oock nae haer toe eñ ver=
liet my: maer alsoo hy teghent volck aen quam / werdt hy vanden Barbier met zijn musket gheschoten dat hy
wech liep: maer conde deur dat rompelich eñ heuvelachtich ys niet wech comen / eñ werdt noch van ons ach=
terhaelt ende voort doot gheschoten/ ende syn tanden mede uyt syn mont ghesneten terwyl hy noch leefde.
Den 13. Junij wast goet moy weder/ doen is de Schipper mette timmerluyden nae't schip gegaē/ eñ hebben Junij 13.
de schuyt eñ bock voort ghereet ghemaeckt eñ toegherust / datter nu niet anders aen ghebrack/ dan te water te Vander toe=
brenghen. Eñ de schipper metten ghenen die by hem waren/ siende dattet open water was/ eñ een goede coelte rustinge eñ
upten westen/ so is hy wederom nae't huys gegaen/ eñ heeft Willem Barentsz. (die langhe sieck gheweest was) heenvaert
te kennen gegeven dat hem raetsaem docht/ eñ nu bequaem was om van daer te varen/ ende besloten doen on= van Nova
derlingen metten gemeenen maets/ datmen de schuyt ende den bock souden te water brenghen/ ende inden na= Semblans
me Gods ons reys aenvaerden om van Nova Sembla te varen. Eñ heeft Willem Barensz. te voren een cleyn huys tot.
cedelken geschreven eñ in een muskets mate gedaen/ ende tselfde inden schoorsteen op ghehangen/ daer in ver=
haelt stont hoe wy uyt Hollant daer gecomen waren om te seylen nae't Conincrijck van China/ ende wat ons
aldaer opt Landt bejegēt was/ ende alle ons wedervarē/ op avontuer offer yemant nae ons quam/ dat die we=
ten mocht wat ons bejegent was/ ende hoet ons gegaen hadde/ hoe wy ter noot het huys gemaeckt/ ende daer
thien maenden huysgehouden. Eñ alsoo wy ons nu met de twee open schuyten inde Zee moesten begeven/ ende
een avontuerlijcke reys voor de hant hadden/ vol perijckels eñ gevaers/ soo schreef de schipper mede twee brie=
ven/ die wy met meest ons allen onderteyckenden/ hoe dat wy aldaer opt lant lang/ met groot verdriet eñ onge=
mack verbleven haddē/ op hope dattet schip los werdē soude/ eñ dat wy noch daer mede wederom wech souden
seylen/ ende alsoo tselvighe niet gelucken wilde/ maer dattet schip effen vast bleef sittē/ ende dat den tijt verliep/
eñ ons victualie corte/ dat wy van noots wegen tot ons behoudinge tschip mosten verlaten/ eñ mette schuyten
wech seylen/ ons bevelende inde handen Godts. Van welcke brief elcken schuyte een hadde/ op avontuer of wy
van malcanderen verdwalen mochtē/ ofte deur storm oft onweer/ oft eenich ander ongeval vandē anderē raec=
ten ofte vergaē/ datmen dan altijt noch byden overgebleven schuyt souden bevindē/ hoe ons afschept geweest

 waer.

waer. Nae dat wy nu hier in alle verdragen waren/so hebben wy den bock int water gesleept/eñ daer een man in gelaten/eñ daer nae de schuyt/eñ soo voort wel 11.sleden met goets/so victualie eñ den wijn die wy noch hadden/als coopmans goet/daer wy alle naersticheyt toe deden/om die so veel te bergen alst mogelijck was/te weten 6.packens met het fijnste wolle laecken/een coffer met linden laecke/twee packens fluweel/ twee coffertgiens met gelt/twee harnas tonnen met des volcx goet/als hemden eñ anders/13.tonnen broots/ een ton soetemelcks kaes/een zyde Speecks/twee tonnetgiens met Olye/ 6.cleyne vaetgiens wijn/twee vaetgiens Edick/ eñ der bootsluyden ander packen eñ cleeren/eñ anders meer/dat alsmen dat over hoop sach/ soudẽ gesept hebben/dattet niet inde schuyten soude gemocht hebben. Eñ als wy nu dit alles inde schuyten gebracht hadden/ so zijn wy nae't huys gegaen/eñ hebben Willem Barentsz. op een slede gesleept nae't water daer de schuyten laghen/daer nae Claes Andriesz. die beyde sieck waren. Eñ zijn alsoo inde schuyten ghegaen/ onder malcanderen verdeelt/zijnde in elcken schuyt een siecke/ende heeft doen de schipper beyde de schuyten aenden anderen doen leggen/eñ ons doen ondertepckenen tgheschrifte dat hy gemaeckt hadde/als boven verhaelt is/daer van de Copie hier volcht. Daer nae hebben wy ons der ghenade Gods bevolen/ ende zijn met een w.n.w.wint/eñ tamelijcke openinghe van water tseyl ghegaen.

ALsoo wy tot desen huydighen dagh den tijdt verbeyt hebben, hopende dat wy het schip souden vry crijghen, daer als nu weynich oft gheen hope toe en is, want het wel vast int ys beset leyt, ende int laetste van Maert oft eerste van April soo gheweldich het ys op gheschoven is, dat wy vast overlegghen hoe dat wy de bock ende schuyt sullen int water cryghen, ende waer dat wy de bequaemste plaetse sullen vinden. Ende alsoo schier onmoghelijck schijnt, dat het schip van het ys soude vry gheraecken, daeromme hebbe ick met Willem Barentsz. de Hooghbootsman ende ander officie luyden met alle ander gasten de saecke op het oirboorlijckste overgheweghen, om onse persoonen ende eenighe waren den Coopluyden aengaende, te behouden, ende hebben gheen beter middel ghevonden, dan onse bock ende schuyt een weynich op te timmeren, ende ons selven van alles te voorsien, soo veel doenlijck is, om gheenen bequamen tijt oft weder dat ons Godt soude moghen gheven, ghereet zijnde, te laten voorby gaen, want wy den besten tijdt moeten ghebruycken, om dies wille dat wy anders van coude ende onghemack souden moeten vergaen, twelck als noch te besorghen staet quaet ghenoech zijn sal, want daer als nu 3. oft 4. onder ons zijn daer wy inden arbeydt gheen hulpe af en hebben, ende de beste van ons allen van coude ende onghemack alsoo verdroocht is, dat hy gheen halve mans cracht en heeft, ende staet te besorghen dattet daer niet en sal beteren, als mede om den langhduerighen wech die wy noch voor handen hebben, ende ons broot niet langher als het laetste van Augustus mach strecken ende het soude lichtelijcken connen ghebeuren, als ons de reysen teghens liep, dat wy voor dien tijdt gheen landt soude moghen beseylen daer wy yets soude moghen becomen, als wy al schoon van dees ur af ons best deden, daeromme vinden wy niet gheraden langher te toeven, want wy van natuere weghe ghehouden zijn ons eyghen behoudinghe te soecken. Dit selfde aldus besloten ende int generael van ons allen onderteyckent, ghedaen ende besloten den eersten Iunij, anno 15.7. Dewyle wy op dato ghereet zijnde, een westelijcken wint met matelijcke coelte ghecreghen hebben, ende tamelijcke openinghe in zee, soo hebben wy in Gods name ons bereyt ghemaeckt, ende ons op de reyse begheven, want het schip als voren noch effen vast int ys beset leyt, niet teghenstaende dat wy in ons toerusten veel harde winden uyten westen, noort ende noortwesten ghehadt hebben, ende gheen veranderinghe oft beterschap vindende, hebben wyt eyndelijc verlaten. Datum den 13. Iunij 1597. ende onderteeckent

Iacob Heemskerck.	Pieter Pietersz. Vos.	Meester Hans Vos.	Laurens Willemsz.	Pieter Cornelisz.	Ian Reyniersz.
VVillem Barentsz.	Gerrit de Veer.	Lenaert Hendricksz.	Iacob Iansz. Schiedam.	Iacob Iansz. Sterrenburch.	

Afbeeldinghe ende beschrijvinghe hoe dat wy de schuyten int water sleepten/ende diversche sleden met goet uytet schip daer in brochten/soo victualie ende Coopmans goet/als anders/soo mede Willem Barentsz. ende Claes Andriesz. die beyde sieck waren/ oock nae de schuyten sleepten/ ende ons onder malcanderen verdeelden/in elcke schuyt meest effen veel/ende begaven ons alsoo op Godts ghenade ter zee/met groot verlangen nae huys/God danckende dat de ure ghecomen was dat wy van dat wilde/woeste/felle/ koude Landt raeckten.

Den 14. Junij smorgens ontrent de ooster Son/zijn wy op Godts genade vant Lant van Nova Sembla Junij 14.
eñ het vaste ys afgeseylt/met ons bock eñ schuyt/met een westen wint/ eñ gingen aen o.n.o. ende seylden dien
dagh tot aende Eylants hoeck 5. mijlen/maer onse eerste intree was niet al te goet: want wy quamẽ daer we-
derom dicht int ys dat daer noch seer gheweldich ende vast lach/ twelck ons gheen cleyne becommeringe ende
vreese aenbracht. Daer zijnde gingen wy met ons vieren aent lant/om de gheleghentheyt te bespieden/eñ vin-
ghen daer vier voghels/die wy met steenen vande clippen wierpen.

Den 15. wast ys wat afgheweecken/doen gingen wy van daer tseyl met een zuyden wint/ ende seyldẽ voor- Junij 15.
by de hoofthoeck ende t'Vlissingher hooft/streckende meest n.o. ende daer nae noorden/ tot de Capo van Be-
gheerte/wesende de lenghte van ontrent 13. mijlen/ende bleven daer ligghen totten sestiensten toe.
Den 16. gingen wy wederom tseyl/eñ quamẽ aende Eylandẽ van Oraengiẽ/ met een zuydẽ wint/verschey- Junij 16.
den van Capo de Begeerte 8. mijlen/daer gingen wy aen Lant/ met twee tonnetgiens met een ketel om snee te
smelten/ende water inde tonnekens te doen/so mede om vogelẽ ende eyeren voor de siecken te becomẽ. Daer co-
mende maeckte wy vier vant hout dat wy daer vondẽ/ende smolten snee/maer vernamẽ geen vogels/ dan drie
van onse maets ghinghen nae't ander Eylandt overt ys/ ende vonghen daer drie voghelen/ ende int wederom
comen viel de schipper (die een vande drie was) int ys/daer hy groot perijckel leet vant blyvẽ:want daer een ge-
weldighen stroom gingh/maer hy wert met Godts hulpe noch gheret dat hy by ons quam/daer drooghde hy
hem by't vier dat wy aenghelevt hadden / ende daer coockten wy de voghels die wy inde schuyten den siecken
brachten/vullende onse twee vaetgiens met water/die elck ontrent 8. mengelen groot waren / ende daer mede
staecken wy weder in Zee. Comende aende schuyt/soo gingen wy wederom tseyl met een z.o. wint eñ mottich
leelick weder/daer deur wy alle wasich ende nat werden/ want wy hadden gheen verschut inde open schuytẽ/
eñ gingen aen w. eñ w. ten z. tot voor den Ys hoeck. Ontrent den Ys-hoeck/zijnde beyde de schuyten dicht by
een/riep de Schipper Willem Barentsz. toe/vragẽde hoet met hem was/ daer op Willem Barentsz. antwoor-
de/al wel maet/ick hope noch te loopen eer wy te Waerhuys comen/seggende tot my/ Gerrit zijn wy ontrent
den Yshoeck/soo beurt my noch eens op/ick moet dien hoeck noch eens sien/ ende wy hadden doen vande Ey-
landen van Oraengien totten Yshoeck gheseylt ontrent vijf mijlen/ende de wint liep ten westen eñ wy maec-
ten de schuyten aende schotsen ys vast/ ende aten wat / tweer werde hoe langher hoe mottigher ende quader/
alsoo dat wy wederom rontom int ys beset werden/ dat wy daer blyven mosten.
Den 17. Junij smorgens als wy wat gegeten hadden / so quamt ys wederom so vreeselijck op ons aendrin- Junij 17.
ghen/dat eener de hayren te berghen stonden/soo eyselijck wast om sien / alsoo dat wy de schuyt ende bock niet
redden condẽ/eñ meenden dattet onsen laetsten heenenvaert beduyde/want wy drevẽ so schrickelijc mettẽ drif
ys henen

ys henen/ eñ werde so dapper geknelt tusschen een schotse in/dattet scheen dat de schuyt eñ bock aen hondert stucken soude barsten/daer deur wy malcanderen vast deerlijck aensagen: want goet raet was duer /eñ sagen elck oogenblick de doot voor ons ooghen. Eyntelijck in dusdanige verbaestheyt eñ noot werter geseyt soo wy een tros ofte tou aent vaste ys condẽ vast crygẽ/ so souden wy de schuyten daer by derwaert moghen op trecken/ om alsoo uytet principael dryven vant ys te zijn/ dan alsoo die raet wel goet was/soo wasse met soodanich perijckel gemenght dattet opten hals aenquam/ende sonder tselvighe te doen/ soo wast ooghmerckelijck gheschapen dat wy alle vergaen moesten. Den raet was wel goet/maer niemant en dorste de Cat de bel aenhangẽ/ vreesende verslonden te werdẽ/nochtans eyste den noot datment doen moest/ eñ tmeeste moeste tminste op wegen. Zijnde in dese uyterste noot/eñ dat een gedrenckt Calf goet te wagen is/ soo hebbe ick als de lichste van allen zijnde/bestaen een tros aent vaste ys te brengen/cruypende van de eene drijvende schots op d'ander/ende quam also door Godts helpende hant aent vaste ys/ daer ick een tros vast maeckte aen een hoogẽ heuvel. Doe trocken de ghene die inde schuyten waren/de selve daer by op nae 't vaste ys toe/ eñ conde een man meer bedrijven als sy alle tsamen te voren mochten doen. Eñ comende aent vaste ys/ hebben wy met snelder haest de siecken daer op gebracht/te voren eenige laeckens eñ ander ghereetschap legghende daerse op rusten mochten/ eñ losten mede alle tgoet daer uyt/eñ sleepten de schuyt met die bock mede opt ys/ daer deur wy op die tijt van dat groot perijckel verlost waren/achtende ons uyt des doots kaecken ontruckt te zijn/ alst inder waerheyt was.

Wonderlijc groot perijckel vant drijvende ys.

Junij 18. Den 18. Junij hebben wy onse schuyten wederom gerepareert eñ versien/ wantse seer ghecrenckt eñ gheraeckt waren deur de geweldige ys-schuwingen/ allen den naeden hebben wy mede mortẽ versien ende dicht maecken/ende diversche presendinge leggen/ daer toe ons God de Heere middel van hout gaf/dat wy het peck mochten smelten/eñ alles toebereyden daer toe dienende. Daer nae gingen eenige van ons te lantwaert in/ om eyeren te soecken/daer de siecken seer nae verlanghden: maer conden gheen becomẽ/ dan vonden daer vier voghels/maer tselvighe ghescchiede op lijfs perijckel/tusschent ys eñ tvaste landt/daer wy altemet in braecken/ eñ in gheen cleyn ghevaer waren.

Junij 19. Den 19. wast tamelijck weder/de wint n. w. eñ over dagh w. ende w. z. w. maer blevẽ noch vast int ys beslo-ten/ eñ sagen gansch gheen openinge/ daer deur wy elcken reys meendẽ dattet ons leste blyven soude zijn/ ende van daer niet gheraecken/maer daer tegens troostẽ wy ons wederom/dat God de Heere ons dickwils opt onversienste gheholpen eñ verlost hadde/eñ dat synen arm noch niet vercort was/dat hy ons noch wel conde helpen alst zijn liefste wil waer/ende daer op vertroosten wy ons/ ende spraken malcanderen een moet aen.

Den 20.

Afbeeldinghe eñ beteyckeninghe hoe dat deur de dryvende aenpersinge vant ys/ beyde de schuyten by naest in stucken ghedreven waren/ daerse in groot perijckel van blyven met nauwer noot noch een tros aent lant cregen/daer deur sy de schuyten uyt het drif ys aent vaste landt creghen / ende den stecken met alle tgoet daer uyt losten/ende de schuyt wederom vertimmerden met grooten arbeyt / moeyten ende ghevaerlijckheyt/ op welcke plaetse Willem Barentsz.ende Claes Andriesz.zijn maet/beyde op een ure s'daechs daer nae storven.

Den 20. Junij wast tamelijck weder/ eñ de wint west/ ende ontrẽt z. ooster Son/ begon Claes Andriesz. heel cranck te werden/ eñ saghen wel dat hyt niet lange maeckẽ soude/ eñ quam de Hoogh-bootsman in onsen bock/ ende seyde ons hoe dattet met Claes Andriesz. ghestelt was/ ende dattet ghesien was dat hy't niet langh maken soude/ daer op Willem Barentsz. seyde: my dunct tsal met my mede niet lange duerẽ: maer wy haddẽ weynich vermoeden dat Willem Barentsz. so cranc was: want wy satẽ met malcanderẽ en praetẽ/ eñ Willem Barentsz. las in mijn Caertgiẽ/ dat ick van onse reyse gemaeckt hadde/ eñ haddẽ noch diveersche propostẽ over eñ weerover/ int eynde leyde hy het caertgiẽ wech eñ sprac tot my: Gerrit geeft my eẽs te drinckẽ/ twelc alst geschiet was dat hy gedroncken hadde so quam hem een sodanigen qualijckheyt aen/ dat hy zijn oogen verdraeyde/ eñ starf so onvoorsien haestich/ dat wy gheen tijt hadden den schipper uyt dander schuyt te roepen/ of hy was al doot/ also dat hy noch voor Claes Andriesz. doot was/ die stracks na hem sterf. Dese doot vã Willem Barentsz. bracht ons geen cleyn bedroeftheyt in/ want hy de principael beleyder eñ eenigen stuerman was/ daer wy ons op verlieten eñ vertrouden: maer conden teghen Godt niet doen/ des wy ons te vreden moesten stellen.

Den 21. Junij begont ys wederom wech te dryven/ eñ Godt gaf wat openinge met een z. z. w. wint/ ende ontrent de Son n. w. begon de wint uyten z. o. te wayen/ met tamelijck coelte/ eñ wy begonsten ons gereet te maken om van daer te comen. Junij 21.

Den 22. smorgens coeldet tamelijck uyten z. o. eñ daer was al redelijc open water in Zee: maer wy moesten de schuyten overt ys daer in sleepẽ/ dat ons groote moeyte eñ arbeyt coste/ want voor eerst moestẽ wy de schuyten mettet goet over een stuck ys sleepẽ/ dat wel 50. treden langh was/ eñ daer int water laten/ eñ daer nae weder opt ander ys halen/ eñ dan wederom wel 30. treden over't ys sleepẽ/ eer wy noch ter degẽ int water quamen om voort te varen. Int water zijnde/ gingen wy op Godts genade tseyl/ de Son ontrent o. n. o. met een tamelijcke coelte uyten zuyden eñ z. z. o. eñ gingen aen w. eñ west ten z. tot de zuyder Son toe. Doen quamẽ wy wederom rontom int ys/ daer wy niet deur mochten seylen/ maer moestẽ daer vast blyven liggen/ dan niet lange daer na isset ys vanden anderen gheweken/ als een Sluys die open gaet daer wy deur voeren/ eñ seylden alsoo lancks het lant heen/ maer werden terstont wederom int ys beset/ eñ hopende datter wederom eenighe openinghe soude comen/ so gingen wy terwijlen wat eeten: want het ys gingh niet wech als voor heen. Doen stelden wy ons met alle macht ter weyr omt ys wech te schuwen: maer twas al te vergheefs/ doch een tijdt langh daer na/ quam er van selfs wederom wat openingh/ also dat wy daer deur raeckten/ eñ wy gingen langhs de wal henen w. ten z. aen met eenen zuyden wint. Junij 22.

Den 23. Junij seylden wy aldus voort/ eñ gingen aen w. ten z. totter z. o. Son toe ende quamen aen de Capo des Troosts/ liggende vanden yshoeck 25. mylen/ eñ mochten doen niet verder deur dattet ys aldaer soo dicht Junij 23.

 opten

opten anderen geschoben was/hoe welt een schoon dach weers was. Opten selvigen dach hebbē wy de hoochte des Sons genomen metten Astrolabium/so mede metten Astronomischen rinck/ eñ bevonden zijn hoochte 37.graden/zijn declinatie was 23.graden 30.minuten/de selvighe getogen vange genomen hoochte/so blijfter 13.graden 30.minuten/de selvige getrocken vande 90.gradē/so bleef des Pools hoochte 76.graden 30.minutē. Eñ het was moy sonneschijn weder/nochtās hadse so veel crachts niet datter sneeu smeltē wilde/ om drinckwater te becomen/daer deur wy nuddel sochten dat wy de tinnen plateelen met alle het coperwerck dat wy hadden/vol sneeus deden/ende inde Son setteden/twelck deur de weerschijn des Sons smeltede/dat wy drinckwater bequamen/ende namen oock stucken sneeus inde mont/voor ons drincken:maer het hulp niet veel/ soo dat wy grooten dorst moesten lijden.

Streckinge vant huys af daer wy verwintert hadden, voorby de noordtzijde van Nova Sembla tot aen de Waygats,daer wy overstaken nae de Russche Cust,ende over de mont vande witte Zee tot Cola toe,nae uytwysinghe vant naevolghende Caertgien.

Van het laghe Landt tot die Stroom-bay/is de cours oost ende west	4.mijlen.
Van die Stroom-bay tot Yshavens hoeck/is de coers oost ten noorden	3.mijlen.
Van die Yshavens hoeck tot de Eylandts hoeck/is de coers oost noordtoost	5.mijlen.
Van de Eylandts hoeck tot het Vlissingher hooft/is de coers n.o.ten o.	3.mijlen.
Van het Vlissingher hooft tot die Hoofthoeck/is de coers noordt oost	4.mijlen.
Van die Hoofthoeck tot die hoeck van Begheerten/is de coers zuyden ende noorden	6.mijlen.
Van de hoeck van Begheerten tot de Eylanden van Oraengien noordt west	8.mijlen.
Van de Eylanden van Oraengien tot de Yshoeck/is de coers w. ende west ten zuyden	5.mijlen.
Van de Yshoeck tot Capo de Troosts/is de coers west ende west ten zuyden	25.mijlen.
Van de Capo de Troost tot de Capo de Nassauwen/is de coers west ten noorden	10.mijlen.
Van Capo de Nassauwen tot het oost eyndt van het Cruys Eylandt/is de coers west ten noorden	8.mijlen.
Van het oost Eynde van het Cruys Eylandt tot Willems Eylandt/west ten zuyden	3.mijlen.
Van Willems Eylandt tot die Swarten hoeck/is de coers west zuydtwest	6.mijlen.
Van de Swarte hoeck tot het oost eynde van het Admiraliteyts Eylandt/west zuydt west	7.mijlen.
Van die oost hoeck tot die west hoeck van het Admiraliteyts Eylandt west zuydtwest	5.mijlen.
Van de westhoeck van het Admiraliteyts Eylandt tot de Capo Plancio/zuydt west ten westen	10.mijlen.
Van Capo de Plansio tot Loms-bay/is de cours west zuydt west	8.mijlen.
Van Lomsbay tot die Staten hoeck/is de cours west zuydt west	10.mijlen.

Van Stat-

Van Staten hoeck tot Capo de Prior oft Langhenes/is die coers zuydt west ten zuyden 14.mijlen.
Van Capo Prior oft Langhenes tot Capo de Cant/is die coers zuydt west ten zuyden 6.mijlen.
Van Capo de Cant tot de hoeck met die ſwarte Clippen/is de coers zuyden ten westen. 4.mijlen.
Van die hoeck met die ſwarte Clip tot het ſwarte Eylandt zuydt zuydt oost 3.mijlen.
Van het ſwarte Eylandt tot Costintſarck/is die coers oost ende west 2.mijlen.
Van Costinſarck tot de Cruys hoeck/is de coers zuydt zuydtoost 5.mijlen.
Van die Cruys hoeck tot S. Laurens Bay/is de coers zuydtoost 6.mijlen.
Van S. Laurens Bay tot die Meelhaven/ is die coers zuydt zuydt oost 6.mijlen.
Van de Meelhaven tot de twee Eylanden/is de coers zuydt zuydt oost 16.mijlen.
Van de twee Eylanden daer wy over ſtaecken nae de Ruſſche Cust tot Matfloo ende Delgoy/is de coers zuydt west 30.mijlen.
Van Matflo ende Delgoy tot de inham daer wy het Compas meest rondtom ſeylden/ en quamen wederom op de ſelve stee 22.mijlen.
Van de Inham tot Colgoy/is de coers west noordtwest 18.mijlen.
Van Colgoy tot die oost hoeck van Candenaes west noordtwest 20.mijlen.
Van Candenaes tot de west zyde van de witte Zee west noordtwest 40.mijlen.
Van de westhoeck van de witte Zee tot de 7. Eylanden noordtwest 14.mijlen.
Van de 7. Eylanden tot het westeynde van Kildijn/is de coers noordtwest 20.mijlen.
Van Kildijn tot daer Jan Cornelis by ons quam/is de coers noordtwest ten westen 7.mijlen.
Van daer Jan Cornelisz. by ons quam tot Cool/is de coers meest zuyden 28.mijlen.

Alſoo dat wy met de twee open ſchuyten ſeylden/dan int ys/dan overt ys/ende over Zee 381.mijlen.

Den 24. Junij omtrent de ooster Son ronden wy heen en weer rontſom int ys / om te ſien waer wy best uyt ſouden comen/maer ſaghen gheen openinge/dan omtrent de zuyder Son quamen wy daer deur inde Zee/daer van wy God grootelijcx dancken/dat hy ons opt onverſienſte een uytcomste verleent hadde/ en ſeylden doen met een oosten wint/en hadden een goeden voortgang / alſoo dat wy ons gissinghe maeckten om boven de Caep de Nassauwen te geraecken doch werden wederom verlet deurt ys dat ons beſettede/ ſoo dat wy moesten blyven liggen aende oost zyde van de Capo de Nassau dicht onder tlandt/ ende conden de Caep van Nassau lichtelijc ſien / ende reeckenden dat wy omtrent 3 mijlen van daer waren/ de wint was z. en z.z.w. Doen gingen daer ſes Junij 24.

van onse maets aen Lant/ende vonden daer eenich hout/twelc sy tscheep brachten/ so veel sy dragen mochten/ maer vonden vogels noch eyeren/eñ coockten byt hout een pot vol water pap/ die wy Matsommore noemden/ om wat warms int lijf te crijghen/ende het wayde hoe langher hoe harder upten zuyden.

Junij 25. Den 25. Junij waydet geweldich uyten zuyden/ende het Ys daer wy vast aen lagen/was niet seer sterc/ daer deur wy groote vrees leden dat wy daer af souden breecken/ ende in Zee drijven/ eñ savonts ontrent de wester Son bracker een stuck vant selvighe Ys af/daer deur wy ons moesten verlegghen/ende aen een ander stuck ys vast maecken.

Junij 26. Den 26. Junij waydet noch een gheweldighen storm uyten zuyden/ ende brack het ys daer wy vast aen laghen in stucken/alsoo dat wy Zeewaert in dreven/eñ conden aent vaste ys niet wederom gheraecken/alsoo dat wy in duysent perijckelen waren om altemael te vergaen. In Zee drijvende/ roypden wy alle wat wy mochten/ maer condent Lant niet naederen/daer deur wy onse fock op maeckten/ende leydent op ons seylen toe/maer de focke mast brack tot tweemael in stucken/doen wast argher als een gat/eñ niet teghenstaende dattet een dapperen stoocker wayde/soo waren wy ghenootsaeckt het groot seyl op te halen: maer de wint sloech daer so ge-

Vant groot perijckel dat ons over-quam deurt gheweldich drijven vant ys. weldich in/dat so wyt niet flucks neer ghecregen hadden/ soo waren wy voor ghewis inden gront gheslaghen gheweest/oft met water vervult dat wy hadden moeten sinckē: want het water begon al over boort in te loopē/ eñ wy waren een groot stuck in Zee/eñ twater ghingh so hol eñ so crap dattet niet te seggen is/ ende sagen niet dan de doot voor oogen/om elck ooghenblick te sincken. Maer Godt de Heere die ons uyt so veel eñ menich gevaer des doots verlost hadde/hielp ons noch weder, eñ verleende ons onversiēs een n.w. wint/die brachtet noch alles ten rechte dat wy met groot perijckel wederom aent vaste ys quamen. Doen wy nu also uyt dat perijckel verlost waren/en wisten wy niet waer ons ander macker gebleven was/ eñ wy seylden een mijl langh byt vaste ys heenen/maer vonden hem niet/daer deur wy een quaet vermoeden creghen/ sorchden datse verdroncken waren/eñ het werde onderwijlē mistich. Aldus seylende byt lant heenē/ eñ onsen macker niet vernemēde/schoten wy een musket los/twelc sy hoorēde/mede een musket los schotē/maer condē effenwel malcanderē niet sien/ midlertijt malcanderen wat naederende/eñ tweer wat opclarende/ so sagen wy als wy eñ sy wederom schoten den roock vant schieten/ eñ quamen ten laetsten by malcanderen/ eñ sagen haer tusschent vast eñ drijvende ys in besloten ligghen. Ende doen wy nu dicht by haer quamē/so zijn wy opt ys by haer gegaen/ eñ hebben haer gheholpen/het goet uyt den schuyt dragen/ eñ de schuyt opt ys ghesleept/ende nae langen arbeyt eñ moytē die wederom int open water inde Zee ghebrocht. Terwijlen sy daer int ys beset waren gheweest/ hadden sy wat houts aent vaste Landt des strandts opghesocht/ eñ hebben doen by malcanderen liggende/ wat warms van broot ende water ghecoockt/om wat warms int lijf te hebben/ ende smaeckte ons seer wel.

Den 27.

Den 27. gingen wy tseyl met een tamelijcke coelte upten oosten/ eñ raeckten boven de Caep de Nassouwen
ontrent een myle weechs aende westzijde vande self de Caep/ eñ creghen doen weder inden windt/ also dat wy
onse seylen in namen/ eñ begonden wederom te ropen. Ende terwijlen wy nu aldus lancks tvaste ys by't lant
heenen voeren so vonden wy so grooten menichte van Walrusschen opt ys liggen/ dat wy noyt soo veel gesien
hadden/ jae sy waren ontelbaer/ met groote menichte van vogelen/ daer wy met twee musquetten teffens op af
schoten/ eñ cregender twaelf te gelijck/ die wy in ons schuyten haeldẽ. Aldus voort ropende/ werdet wederom
heel mistich/ eñ wy quamen int drijvende ys/ also dat wy ghenootsaeckt werden ons aent vaste ys te begeven/
ende daer te verblijven tot dattet op claerde/ de windt was ons recht tegen/ ende wayde west noordt west.
Den 28. Junij/ ontrent de ooster Son/ losten wy alle tgoet upten schuyten opt vaste ys/ eñ haelden daer nae Junij 28.
de schuytẽ ooc daer op/ om dat wy so geweldich van alle canten vant ys geparst werdẽ/ eñ de wint recht upter
Zee quam/ vreesende dat wy so gantsch ende gaer belet souden werden/ dat wy namaels daer niet upt en sou-
den mogen. Opt ys zijnde hebben wy vande seylen een tente opgeslagen/ daer onder wy ons wat tot ruste be-
gaven/ stellende een man op de schiltwacht. Eñ ontrent de noorder Son quamender drie Beyren recht op onse
schuyten aen/ de man op de schiltwacht dat siende/ riep wel haestich/ drie Beyrẽ/ drie Beyrẽ/ daer deur wy wel
wacker upt de tente liepen met ons musquetten die met hagel geladen waren om vogelen te schietẽ/ maer had-
den effenwel gheen tijt om die te verladen/ maer schoten die tot haer in/ eñ hoe wel wy haer daer mede niet seer
quetsen mochten/ so deynsdense effenwel daer deur wijt te rugge/ eñ gaven ons midlertijt ruymte om ons mus-
quetten te verladen/ also dat wy een vande drie doot schoten. De andere dat siende/ gaven haer opte loop/ maer
quamen ontrent twee uren daer nae wederom/ dan by ons comende/ ende tghelupt van ons hoorende/ liepense
wech/ de windt was west/ ende west ten noorden/ also dattet ys gheweldich oost aen dreef.
Den 29. Junij ontrent de z. z. w. Son/ quamen de voornoemde twee Beyren wederom ter plaetse daer de Junij 29.
doode Beyr lach/ ende de eene van dese twee/ nam den dooden Beyr in zijn mondt/ eñ liep daer mede een groot
stuck overt rompelige ys heenen/ eñ begonden daer van te eten. Wy dat siende/ schotẽ een musket op haer los/
maer sy dat gelupt hoorende/ liepen flucks wech/ eñ lieten den dooden Beyr liggen. Daer nae zijn wy met ons
vieren daer heen ghegaen/ eñ bevonden datse hem in so corten tijt bynaest half ghegeten hadden/ eñ wy namen
het aes ende leydent op een verheven schots ys/ dat wijt van ons schuyt sien mochten/ op offe weer quamen dat
wy dan op haer schieten mochten. Wy bevonden oock de groote cracht vanden Beyr/ die den dooden soo licht
daer henen ghesleept hadde oft niet waer gheweest/ want wy haddent quaet ghenoech met ons vieren dat wy
den halven Beyr op beurden/ de windt was west/ die't ys noch effen styf oost aen dreef.

Junij 30. Den 30. Junij/ s'morghens ontrent de Son o. ten n. dreeft ys noch effen hart oost aen deur den westen windt/ ende daer quamen twee Beyren op een schots ys dryvende/ die haer stelden op ons aen te comen loopen/ heen ẽ weder/ als oftse haer te water begheven wilden/ nae ons toe/ maer deden niet/ daer deur wy vermoeden dattet noch de selfde Beyren waren die voorheen daer gheweest hadden / dan ontrent de zuyt zuytooster Son quamper noch een Beyr overt vaste ys daer wy op waren/ recht op ons aen/ maer als hy by ons quam ende ghelupt hoorde/ gingh hy wederom heen/ de wint was west zuydtwest/ ẽ het ys begon een weynich af te wijcken/ maer deur dattet mistich weer was ende hardt wayde/ so dorsten wy ons niet te water begeven/ verwachtende beter gheleghentheyt.

Julij 1. Den eersten Julij wast tamelijck weder/ met een west noordtwesten wint/ ende inden morghenstont ontrent de ooster Son quamper een Beyr van't dryvende ys/ ende swom tot ons over aent vaste ys daer wy lagẽ/ maer doen hy ons hoorde quam hy niet naerder maer liep wech. Ende ontrent de Son zuytoost/ soo quamt ys soo geweldich aensetten/ ende tot ons aendryven/ dat alle het ys daer wy mette schuyten ende alle het goet op saten in veel stucken brack/ ende schooft op malcanderen/ daer deur wy in gheen cleyne swaricheyt quamen/ want het viel meest al int water datter was/ maer wy benaerstichden ons met allen crachten dat wy den bock het verder overt ys opsleepten naet Lant toe/ daer wy meenden wat beter voort dryven ẽ aenparssen vant ys beschermt te zijn/ ende als wy nu wederom ginghen omt goet te halen/ so quamen wy bynaest inde meeste swaricheyt daer wy noch opt in gheweest waren/ want soo grooten perijckel leden wy int berghen vant tielfoe/ dat als wy naet eene tasten/ soo brack het ander weder int ys/ jae ons selfs mede brackt ys dickwils onder ons voeten wech / alsoo dat wy alle onsen raedt ten eynde waren/ ende gaven schier den moedt verloren/ als geen uytcomst voor ooghen siende/ alsoo dat desen arbeyt ende moeyten alle onse swaricheyt te boven ghingh. Als wy den bock op souden schuyven/ soo brackt ys onder ons voeten wech / ende wy werden met de schuyt met al vant dryvende ys voort gheschoven/ ende int bergen vant goet brackt ys onder ons voeten wech/ ende de Schuyt schoof meestendeel in stucken/ bysonder dat wy daer aen ghemaeckt hadden/ de mast/ mastbanck/ ende meest al de schuyt/ daer een vande maets noch in sieck lach met het coffertgien met ghelt/ die wy met groot perijckel ende lijfs ghevaer daer noch uythaelden/ wantet ys daer wy op stonden dreef ende werde gheschoven ondert ander ys heen/ dat om arm ende beenen te doen was. Aldus meenende dat wy de schuyt gantsch quijt waren/ soo sagen wy malcanderen vast seer deerlijck aen/ niet weetende wat wy beginnen souden / want ons leven hingh daer aen/ maer Godt de Heere versacht noch dattet ys wat vanden anderen weeck. Doen liepen wy met aller haest na de schuyt toe/ ende haelden de selfde weder soo alsse was/ wat het boven opt vaste ys by den bock / daer sy beter in verseeckeringhe was.

Dit

Af beeldinghe hoe dat wy deur grooten noot vant drijvende ys alle tgoet uyt ons schuyten opt ys brachten/ende de schuyten mede/daer over wy een tente opsloegen/om ons daer onder wat te rusten/stellende een man opte schiltwacht/ende hoe datter ter middernacht drie Beyren tot ons aen quamen/daer van wy den eenen schoten/ende d'ander liepen wech/die des anderen daechs wederom quamen/ ende den dooden Beyr een groot stuc weechs sleepten/ende daer van aten/maer werde van ons daer nae noch wech ghedreven.

Dit gewoel eñ verdrieten arbeyt/duerende vande zuydt ooster Son totten w.z.w. Son/dat wy geen rust had-
den voor die tijt/twelc ons geweldich machteloos ende moedeloos maecte/want het trefte ons dapper/ eñ was
veel eyselijcker alst was/doen Willem Barentsz. starf/ daer wy bynaest verdroncken warẽ/ eñ wy verloren op
dien dach dat ons ontsonck/twee tonnen myet broot/een Coffertgien met linden Laecken / een harnas ton met
de maets haer beste goet/ metten Astronomischen rinck/een pack root schaerlaecken / een cleyn vaetgien Olie/
ende sommighe Kaesen/ende een cleyn vaetgien Wijns / dat deurt ys den bodem ingheschoven werdt/datter
gantsch niet af over en bleef.

Den 2. Julij ontrent de ooster Son/quamper wederom een Beyr na ons/maer tghelupt van ons hoorende/ Julij 2.
liep hy wederom wech. Eñ ontrent de w.z.w. Son begont moy weder te werdẽ/doen namẽ wy flucs de schuyt
eñ begondense wederom op te maeckẽ vande planckẽ daer wy de buyckdenningh van gemaeckt hadden. Als
wy nu aldus met ons ses mannen doende waren om de schuyt weder op te timmeren/ghinghen d'ander ses het
nae't landt toe/om eenich hout te soecken/so mede eenige steenen met haer te brenghen/ diemen opt ys soude op
malcanderen leggen om daer vier op te maecken om't Teer te smelten datmen tot de schuyt hebben moesten/so
mede om te vernemen oft sy een hout tot een mast conden becomen/ om een schuyts mast te maecken/diese von-
den met sommige steenen diese altemael afbrachten daer de schuyt lach/om die te vertimmeren. Eñ doense we-
der by ons quamen/vercondichden sy ons datse daer eenich hout ghevonden hadden dat behouwen was/ende
brachten oock wigghen mede daermen thout mede clooft/daer deur bleeck datter menschẽ geweest waren. Eñ
wy haestede ons al wat wy mochten om vier aen te legghen ende Teer te smelten/ eñ alles te doen dat noodich
was om de schuyt te repareren/also dat wyse weder ghereet hadden ontrent de Son n. ten o. Wy coockten oock
de voghelen die wy gheschoten hadden/ ende braden daer wel af.

Den 3. Julij/smorghens ontrent de ooster Son/zijnder twee van onse maets nae't water gegaen/eñ vonden Julij 3.
daer weder twee van onse riemen/mette helmstock vant roer/mettet pack root schaerlaeckẽ/ eñ tcoffer met lin-
den laecken/met een hoet uyt de harnas ton/daer deur wy verstondẽ dat die gebroockẽ moeste zijn. De maets
dit siende/namen so veel sy dragen mochten/ eñ quamẽ by ons/ ende vercundichde ons hoe dat daer noch meer
goets lach. Daer over de Schipper met ons vijf persoonen derwaerts gingen/ ende haelde alle tgoet opt vaste
ys/op dat wy dat in ons wechvaren dan mede souden nemen/ maer het coffer eñ tpack Laecken condense/ver-
midts de swaerte (alsoo't vol waters was) niet wech brengẽ/ maer moestẽ dat laten staen tot dat wy wech voe-
ren/dattet water daer wat afloopen soude/eñ daer nae halen/alst gheschiet is. De Son wesende z.w. quamper
weder een grooten Beyr tot ons aen/eñ de man die op de schiltwacht stont wert hem niet ghewaer/ ende soude
van hem verrascht geweest zijn/ten waer dat een van ons maets vande schuyt af hem gesiẽ hadde/die riep den
man

man opte schiltwacht toe/dat hy hem wachten soude/die daer deur wech liep/midlertijt wert de Beyr gescho-ten dat hy wech liep/de windt was oost noordt oost.

Julij 4. Den 4. Julij wast moy claer weder/also dat wy van allen den tijt die wy op Nova Sembla geweest waren/so moy weer noyt ghehadt hadden/doen hebben wy de Fluweelen die vant soute water nat gheweest waren/ int versche water dat vant snee ghesmolten was/uptghewasschen/ ende daer nae ghedroocht ende wederom ghe-packt/de wint was w. ende w. z. w.

Julij 5. Den 5. wast moy schoon weder/ de wint w. z. w. op den selfden dach sterf Jan Fransz. van Haerlem/ Claes Andriesz. Neef/die met Willem Barentsz. op een dach ghestorven was/ende hy sterf ontrent de n. n. w. Son/eñ het ys quam weder gheweldich tot ons indryven. Ende de maets gingen met haer sessen wederom opt Lant/ ende haelden daer noch eenich barnhout om daer by te coocken.

Julij 6. Den 6. Julij wast mistich weder/maer opten avont begont wat op te claren/ende de wint quam upten z. o. dat ons wat verquickinghe gaf/dan bleven noch effenwel vast opt ys sitten.

Julij 7. Den 7. Julij wast schoon weder met wat regens/de wint w. z. w. des avonts w. ten n. Doen gingen wy nae't open water/ende schoten daer 13. Vogels/die wy op een schots ys naedryvende/ dan opraepten/ ende opt vaste ys brachten.

Julij 8. Den 8. Julij wast mottich ende mistich weder/doen coockten wy de vogels die wy geschoten haddẽ/dat ons een heerlijcke maeltijt verstreckte. Des avonts begont wat te coelen upten noortoosten/twelck ons goede hope gaf om van daer te gheraecken.

Julij 9. Den 9. smorgens begont ys te dryven/dat wy aende landtsyde open water cregen/ende het vaste ys daer wy op saten werde mede driftich/daer deur de maets ende de schipper gingen omt coffer ende tpack te halen die opt ys waren blijven staen/eñ die inde schuyt te brengen/eñ hebben doen de schuyten int water gesleept 340. treden verde/twelck ons seer swaer viel/deur dat den arbeyt groot was/ende wy weynich cracht hadden/ eñ ginghen tseyl ontrent z. z. o. Son met een oosten wint: maer ontrent de wester Son moesten wy ons weder naet Landt aent vaste ys begeven/deur dattet daer ontrent noch niet afgewecken was/de wint wesende zuyden recht van den wal af/daer deur wy goede hope cregen dattet af setten soude/ende wy ons reyse vervoorderen.

Julij 10. Den 10. Julij deden wy grooten arbeyt eñ moyte vande oost noordtooster Son tot de ooster Son/om deurt ys te geraecken/ende quamender deur ende royden voort/tot dat wy wederom tusschen twee groote veldẽ aen quamen/die teghens den anderen opschoven/also dat wy daer deur niet mochten comen/ maer waren genoot-saeckt de bock ende schuyt daer op te halen/eñ tgoet daer upt te lossen / eñ dan die over te sleepen tot aent open water aen d'ander zyde/ende dan moesten wy tgoet daer na mede over dragen/ende was hondert treden lang/

twelck

Afteyckeninghe ende bewijs hoe dat wy vant ys gheschoven werden/ende soo gheweldich aengheparst/ dat wy in duysent perijckelen waren/want de schuyt schoof in stucken / ende wy verloozen veel goets/als wy naet eene grepen/soo ontsanck ons het ander/want het ys brack ons onder de voeten dickwils wech/ende schoof dan wederom met ons allen om hooch teghent vaste ys aen/dat dan deur tself de ghewelt in stucken brack/ons tot groot perijckel/ dat ons de beenen in stucken gheschoven werden/oft gantsch om den hals comen.

twelck ons gantsch swaer viel/maer wy moestender deur/ende ons niet laten duncken dat wy moede werden. Doen wy nu weder int water quamen/ roeyden wy al ons best voort/ ende quamẽ eer yet langh wederom tusschen twee groote velden drijvende ys/die teghens malcanderen aen quamẽ/daer wy met Gods hulpe eñ ons wacker roeyen effen deur quamen eert ghesloten wert. Daer deur zijnde/creghen wy een harden westen wint recht onder ooghen/ alsoo dat wy met gantscher macht naet vaste ys naet lant roeyden / daer wy met nauwer noot quamen. Aent vast ys zijnde/meendẽ wy noch bet op te roeyen langs het ys heen/ nae een Eylant dat wy saghen/maer vermidts den harden contrarie wint/mochten wijt niet doen/daer deur wy wederom ghedwonghen waren de schuyt ende bock niettet goet aldaer opt ys te trecken/ verwachtende wat uytcomst ons Godt verleenen wilde/maer ons moet was seer cleyn/dat wy telckemael soo wederom int ys quamen / vreesende dat ons deur de langhduerighen arbeydt (die wy doen moesten) de cracht begheven soude / ende daer deur sulcks niet langh harden moghen.

Julij 11.

Den 11. Julij/smorgens sittende opt ys vast/ontrent de n. o. Son/so quam daer een geweldigen vetten Beyr uytet water tot ons al loopende aen/maer wy verwachtedẽ hem met 3. musquettẽ die teffens op hem aenleydẽ. Eñ als hy nu ontrent 30. tredẽ van ons was/ schotẽse alle teffens hem morsdoot/dat hy niet een vin verroerde/ eñ de vetticheyt van zijn smeer (dat uyt de gaten die geschoten warẽ quam) dreef opt water als Oly. Also hy nu also daer dreef/so voeren wy met een schots ys na hem toe / eñ smeten hem een tou om den hals/eñ sleepten hem opt ys/eñ smeten hem zijn tandẽ uyt zijn hooft/ eñ maten hem dat hy acht voeten dick was/de wint was west met mottich weder. Ontrent de zuyder Soñ begont wat op te claren. Doen gingẽder drie vã onse maets nae't Eylant dat voor ons lach/ende daer comende sagen zijt Cruys Eylandt westwaert van haer liggen/ ende berieden haer/datse derwaerts liepen/ om te sien offer dien somer oock eenige Russen gheweest waren/eñ gingen daer heen ontrent twaste ys dat tusschen beydẽ lach. Daer comende/condense niet vernemẽ dat yemant na ons daer gheweest hadde/eñ sy creghen daer wel 70. eyeren van Berch-eendẽ/die hebbende / wistense niet waer in dat syse dragen soude/ten laetsten soo schudde een van haer zijn broeck uyt/eñ bant die onder toe/daer in droegense de Eyeren over een spits met haer tween/ eñ de derde het musket/ende quamen also wederom/nae datse twaelf uren uytgeweest hadden / daer deur wy niet weynich beducht waren/ wat haer over ghecomen mocht zijn. Sy vertelden ons hoe datse altemet tot haer knien toe deurt water gegaẽ hadden opt ys/tusschẽ beyde de Eylanden/ende het was wel ses mijlen gins ende weder datse gegaen hadden/ dat ons vreemt gaf hoe dat zijt hadden durven bestaen/ daer wy alle soo swack waren. Mette Eyeren diese brachten/waren wy gantsch wel vermaeckt/eñ smesten daer af als Heeren/also dattet altemet Kermis was tusschen onsen smert. Wy deelden doen mede met malcanderen den lesten Wijn om/daer van wy elck ontrent drie mingelen creghen.

Julij 12. Den 12. Julij/smorgens ontrent de ooster Son/ begonst te wayen upten oosten ende o. n. o. met mistich weder/maer opten avont gingen ses van ons volck aent lant om steentgiens te soeckẽ/eñ vondender eenige: maer waren vanden besten slach niet/ende wederom comende/namense elcks een bracht houts met haer.

Julij 13. Den 13. wast een schoon dach weers/doen gingen wy met ons seven mannẽ nae't vaste Lant/ om wederom eenighe steentgiens te soecken/daer van wy sommighe vonden/de wint was zuydt oost.

Julij 14. Den 14. Julij wast noch een schoonen dach weers/ met een heerlijcken zuydẽ wint/ eñ het ys begon vanden wal te wycken/daer deur wy goede hope van openinge cregen/ maer deur dat de wint wederom ten westẽ liep/ so bleeft noch effen vast legghen. Ontrent de zuydtwester Son/zijnder drie van ons volck gegaen aent naeste Eylandt dat voor uyt lach/eñ hebben daer een berch-eyndt gheschoten/ diese aende schuyten brachten / eñ ten besten gaven/want alle ons goet was ghemeen.

Julij 15. Den 15. Julij wast mistich weder/de wint smorgens upten z.o.maer ontrent de wester Son begant te regenen ende de wint ten w. ende w.z.w. te schieten.

Julij 16. Den 16. Julij quamper een Beyr vant vaste Lant na ons toe/maer wy lieten hem by ons comen/hy was so wit als den sneeu/daer deur wy int eerst niet conden sien dattet een Beyr was/om dat hy't sneeu so gelijc leeck/ dan deurt vertieren sagen wy hem/ende als hy nu dicht by ons quam/schotẽ wy op hem af/ ende raecktẽ hem/ daer deur hy terstont wech liep/de wint was smorgens west/ende daer nae o.n.o.met mottich weder.

Julij 17. Den 17. ontrent z.z.o. Son/zijnder wederom vijf mannen ghegaen nae't naeste Eylandt / om te vernemen offer eenige openinge voor handen was/ want dat lange verblijven dat wy aldaer vast saten/begon ons seer te verdrieten/geen uytcomste siende hoe wy van daer souden comen. Eñ doense nu ontrent ter halver wege quamen/vondense daer een Beyr achter een schots ys leggen/die daechs te voren van ons gheschoten was/ hy ons hoorende/ gingh loopen/maer een van ons volck volchde hem met een boots haec/stiet hem in zyn huyt / ende de Beyr begaf sich op zijn achterste pooten/eñ als de ander wederom tot hem instack / smeet hy het yser vande boots haeck in stucken/ alsо dat de man op zijn gat gingh sitten. Dander maets dat siende/schoten tottẽ Beyr in/daer deur hy wech liep/maer de ander liepen hem noch effenwel met zijn afghebroken stoc nae/ eñ stiet hem op zyn huyt/dan de Beyr keerde hem elcke mael om / eñ spranc tot hem in tot drie mael toe/ midler tijt quamen dander twee maets wederom aen/eñ schoten den Beyr noch eens door zijn lijf heen/ alsо dat hy achter op zijn gat ginck sitten/ende conde nauwelijck meer voort/daer nae schotense hem noch eenmael/doen bleef hy liggen/ ende sy smeten hem de tanden uytet hooft/ de wint was dien gantschen dach n.o.ende o.n.o.

Julij 18. Den 18. Julij/ontrẽt de ooster Son/zijnder drie van ons maets opt Lant opt hoochste gegaẽ/om te sien offer gheen openinge inde Zee voor handen waer/eñ saghen veel open waters/maer twas soo verde vant Lant af/ dat

dat haer herte schier toecromp/om dattes so verde vant Lant eñ vast ys was / daerse niet vermeenden dat ons
mogelijck soude zijn de schuyten eñ tgoet so veerde te sleepen/ deur dat ons crachten hoe langher hoe meer ons
begaven/eñ de swaricheyt vant werck ende den arbeyt noch vermeerderden. Comende aende schuyten heb-
bense ons dat alles vertelt/eñ wy uyter noodt moedicheyt scheppende/ hebben ons vermant de schuyten ende
tgoet te water te brengen/om te roepen aen dat ys daer wy over moesten om aent open water te comen. Eñ als
wy aent selvige ys quamen/hebben wy de schuyten ontlost eñ die opt ys getrocken/ d'eene voor eñ dander nae
tot aent open water/eñ daer nae het goet wel duysent treden verde/twelck ons soo suer eñ arbeydelijck viel/dat
wy selfs bynaest int werck versaechden/dat wy daer in souden blijven steecken: maer deur dat wy soo veel on-
gesien swaricheden overgecomen waren/so hoopten wy dat wy hier mede niet steecken souden blijven / wen-
schende dattet maer de leste swaericheyt soude zijn/eñ quamen also met grooter swaricheyt daer over int open
water ontrent de zuydwester Son. Doen gingen wy tseyl/tot dat de Son was w. ten z. ende raeckten stracks
wederom int ys/daer wy de schuyten op moesten haelen. Daer op zijnde/ conden wijt tCruys Eylandt sien/
reeckenende dat wy daer noch ontrent een mijl af waren/de wint was oost ende oost noordt oost.
Den 19. Julij/aldus opt ys sittende/zijn wy ontrent de ooster Son met ons seven mannẽ gegaen aent Cruys Julij 19.
Eylandt/eñ daer comende/hebbense daer int west heel veel open waters gesien/daer deurse gansch seer verblijt
waren/also datse haer haesteden watse mochtẽ wederom aende schuytẽ te comen/doch raeptense noch eerst 100.
eyeren diese met haer namen. Aende schuytẽ comende/verteldense ons hoe dat sy so veel open waters bevonden
hadden alsse oversien mochtẽ / hopende dat dit nu de laetstmael wesen soude dat wẽ de schuytẽ overt ys sleepen
mosten/eñ dat ons voort aen tselvighe niet meer ghemoeten soude / eñ spraecken also malcanderẽ een moet aen.
Wy coockten de eyerẽ metter haest/eñ deeldẽ die onder malcanderẽ/eñ togen stracks te werc ontrent z. z. w. son/
om alle dingen vaerdich te maken/om de schuyt eñ bock te water te brenghen/ ende moesten die wel 270. treden
overt ys trecken/dat wy met grooter couragie deden/om dat wy hoopten dattet de laetstemael soude zijn. Int
water comende/zijn wy deur Gods ghenadige hulpe op zijn genade tseyl gegaẽ met een o. eñ o. n. o. wint/recht
voort laecken/ met een goeden voortgangh/also dat wy de wester Son voorby tCruys Eylandt raeckten/ leg-
ghende vande Caep de Nassauwen 10. mylen. Ende terstont daer nae verliet ons het ys/dat wy daer gansch
uytquamen/dan sagen noch wel wat inde Zee/ maer dat hinderde ons niet/ende gingen onsen cours w. ten z.
aen/met een deurgaende coelte upten oosten/eñ o. n. o. also dat wy gisten dat wy in elck etmael ontrent 18. my-
len seylden/daer deur wy goets moets met blijtschap vervult waren / God danckende dat hy ons uyt soo veel
swaricheden (daer in scheen dat wy vergaen souden hebben) verlost eñ ghereddet hadde/vertrouwende op zijn
goetheyt/dat hy ons noch voortaen ghenadich helpen soude.

Julij 20. Den 20. Julij/hebbende noch die heerlijcke voortgang/ zijn wy ontrent z.o. Son gecomẽ voorby den swarten hoeck/ verscheyden liggende vant Cruys Eylandt 12. mijlen/ eñ gingen aen w. z. w. ende opten avont ontrent de wester Son sagen wyt Admiraliteyts Eylant ende seyldẽ daer voorby ontrent de noorder Son/ leggende verscheyden vanden Swarten 8. mijlen. Daer voorby seylende/ sagen wy wel ontrent 200. Walrusschen op een schots ys/ eñ seylden dicht by haer heen/ eñ jaechdese daer van/ twelck ons bynaest niet ten besten vergaen hadde/ want alsoot geweldige/ stercke Zeemonsters zijn van groote cracht/ so swommense geweldich toe ons aen/ (als offse haer selfs van haer aengedaen spijt wilden wrecken) rondtom onse schuyten met groot gebaer als offse ons vernielt souden hebben/ dan wy ontquamen't noch/ deur dat wy goede coelte haddẽ/ maer des niet te min wast van ons niet wel ghedaen/ slapende wolven wacker te maken.

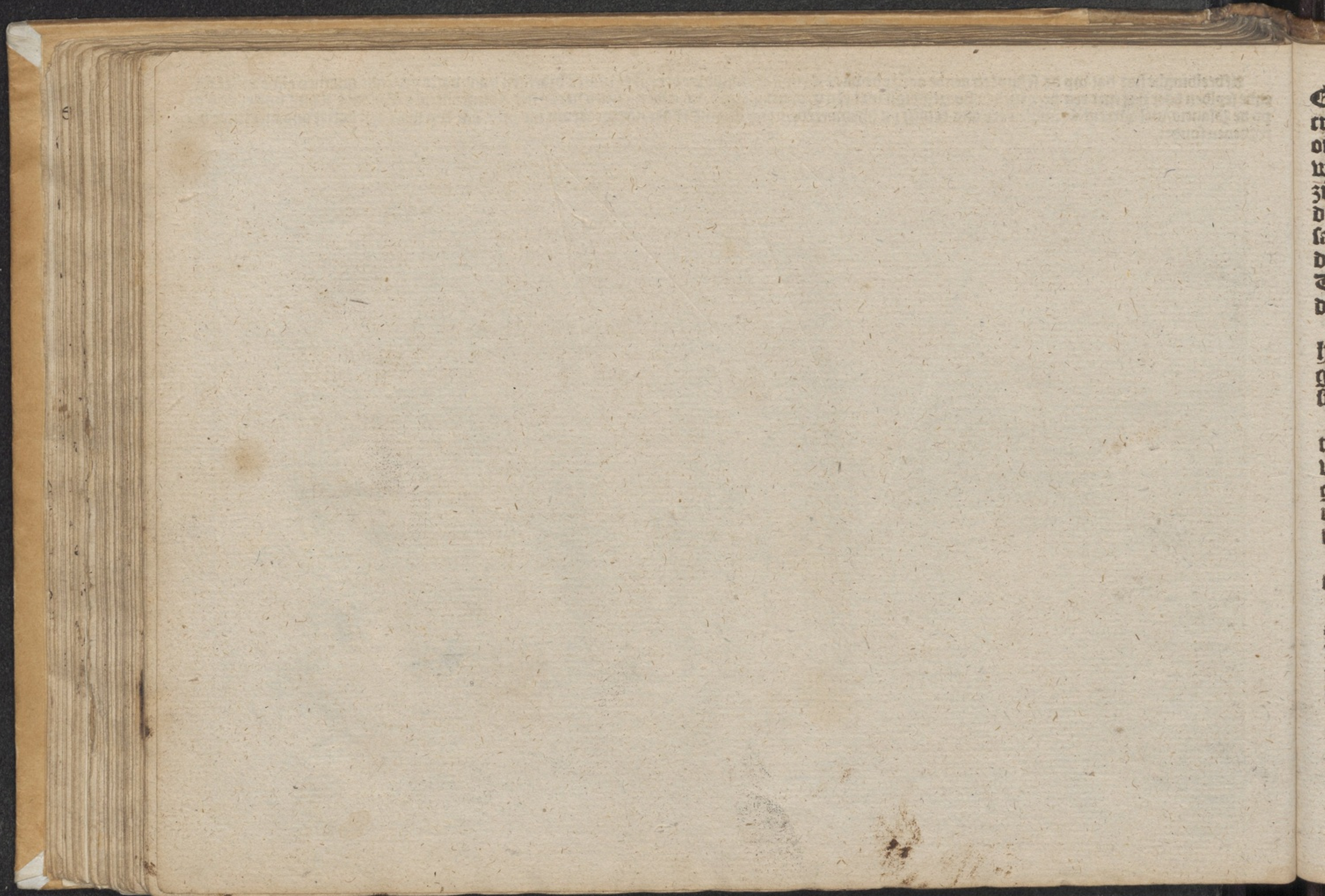
Den 21. passeerdẽ wy de Capo Plancio/ ontrent de o.n.o. Son/ leggẽde van des Admiraliteyts Eylant w.
Julij 21. z.w. aen 8. mijlen/ eñ also met de goede coelte noch voortgaende/ seyldẽ wy ontrent de z.w. Son/ verby Langenes 9. mijlẽ vande voornoẽde Capo Plancio/ eñ tlant strect daer meest z.w. eñ wy haddẽ eẽ heerlijcke n.o. wint.

Julij 22. Den 21. aldus noch een goeden voortgang hebbende/ comende ontrent de Capo de Cant/ zijn wy daer eens aent lant opgegaen/ om eenige vogels ende eyeren te soecken/ maer vondender gheen/ also dat wy deur seyldẽ/ maer daer nae ontrent de zuyder Son sagen wy een clip die vol vogelen sat/ daer seyldẽ wy aen/ ende wierpen met steenen daer op dat wy 22. vogelen cregen ende 15. eyeren/ die een van ons volck vande clip haelde/ ende so wy daer wat langer hadden willen verblijven/ wy souden wel een oft 2. hondert vogels becomen hebbẽ/ maer om dat de schipper van ons het Zeewaert in was/ ende ons verwachtede/ eñ om dat wy die deurgaẽde wint niet versuymen soude/ soo zijn wy flucks voortsghefeylt al bij't Lant heen. Ende ontrent de z.w. Son quamen wy weder aen een hoeck daer wy gheweldich veel voghelen creghen/ wel ontrent 125. diemen met de hant op haer nesten greep/ eñ sommige met steenen wierpen/ datse van boven neder int water vielen/ want het moeste zijn datse noyt menschen ghesien hadden: eñ datmen oock noyt ghepoocht hadde om hen te vanghen/ anders soudense wel wech gevlogen hebben/ eñ datse anders voor niemandt vrees hadden/ dan voor Vossen ende andere wilde beesten/ die tegens die hooge steyle clippen niet op mochten comen/ eñ datse daerom haer nest daer op gemaeckt hadden/ eñ sorgeloos waren om datmen niet by haer opcomen mocht/ want wy waren mede in gheen cleyn perijckel van armen ende beenen te breecken/ eñ dat bysonder int afclimmẽ/ om dat de Clip so steyl was. Dese vogels haddẽ elck maer een Ey int nest/ eñ dat op de bloote Clippe neer/ sonder eenich stroo ofte ander ruychte daer in te hebbẽ/ twelc te verwonderen is/ datse die in sodanige coude uytbroeden conde/ doch is te ghelooven/ datse daerom maer een Ey leggen/ om dat de wermte diese van haer gheven int broeden soo veel te crachtigher is op een Ey/ daer de gantsche warmte toe streckt/ ende haer niet verdeelt op veel Eyeren teffens.

Ende

Afbeeldinghe hoe dat wy de schuyten aende oostzyde vant Cruys Eylandt wederom te water brachten vant vaste ys/ ende quamen alsoo uytet ys/ ende seylden daer nae met een heer lycken voortgangh met een n. o. windt w. z. w. ende quamen verby het Admiraliteyts Eylandt Lomf bay ende Capo de Plancio/wel ontrent 60. myllen eer ons eenich ys ghemoetede/maer quamen daer nae wederom int ys / dat wy meenden dattet ons niet meer bejeghenen soude.

Ende wy vonden daer mede veel eyeren/ maer waren meeſt al vuyl. Als wy nu wederom van daer afſtakẽ/ſo cregen wy recht inden wint/een ſtoocker upten noortweſten/ eñ waſſer oock vol ys/eñ wy dede groote moyten om bovent ys te comẽ/maer conden daer niet boven gerakẽ. Ten laetſten deur laveren gins ende weer/raecten wy int ys. Daer zijnde/ſagen wy mooy openinge nae't lant toe/derwaerts begavẽ wy ons. De ſchipper (die met zijn ſchuyt bet Zeewaert in was) ſiende dat wy int ys warẽ/ſo meende hy dattet niet wel met ons was/eñ hielde buytent ys gins eñ weder/maer int eynde ſiende dat wy daer in ſeylden/ſo vermoede hy dat wy openinghe ſagen/derwaerts wy na toe ſeylden (alſt was) ſo wende hy't mede na ons toe/eñ quam mede aent Lant by ons/ daer wy een goede haven vonden / beſchermt van meeſt alle winden/ daer quam hy ontrent twee uren na ons. Daer zijn wy mede opt Lant gegaen/ eñ creghen daer eenighe eyeren / ende raepten hout om vier te maecken/ daer by wy de voghelen coockten die wy ghevanghen hadden/De wint was n.w. mottich weder.

Den 23. Julij waſt doncker ende miſtich weder/met een noorden windt / ſo dat wy inden ſelven inham ofte haven moeſten blijven liggen/ eñ ondertuſſchen gingender eenighe van ons te landtwaert in/om eenighe voghels eyeren ende ander avontuer van ſteentgiens te ſoecken / maer vonden niet veel/ dan wel een deel goede ſteentgiens. Julij 23.

Den 24. waſt mooy claer weder/eñ de wint noch noorden/daer deur wy aldaer beſloten bleven liggen. Opten middach hebben wy de hoochte des Sons genomen metten Aſtrolabium/ eñ bevonden hem verheven boven den Horizont 37. graden 20. minuten/zijn declinatie was 20. graden/ 10. minuten/de ſelfde ghetogen vande genomen hoochte/ſo blijftet 17. graden. 10. minutẽ/die dan getrockẽ vande 90 gradẽ/ſo blijft des Pools hoochte 73. graden 10. minuten. Ende alſo wy daer verblijven moeſten / ſo ginghender dickwils ſommighe uyt om ſteentgiens te ſoecken/dienſe ooc vonden/die ſo goet waren als wy noch opt ghevonden hadden. Julij 24.

Den 25. Julij waſt doncker/miſtich weder/de wint noorden/eñ moeſten daer aen ſtrandt blijven / om dattet ſoo hardt wayde. Julij 25.

Den 26. Julij begont mooy weder te werden/dat wy in ſommighe dagen niet gehadt hadden/de wint noch al noorden. Eñ wy ginghen van daer tſeyl ontrent zuyder Son/maer twas een grooten Inham/alſo dat wy wel vier mylen tZeewaert in moeſten ſeylen eer wy boven dẽ hoeck quamẽ/eñ twas meeſt inde wint / alſo dattet wel middernacht was/eer wy daer boven quamen/ſo met ſeylen / ſo met roeyen. Boven zijnde leyden wyt ſeyl neder/ eñ leydent op ons roeyen toe/langhs tlant heenen. Julij 26.

Den 27. Julij waſt mooy ſtil weer/alſo dat wy den gantſchen dach roeyden deurt gebroken ys heenen langs tLant/de wint vanden n.w. eñ zijn ſavonts ontrent de weſter Son gecomen ter plaetſe daer een gheweldigen ſtroom gingh/daer deur dat wy meenden dat wy ontrent Coſtinſarck warẽ/want wy ſagen ooc een grooten Inham/ Julij 27.

inham/also dat wy gissinge maectẽ dattet deur gingh inde Tartarische Zee/onsẽ cours was meest z.w. Ontrẽt
de noorder Son/so passeerdẽ wy de Cruys-hoeck/eñ seylden tusschent vaste lant/ eñ een Eylant deur/eñ gingẽ
doẽ aen z.z.o. met een n.w. wint/also dat wy goedẽ voortgangh haddẽ. Eñ de schipper met de schuyt was een
goet stuck voor uyt maer doen hy om den hoeck vant Eylant was/ wachte hy ons in/daer comẽde/bleven wy
een tijt langh by de clippen liggen/verhopende eenige vogelẽ te vangẽ/ maer cregender geen. Doen haddẽ wy
geseylt van de C. de Cant verby Costinsarck tot de Cruys-hoeck toe 20. mijlẽ aen gegaẽ z.z.o. de wint was n.w.

Julij 28. Den 28. Julij wast moy claer weder met een n.o. wint/ eñ seyldẽ doen langhs tlant heen/ende quamen z.w.
Son voor S. Laurens Bay ofte Schans hoeck/eñ gingen aen z.z.o. 6. mijlen. Daer comende/so vondẽ wy al-
daer om den hoeck twee Russche Lodgiẽ liggẽ/ daer deur wy eensdeels verblijt werdẽ/ dat wy eens ter plaetse
gecomen waren daer wy menschen vonden/ maer waren daer tegen wederom beducht/ om datse so sterck van
volck waren/want wy sagen wel ontrent 30. persoonen/ nietwetende wattet voor menschẽ wesen mochtẽ/wil-
de oft ander onduytsche. Eñ wy quamen met grooten arbeyt aent lant/sy dat siende/lieten haren arbeyt staen
eñ quamen nae ons toe/doch sonder geweer/ende wy gingen oock te landt soo veel allser onser mochten vande
sieckte/want veel warender byster gequelt eñ swack vande scheurbuyck. Ende malcanderen ghenaeckende/
so deden wy aen weer zijde malcanderen groote eerbiedinge/sy op haer maniere/eñ wy op onse wyse. Ende nu
byden anderen zynde/sagen wy malcanderen vast deerlijck aen/want eenige van haer werden ons kennende/
ende wy mede haer/dattet de selvige waren die sjaers te voren doen wy deur de Weygats waren/ in ons schip
geweest haddẽ/ daer over wy wel condẽ mercken datse over ons ontset oft beconmert warẽ/ datse ons doen so
wel gestelt met so grooten heerlijck schip van alles wel versien gevonden hadden/ datse daer over verwondert
waren/eñ nu so magher ende ontstelt met sodanige open schuytgens daer quamen swerven. Ende onder haer
warender twee die den schipper eñ my opten schouder vriendelijck sloeghen/ als ons noch vande voorgaende
reys kennende(want niemant dan wy twee warender onder ons/die doen inde Weygats geweest hadden)eñ
vraechdẽ ons na ons crabble/daer mede meendẽse ons schip waer dat geblevẽ was/eñ wy onderrechtedẽ haer
so wy best mochtẽ(also wy gheen Tolck hadden)dat wyt schip int ys verloren haddẽ/daer op sy seydẽ: Crabble
pro pal, dat wy verstonden/ hebdijt schip verloren/eñ wy antwoorden daer op/ Crabble pro pal, jae wy hebbent
schip verloren/ maer veel woordẽ conden wy niet maecken om dat wy malcanderen niet verstondẽ/ dan sy be-
wesen met al haer gelaet/datse met ons bedroeft eñ te lyden waren/dat wy te voren met so veel schepen daer ge-
weest waren/ende nu in so soberen staet/ende beduyden ons datse doen in ons schip wijn ghedroncken haddẽ/
vraghende wat dranck wy nu hadden/ daer over datter een van ons maets inde schuyt liep eñ tapte wat wa-
ter/eñ liet haer dat proeven/maer sy schuddẽ haer hoofden/seggende no dobre, twelck geseyt is/dats niet goet.

Doen

Afbeeldinghe hoe dat wy nae langh verdriet tot ons werven by twee Russche Lodgien quamen/ daer volck in waren/ eñ ons kennende werdt datse by ons schip s'jaers te voren inde Weygats gheweest hadden/ ende hoe wy malcanderen vast deerlijck aensaghen/ maer conden niet veel spreecken/ maer de Russen bewesen ons groote vriendtschap/ ende waren met ons te lyden/ ende wy waren seer verblijdt/ ende danckten Godt dat wy nu weder by men schen ghecomen waren/ die wy in derthien maenden niet ghesien hadden.

Doen is onse schipper haer naerder getreden / ende heeft hem inden mont laten sien/om haer te kennẽ te geven dat wy vanden scheurbuyck gequelt waren/offe ons eenich raedt wisten te gheven/maer sy verstaende dat wy honger hadden/so lieper een van haer nae haer Lodgiẽ heen/ende haelde een ront roggen broot / ontrent acht pont swaer/met sommige gheroockte voghels / die wy in danck namen/ende gaven haer weder een half dozijn muschuyt. Ons schipper leyde twee van haer principaelste in zijn schuyt/ eñ schanc haer noch eens vande wijn die hy hadde/ontrent noch een mingelen/so nae wast altemael op. Ende ter wylen wy daer vertoefdẽ/ hadden wy groote ghemeenschap met haer. Wy gingen daer sy lagen/ende coockten by haer vier sommige muschuyt met water/om wat warms int lijf te crijgen. Eñ wy waren deur der Russcher bywesen gantsch verblijt/ want wy in 13. maenden/nae dat wy van Jan Cornelisz gheschepden waren/noyt eenighe mensche ghesien hadden/ maer niet dan verscheurende wilde/wreede Beyren/ also dat wy nu gantsch goets moets warẽ/dat wy den tijt gheleeft hadden/dat wy by menschen gecomen waren/seggende tegens malcanderen: tsal nu wel lucken/nu wy weder by menschen ghecomen zijn/Godt hoochlijck danckende / dat hy soo ghenadich was/ ende ons die ure hadde laten leven.

Den 29. Julij wast tamelijck weder/ende des smorghens hebben de Russen begonnen gereetschap te maken om wech te seylen/ende groeven upten cingel sommige tonnen met traen/diese daer onder begraven hadden/eñ nu tscheep brachtẽ. Wy niet wetende waerse henen wilde/ sagen datse nae de Weygats liepẽ/daer over hebben wy mede seyl ghemaeckt/eñ volchden haer nae. Ende also sy nu voor heen seylden / eñ wy haer volchde langhs tlant henen/so werdet mistich eñ mottich weder/also dat wy haer quijt werden/dan offe te landtwaert in ghe-seylt zijn in eenigen inham/of voort geseylt/dat wetẽ wy niet: maer wy zijn effenwel voort geseylt met een n.w. wint/z.z.o. aen/eñ oocz.o. tusschẽ de twee Eylanden deur/tot dat wy wederom dicht int ys beset werden/ende gheen openinge sagen/daer deur wy vermoeden dat wy ontrent de Weygats moesten zijn/eñ dat de n.w. wint het ys aldaer in dien Inham tsamen ghedreven hadde. Als wy nu aldus int ys beset warẽ/eñ voorwaerts geen openinge saghen/so zijn wy met grooter moyten ende arbeyt wederomme te rugghe ghevaren tot aende twee voornoemde Eylandẽ. Daer comende ontrent de n.o. Son/so hebbẽ wy aldaer aent eene Eylant onse schuyten vast ghemaeckt/want het began hoe langher hoe meer te wayen. Julij 29.

Den 30. Julij/aldus aent Eylant liggende/ende de wint noch al effen stijf upten n.w. wayende/met gewel-dighen reghen eñ onstuyrich weder/also dat wy onder tseyl dat over de schuyten gespannen was / niet drooch conden zijn/twelck ons onghewoon was: want wy in langhe gheen reghen ghehadt hadden/ soo moesten wy nochtans aldaer den gantschen dach blijven ligghen. Julij 30.

Den 31. Julij/smorgens ontrẽt den n.o. Son/roydẽ wy van dit Eylant na een Eylant daer twee Cruycen Julij 31.

op stonden/daer deur wy meenden datter eenich volck aldaer gelegen hadde/op haer neeringen / als de ander Russchen te voren/maer vonden daer niemant/de wint was noch al n.w. daer deurt ys effen stijf nae de Weygats toe parste. Wy gingen daer te landt tot ons groot geluck/want wy vonden aldaer lepelbladeren die ons seer wel te passe quam/als oft ons God de Heere daer ghesonden hadde/ also wy veel siecke hadden / jae meest al van de scheurbuyck also geplaecht waren / dat wy naulijck voorts mochten/ en deur dese lepelbladeren vry wat bequaem/want het hielp ons so merckelijcken ende haestich/dat wy ons selfs verwonderden/daerom wy Godt grootelijck danckten/die ons dickwils voor heen opt onvoorsienste geholpen hadden. Wy atense upter hant met hoopen op/overmidts wy van haer cracht in ons Landt veel van ghehoort hadden/maer bevonden haer cracht noch veel meer als wy wel ghemeent hadden.

Augusti 1. Den eersten dach Augusti waydet geweldich upte n.w. en het ys dat nu een tijt langh na de Inham vande Weygats gedreven was/ hielt doen op:maer daer ginghen gheweldige dryningen/daer deur wy onse schuyten moesten verleggen aen d'ander zyde van't Eylandt/om vande Zeebaren beter beschut te zijn. Daer leggende gingen wy wederom te Landt om lepelbladeren te halen/daer by wy groote verbeterschap gecregen hadden/ en noch meerder gesontheyt bequamen/soo snel dat wy ons selven verwonderden/ dat sommighe terstont wederom bischuyt conden eeten/datse corts te vooren niet doen conden.

Augusti 2. Den 2. Augusti wast doncker/mistich weder / ende de windt wayde noch effen stijf upten n. w. en ons eeten begon seer te crimpen / wy hadde niet dan een weynich broot met water daer toe/ eenige noch een luttel Kaes/ alsoo dat wy seer verlanghden ende janckten van daer te comen/ deur ghebreck van hongher / daer deur onse swacke leden noch crachteloose werden/ende moesten effenwel swaren arbeyt doen/twelck seer teghens malcanderen street/ want wy hadde veel eer den vollen hou behoeft/ om wat stercker te wesen / dan patientie was ons voorlandt.

Augusti 3. Den 3. Augusti ontrent de noorder Son/het weder wat gebetert zijnde / werden wy van beraet van Nova Sembla over te steecke nae Ruslant/en ginge met Gods hulpe tseyl met een n.w. wint/en seylden aen z.z. w. tot de ooster Son toe/en quamen doen wederom int ys/twelck ons gantsch beducht maecte/ want wy haddent al overgeset en adieu geseyt/ ende dachten niet dattet ons so haest wederom soude comen bestoocken. Dus int ys zijnde met stilte/ also dat ons de seylen niet veel voordeels mochten doen / soo hebben wy die ghestreecken/ ende begonden wederom te roeyen/en roeyden also deurt ys heen/met grooten verdrieughen arbeydt/en quam ontrent de zuydt wester Son daer deur/ende raeckten daer wederom in de ruyme Zee/ daer wy gheen ys vernamen/en wy hadden so met seylen als met roeyen twintich mijlen gevaren. Aldus voorts seylende meynde wy de Russche cust te genaecken/maer ontrent de n.w. Son raeckten wy wederom int ys/en twas seer cout/daer deur

deur wy gantsch verslagen waren/duchtende dattet ons altijt aenhangen soude/ ende wy nummermeer daer uyt verlost en soude werden. Eñ alsoo wy met onsen bock niet so wel voorts conden comẽ/ noch den hoeck vant ys te boven seylen so werden wy gedwongen ons daer in te begeven/siende eenighe openinghe alsmen daer in soude wesen/ maer de swaricheyt was om daer eerst in te comen/want het lach seer dicht/ dan ten laetsten bequamen wy gelegentheyt/dat wy ons daer in begaven. Daer in zijnde haddent wyt wat beter/eñ quamẽ met grooten arbeyt int open water. Onse schipper die inde ander schuyt was/ als beter beseylt zijnde/ quam den ys hoeck te boven/ende was met ons beducht dat wy also int ys beset waren/maer God gaf ghenade dat wy so drae daer deur quamen als hyt van buyten om seylde/eñ quamen alsoo wederom by malcanderen.

Den 4. Augusti ontrent de Son zuydoost uytet ys verlost zijnde / seyldẽ wy met malcanderẽ voort met een noordtwesten windt/eñ ginghen meest zuyden aen/ende ontrent de zuyder Son/opten middach/ sagen wy de custe van Ruslandt voor uyt liggen/ daer deur wy heel verblijt waren. Wat naeder comende/ hebben wy onse seylen gestreecken/eñ royden aent Landt/ende sagen dattet gantsch laech landt was/ofe strant geweest hadde daert water overloopen mocht/ daer hebben wy gelegen tot de zuydtwester Son toe:maer siende dat wy daer niet veel voordeels conden becomen/also wy vanden hoeck van Nova Sembla daer wy af voerẽ tot daer toe ontrent 30. mijlen geseylt hadden/so zijn wy ontrent zuydtwester Son van daer voort geseylt langhs de Russche cust met tamelijcken voortgangh/eñ ontrent de noorder Son/sagen wy daer wederom een Russche Jolle/ende hielden daer nae toe om die te verspreken. By haer comende/so zijnse alle boven op haer Jolle gecomẽ/ende wy riepen Candinaes, Candinaes, daer mede wy haer vraegen wilden oft wy ontrent Candinaes waren/ maer sy riepen wederom tot ons Pitzora, Pitzora, te kennen ghevende dat wy daer ontrent waren. Ende also wy dicht by het strandt langhs seylden daert seer droogh was/ meenende dat wy west ten noorden aen seylden, om boven den hoeck van Candinaes te comen / zijn wy deurt Compas dat op een kist met ysere banden stont/ verleyt gheweest/dattet ons wel twee streecken verschelde/eñ waren veel zuydelijcker als wy wel meenden/dat onse cours was/eñ oock veel oostelijcker: want wy meenden dat wy bynaest by Candinaes waren/ maer warender noch wel drie dach seylens af/als wy naemaels ondervonden. Siende dat wy aldus verdoolt warẽ/bleven wy daer ligghen ende verwachten den dach.

Den 5. Augusti/daer aldus liggende/isser een van onse maets aent Landt gegaen / eñ bevont datter groente was/met sommige cleyne boomkens. Op tlandt zijnde/riep de selvighe ons toe/ dat wy met roers te Landt soude comen/want daer was Wilt te schieten/ daer deur wy seer verblijdt waren/ want ons eten was soo goedt als op/ ende hadden niet dan wat schimmelt broodt/daer deur wy gantsch wanhoopten/alsoo dat de

sommighe

sommige seyden datmen de schuyten verlaten ende te lantwaert in loopen soudē/ oft wy moesten alle van honger sterven/ want het duerde deene dach aen dander/ dat wy niet te bicken haddē/ ende honger was een scherp swaert/ die wy qualijck langher lijden conden.

Augusti 6. Den 6. Augusti begont weder wat te beteren/ daer deur wy ons vermanden om voort te roeyen alsoo't recht inden wint was om upten Inham te comen/ zijnde de wint o.z.o. ende moesten alsoo aengaē. Aldus nu ontrent drie mijlen gheroeyt hebbende/ en conden wy niet verder comen/ om dattet soo recht inde windt was/ ende wy moedeloos ende crachteloos waren/ ende tLandt hem hoogher naer noordtoost streckte als wy wel ghemeent hadden/ daer deur wy malcanderen wel deerlijck aen saghen/ want het quam opte corte betingh aen. Wy wisten niet hoe verde wy noch varen souden eer wy eenich ontset mochten crijghen/ ende het eten was meest al op.

Augusti 7. Den 7. de wint w.n.w. zijnde diende ons wel om upt dien inham te comen/ ende seylden oost ten n. aen/ tot dat wy upt den inham quamen ter plaetsen ende op den hoeck van tlandt/ daer wy eerst geweest waren. Daer maeckten wy ons weder vast/ want de n.w. wint was ons recht tegen/ daer deur de maets herte ende ghemoet heel cleyn werde/ siende gheen uptcomst/ hoe wy van daer souden comē. De sieckte ende honger/ ende dan noch gheen middel van wech raecken te sien/ verteerde schier ons vleys ende bloet/ hadde deerlijck sien moghen helpen/ tsoude wel ghebetert hebben.

Augusti 8. Den 8. Augusti wasser noch gheen beterschap/ effen vast inden wint/ ende wy lagen een goet deel verscheyden van malcanderen/ nae dat elck dochte datter best te leggen was/ ende bysonder in onse schuyt was tmeeste verdriet/ vermidts datter eenige waren wat heet hongherich/ ende niet langher herden mochten/ die schier den moet verloren gaven/ ende wenschten om den doot.

Augusti 9. Den 9. Augusti/ tweer noch alleleens/ ende black inde windt zijnde/ dede ons daer noch vast houden/ dat wy niet wech conden comen/ eñ ons verdriet vermeerderde hoe langher hoe meer. Ten laetsten zijnder twee upt de schuyt gegaen/ daer de Schipper in was/ wy dat siende/ so ghingender twee van onse maets mede te Landt/ eñ ghingen met malcanderen wel ontrent een mijl tlaghe Landt heenen/ ende sagen ten laetsten een Baeck staen daer een stroom by uptliep/ daer deur wy vermoeden dattet de cours was daer de Russen heenen quamen/ tusschen Candinas ende tvaste Landt van Ruslandt. Als nu onse maets wederom quamen/ soo vondense onder weghe een doode Zee-robbe/ die gantsch seer stanck/ den selfden sleyptense met haer tot aen onse schuyte/ ende meenden datse een goet wiltbraedt daer aen hadden om te eten/ deur datse soo grooten hongher leden/ maer wy spraeckent haer noch af: segghende wy soudender ghewis den doodt aen eten/ ende dat wy ons noch liever lyden souden/ want Godt de Heere die ons dickwils opt onvoorsienste een uptcomst ghegeven hadde/ die

leefde

leefde noch/hopende dat hy ons noch niet gantsch eñ teenemael verlatẽ soude / maer opt onvoorsienste helpen.

Den 10. Augusti wast noch al een n.w. wint/met mistich/ mottich weder/ alsoo dat wy noch effen pal daer Augusti 10
blijven moesten/hoe ons ghemoet was/dat dorstmen niet raden/want wy condent aen ons wel sien.

Den 11. wast smorgens goet weder ende stil/ende de schipper sandt tot ons ontrent de n.o. Son/een van zijn Augusti 11.
volck dat wy ons gereet souden maecken voort te varen/doch wy hadden ons al gereet gemaeckt/ende waren int roeyen nae hem toe. Eñ alsoo ick heel swack was ende niet langer roeyen mocht/ eñ onse Bock veel swaerder te roeyen was als de schuyt/so wert ick in de schuyt geset omt roer te bewaren/eñ daer quam wederom een over in mijn plaets die wat stercker was/om also met malcander voorts te geraeckẽ. Aldus roeyden wy totter zuyder Son toe/doen cregen wy een moy coelte uyten zuyden/also dat wy onse riemen inleyden / eñ maeckten seyl met een goeden voortgangh/maer savonts begont hart te wayẽ/ dat wy de seylen moesten innemẽ eñ naet Lant roeyen/daer wy de schuyten dicht aent strant leyden/ eñ ghingen daer op om versch water/maer conden gheen becomen. Eñ also wy niet verder conden comen / soo maeckten wy ghereetschap om ons tenten te stellen daer onder wy schuylen mochten / eñ het begon so gheweldich te reghenen alst moghelijck was/ende smiddernachts dapper te donderen eñ te blixemen met noch meerder regen/deur alle twelck onse maets byster mismoedich waren datter noch gheen ontset voor ooghen was/maer niet dan alle stuyrichept ende verdriet.

Den 12. Augusti wast moy weder/eñ sagẽ ontrẽt de ooster Son een Russche Lodgie aencomẽ met zijn volle Augusti 12.
seylen/daer deur wy niet weynich verblijt waren. Wy dit siende vande strant af/daer wy met de schuytẽ saten/ porden den schipper aen dat wy nae haer toe soudẽ seylen om haer te verspreecken/ eñ eenige victualie van haer te becomen/derhalven haesteden wy ons al wat wy mochten/ om de schuyten in de dieptẽ te crygen/eñ seylden nae haer toe/eñ als wy by haer quamẽ/so gingh de schipper in haer Lodgie/ vragende hoe verde wy noch van Candinas waren/twelck wy van haer niet wel verstaen condẽ/vermidts wy malcanderen niet verstonden/ sy staecken haer vijf vingeren op/maer wy conden daer uyt niet verstaen: maer naemaels lieten wy ons duncken datse dat meenden/datter vijf Cruycen op stonden/eñ sy brachten haer Compas mede voort / eñ bewesen ons dattet n.w. van ons lach/tselvige ons Compas mede alsoo aenwees/de welcke rekeninge wy ooc also gemaect hadden. Eñ also wy nu gheen beter bescheyt van haer condẽ becomẽ/so tradt de schipper nader in haer schip/ eñ wees haer een tonne met visch diese hadden/ haer beduydende offe ons die vercoopẽ wildẽ / haer thoonende een stuck van 8. Realen. Sy dit verstaende/gaven ons hondert eñ twee visschen/met sommige coecxkens diese van wat meel ghesoden hadden alse haer visch coockten. Eñ ontrent de zuyder Son scheyden wy van haer/ verblijt zijnde dat wy wat victualie becomen haddẽ/want wy hadden langen tijdt niet dan vier oncen broodt s'daechs ghehadt / eñ daer water toe ende anders niet/daer mede wy ons moesten behelpen. De voornoemde

visschen

wilden breeder met ons spreeckẽ eñ ons onderrechtẽ. Wy haer dat niet ongeloont latende/ gaven haer een stuc gelts met een stuc lindẽ/ maer sy blevẽ ons al by/ eñ die vande groote Lodgie staeckẽ Spec eñ Boter om hoog/ om ons daer deur aen te lockẽ om by haer te comen/ als wy oock gedaen hebben. By haer zijnde/ so onderrechtense ons dat wy noch aende oostzyde van Candinaes waren: maer wy haeldẽ onse Caerte voort/ eñ lietẽ haer die siẽ/ daer uyt onderrechtense ons/ dat wy noch aẽde oostzyde vande witte Zee eñ Candinaes warẽ. Dit vernemende/ warẽ wy beducht om dat wy noch so verde reys haddẽ om over de witte Zee te comẽ/ eñ warẽ noch allermeest bevreest om onse ander mackers die inde bock warẽ/ eñ dat wy/ nu wy 22. mijlẽ al over de Zee warẽ geseylt/ noch niet verder warẽ/ eñ dat wy nu noch eerst over den mont vande witte Zee moesten varen/ met soo cleynẽ provisie/ daer over de schipper vandẽ Russen gecocht 3. sackẽ met meel/ eñ twee eñ een half zyde speck/ een pot met Russche boter/ eẽ tonnekẽ met honich/ tot provisie voor ons eñ onse mackers/ als wy wederom by haer soudẽ comẽ. Doen nu midlertijt de vloet verloopẽ was/ so seyldẽ wy met de voorebbe wederom uyt deurt voorsz gat daer ons het cleyne Lodtgiẽ aenquam/ eñ gingen in Zee met een goede z. o. wint n. n. w. aen/ eñ sagen daer een uytsteeckendẽ hoeck/ die wy meendẽ dat Candinaes was/ maer seylden noch al voort/ eñ tlant ontviel hem n. w. Opten avont de Son ontrent n. w. siende dat wy niet veel baets met royen mochten doẽ/ eñ de stroom ooc meest verloopẽ was/ so bleven wy daer liggen/ eñ coockten een pot vol water eñ meel/ twelc ons seer wel smaecte/ midts dat wy daer wat vet vant speck eñ wat honich in deden/ also dat ons docht datter kersmis was/ maer waren vast becommert met onse ander maets/ die wy niet wiesten waerse verbleven mochten zijn.

Groote vrienschap vande Russen bewesẽ.

Augusti 17 Den 17. aent ancker liggẽde/ smorgẽs indẽ dageraet sagẽ wy een Russche Lodgie uyt de witte Zee comẽ seylẽ. Wy dat siende/ hebbẽ na hẽ toegeroyet om eenich bescheyt vã hen te becomẽ/ eñ als wy by haer quamẽ/ hebbense ons terstont een broot ongeeyscht gegevẽ/ eñ bewesen ons sose best condẽ/ datse onse ander maets gesproken hadden/ eñ datter seven mannen op waren/ eñ als wy dat noch qualijcken condẽ verstaen ofte grlooven/ so beduyden zijt ons noch bet/ eñ staecken 7. vingeren op/ eñ wesen op onse schuyt/ daer mede verclarende datter mede sodanigen open schuyt was/ eñ datse haer broot/ vleysch/ visch/ eñ anders meer vercocht hadden. Eñ also wy noch aen haer boort bleven/ so sagen wy een cleyn Compasken/ twelc wy kennende werden dat sy van onsen hooghbootsman haddẽ/ twelc sy ons ooc mede bewesen. Wy nu tselvige te recht verstaende/ vraechden haer hoe lange het verleden was/ eñ waer ontrent sy ons volck vernomen haddẽ/ eñ sy beduydẽ ons dattet sdaeghs te voren geschiet was/ somma deden ons groote vrientschap/ daer over wy haer bedanckten/ eñ scheyden van haer wel verblijt zynde dat wy tijdinghe van onse maets hadden/ ende insonderheyt datse van haer ghespijst waren/ daer in wy allermeest becommert hadden gheweest/ om dat wy wisten datse soo cleynen provisie ende weynich voorraedt hadden. Wy royden met alle vlijt nae haer toe oft wyse achterhalen ende becomen condẽ/

want

Afbeeldinge hoe dat wy aen een Russche Lodgien quamen/ als wy meenden dat wy al over de witte Zee warē/ ende datse ons onderrechten dat wy noch niet om den hoeck van Candinas waren/ eñ hoe datse ons veel vriendtschap deden/ eñ victualie vercochten/ als Speck/ Meel/ Boter ende Honich/ twelck ons een goede moet maeckte/ dat wy soo ontset werden/ ende den rechten cours aenghewesen was/ maer meest becommert zijnde met ons ander maets/ die van ons verdwaelt ende noch zeewaert in waren.

want wy duchten noch al datse niet veel provande gecregen hadden/ende waren begeerich om haer vant onse wat mede te deelen. Als wy nu aldus den ganschen dach met grooten arbeyt langs tlandt henen roeyden/ soo vonden wy ontrent de middernacht een afwateringe van versch water/ daer ghingen wy te lande eñ haelden versch water eñ cregen mede eenige lepelbladeren/ eñ als wy meenden voort te varen/ so moesten wy daer blyven liggē/want den stroom verloopē was. Wy sagen vast uyt nae de hoeck van Candinas/ eñ nae de 5. Cruyceen/daer ons de Russen van ghesecyt hadden/maer vernamen gheen.

Den 18. smorgens ontrent de ooster Son/ so hebbē wy om tijt te winnē onse steen daer wy aen lagē(in plaetse Augusti 18.
van ons werp-ancker)opgehaelt/ eñ zijn al langs tlant voort geroyt tot dē zuyder Son toe/daer sagen wy een uytsteeckenden hoeck/met schemeringe van eenige Cruyceen/die wy nader comende perfeckt sagen/eñ ontrent de Son west/sagen wy bescheydelijck dattet lant w. eñ z. w. ontviel/ also dat wy aen die teyckens nu claerlijck merckten dattet de hoeck van Candinas was/aende mont vande witte Zee daer wy over moesten/ eñ langhe nae verlanght hadden. Desen hoeck is een kenlijcken hoeck met 5. Cruycē/ daer op/eñ datmen perfect can sien hoese aen beyden syden omvalt/aende eene zyde int z. o. eñ d'ander zyde int z. w. Als wy nu van meeninge waren van daer over te steeckē na de w. zyde vāde witte Zee/na de Noorweechsche cust/ soo bevondē wy dat onse eene vaetgiē met water/meest uytgeleet was/ eñ also wy wel 40. mijlen weegs daer over moestē varē/ eer wy by eenich versch water souden comen/ so sochten wy ghelegentheyt om noch eerst aen't lant te roeyen eñ versch water te halen/maer deur dattet rontom so seer barrende/so dorstē wyt niet bestaen/ eñ also wy een goede n. o. wint haddē/die wy niet diendē te versuymē/ so namē wy onsen cours op Gods genadē aen/ eñ maecktē een afsteecker ontrent de Son n. w. eñ seylden den gantschen nacht eñ naevolgende dach met goedē voortgang/also dat wy maer drie glasen geduerende de selvige tijt roeyden/eñ hadden den naevolgenden nacht mede noch een goeden voortgang/also dat wy smorgens ontrent de o. n. o. Son het lant saghen/ aende westzyde vande witte Zee/twelc wy deur het ruysschen vande Lant Zee gewaer werden eer wy't lant sagen. Ende alsoo siende dat dit een ander clippich lant was/ eñ niet als voor heen aende oostzyde vande witte Zee/daert slecht eñ sandich was/met weynich geberchte/so hielden wy ons versekert/dat wy aende westzyde vande witte Zee warē/aende Lapse zyde/eñ danckten den goeden Godt dat hy ons in dien tijt van ontrent 30. uren over de witte Zee geholpen hadde/zijnde ontrent 40. mijlen weegs/ende onsen cours was geweest west met een moye n. o. wint.

Den 20. Augusti voort lant wesende/ so heeft ons de n. w. wint begeven/eñ began stijf upten n. w. te wayen/ Augusti 20.
eñ siende dat wy niet veel voordeels con den doen met voort varen/ so heeftet ons goet gedacht daer tusschē eenighe clippen in te loopen/eñ comende dicht aent lant/so sagen wy eenige Cruycen eñ Waerders daer op/daer deur wy verstonden dat daer een goede reede was/eñ liepē daer in. Een weynich binnē comende/sagē wy daer

een groote

een groote Russche Lodgie leggẽ/eñ royden daer met alle macht na toe/eñ sagẽ aldaer ooc eenige huysen / daer menschen in warẽ. Als wy nu by de Lodgie gecomẽ waren/so maectẽ wy ons daer vast/ende haelden de tente over de schuptẽ/want het begon seer te regenẽ. Daer na zijn wy te lande gegaen inde huysen die daer stonden/ daer ons groote vrientschap gedaẽ werde. Sy leydẽ ons in haer stovẽ/eñ droochdẽ onse natte cleerẽ/eñ coocten ons een sode visch/eñ noodẽ ons seer hertelijck. In dese huyskens warense met haer 13. mannẽ/ende voeren alle morgens met 2. schupten te visschen daer twee van haer thevel van haddẽ. Sy behielpẽ haer seer soberlijc/aten meest visch tot visch. Optẽ avont also wy gereetschap maectẽ om wederom inde schupte te gaẽ/so noodense den schipper eñ my/dat wy by haer in haer hutte soude blijvẽ. De schipper bedãcte haer/eñ ging inde schupte/maer ic bleef by haer diẽ nacht over. Bovẽ dese 13. mannẽ warẽ daer mede noch twee Lappẽ met 3. wijven/ ende een kint/die wel dapper armelijc leefdẽ vant overschot dat haer de Russen gaven/ soo een stuc visch eñ eenige hoofden die de Russen wech wierpẽ/dat sy met grooter danckbaerheyt op namẽ/also dat wy van wegẽ haer armoet eñ soberen staet ons heel ontsetteden/hoe wel wijt ooc sober genoech hadden/maer soot scheen so was haer dagelijcsche levẽ op die wijse/eñ wy moestẽ daer blijvẽ liggẽ/deur dat de wint n. w. wayde/ eñ ons contrarie was.

Vant arme leven der Lappen.

Augusti 21. Den 21. regendet meest al dẽ dagh / dan na dẽ middagh so seer niet/eñ onse schipper cocht vast versche visch/ die wy coocktẽ/eñ aten onsen buyck vol/dat in lange niet geschiet was/ eñ coockten daer by eenighe pap van meel eñ water/in plaetse van broot/also dat wy heel goets moets waren. Des namiddaeghs als de reghen wat minderde/ gingen wy altemet wat bet int Lant/eñ sochten eenige lepelbladeren / eñ sagen ondertusschen twee mannen opt gheberchte/daer deur wy tot malcanderen seyden. Hier ontrent moet meer volcks woonen/want daer quamen twee mannen nae ons toe/ maer wy daer gheen meer acht op slaende/gingen weder henẽ na ons schuyt/eñ de hutte toe. De twee mannen die opt gheberchte warẽ (zijnde van onse maets van d'ander schupte) sagen mede dese Russe Lodgie liggen / eñ quamen den bergh af na haer toe om eenighe spijse van haer te becomen/dan alsose daer onversiens gecomen waren/ eñ geen gelt by haer hadden/so haddense voor haer genomen een paer hoeren uyt te schudden(also sy wel twee oft drie over een hadden) om daer eten voor te coopẽ/ maer alsose nu den bergh af quamen/eñ begonden te naederen/so sagense onse schuyt onder of by de Lodgie liggen/ eñ wy sagen haer ooc aencomen/eñ werden malcanderen kennende/ daer deur wy van beyde zyden seer verblijdt waren/ende vertelden d'een den anderen onsen wedervaren / hoe dat wy in grooten noot ende hongers ellende omgeswerft hadden/ also dat sy noch in meerder swaricheyt als wy gheweest waren/ Godt danckende dat hy ons niet verlaten/maer noch by't leven gespaert/ende weder by malcanderen gebracht hadde. Ende wy hebben met malcanderen wat gegeten ende gedroncken vanden claren/ als inden Rhijn voorby Colen loopt/ende besloten onderlinge datse by ons comen souden om metten anderen voorts te varen.

Hier quamẽ wy weder by onse andere schuypte daer wy wel 10. dagẽ van verdwaelt hadden geweest.

daer
tente
nden/
octen
n alle
/aten
e den
maer
e een
hoof=
moet
r da=
was.
oisch/
van
wat
twee
vaur
a ons
apte)
bero=
omen
er ai=
en/ eñ
blijdt
lende
at hy
heb=
/ende
n 22.

Afbeeldinge hoe dat wy nae lange omſ werven aende weſtzyde vande witte Zee quamen/ daer wy een Ruſſche Lodgie vonden met 13. Ruſſchen/ die ons groote vriendtſchap deden/ ende ons in haer hutten namen eñ ſpijſ den/ daer by oock twee Lappen met haer wijven eñ kinderen / die in ſoberen ſtaet waren/ haer cleedinge eñ weſen/ eñ hoe dat wy eñ onſe ander maets die van ons verſeylt waren/ daer onverſiens by malcanderen quamen,

Den 22. quamen ons ander maets met de bock by ons/ontrent o.z.o. Son/daer deur wy alle gelijck wel ver- Augusti 22
blijt waren/eñ verwillichde doen den Cock vandē Russchen / dat hy ons een sack met meels tot broodt backen
soude/midts hem betalende/twelc hy aennam eñ dede. Midler tijt de Visschers upter Zee comēde/so cocht onse
schipper van haer 4. Cabeljauwē/die wy te vier dedē eñ aten. Eñ als wy nu over maeltijt warē/quam de over-
ste vande Russen by ons/eñ sach dat wy niet veel broots haddē/ so haelde hy een broodt eñ gaft ons/eñ hoewel
wy haer nooden met ons te eeten/so conden wy haer niet verwillighen/vermidts dattet haer vasteldach was/
eñ dat wy over onse visch eenige Botter ofte vetticheyt ghesmolten hadden / jae wy conden haer soo verde niet
crijgen dat sy met ons eens gedroncken hadden/ om dat ons nap wat vet geworden was/soo seer superstitieus
hieldense over haer religie eñ vasten/ jae sy wilden ons mede geen van haer nappen leenen om upt te drincken/
op datse daer met eenige vetticheyt niet besmet souden werden/de wint was al ghestadich noordtwest.

Den 23. so is de Kock met ons meel te werck gegaen/eñ backte daer van Broodt. Als nu dit gedaen was/eñ Augusti 23
de wint mettet weer begon te beteren/so maeckten wy gereetschap om ons wech te vervoorderen/eñ heeft ons
schipper den oversten vanden Russen/ alsse upter Zee quamen/een goeden drincpennick gegeven/ van tghene
sy ons bewesen hadden/eñ den Kock mede betaelt/daerse ons grootelijcks van bedanckte. De overste vanden
Russen/ te voren van ons schipper begeerende dat hy hem wat bossencruyt soude geven/als hy dede/ daer van
hy hem oock seer danckte. Als wy nu ghereet waren om van daer te seylen/soo hebben wy upt onsen schuyt een
sack met meels in den bock over gheset/ op oft wy wederom van malcanderen verdoolen mochten / datse haer
daer mede behelpen mochtē. Opten avont ontrent de wester Son/zijn wy van daer tseyl gegaen tegent hooch-
ste water/met een n.o. wint/ende gingen n.w. aen by de wal henen.

Den 24. was de wint noch int o. doen zijn wy ghecomen ontrent de o. Son by de 7. Eylanden/daer wy veel Augusti 24
Visschers vonden/die wy vraechden na Cool eñ Kilduyn, eñ sy wesen ons al w. aen/twelck wy mede so verston-
dē/eñ sy bewesen ons alle vrientschap/ eñ wierpen ons een Cabeljau toe: maer also wy goeden voortgang had-
den/conden wy haer niet betalen/maer bedanckten haer/verwondert zijnde over haer beleefcheyt. Aldus met
goeden voortgangh seylende/quamen wy ontrent de z. w. Son verby de selvige Eylandē langs de wal henen/
onder eenige Visschers die na ons toeroyden/ons vragende waer ons Crabble (dats onse schip) was/eñ wy ant-
woorden op so veel Rusch als wy gheleert hadden Crabble pro pal, dat wy tschip achtergelaten hadden. Sy dat
verstaende riepen: tot Cool Brabanse Crable, daer upt wy verstondē datter tot Cool eenige Nederlantsche sche-
pen waren/ maer wy achten daer soo groot niet op/vermidts dat onse meeninghe was op Waerhuysen te sey-
len/upt vreese dat de Russen oft Grootvorst op haer grensen ons eenich verlet soude doen.

Dē 25. aldus met een z.o. wint langs tlant henen seylende/so hebben wy Kilduyn ontrent de z. Son int gesicht Augusti 25
gecregen/eñ gingē aen w.n.w. Als wy nu aldus seyldē/tusschē Kilduyn eñ tvaste lant/so zijn wy ontrent z.z.w.

Groote vrientschap ende weldadicheyt die de Lappen ons bewesen.

Son ghecomen aent westeynde van Kildun. Daer zijnde/ sagen wy scherp toe oft wy eenige huysen oft volck aldaer vernemen mochten/ eñ saghen eenige Russche Lodgien/ die daer op strandt ghehaelt waren/ eñ hebben daer een bequame plaetse gevonden om ons schuyten daer aen te leggen/ om te vernemen oft daer eenich volck ontrent mocht zijn. Derhalven is onse Schipper wat te Lantwaerts ingegaen/ eñ vont daer vijf oft ses cleyne huysgens daer de Lappen in woonen/ eñ vraechde haer oft dit Kildun was/ daer op sy antwoorden eñ beduyden jae datter Kildun was/ eñ dat tot Coola drie Brabantsche Crabbleu oft schepen lagen/ maer dat de twee dien dach souden afseylen. Wy dat bescheyt ghecregen hebbende/ waren van meeninghe nae Waerhuysen te seylen/ eñ zijn van daer afgevaren ontrent de w.z.w. Son met een z.o. wint/ eñ int seylen zijnde/ gaf den windt soo geweldich op uyten z.o. dat wy over nacht niet dorsten in Zee houden/ want de zeegolven gingen soo gheweldich hol/ dat wy meenden datse teenemael de schuyten inden gront gesmeten souden hebben/ ende namen onsen cours achter twee clippen nae't Landt toe. Als wy nu daer tusschen quamen/ so vondẽ wy daer een cleyn huytgen staen daer drie mannen met een grooten hont in waren/ de welcke ons vriendelijc ontfingen/ eñ vraechden ons nae onse gelegentheyt/ eñ hoe wy daer quamen/ daer op wy haer onderrechtinge deden/ dat wy't schip verloren hadden/ ende aldaer quamen om een schip te becomen daer wy mede nae Hollandt mochten varen. Daer sy ons op antwoorden ghelijck de ander Russen voor heen ghedaen hadden/ dat daer drie schepen lagen/ daer van de twee dien dach meenden af te seylen. Doen vraechden wy haer oftse met een van ons volck over Landt nae Cool wilden gaen/ om te sien nae schepen daer wy mede nae Hollandt mochten varen/ wy soudent haer wel loonen/ maer sy ontschuldichden haer datse niet van daer mochten gaen/ dan datse ons wel over den Berch wilden leyden/ daer wy eenighe Lappen souden vinden/ diese meenden dat wel met ons souden gaen/ ghelijck het oock ghesch iede/ dat de Schipper met een van ons volck met haer over den Berch ghinghen/ ende vonden daer eenighe Lappen/ daer van sy een verwillichden dat hy met een vanden onsen soude gaen/ hem belovende twee Realen van achten te gheven. De Lap met hem gaende nam een Roer mede/ onse maet een Boots haeck/ ende trocken noch teghen den nae nacht opter loop. De windt was oost ende oost noorde oost.

Augusti 26 Den 26. Augusti wast goet schoon weder/ de wint vanden zuyt oosten. Doen hebbẽ wy beyde onse schuyten opt Lant gesleept/ eñ tgoet daer uyt gelost om dat wat te verluchten/ eñ wy gingen by de Russchẽ/ eñ warmdẽ ons/ eñ coockten daer onse spijse die wy hadden/ ende aten wederom tweemaels daechs/ alse wy saghen dat wy altemet wat meerder by volck souden comen. Wy droncken van haer dranck die sy Quas noemdẽ/ die gemaect wert van allerley stucken verschimmelt broot/ eñ smaeckten ons wel/ want wy in langhe niet dan water ghedroncken en hadden. Sommighe van ons volck ghinghen wat te Landtwaert in/ ende vonden daer blauwe

basyen

Afteyckeninge van Kildunn/eñ hoe dat wy by dry Russe quamē/die in een cleyn hutgien woonden/eñ daer vernamen dat wy niet verde van Cola waren/ende verwillichden haer datse een van haer met een vanden onsen nae Cola souden om te vernemen oft daer eenighe schepen waren die nae Hollandt souden varen/ende hoe dat Jan Cornelisz. die 't jaers te voren in onse Compaignie gheweest was/daer met zijn schip lach / ende tot ons quam met allerley spijse ende voorraedt van Wijn/ Bier/Broodt/Botter/Suycker ende anders meer/om ons te ververschen/ ende hoe wy met hem tot Cola quamē/ ende hoe de Stadt ende t'Coopmans-huys ghelegen is/eñ hoe de Russen haer schuyten opten hals draghen alsse vande eene Reviere nae d'ander willen.

besyen met Braem-besyen/ die wy pluckten eñ aten/ die ons oock niet qualijck bequamen/ want wy voelden
perfect datse ons ghenasen vanden scheurbuyck/ de wint was noch al zuydtoost.
Den 27. wast leelijck weder/ met een geweldigen storm uyten n. ende n.n.w. alsoo dat wy daer een lager wal Augusti 27
hadden/ eñ genootsaeckt waren (te meer om datter een springstroom voor handen was) den bock metten schuyt
heel hooch opt lant te sleepen. Als wyse nu veel verder opt hooch gebracht hadden/ als wel voorheen/ uyt vreese
vant hooge water/ so zyn wy noch verder op waert gegaen by den Russen/ om by haer vier ons te warmē / ende
te coocken dat wy te coken haddē/ midler tijt sant de schipper een van onse maets nae't strant aende schuyten/
om daer een vier op de vuyster te maken die daer was/ op dat als wy volchden / dat wy daer dan een vier sou-
den vinden/ eñ den roock daerentusschen overgegaen soude zijn. Eñ terwijlen de eene maet daer was/ eñ d'an-
der valt aen quamen so dreef het water so hooch dat beyde de schuytē int water gesmeten werden / daer deurse
in een groot perijckel van blijven waren/ want daer waren inde schuyt maer twee mannen/ eñ inde Bock drie/
die met nauwer noot eñ swaren arbeyt de schuyten qualijck vandē wal conden houden/ datse niet in stuckē ge-
smeten werden. Wy dat siende waren seer beducht eñ conden haer niet helpen/ effenwel noch God danckende
dat hy ons eerst so verde gebracht hadde/ dat wy effenwel voort souden mogen comen / oft wy de schuyten ver-
loren/ alst gesien was. Eñ het regenden dien dach eñ nacht geweldich/ daer deur wy groot ellende eñ ongemack
leden/ want wy werden deur nat/ eñ conden ons niet decken noch daer voor beschermē/ maer die inde schuyten
waren leden noch den meesten noot/ datse in sulcken weer eñ reghen aende legher wal verblijven moesten.
Den 28. Augusti wast tamelijck weder/ also dat wy de schuytē wederom opt landt haeldē/ om die reste vant Augusti 28
goet daer uyt te lossen / om dat perijckel te ontgaen daer de schuytē in geweest haddē/ om dat de wint noch stijf
uyten n. eñ n. n. w. waeyde. De schuyten op't landt zijnde/ hebben wy de Tenten daer over gespannē om ons
daer onder te helpē/ want het was noch al even mistich/ regenachtich weder/ groot verlangen hebbende tijdin-
ge te crijgen van onsen maet/ die met den Lappe nae Coola gegaen wast/ om tijdinge te vernemen oft daer oock
eenige schepen waren daer mede wy nae Hollandt mochten varen. Midlertijt dat wy daer laghen/ haelden wy
dagelijcks te lantwaert in noch vande blauwe besien eñ Braembesien/ die wy aten/ eñ ons groot goet deden.
Den 29. wast tamelijc weder/ met lijtsaemheyt verhopende goede tijdinge van Coola te becomē/ eñ sagē da- Augusti 29
gelijcks opt geberchte rontom of de Lappe eñ onse maet niet aen quamen. Eñ de saecke dien dach op gevende/
gingen wy wederom na de Russen/ om by haer vier ons eten te coockē/ eñ dan na onse schuytē te gaen om daer
te vernachtē. Hierentusschen saghen wy opt geberchte den Lappe aencomē/ sonder onse maet dat ons wonder
gaf/ eñ daer in beducht waren/ maer hy by ons comende/ thoonde ons een brief aen onsen schipper geschrevē/ de
welcke hy in onse presentie openēde/ daer in stont dat de selve man die den brief schreef grootelijcks verwondert
was van onse aencomste aldaer/ eñ dat hy gantschelijc beducht was geweest dat wy al lange om dē hals gecomē

Hoe dat de Lappe die wy na Cool ghesonden hadde weerom by ons quam met blijde tydinghe.

waren gheweest/eñ grootelijcks over onse comste verblijt was / eñ soude terstont met allen nootdruft van eten eñ drincken by ons comē om ons op te queeckē. Wy ons niet genoech verwonderende wie de gene mocht zijn/ die ons so groten gunste eñ vrientschap bewees/conde niet bedencken wie dattet wesen mocht / want het aen 't schrijven bleeck/dat wy wel bekent moestē zijn. Eñ hoe wel de onderteyckeninge vandē brief hielt by nip Jan Cornelisz. Rup/so conden wy effenwel niet versinnē dattet die Jan Cornelisz. was/ die 's jaers te vorē mettet andere schip met ons gelijck toegemaeckt eñ uytgeseylt was gheweest met ons in een compaengie/eñ ontrent het Beyren Eylant van ons gescheyden was. Deur dese blijde tydinge hebben wy den Lappe zijn beloofde penningen gegeven/eñ daerenboven noch eenige cleederen van coussen/broeck eñ anders geschoncken/dat hy heel op zijn Hollandts toegemaeckt was/want wy dachten dat wy nu genoech in behouden haven warē/daer nae hebben wy wat moets gemaeckt/eñ zijn daer nae slapen gegaen. Hier dient mede verhaelt vant snel gaen ofte reysen vanden Lap/want int uytgaen/als onse maet ons seyde/ warense met een stijven gangh twee dagen eñ twee nachten opten wech eerse te Coola quamen/ ende nu int wederom comen was hy maer een etmael onder wech/dat wonder was/want het verscheelde de rechte helft/ dat wy tot malcanderen seyde/hy moet kunsgens kunnen. Hy bracht ons mede een Patrijs die hy opten wech gheschoten hadde.

Augusti 30 Den 30. wast tamelijck weder/eñ wy waren noch becommert wie die Jan Cornelisz. mocht zijn/ die aen ons gheschreven hadde. Onder andere woorden werter geseyt/oft niet onse Jan Cornelisz. mocht zijn/ die met ons in een compaengie gevaren hadde/t'welck wy ons wederom ontgavē/om dat wy immers so seer wanhoopten van zijn levē/als hy van onse/meenende dat hy 't noch quader als wy gehadt hadde/eñ over lange omgecomen ofte vergaen waren geweest. Int eynde seyde de schipper/ ick sal onder mijn brieven sien/daer heb ick zijn hant noch wel/dat sal ons upten droom wel helpen. Eñ de brieven deursiende / so bevondē wy dattet de selvige Jan Cornelisz. was/ daerom wy immers soo seer verblijt waren van zijn behoudenisse/als hy van onse mocht zijn. Midlertijt wy hier over int gespreck waren / eñ dattet eenighe noch niet gelooven wilde/dattet Jan Cornelisz. waer/so isser een Jol comen in roeyē daer Jan Cornelisz. in was/met onsen maet die van ons uytgesondē was/ eñ sy quamen alle tsamen te lande / eñ wy ontfinghen malcanderen met grooter blijschap/als oft elck aen weer zyden den anderen vander doot wederom ontfangen hadden/ want hy reeckende ons/ eñ wy hem over lange doot te zijn. Hy bracht ons een ton Rostwijcker bier/Wijn/eñ Brandewijn/broot/vleysch/ speck/ salm eñ suycker eñ anders meer/dat ons grootelijcks vermaeckte eñ ophiel. Eñ wy vermaecktē ons met malcanderē over so een onversien behoudenisse ende tsamen cominghe/Godt grootelijcks danckende van zijn ghenade.

Den 31. wast noch tamelijc weder/de wint upten o. maer optē avont begonse uptet Lant te wayē / daer deur so maeckten wy gereetschap om van daer te seylen nae Coola/te vooren den Russen heerlijck bedanckende/dat wy by haer gheherbercht waren geweest/eñ schoncken haer een stuck gheits daer voorē. Snachts ontrent de

noorder

noorder Son zijn wy mettet hoochste water van daer gheseylt.
Den eersten September zijn wy inden morghenstont / ontrent de ooster Son/aende westzijde vande Revier van Cola gecomen/eñ voort ingeseylt/eñ geroyt tot dat de vloet verloopen was. Doen hebben wy den steenen dat ons auckers waren/ inden gront geworpen aen eenen hoeck tot dat de vloet weder ingingh. Daer nae ginghen wy ontrent de Son zuyden/met de vloet weder tseyl/ seylende ende royende tot ontrent de middernacht/ daer smeten wijt weder aent ancker tot smorghens toe. Septem. 1.
Den 2. September/ des morgens/ royden wy voort de Rivier op/eñ sagen eenige boomen aenden oever van de Reviere/dat ons verheuchde/als oft wy nu eerst in een nieuwe werelt gecomen waren/ want wy hadden in alle den tijt die wy uyt geweest waren/nerghens boomen gesien noch vernomen. Eñ comende ontrent de soutketen/ontrent 3. mijlen beneden Cola/so zijn wy daer wat verbleven/ eñ maeckten wat moets/ eñ voeren daer nae voort/ende quamen ontrent de west noordtwester Son aent schip van Jan Cornelisz. daer wy eens overclommen eñ droncken daer eens. Daer wast wederom nieuwe kermis met de maets die daer in waren/ende te voren met Jan Cornelisz. mede waren gheweest op de reys vant voorleden jaer/ende hieten den anderen willecom. Daer nae voeren wy voort/eñ quamen metten donckeren avont binnen Coola. Sommige vanden onsen gingen te Landt/eñ sommige bleven inde schuyten om tgoet te bewaren/ diemen eenighe verversinghe brachten van melck eñ ander dinghen/ende waren alle gelijck hoochlijck verblijt/ dat Godt ons deur zijn ghenade uyt soo veel perijckelen ende moeyelijckheyt verlost ende daer ghebracht hadde/ want wy achteden dat wy nu ghenoech in behouden hant waren/ hoe wel de selvighe plaetse eertijdts byden onsen so verde gheleghen ende onbekent is gheweest/oft schier uytet Werelt gheweest hadde/ daer wy nu meende dat wy schier te huys waren. Septem. 2.
Den 3. September brachten wy alle tgoet te Lande/ ende ververschten ons daer vande moeyelijckheyt des weechs/ hongher ende onghemack die wy gheleden hadden/ om alsoo wederom wat tot ghesontheyt ende sterckheyt te comen. Den elf den dach brachten wy met consent vanden Bayaert den Gouverneur vanden Groot Vorst/onsen schuyt ende bock int coopmans huys/ende lieten die daer staen tot een ghedachtenisse vande langhe ende verde/nopt beseylden wech/ ende dat wy met die open schuyten by na vier hondert mijlen deur ende langhs de Zee ghevaren hadden tot Coola toe/daer van de inwoonders aldaer haer selfs niet ghenoech verwonderen conden. Septem. 3. Septem. 11
Den 15. September zijn wy met alle ons volck ende goet dat wy hadden de Rivier afgevaren met een Lodgie nae Jan Cornelisz. zijn schip/dat ontrent een half mijl van daer lach/ eñ zijn des middaechs mettet schip de Rivier vet afgheseylt/tot ontrent ten halven weghe/tot dat wy uyt de engte quamen/ende verwachteden daer Jan Cornelisz. met onsen schipper/die sdaeghs daer nae gheseyt hadden te volghen. Septem. 15

Den 17.

Sep. 17.18 Den 17. savonts is Ian Cornelisz. met onse Schipper ghecomen / ende zijn alsoo daechs daer nae ontrent de ooster Son upte Reviere van Coola tseyl ghegaen op Godts ghenade nae huys toe. Wt de Reviere van Coola zijnde/seylden wy langhs de wal heenen n.w. ten n.aen/ met een z. wint.

Septem. 19 Den 19. zijn wy ontrent de z. Son voor Waerhuysen ghecomen/ eñ lietent ancker daer vallen/ende ghingen daer te landt/ om dat Ian Cornelisz. daer noch meer goets innemen soude/ eñ bleven daer legghen totten sesten October toe/in welcken tijdt wy veel harde winden hadden upten n. eñ n.w. Ende midlertijt wy daer verbleven/ververschten wy ons noch bet/ om van onse sieckten eñ cranckheyt noch wat te beteren / ende tot meerder sterckheyt te comen/dat metter tijt gheschieden moeste/ want wy waren te seer uytghemerghelt.

October 6. Den 6. October ontrent den avont de Son z. w. zijn wy op Godts genade van Waerhuysen tseyl gegaē na huys/dan alsoo dat een bekent vaerwater is/soo hebbe ick daer niet bysonders af verhaelt/dan dat wy den 29. October gecomen zijn inde Maes/ met een o.n.o. wint/ ende quamen smorghens daer nae te Maeslantsluys te lande/reysde also deur Delft/den Haech ende Haerlem/ende quamē den eersten dach November ontrent middach tot Amstelredam/ met de selvige cleederen die wy op Nova Sembla ghedragen hadden/met bonte mutsen van witte Vossen/ende gingen in tot Pieter Hasselaer/die een vande bewinthebbers der Stadt van Amstelredam gheweest was/tot uytrustinge van de twee schepen/te weten van Ian Cornelisz. eñ onse Schipper. Als wy nu daer ghecomen waren/daer van menich mensch verwondert was/ wantse ons al over lange doot gerekent hadden/ende dat gerucht nu over de stadt verspreyde/ so is de tijdinge van onse comste mede gecomē int Princen Hof/aldaer op die tijdt mijn E. Heeren den Cancelier ende Ambassadeur vanden Allerdoorluchtichstē Coninck van Denmemarcken/Noorweghen/Gotten eñ Wenden over tafel sadt. Derhalven zijn wy terstont derwaerts ghehaelt deur mijn Heer de Schout/eñ twee Heeren vander stadt/ ende hebben aldaer voor den voornoemde Heere Ambassadeur ende den Heeren Burghemeesteren vertellinge gedaē van onse reysen eñ wedervaren/eñ zijn daer nae elck nae huys gegaen die daer thuys hoorden/ maer die daer niet thuys hoorden zijn in een herberghe gestelt sommighe daghen/tot dat wy ons ghelt ontfangen hebben/daer nae is elck zijns weechs ghereyst. Dit zijn de namen vande ghene die van dese reyse wederom ghecomen zijn. Iacob Heemskerck Comijs ende Schipper / Pieter Pietersz. Vos, Gerrit de Veer, M.Hans Vos, Barbier/ Iacob Iansz. Sterrenburgh, Lenaert Heyndricksz. Laurens Willemsz. Ian Hillebrantsz. Iacob Iansz. Hooghvvout, Pieter Cornelisz, Ian van Buysen, Iacob Evertsz,

FINIS,